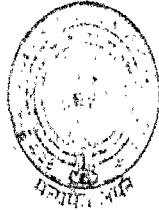

సంవత్సరము 19

నెం ౬

4 మార్చి 1990

శనివారము

(1990. 03.03 ఫాల్గుణం 03)

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ కార్యకలాపములు

అధికార నివేదిక

విషయసూచిక

	పేజీ నెం.
1. ప్రశ్నలు - వాతావరణ మార్పిడి మార్గాలు.	.. 469
2. వడత్రపు గుర్తులేని ప్రశ్నలు - మార్గాలు.	.. 485
3. సభా కార్యక్రమము.	.. 510
4. బాలు - 204 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయము: — కర్నూలు, కడప జిల్లాలో సేద్యం నిమిత్తం కె. వి. బాలువ బ్యారా అతి తక్కువగా నీరు సరఫరా చేయుటను గూర్చి.	.. 515
5. సభా సమక్షములో వుంచిన ప్రశ్నలు.	.. 523
6. ప్రభుత్వ సంస్థల సమితి నివేదికల సమర్పణ.	.. 534
7. ప్రభుత్వ బిల్లులు : — 1989 సంవత్సరము ఆంధ్రప్రదేశ్ వేసనములు, పంచమల చెల్లింపు మరియు అన్వయతల తొలగింపు (సవరణ) బిల్లు. (ప్రవేశ పెట్టబడినది)	.. 535
8. 1989-90 సంవత్సరమునకు బడ్జెటుపై సాధారణ చర్చ. (ఆరవ, చివరి రోజు)	.. 585

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ముద్రచాలయ చైతన్యరూపిణి శాసన సభ
ముద్రణ యము, హైదరాబాదు నందు ముద్రించబడినది.

1989

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ

ప్రధానాధికారులు

సభాపతి	: శ్రీ జి. నారాయణరావు
ఉప సభాపతి	: శ్రీ ఎ. వి. సూర్యనారాయణ రాజు
అధ్యక్షుల పేర్ల పట్టిక	: శ్రీ కె. ఎర్రన్నయ్య శ్రీ కె. సత్యనారాయణ శ్రీమతి ఎ. భానుమతి శ్రీ కె. సుబ్బారెడ్డి శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు డా. ఎన్. జనార్దన్ రెడ్డి
కార్యదర్శి	: శ్రీ సి. వెంకటేశన్
సంయుక్త కార్యదర్శి	: శ్రీ ఎ. వి. జి. కృష్ణమూర్తి
ఉప కార్యదర్శులు	: శ్రీ పి. సత్యనారాయణ శాస్త్రి శ్రీ పి. వి. కె. ఎల్. ఎన్. వి. రాఘవశర్మ శ్రీ కె. ఆర్. గోపాల్
సహాయ కార్యదర్శులు	: శ్రీ టి. మురళీధరరావు శ్రీ వి. వి. భాస్కరరావు శ్రీ ఎన్. సూర్యనారాయణ మూర్తి శ్రీ బి. కె. రామారావు శ్రీమతి ఎన్. జి. సుమిత్రాబాయి శ్రీ ఎ. ఈశ్వరశాస్త్రి శ్రీ ఎ. పద్మనాభన్ శ్రీ జి. సూర్యనారాయణ రెడ్డి శ్రీమతి ఎం. వి. ఎన్. జయలక్ష్మి
ఎఫ్ రిపోర్టర్	: శ్రీ ఎం. హెచ్. కేశవరావు

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ చర్చలు

అధికార నివేదిక

(సన్నెండవ సమావేశము : పదకొండవరోజు)

శనివారము, 4 మార్చి, 1989

(సభ ఉదయం 8-30 గంటలకు సమావేశమైనది)

(సభాపతి అధ్యక్షస్థానములో వున్నారు)

ప్రశ్నలు - వాగూహిత సమాధానములు

పట్టణ ప్యాంథముల అభివృద్ధికి క్రియాత్మక ప్రణాళికలు

91—

* 10999 - సర్వశ్రీ మహమ్మద్ జాని (గుంటూరు-1) ఆర్. చెంగారెడ్డి (నగరి):— పురపాలక శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) రాష్ట్రంలోని పట్టణ ప్యాంథాల అభివృద్ధికి ప్రభుత్వం ఏవైనా క్రియాత్మక ప్రణాళికలను తయారు చేసిందా;

(ఆ) అయినచో, 1987-88 సం.లో చేపట్టిన, 1988-89లో చేపట్టిన మన్న కార్యక్రమాల వివరాలేవి?

మునిసిపల్ పరిపాలన శాఖ మంత్రి (శ్రీ వి. రంగారావు):— (అ) అవునండీ, రాష్ట్రంలోని పట్టణ ప్రాంతాలను అభివృద్ధి పరచటానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రతి సంవత్సరం వార్షిక ప్రణాళికను ఆమోదిస్తుంది. మునిసిపల్ పరిపాలన, పట్టణాభివృద్ధి శాఖ పాలనా నియంత్రణ క్రిందకు వచ్చే వివిధ సంస్థలకు చెందిన అన్ని కార్యచరణ ప్రణాళికలు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆమోదించిన వార్షిక ప్రణాళికలో భాగంగా ఉంటాయి.

(ఆ) 1987-88లో రూ. 79.14 కోట్ల రూపాయలను పట్టణ నీటి సరఫరా అభివృద్ధి గృహ నిర్మాణ పట్టణాభివృద్ధి పథకాలకు కేటాయించటం జరిగింది. ఇందులో రోడ్లు బాగు చేయటం, వంతెనల నిర్మాణం, పరిసరాల అభివృద్ధి పథకాలు, తక్కువ ఖర్చయ్యే పాకికుద్దగ్గ పనులు, పచ్చతోరణ కార్యక్రమం, పాతకాల భవనాల నిర్మాణం, స్థలాలు సదుపాయాల కార్యక్రమం, జంటనగరాలలో ఇన్నర్ రింగు రోడ్లు మొదలైన ముఖ్యకార్యక్రమాలు చేరి వున్నాయి.

* An Asterisk before the name indicates Confirmation by the member.

[459]

అమలపుత్తంపై పథకాలను కొనసాగించటానికి 1988-89లో రూ. 82.54 కోట్లు తేటాయించడం జరిగింది.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ:—ఈ సమాధానం ఎట్లా ఉంది అంటే ఏక్షన్ ప్లాన్ ను దృష్టిలో పెట్టుకోకుండా ఇచ్చినట్లు ఉంది. అధునరావుగారు మున్సిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ పెర్సనల్ గా ఉన్నప్పుడు దీనిని ప్రవేశ పెట్టడం జరిగింది. దురదృష్టవశాత్తు, మంత్రిగారు ఇచ్చిన సమాధానములో పట్టణ గృహ నిర్మాణం మంచి నీటి పథకాలు రెండూ కూడా ఏక్షన్ ప్లాన్ లో తీసుకొని ఇన్ని కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టామని చెప్పడం మనీ పూని మారేడుకాయ చేసినట్లు ఉంది. అసలు ప్రశ్న పేసివ ఉద్దేశం ఏమిటంటే మీరు గత మూడు సంవత్సరాల నుంచి ప్రతి మున్సిపాలిటీకి, ప్రతి కార్పొరేషన్ కి ఏక్షన్ ప్లాన్ పంపుతున్నారు. దానిని ఇంప్లిమెంట్ చేయమని చెబుతున్నారు, దీనిలో ప్రధాన ఉద్దేశం ఏమిటంటే రోడ్లు వంతెనలు పెడల్పు చేయడం అనేది ఈ ఏక్షన్ ప్లాన్ లో ప్రధాన అంశాలుగా ఉన్నాయి. దురదృష్టవశాత్తు, మంత్రిగారి సమాధానం ఆ మేరకు కాకుండా ఉన్నది. అయితే నేను మంత్రిగారిని ప్రశ్నించేది ఏమిటంటే 1986-87 సంవత్సరములో ప్రభుత్వం ఆమోదించి పంపించిన ఏక్షన్ ప్లాన్ ను అన్ని మున్సిపాలిటీస్ ఇంప్లిమెంట్ చేశాయా? వాటికి మీరు ఇవ్వవలసిన నిధులు మంబారు చేశారా? రెండవది, గత మూడు సంవత్సరాల నుంచి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిధులు ఇవ్వని కారణాన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆమోదించిన ఏక్షన్ ప్లాన్ లో గుంటూరు మున్సిపాలిటీ అమలు చేయలేకన్న విషయం నిజమేనా? అయితే కారణాలు ఏమిటో దయచేసి చెబుతారా?

శ్రీ వి. రంగారావు:—ఏక్షన్ ప్లాన్ లో ఉన్నదే నా దగ్గర ఉంది. తమకు కావాలంటే పంపిస్తాను. ఏక్షన్ ప్లాన్ లా ఏ కార్యక్రమం అయితే ఉందో ఆ కార్యక్రమాన్ని నేను మనవి చేశాను. ఏక్షన్ ప్లాన్ తమరి దగ్గర కూడా ఉండే ఉంటుంది అనుకుంటాను. చూడండి. నీటి సరఫరా, రోడ్లు వాగు చేయడం, పార్కులు....

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ:—మా దగ్గర లేదు. మీరు పంపించిన ఏక్షన్ ప్లాన్ ఏమిటో మాకు తెలియదు. ప్రభుత్వం వారు మా మున్సిపాలిటీకి పంపించిన ప్లాన్ విషయం పట్టణ రీప్రజెంటేటివ్ గా ఏమి ఉన్నదో తెలుసు. కాని మీరు పెట్టుకున్న గైడ్ లైన్స్ మాకు సరఫరా చేయలేదు. అందులో ఏమి ఉందో మాకు తెలియదు. మీరు ఆమోదించి పంపించిన, ప్రభుత్వం ఆమోదించి పంపిన ఏక్షన్ ప్లాన్ ఇంప్లిమెంట్మెంట్ అండ్ ప్రజెక్ట్ రాష్ట్రములో అమలు జరుగుతోందా? దానికి కావలసిన నిధులు గత మూడు సంవత్సరాల నుంచి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం విడుదల చేసిందా? గుంటూరు మున్సిపాలిటీకి ఏక్షన్ ప్లాన్ అమలు చేయడానికి కావలసిన నిధులు ఇవ్వకపోవడం వల్ల ఆ మున్సిపల్ అధికారులు అడుగుతున్న మాట వాస్తవమేనా?

శ్రీ వి. రంగారావు:—ఏక్షన్ ప్లాన్ అనేటటువంటి మాట దీనిలో అడిగాను, అనుబంధ ప్రశ్న ఏక్షన్ ప్లాన్ చూడకుండా అడిగి ఉండరని నేను

భావించాను. ఎందుకంటే తమరు చూసి ఉంటారని మీరు అడిగిన ప్రశ్నను బట్టి అర్థమవుతోంది.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ :—నా మున్సిపాలిటీకి వచ్చినది చూసి ఉంటాను కాని ప్రభుత్వం వారు పెట్టుకున్నది నాకు ఎలా తెలుస్తుంది ?

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నక్రేకల్) :—ఏషన్ ప్లాన్ కానీ టేబుల్ పైన పెట్టించండి.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ :—మాకు ఇవ్వలేదు. 295 మంది ఎవ్వరికి తెలీదు.

శ్రీ వి. రంగారావు :—ఏషన్ ప్లాన్ అనేది 1956-57 లో వచ్చింది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—ఇప్పటికే నా పెట్టండి.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—ఈవేళ కాకపోతే రేపయినా పెట్టండి.

శ్రీ వి. రంగారావు :—ముందు నా సమాధానం వినండి

శ్రీ బి. బాల్ రెడ్డి (కారవాన్) :—సమాధానం ఇచ్చాకయినా పెట్టమనండి.

శ్రీ వి. రంగారావు :—అనుబంధ ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పాలి కదా! 1986-87 సంవత్సరములో ఏదయితే ప్లాన్ అమలు జరగలేదని చెప్పుకున్నారో గౌరవసభ్యులు, దాని గురించి ఇంతకు ముందు కూడా కొన్ని మున్సిపాలిటీల నుంచి అభిప్రాయాలు వచ్చాయి. వచ్చినప్పుడు నా ముందు మినిస్టర్ గా ఉన్న వారు సెప్టెంబరు 21, 1988 లో ఒక సమావేశం ఏర్పాటు చేశారు. ఆ సమావేశములో మొత్తం అందరూ ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేశారు. ఆ కమిటీలో ఎవరైతే ఈ చైర్మన్ గా ఉన్నారో అయిన దానిలో ఒక మెంబర్. అదే విధంగా మా కార్యదర్శి, చీఫ్ ఇంజనీరు వగైరాలతో కలిసి ఒక కమిటీని చేసి వారంతా ఎంత ఖర్చు పెట్టారు, ఆ ఖర్చు పెట్టిన మొత్తం ఎంత రావాలి అన్నది రిపోర్టులో ఇచ్చినట్లయితే ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తుంది. ముఖ్యమంత్రిగారు. అప్పుడు ఉన్న మున్సిపల్ పరిపాలన కామంత్రిగారు ఈ కమిటీని ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఆ కమిటీ రిపోర్టు ఇంతవరకు రాలేదు. 1986-87 లో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోని మున్సిపాలిటీలు ఖర్చు పెట్టిన భాగానికి గవర్నమెంట్ ఇవ్వవలసిన భాగం ఎంత అనేది ఆ కమిటీ రిపోర్టు అది వచ్చాక కాని పరిశీలన చేయడం కుదరదు. ఆ కమిటీ రిపోర్టు పరిశీలన చేసి సానుకూలతతో మేము ఇవ్వవలసిన ఎహ్ ట్ ఏ విధంగా సరిపెట్టాలనేది తరువాత ఆలోచించేటటువంటి విషయం. అదే దానికి సంబంధించిన విషయం.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ :—నా సప్లీ మెంటరికి అన్నర్ రాలేదు. మంత్రిగారు ఆ కమిటీ రిపోర్టు దానిదే నిధులు ఎలాట్ చేయడం అనేది లేదని చెప్పుకున్నారు. అంటే ఇప్పటివరకు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో దానిని ఇంప్లీమెంట్ చేయలేదనేగా దీని అర్థం.

8-40 ఉ. మంత్రిగారు ఇప్పుడే చెప్పారు. యాక్షన్ ప్లాన్ తాలూకు ఎంత డబ్బు మునిసిపాలిటీలకు ఇవ్వాలనేది, కమిటీ ఏర్పాటు వచ్చిన తరువాత నిర్ణయం చేస్తామని చెప్పారు. 1986-87, 1987-88, 1988-89— మూడు ఆర్థిక సంవత్సరాలకు గాను ఒక్క వైసా కూడా రాష్ట్రంలోని ఏ మునిసిపాలిటీకి కూడా యాక్షన్ ప్లాన్ అమలు చేయడానికి ఇవ్వలేదని మంత్రిగారి సమాధానం బట్టి తెలుస్తోంది.

శ్రీ వి. రంగారావు :— అది కాదు నేను చెప్పింది. 1986-87 కి మాత్రమే నేను చెప్పాను. 1987-88, 1988-89 సంవత్సరాలలో ఎంతెంత ఖర్చు చేయడం జరిగిందనే పూర్తి వివరాలు నా వద్ద ఉన్నాయి. మీకు ఇస్తాను. మునిసిపాలిటీకి ఖర్చు చేసిన దానికి, 50 శాతం ఇవ్వవలసినదానికి....

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ :— మంత్రిగారు ఏదో చెబితే ఎట్లా? నేను అడిగిం దొకటి. వారు చెప్పేదొకటి.

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ వి. రంగారావు :— ఏమి కావాలో ఆడగమనండి.

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— యాక్షన్ ప్లాన్ కి సంబంధించి వివరాలుంటే టేబుల్ మీద పెడతారా?

శ్రీ వి. రంగారావు :— యాక్షన్ ప్లాన్ అనేది ప్రత్యేకంగా లేదు. చెప్పినవన్నీ మునిసిపాలిటీ కార్యక్రమంలో భాగమే. ప్రదాశికా బిల్డ్ మైన కార్యక్రమం కూడా అదే.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ఇప్పుడే నా వద్ద ఉంది అంటూ చెప్పారు. నా చేతిలో ఉందని చూపారు. మరి లేదంటారేమిటి? ఇదేం అవ్యాయం.

శ్రీ వి. రంగారావు :— లేదని ఎవరన్నారు?

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— అధ్యక్షుల వారు టేబుల్ మీద పెట్టమన్నారా కదా?

శ్రీ వి. రంగారావు :— టేబుల్ మీద యాక్షన్ ప్లాన్ పెట్టడం వేరు. ముందు క్వశ్చన్ కి సమాధానం చెప్పాలి కదా?

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ :— నేను వేసిన ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పమనండి. పట్టణ ప్రాంతాలలో గృహ నిర్మాణం, మంచి నీటి వసతులు రెండూ వేరు రోడ్ల నిర్మాణం, రోడ్ల వెడల్పు, వంతెనల నిర్మాణం. మరికొక వాదం అభివృద్ధి యాక్షన్ ప్లాన్ లో వస్తాయి. అయితే దురదృష్టవశాత్తు ప్రభుత్వం ఇచ్చిన యాక్షన్ ప్లాన్ లో నిధులు ప పట్టణంలో కూడా విడుదల చేయ్యని కారణంగా ఎక్కడా అమలుకా రాలేదు. గుంటూరు మునిసిపాలిటీకి ఇచ్చిన యాక్షన్

ప్లాన్ కి సంబంధించి మూడు సంవత్సరాల నుంచి ఒక్క పైసా కూడా ఇవ్వని కారణంగా ఇంప్లి మెంట్ చేయడం లేదు. ఒకవేళ ఇచ్చి ఉంటే, ఇచ్చాము, అమలు చేయలేదు అనయినా అ సమాచారం ఉంటే చెప్పమనండి.

శ్రీ వి. రంగారావు :— యాక్షన్ ప్లాన్ అని చెప్పే దానిలో మూడు భాగాలు ఉన్నాయి. నేను మనవి చేసేది వినండి.

మూడు సంవత్సరాల కార్యక్రమం వారు అడుగుతున్నారు. 1986-87 1987-88, 1988-89 కి గాను సమాధానం చెబుతాను. 1986-87 లో మొదటిగా యాక్షన్ ప్లాన్ వచ్చినప్పుడు 50 శాతం మునిసిపాలిటీలు ఖర్చు చేయాలని, మిగతా 50 శాతం ప్రభుత్వం ఇస్తుందని ఉంది. అయితే యాక్షన్ ప్లాన్ కూడా ప్రచాళికా కార్యక్రమంలో ఒక భాగమే. యాక్షన్ ప్లాన్ లో చూపిన కార్యక్రమాలు నిత్యకృత్యంలో జరగే కార్యక్రమాలే. 1986-87 లో మాత్రం నిధులు వారికి పూర్తిగా రాలేదనే ఫిర్యాదులు రావడం వల్ల, ఏ ఏ నిధులు ఎందుకు ఖర్చు చేశారు, గవర్నమెంటు నుంచి ఏ భాగం రావాలి, అనేది రిపోర్టు సబ్మిట్ చేస్తే, గవర్నమెంటు ఇస్తుంది అని నా మందు గల మంత్రిగారు ఒక సమావేశం ఏర్పాటు చేసి చెప్పారు. అది 1986-87 సంవత్సరానికి మాత్రమే అని మనవి చేస్తున్నాను. 1987-88 సంవత్సరానికి ఎక్కడెక్కడ ఎంతెంత డబ్బు కాంక్షన్ అయింది. ఎంత విడుదల చేశారు అనే సమగ్ర రిపోర్టు నా వద్ద ఉంది. 1988-89 లో ఎంత కాంక్షన్ అయిందనే వివరాలు ఉన్నాయి. 1987-88 సంవత్సరానికి గాను రూ. 8 కోట్ల 21 లక్షలు కాంక్షన్ అయింది. దానిలో కొద్దిగా బకాయిలు ఉన్నాయి. మిగిలింది విడుదల చేశారు. 1988-89 వ సంవత్సరానికి కూడా అదే విధంగా కంటిన్యూయేషన్ వర్క్ కి రూ. 82 కోట్ల 54 లక్షలు కాంక్షన్ ఇచ్చారు. ఎవ్వడెప్పుడు ఏ మునిసిపాలిటీ, కార్పొరేషన్ లకు ఎంతెంత మొత్తం విడుదల చేశాము, ఖర్చు చేశాము అనేది మూడు భాగాలుగా నా వద్ద రిపోర్టు ఉంది. సభ్యులకు ప్రత్యేకంగా ఏమి కావాలో చెప్పమనండి.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ :— నేను అడిగిన దానికి జవాబు రాలేదు. అధ్యక్షా, మీరు మా శాసన సభ్యుల గౌరవాన్ని కాపాడాలి. మంత్రులు ఏదో చెబుతుంటే సాగదు: యాక్షన్ ప్లాన్ కాలూకు ఎంత డబ్బు ఇచ్చారు అంటే 50 శాతం మునిసిపాలిటీ కట్టాలి, 50 శాతం ప్రభుత్వం ఇస్తుంది అన్నాడు. ఆ 50 శాతమే ఎంత ఇచ్చారు? గుంటూరు మునిసిపాలిటీకి మూడు సంవత్సరాల నుంచి ఈ యాక్షన్ ప్లాన్ ఇంప్లి మెంట్ చేపట్టకు ఇవ్వవలసినది 50 శాతము ఇచ్చారా?

శ్రీ వి. రంగారావు :— నేను అదే మనవి చేశాను. 1987-88 లో ఇచ్చిన మొత్తం విడుదల చేసింది చెప్పాను. 1988-89 కూడా చెప్పాను. 1986-87 కి మాత్రమే తెలివలసినది ఉంది, మిగిలిన మునిసిపాలిటీ లకు ఈ సంవత్సరానికి ఎంత అనేది...

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :- మంత్రిగారు, గుంటూరుకి ఎంత డబ్బు విడుదల చేశారో వివరాలు చెప్పండి.

శ్రీ వి. రంగారావు :- చెబుతాను.

(ఇంటర్వెన్)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :- ఆ వివరాలు టేబుల్ మీద పెట్టండి.

శ్రీ వి. రంగారావు :- అలాగే, అభ్యంతరం లేదు.

ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు) :- గౌరవ సభ్యులకు మనవి చేస్తాను. మునిసిపాలిటీ వారు యాన్యువల్ యాక్షన్ ప్లాన్ తయారు చేసి గవర్నమెంటుకి పంపుతారు. గవర్నమెంటు కాంక్షన్ చేస్తుంది. 1987-88 లో రు. 79 కోట్ల 14 లక్షలు ఇవ్వడం అరిగింది. 1988-89 లో రు. 88 కోట్ల 54 లక్షలు ఇచ్చాము. ఏ మునిసిపాలిటీకి కావాలి అనేది ప్రత్యేకించి కావాలి అంటే లేదా ఏ మునిసిపాలిటీకి ఎంత అనే వివరాలు కావాలి అంటే టేబుల్ మీద పెడతాము.

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి :- 1986-87, 1987-88, 1988-89, మూడు ఆర్థిక సంవత్సరాలలో యాక్షన్ ప్లాన్ మీ వద్దనే ఉందని మంత్రిగారు అన్నారు. కానీ మా వద్ద యాక్షన్ లేదు ప్లాన్ లేదు.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు :- యాక్షన్ ప్లాన్ మునిసిపాలిటీల వారే తయారు చేసి పంపుతారు. ప్రభుత్వానికి వచ్చిన తరువాత పరిశీలించి కాంక్షన్ చేస్తారు. యాక్షన్ ప్లాన్ ప్రభుత్వం వద్ద ఉంది.

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి :- మూడు సంవత్సరాలకు యాక్షన్ ప్లాన్ తయారు చేసి మునిసిపాలిటీలు పంపాయన్నారు. ఎంత మొత్తం రిలీజ్ చేశారు? యాక్షన్ ప్లాన్ లో డెవలప్ మెంట్ యాక్టివిటీస్ కి పెట్రోల్ చేసి, నీటి సరఫరా కానీ హవుసింగ్ కానీ సెవరేజీ చేసి తయారు చేశారా? అది కూడా ఈ మొత్తంలోనే కలిసి ఉందా? సరే, ఎంత డబ్బు రిలీజ్ చేశారు? ఇంటిగ్రేటెడ్ రూరల్ డెవలప్ మెంట్ ఆఫ్ మీడియం ఎండ్ స్మాల్ టవున్స్ కి గాను కేంద్ర ప్రభుత్వం కొంత డబ్బు ఉండన్నారు. 1986-87, 1987-88, 1988-89 వరకూ దీనికి ఎంత డబ్బు కాంక్షన్ చేశారు? ఎంత రిలీజ్ అయింది. ముఖ్యమంత్రిగారు 1989 వ సంవత్సరంలో తిరుపతి నియోజక వర్గం నుండి పోటీ చేసినప్పుడు తిరుపతి పట్టణాన్ని చాటికన్ సిటీగా తయారు చేసి, పవిత్ర స్థలంగా అభివృద్ధి చేస్తామన్నారు. కానీ తిరుపతి ఇప్పుడు పవిత్ర స్థలంగా లేదు. ఎంత అధ్వాన్నంగా ఉందో మీరు చూసే ఉంటారు. వెంకటేశ్వర నిలయంగా ఉన్న తిరుపతి మహా పట్టణం ఉంది. దీనికి ప్రత్యేకంగా నిధులు కేటాయించారా? మూడు సంవత్సరాలలో తిరుపతికి ఎంత డబ్బు ప్రభుత్వం రిలీజ్ చేశారు?

8-50 గం. శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు :- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు అడిగారు. ఉదయం, ఏదయినా అవసరం ఉన్నప్పుడు మంజూరు చేస్తుంటాము. యాక్షన్ కాంప్లెన్ విభాగంలో కాకుండా ఒక ప్రజాప్రతినిధిగా వెళ్లి వచ్చుడు, ఏదయినా ఇమిడియట్ గా

కా వారిని వాళ్ళు అడిగినప్పుడు దాని అవసరాన్ని బట్టి కాండ్లన్ చేయడం వెంటనే అమలు చేయడం జరుగుతుందని తిరువతి విషయంలో చెబుతున్నాను. ప్రత్యేకంగా ఒక్కొక్క మునిసిపాలిటీ విషయం చెప్పడం అంటే కష్టం. టేబిల్ మీద పెడతాము. వారిని చూడమని చెప్పండి. Top priority will be given for the promises made by the Chief Minister.

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి :—యాక్షన్ ప్లాన్ లో మ.జూరయిన విషయం చెప్పారు. ఎంత రిలీజ్ చేశారనేది చెప్పడం లేదు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—ఏ ఏ పడ్డదానికి, ఏ ఏ మునిసిపాలిటీలకు ఎంతెంత ఇచ్చింది వివరాలు టేబిల్ మీద పెడతాము అన్నారు కదా.

(అంతరాయం)

కానన సంబంధ వ్యవహారాల కాఫీ మంత్రి (శ్రీ సి. ఆనందరావు :— అధ్యక్షా, సమయం చూడండి. ఒక్కొక్క ప్రశ్నకు ఇంతటైం తీసుకొంటే మిగతా ప్రశ్నల మాట ఏమిటి? మొత్తం మీద ప్రొసీడింగ్స్ చూస్తే 4, 5 మంది అవసరమయిన ప్రశ్నలు వేస్తారేమో. అవసరమైనవే ఎక్కువ అడుగుతున్నారు. వేరే సభ్యులకు కూడా మాట్లాడే అవకాశం ఇవ్వాలి.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ :—ప్రతిసారి ఈయన లేచి మాట్లాడతారెందుకు?

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు :—గుంటూరు విషయం కావాలంటే చెబుతాము. మంచినీటికి రు. 150 లక్షలు ప్రభుత్వం ఇచ్చింది. మిగిలిన వివరాలు కావాలంటే వుయ్ విత్ ప్రొవైడ్. టేబిల్ పైన పెడతాము. We will place it on the Table of the House.

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి :—ఎంత డబ్బు రిలీజ్ చేశారని అడుగుతున్నాము.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ :—చాలా సింపుల్ క్వశ్చన్. చిన్న ప్ల మెంటరీ వేస్తే చెప్పలేకపోతున్నారు. ఎలా?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—వివరాలు టేబిల్ పైన పెడతాము అన్న తరువాత ఇంకా ఏమిటి?

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. జావిరాజు (కైకలూరు) :—నాకయితే ఏ మునిసిపాలిటీ లేదు కాని గౌరవ సభ్యుల ఆవేదన విని నేను అడుగుతున్నాను. ఎంత రిలీజ్ చేసారన్నది చెప్పకపోతే ఎలా?

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు :—1987-88 రు. 79.14 కోట్లు మంజూరు చేసామని నేను చెప్పాను.

(శ్రీ మహమ్మద్ జానీ, చెంగారెడ్డి, ధర్మారావు గార్లు రిలీజ్ విషయం చెప్పమని ఒకే సారి అడగడం జరిగింది.)

(శ్రీ పి. జనార్దన రెడ్డి (భైరతాబాద్) :— రిలీజ్ విషయం చెప్పమనండి.

(శ్రీ కె. జాపిరాజు :— మంజూరు చేరు, రిలీజ్ చేరు. వాటిజ్ ది ఎమౌంట్ రిలీజ్. ఎలక్టిసిటీ విషయంలో కూడా రు. 128 కోట్లు మంజూరు చేసారు. రిలీజ్ చేసింద చాలా తక్కువ.

(అంతరాయం)

(శ్రీ పి. జనార్దన రెడ్డి :— ప్రైదరాబాదు మునిసిపాలిటీ డబ్బు మొత్తం గండి పేటకు ఖర్చు పెడుతున్నారు.

(అంతరాయం)

(శ్రీ వి. రంగారావు :— నేను చెబుతాను. నా వద్ద రికార్డు మొత్తం ఉంది. చాలా పెరచాలున్నాయి. టేబిల్ పైన పెడితే సరిపోతుంది అంటే టేబిల్ మీద పెడతాను. లేదు నేను చెప్పిన రిప్లయితో సరిపెట్టుకొంటానంటే చెబుతాను. ముందు ఏది కావాలో వారిని తేల్చుకోమనండి.

(శ్రీ మహమ్మద్ జానీ :— గుంటూరుకు ఎంత డబ్బు రిలీజ్ చేసారో చెప్పమనండి.

(శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి (మక్తల్) :— మొత్తం బడ్జెటు చదవమంటే ఎట్లా కుదురుతుంది. ఈ విధంగా గౌరవ సభ్యులు వారిని అడగడం తప్పు. మంత్రి గారిని చూచి ఆ విధంగా మాట్లాడడం తప్పుని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— మీరు టేబిల్ మీద పెట్టమన్నారు. వారు పెడతామన్నారు. ఇంకేమిటి?

(శ్రీ పి. జనార్దన రెడ్డి :— మునిసిపాలిటీస్ అన్నీ కాంగ్రెస్ పార్టీ అధీనంలో ఉన్నాయి. అందువల్ల ఎమౌంట్ రిలీజ్ చేయడం లేదు.

(శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :— 1987-88లో రు. 79.14 కోట్లుగాను రు. 75 కోట్లు పై చిలుకు రిలీజ్ చేయడం జరిగింది. 1988-89 సంవత్సరానికి రు. 82 కోట్లు కేటాయించబడింది. ఈ సంవత్సరం ఇంకా పూర్తి కాలేదు. ఇంకా తెలు ఉంది. ప్రభుత్వ ఆర్థిక విధానాన్ని అనుసరించి ఉన్న వనరులు సమీకరించుకొని తప్పకుండా దాని విషయంలో రిలీజ్ చేయడం జరుగుతుంది.

(శ్రీ పి. జనార్దన రెడ్డి, శ్రీ కె. జాపిరాజు, శ్రీ పి. ధర్మారావు, శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి, శ్రీ మహమ్మద్ జానీ వేచి నిలబడినారు.)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— టేబిల్ మీద పెడతాము అన్నారు. పెడతారు. అన్నీ మునిసిపాలిటీలకు ఎంత మంజూరు చేసిందీ, విడుదల చేసిందీ మంత్రిగారు పెడతాను అన్నారు. టేబిల్ పైన పెడతారు.

(శ్రీ పి. జనార్దన రెడ్డి :— ఇప్పుడు మార్చి 4న వేటి వచ్చింది. ఇంకా ఎప్పుడు రిలీజ్ చేసేది?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :— ఒక్క సంవత్సరంలో అయ్యేది కాదు.

శ్రీ మహ్మద్ జానీ :— మార్చి నెలలో ఉన్నాము. ఇంకా రిలీజ్ చేయడం లోనే ఉన్నదా?

Sri N. T. Rama Rao :— Municipal Administration is a running institution. So, it goes on. We will release.

ప్రకాశం జిల్లా, కప్పలవాగు, నక్కలవాగు డ్రైన్ క్రింద భూముల ముంపు

92—

*10048-సర్వశ్రీ వి. చందర్ రావు (కోదాడ), ఎం. కాళిరెడ్డి (కనిగిరి):— ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపదరా :

(అ) ప్రకాశం జిల్లా, కప్పలవాగు, నక్కలవాగు డ్రైన్ క్రింద ప్రతి సంవత్సరం వేలాది ఎకరాలు ముంపుకు గురగుచున్న విషయం వాస్తవమేనా ;

(ఆ) అయినచో, ముంపును నివారించుటకు తీసుకొన్న చర్యలేవి?

ముఖ్యమంత్రి తరపున చిన్నతరహా నీటిపారుదల కాళామంత్రి (శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి) :— (అ) (ఆ) లేదండీ, ఆయితే కొమ్మచూర్ కాలువ కుడివైపున 3.8 కి.లో మీటర్ల పొడవున రాష్ట్ర డైనేజీబోర్డు కప్పలవాగు మురుగు అభివృద్ధి పనులను కార్యను జాగుచేసారు. ఈవాగు ఎటువంటి ముంపు కల్గించకుండా సంతృప్తికరంగా పని చేస్తున్నది. నక్కలవాగు మురుగు కాలువ రాష్ట్ర డైనేజీ బోర్డు పరిధి క్రిందకు రాదు. 1986, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ (డెబ్టాయేతర పాళికం) డ్రైనియేజీ శిస్తు చట్టాన్ని నక్కలవాగు ప్రాంతానికి విస్తరింప చేసి రైతులు డ్రైనేజీపెట్టును చెల్లించడానికి ఇష్టపడినప్పుడే నక్కలవాగు మురుగుకాలువ మెరుగుదల పనులను చేపట్టడానికి వీలవుతుంది.

శ్రీ ఎం. కాళిరెడ్డి :— కల్పల వాగు, నక్కలవాగు డ్రైనేజీ సిస్టం క్రిందకు రాదు అంటున్నారు. డైనేజీ ప్రాసెస్ జాగు చేస్తే జాగుంటుంది ఈ ప్రాంతాన్ని కూడా డైనేజీ పెట్టడానికి ఇన్ క్లూడ్ చేసినట్లయితే ప్రాంతాభివృద్ధి జరుగుతుంది. వేక్ వాటర్, వ్లడ్ వాటర్ వచ్చినప్పుడంతా 45 వేల ఎకరాలు ప్రతి సంవత్సరం ముంపుకు గురవుతున్నాయి. రైతాంగాన్ని అదుకోవడానికి మీరు అనేక చర్యలు తీసుకొంటున్నారు. రైతులను ఈ ఇబ్బంది నుంచి తొలగించమని అనేక పర్యాయాలు మనవి చేసుకోవడం జరిగింది. ఏ ఏ కారణాల వల్ల రైతులు గురవుతున్నారో చాటికి నివారణ చర్యలు తీసుకోవారా? మంత్రి గారిని వివరించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి :— కప్పల వాగు, నక్కల వాగు చాలా చిన్న కాలువలు. ఇవి కేవలం 20 కిలో మీటర్ల పొడవు వున్న కాలువలు. ఈ కాలువ క్రింద వంటలు సాధారణంగా ముంపుకు గురి కావు. ఎప్పుడో 5, 6 సంవత్సరాలకు ఒక్క పర్యాయం కురిసే పెద్ద వర్షాల వలన 2 వేల నుంచి

2,500 ఎకరాల వరకు ముంపు కావచ్చు. అయితే ఆ ముంపుకు కూడా అటు ఎంటుకా కానీ, ఇటు పశువులకు కానీ ఏ మాత్రం నష్టం వాటిల్లదు. ఆ కాలువల ఇంప్రూవ్ మెంట్ లో 9.6 కిలో మీటర్ల భాగం కృష్ణా డెల్టా క్రింద రివేర్లు చేయబడ్డాయి. మిగతావి కూడా నిధుల లభ్యతనం బట్టి డిపార్ట్ మెంట్ రివేర్ చేయడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తుందని గౌరవ సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. కాళిరెడ్డి :—అధ్యక్షా, మంత్రిగారు 5. 6 సంవత్సరములకు ఒకసారి ముంపు వస్తుందంటున్నారు. ఆ ప్రశ్న మీద మంత్రిగారు కూడా వన్ ఆఫ్ ద సిస్టెంటరీ. ప్రతి సంవత్సరం ముంపుకు గురి అవుతున్నాయి. రైతాంగము విపరీతమైన నష్టాలకు గురి అవుతున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారికి, కరిగేషన్ మంత్రిగారికి చాలా పార్లర్ రిసైడెంట్ చేసుకొన్నారు. దయచేసి చర్యలు తీసుకోవడానికిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి :—కేవలం ఎప్పుడో అధిక వర్షాలు కురిసినప్పుడు మాత్రమే 2 వేల ఎకరాలు, 2500 ఎకరాలు ముంపుకు గురి అవుతున్నాయి అదీ కూడా కేవలం 12 గంటల నుంచి 24 గంటల వరకు మాత్రమే ఈ ముంపు వుంటుంది. ఈ ముంపు వలన ఎలాంటి నష్టం వాటిల్ల లేదు. అయినా కూడా ఈ ముంపుకు గురి అయ్యే ప్రాంతాల నుంచి ఏరయినా రిసైడెంట్ చేసుకొన్న వస్తే డిపార్ట్ మెంట్ తరపున డ్రైనేజ్ ఇంప్రూవ్ చేయడానికి మాత్రం తగ్గుకుండా ప్రయత్నాలు తీసుకొంటామని గౌరవ సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు (వర్ధన్న పేట) :—20 కిలో మీటర్ల పొడవున వున్న ఆ రెండు కాలువల క్రింద 2500 ఎకరాలే ముంపుకు గురి అవుతాయని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. ఆ జిల్లా ఎక్స్ మినిష్టరుగారేమో 5 వేల ఎకరాలు అంటున్నారు. గతంలో ఈ వరదల వల్ల ఎన్ని ఎకరాలు ముంపుకు గురి అయ్యాయి? వారు టేకప్ చేసిన తరువాత అసలు ముంపుకు గురిగాకుండా ఎమయినా అరికట్టారా? టేకపోతే భవిష్యత్ లో అరికట్టడానికి తీసుకొనే చర్యలు ఏమిటి?

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి :—వాస్తవాలను చూస్తే ఎప్పుడో కానీ వచ్చే వర్షాల వల్ల మాత్రమే ముంపుకు గురి అవుతుంది. ఆ ముంపు కూడా 2 వేల నుంచి 2,500 ఎకరాల వరకే వుంటుంది. దీని వల్ల ఎలాంటి నష్టాలు జరిగిన దాఖలాలు లేవు. ప్రైవేటు నష్టం కలుగలేదు. అయినా రివేర్స్ టేకప్ చేయడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు :—అసలు ముంపుకు గురి కానిది మరి 2,500 ఎకరాలని ఎలా తెలుస్తుంది?

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి :—రికార్డులు ఆ విధంగా రివీల్ చేస్తున్నాయి.

డాక్టరు యస్. చంద్రమౌళి (చీరాల) :—నాన్ డెల్టా ఏరియా క్రింద డ్రైనేజ్ సెస్సు ఇప్పటి వరకు ఎంత కలెక్టు చేశారు. ఈ ముంపును తప్పించ

దానికి గాను ఈ కప్పల వాగు కాని, ఈ డ్రైనేజ్స్ మీద ఏమయినా రిప్లై లింగేషన్ పథకాలు పెట్టి అయినా జోకపోతే డైవర్స్ స్క్విమ్స్ పర్సాటు చేసి అయినా ఆ మంపుకు గురి కాకుండా వుండే పద్ధతులు ఏమయినా చేస్తారా ?

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి :—ఇది సవరేట్ ప్రశ్న. ఇది కేవలం చిన్న వాగులకు సంబంధించిన ప్రశ్న మాత్రమే. మొత్తం నాన్ డ్రైనేజ్ ఇంప్రూవ్ మెంటు ఏరియాకు సంబంధించిన ప్రశ్న కాదు. ఇది సవరేట్ ప్రశ్న అడిగితే కచ్చకుండా సమాధానం జేబు కావని గౌరవ సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను.

భావనపాడులో చేపల రేవు

93—

*10072—న. సర్వశ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు, (హుక్కంబ్రపురం) టి. శివారాం, (అమదాలవలస) టి. భద్రయ్య (పాలకొండ):— ముఖ్యమంత్రి దయ చేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) ఇసుక మేట వేయుటవలన భావనపాడులోని చేపలరేవు నిరుపయోగమైన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) దానిపై కోట్ల రూపాయలు వినియోగించివృటికి ఇసుక మేట వేయుటకు గల కారణము లేని;

(ఇ) ఇసుక తీసేసే దానిని మరల ఆరంభం చేయుటకు తీసుకొన్న చర్య ఏమి?

అటవీశాఖ మంత్రి (శ్రీ కె. సురేందర్ రెడ్డి)

(అ) భావనపాడువద్ద గల చేపలరేవు ఇసుక మేట వేయడంవల్ల నిరుపయోగంగా ఉన్నదనడం వాస్తవం కాదు. ప్రాజెక్టు పనులు సమగ్రంగా కాలేదు. ఇంకా కొన్ని పనులు కొనసాగుతూ వున్నాయి.

(ఆ) ప్రతి రేవులోను ఇసుక మేట వేయడం సర్వ సాధారణమైన విషయం.

(ఇ) పూడిక తొలగించే కాలంలో ఇసుక తీసేసే పని పూర్తి చేయడానికి గాను అనువైన డ్రైజర్ ను వంపవలసిందిగా వైజాగ్ లోని భారతీయ డ్రెజింగ్ కార్పొరేషన్ ను కోరడం జరిగింది.

శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు :—అధ్యక్షా, ప్రతిరేవులోను ఇసుక మేట వేయడం సర్వ సాధారణమయి పోయింది. అసలు చాలా డబ్బు ప్రభుత్వం ఖర్చు పెట్టింది. ఈ సంవత్సరం మేము ఆ రేవును ముఖ్యమంత్రిగారి చేత ప్రారంభోత్సవం చేయాలని అన్ని చర్యలు తీసుకొన్నాము. అసలు ఈ షిప్పింగ్ హార్బర్ ను ఎప్పుడు మొదలు పెట్టారు ? అసలు దీని పని పూర్తి అయిందని చెప్పి దీనిని ప్రారంభిస్తున్నామని అక్కడ అధికారులు స్టేట్ మెంట్ ఇచ్చిన తరువాత ఇప్పుడు

ఇసుక మేట వేయడానికి కారణం ఏమిటి? అసలు ప్రాజెక్ట్ నిర్మాణం చేసేటప్పుడే సక్రమంగా చేయనందువలన ఇసుక మేట వేసినదని చాలా మంది అధికారులకు అయితే నేమి, ప్రజలకు అయితే ఏమి అభిప్రాయము వున్నది? అసలు ఇంతవరకు ఎంతదబ్బు ఖర్చుపెట్టారు? ఏమయినా ఎస్టిమేట్ చేయడంలో కానీ ప్లాన్సు తయారు చేయడంలో కానీ, అధికారాలది ఏమయినా పొరపాటు వున్నదా? దీని విషయంలో ఇన్ని కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టారు కాబట్టి అది వృథాపోకుండా ఎప్పుడు దానిని అప్రేషన్ చేసే లోని తెస్తారు? కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టినా కూడా అది నిరుపయోగంగా వుంటుంది కాబట్టి దీని మీద స్పెసిఫిక్ గా సమాధానం చెప్పాలి. రెండు సంవత్సరాల నుండి బజ్జెటుకు వ్రాస్తున్నాము. ఇసుక మేట తీసాము అని చెబుతున్నారు తప్ప అది ఇంతవరకు కార్యరూపము దాల్చలేదు. మా వెనుకబడిన జిల్లాకు ఈ ప్రాజెక్టు వస్తుందని చాలా మంది ప్రజానీకము పిషర్ మెన్లు సంతోషిస్తున్నారు. కాబట్టి నిర్దిష్టమైన సమాధానం మంత్రిగారు ఇచ్చాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. సురేందర్ రెడ్డి:—అధ్యక్షా, ఈ హార్బర్ శ్రీ కాకుళముకు 70కిలో మీటర్ల దూరములో గలదు. ఈ తూర్పు తీరములో ఉరితల తోపుడు అధికము. ఇది దక్షిణము నుండి ఉత్తరమునకు పోవు కొలది పెరుగుచుండును. ప్రతి పెటానలకు పోవు జలమార్గం అంటే బాట్ లేన్ ముఖ ద్వారము వద్ద ఇసుక మేట వేయడం సర్వసాధారణము. పూనా యందలి కేంద్ర జల మరియు విద్యుత్ పరిశోధన కేంద్రము భావనపాడు వద్ద 10 అక్షల క్యూబిక్ మీటర్లకు అంచనా వేయబడినది. తీర రేఖకు 2 మీట్ల లోతుకు 60 కాతం, జలంతో పూపుడు శక్తి వుండునని భావించుచు, సంవత్సరమునకు 6 అక్షల క్యూబిక్ మీటర్ల ప్రతిప శక్తి అవసరమని అంచనా వేయబడినది.

ఇచ్చట సెకనుకు 300 మీటర్ల స్క్వింగ్ టైడ్ తో ఇన్ లెట్ ద్వారా అత్యధిక పారుదల ఉన్నట్లుగా పరిశీలించబడినది. దీని వలన 300 చదరపు మీటర్ల విస్తీర్ణములో ముఖ ద్వారము వద్ద స్థిరత్వము ఏర్పడుచున్నది. ఇచ్చట గలి ఇసుక మేట నౌకాయానమునకు ప్రశంభంకమగుచున్నది. అందువలన కాలువను ఏర్పాటు చేయుట ద్వారా నీటిని శక్తి పంథముగా బయటకు తోయుటకు ఇసుక మేటను తవ్పించుటకు ఏర్పాట్లు గావించ వలయును.

1977వ సంవత్సరములో ఈ చేపం హార్బర్ ప్రీ ఇన్ వెస్టు మెంటు పర్వే జరుపబడినది. అందుకే పూనా యందలి కేంద్ర జల మరియు విద్యుత్ పరిశోధనా కేంద్రముచే మోడల్ ద్వారా పరిశీలించబడి ఇందు నిర్మించవలసిన ట్రైనింగు వాల్సును నిర్ణయించవలెనని సూచించబడినది. 1982వ సంవత్సరంలో పరిశోధనా కేంద్రము వారు ట్రైనింగు వాల్సును కొలికిగా మార్పులు చేయుటకు సూచించిరి. వారు కాలువను 1180 మీటర్ల పొడవు 50 మీటర్ల వెడల్పు ఉండునట్లు సూచించిరి. ఈ కాలువయందు పి. బి. సి, అను మూడు విభాగములుండును. పి. విభాగము నుండి 415 మీటర్ల పొడవు గల్గి 2 మీటర్ల లోతు గల్గి యుండును. బి విభాగము 415 మీటర్ల నుండి 860 మీటర్ల పొడవు గలిగి 2 మీటర్ల లోతు గలిగియుండును. అదే విధముగా సి. విభాగము 860 మీటర్ల నుండి 1180 మీటర్ల వరకు, 3 మీటర్ల లోతు గలిగియుండును. పూనాలో జరిగిన ప్రయోగముల ద్వారా పి. విభాగములో

అధికమేట ఏర్పడునని తెలియ నైనది. నైరుతి రుతుపవనములు తదుపరి ఈ మేటను తొలగించవలయును. ఇట్లు మేట ప్రతి సంవత్సరము పసి వేయుచుండవలెను. అయితే ఇప్పుడు వారు ఎంత ఖర్చు పెట్టారని అడగడం జరిగింది. ఒరిజినల్ ఎస్టిమేషన్ 149.915 లక్షలు. అయితే రివైజ్డ్ ఎస్టిమేషన్ ఈనాడు 319.00 లక్షలు దీనికి కారణం ఏమిటంటే ట్రైనింగు వాల్సు కొంత లెంగు పెంచవలెనని రీ ఎస్టిమేషన్ చేయడం జరిగింది. అదే విధంగా డెప్టు కూడా ఎక్కువ చేయాలన్నది జరిగింది. అందుకు రి ఎస్టిమేషన్ పెరగడం జరిగింది.

శ్రీ కె. ఎరన్నయ్య :— అసలు చేపల రేపు నిర్మాణం ఏ విధంగా జరిగితే ఇసుక మేట వేయదు? ఇనాగ్యురేట్ అయ్యాక కొంత వరకు అక్కడ హార్బర్ పని మొదలు పెట్టాక ఇసుక మేట వేయడం అది చేరే విషయం. అసలు పని ప్రారంభించకముందే ఇసుకమేట వేయడానికి గల కారణాలు ఏమిటి? మొట్టమొదట దీని ముఖద్వారము ఈ విధముగా వుంటుందని వారికి తెలుసు గదా, మరి ఎందుకు ఆ విధంగా జరిగింది? అసలు మరి వాళ్ళకు కూడా తెలియలేదా? దీనికి ప్రారంభోత్సవం చేయడానికి చర్యలు తీసుకొనే సమయంలో ఏదో ఒక మర వడవను తెప్పించారు. అది లోపలికి రాకుండానే అడ్డుకోవడం వల్ల ఇసుకమేట వేసిందని తెలుసుకోగలిగానే తప్ప మొట్టమొదట అక్కడ వున్న ఇంజనీర్లు కూడా తెలుసుకోలేదని అక్కడ వున్న ఫిషర్ మెన్లు చెబుతున్నారు. అసలు నిర్దిష్టంగా ఏ కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టారా? ఎప్పుడు ఫిషరు మెన్లు దత్తత చేయడానికి చర్యలు తీసుకుంటారు? మేము ఏదో డ్రెడ్జరు వంపిస్తున్నాము అంటే కాదు. ఎప్పటిలోగా అది పూర్తి చేస్తారు?

శ్రీ కె. సురేందర్ రెడ్డి :— కేంద్ర జల మరియు విద్యుత్ పరిశోధనా కాల అదనపు సంచాలకులు 17-9-1988 నాడు ఈ హార్బరును సందర్శించారు. వారు త్రవ్వకపు పనిని రెండు మీటర్ల లోతు వరకు ప్రస్తుతము డ్రెడ్జింగ్ చేయాలని సూచించారు. శీఘ్ర ప్రయోగముల ఫలితము ద్వారా, శిక్షణ ట్రైనింగ్ వారును 30 మీటర్లు పొడగించుట ద్వారా, నౌకాయన సానుకూలత ఏర్పడునని సూచించారు. ఈ పరిశోధనలను మరి కొంత తడవు కొనసాగించి, మేట వేయుట పరిశీలించి పూర్తి వివరములు తెలుపబడునని తెలిపియున్నారు. వారి నుండి పూర్తి వివరముల సమాచారము అందినంతనే మేట తీయుట మరియు హార్బరును ప్రయోగించుట కొరకు చర్యలు గైకొనబడును. లోతు చేయుటను డ్రెడ్జింగ్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియావారు నిర్వహించుచున్నారు. వారికి పై విషయములను తెలియ పర్చుచూ రెండు మీటర్ల లోతుకు వెంటనే త్రవ్వకము చేయవలసిందిగా కోరడమైనది. రిపోర్టు రాగానే కార్యక్రమము చేపట్టబడుతుంది.

శ్రీ కె. కళావెంకట్రావు (మణుకూరు) :— రు. ఏ కోట్లు ఖర్చు పెట్టి హార్బరు కట్టాలనుకన్నప్పుడు ఫిజిబుల్ రిపోర్టు, టెక్నికల్ రిపోర్టు తీసుకుంటారు. ఇటువంటి ఫార్మి రిపోర్టు ఇచ్చిన ఆఫీసర్ పై చర్యలు తీసుకుంటారా?

శ్రీ కె. సురేందర్ రెడ్డి :— ఇది ఆఫీసర్ల తప్పు కాదు, ఇది సముద్రంలో చెయ్యాలి. వాటర్ ఫ్లాట్ల డెడ్ల పేప్స్ నీడ్స్ విటిని బట్టి చేయవలసివుంటుంది.

సి. ఐ. సి. ఇ. ఎఫ్ బెంగుళూరు వారు 1977లో సర్వే జరిపారు, భారత ప్రభుత్వం 1978లో మంజూరు ఇచ్చింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 1980లో మంజూరు ఇచ్చింది. సి. డబ్ల్యు. సి. ఆర్. ఎస్. పూనా వారు 1982లో రిపోర్టు ఇచ్చారు. 1984లో పని మొదలైంది. 1988లో పని పూర్తి కాగానే వాటర్స్ నీడ్ ఎక్కువగా వుంది. వాట్స్ తవెల్ పెంచాలన్నారు. ఆ రిపోర్టు కాగానే చర్యలు తీసుకుంటాము.

ఎ. పి. ఎన్. ఇ. బి. చే సర్వీస్ లైను ఛార్జీల వసూలు

84—

*19871—చర్యశీ ఎం. ఓంకార్ (నరసంపేట), యు. సాంబయ్య (నేరేళ్ళ):— ఆర్థిక, విద్యుచ్ఛక్తి శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) విద్యుచ్ఛక్తి కనెక్షన్లను కోరు అర్జీదారులనుండి తీగెలకు, స్తంభాలకు ఛార్జీలు వసూలు చేయాలని ఎ.పి.ఎన్.ఇ.బి. నిర్ణయించిన విషయం వాస్తవమేనా,

(ఆ) ఐనచో, అందుకు కారణాలెవ్వి?

ఆర్థిక, విద్యుత్ శాఖా మంత్రి (శ్రీ ఎం. రాజయ్య):—(అ) అవునండీ.

(ఆ) 1910 భారత విద్యుచ్ఛక్తి చట్టం అనుసరించిని రివెన్యూ ప్రకారం సర్వీసు లైను ఛార్జీలకయ్యే ఖర్చును వసూలు చేయడం జరుగుతుంది. వసూలు చేయాల్సిన సర్వీసు లైను ఖర్చు యూనిట్లు వున్న ప్రదేశం పై ఆధారపడి వుంటుంది ప్రస్తుత నియమావళి ప్రకారం తయారు చేసే సవివరమైన అంచనాలను బట్టి అది ఒక వినియోగ చారుడు నుండి మరో వినియోగదారునికి మారుతూ వుంటుంది. విద్యుత్ సరఫరా చేయడానికి ట్రాన్సు ఫార్మర్ అవసరమున్నట్లయితే సర్వీసులైను ఛార్జీలలో భాగంగా వున్న ట్రాన్సు ఫార్మర్ ఖర్చు కూడ వసూలు చేయడం జరుగుతుంది. స్తంభాలు, ఫిట్టింగులు కూడ సర్వీసులైనులో భాగంగా వుంటాయి.

(శ్రీ ఎం. ఓంకార్):—అధ్యక్షా, మర్ర్రిగారు బడి పిల్లవాడు పాఠశాల అప్పచెప్పినట్లు అప్పచెప్పారు. కొన్ని ప్రాంతాలలో ఒక్కొక్క స్థానం వేయటానికి 1500 నుండి 2500 రూపాయల వరకూ ఖర్చు అవుతుంది. ఒక గ్రామానికి విద్యుచ్ఛక్తి కావాలంటే సగటున 50 వేల రూపాయల నుండి 1 లక్షల రూపాయల వరకూ ఖర్చు అవుతుంది. అలాగే ఒక గ్రామంలో హరిజన వడైర, గొల్ల వాడలకు ఎక్స్‌టెంజ్ చేయాలంటే 20, 30 వేల రూపాయల వరకూ ఖర్చు అవుతుంది. ఈ ఖర్చును వ్యక్తి భరించలేదు, పంచాయితీ కూడా భరించలేదు. ఈ కారణం వల్ల గత మూడు సంవత్సరాల నుండి గ్రామాలలో కొత్తగా ఎలక్ట్రిసిటీ ఎక్స్‌టెన్షన్ జరగడం లేదని స్థానిక మేము ప్రభుత్వ దృష్టి తీసుకువచ్చినప్పుడు గత బడ్జెటు సమావేశంలో లైన్ ఛార్జ్‌ను తీసివేస్తున్నామని ముఖ్యమంత్రిగారు హామీ ఇచ్చారు. సంవత్సరం : ఈటివా ఆ హామీ అమలైతే గత రిపోర్టులోని కారణం ఏమిటి? ఇప్పటికే హామీని నిలుపుకుంటారా?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు:— హామీ అమలు పరచబడుతుంది.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:— ఇచ్చిన హామీని మరిచిపోతున్నాను. నేను గత మంత్రిగారిని అనేకసార్లు కలిసి చెప్పాను కాని వారు నిస్సహాయక వెలిబుచ్చారు. ముఖ్యమంత్రి ఒక టైమ్ పెట్టి నెల గాని, పదిహేను రోజులు గాని ఆ టైమ్ లోపు చేస్తామని హామీ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు:— హరిజన, గిరిజన వాడలకు, పేదలు వున్న చోట వారికి ఇవ్వడం జరుగుతుంది. ప్రెయారిటీ ప్రకారం అమలు చేయడం జరుగుతుంది. పేదవారికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:— ముఖ్యమంత్రిగారు ఇదివరకు ఇచ్చిన హామీకి వ్యతిరేకంగా మాటాడుతున్నాను. హరిజన, గిరిజన వాడలకు ఇవ్వడం లేదని నేను అనడం లేదు. ఇదివరకే దుర్భవృత్తి వున్న గ్రామాలలో ఎక్స్ ప్రెస్ వీకు వీసులో ఇన్ టూనిక్, కొత్త కన్వెన్స్ ఇన్ టూనిక్ సర్కిల్ లెన్ చార్జెస్ కన్స్ట్రక్టుర్ భరించవలసివచ్చేది. ఆ ఖర్చును భరించలేక తీసుకోలేదు. దానిని తీసుకోమని ముఖ్యమంత్రిగారు ఇదివరలో హామీ ఇచ్చారు. దీని గురించి సర్కిల్ లెన్ చార్జెస్ కన్స్ట్రక్టుర్ కట్టకుండా చూస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు ఇచ్చిన హామీ గురించి నేను అడుగుతున్నాను. గత సంవత్సరం ఇచ్చిన హామీని ఫలానా తేదీలోగా అమలు చేస్తామని హామీ ఇవ్వగలరా? మూడు సంవత్సరాలకు పూర్వం విద్యుచ్ఛక్తి బోర్డు ఆ ఖర్చు భరించేది. తిరిగి ఇప్పుడు అదే పద్ధతిని కొనసాగిస్తారా? ఇదివరలో ముఖ్యమంత్రిగారు హామీ ఇచ్చారు. దానిని అమలు చేస్తారా?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు:— అదే అమలు చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. 9-20

శ్రీ యం. రాజయ్య:— అర్థశా, గౌరవ సభ్యులు ఓంకార్ గారు ఉదయం క్లియరుగా అడిగారు, దానికి అమలు చేస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు అన్నారు. మాకు అర్థం కాలేదా, సభ్యులకు అర్థం కాలేదో తెలియడంలేదు.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు (మధిర):— ఓంకార్ గారు అడిగినటువంటిది చాలా స్పష్టంగా వుంది.

శ్రీ యం. రాజయ్య:— అందుకనే సమాధానము ముఖ్యమంత్రిగారు స్పష్టంగా చెప్పారు— చర్య తీసుకుంటామని—

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:— ఒక పూరిలో కరెంటు యివ్వబడినా, ఒక బజార్లో మూడు నాలుగు స్తంభాలు ఎక్కువ కావాలని, ఆ స్తంభాలు యివ్వాలని పంచాయతీ బోర్డు తీర్మానం చేస్తే దానికి అయ్యే ఖర్చు— తీగె ఖర్చు, స్తంభాల ఖర్చు మీద— కడితే నవ్వు— మేము యివ్వము అని వారు చెబుతున్నారు. ఎక్కడైనా మేజరు పంచాయతీ వుంటే భరించగల స్థితిలో వున్నా, యీనాడు పంచాయతీలు ఏ రక మైబుటువంటి ఆర్థిక వనరులు లేని అధ్వాన్న స్థితిలో, అతంత ఉదయానియ్య పాన సితిలో, వున్నా, మూడు నాలుగు స్తంభాలు

ఎక్స్‌టెండు చేయమంటే వాటికి డబ్బులు కట్టమని చెప్పడం ఏమీ న్యాయం? దాని మీద ముఖ్యమంత్రిగారు, ఆర్థిక మంత్రిగారు వాగ్దానం చేశారు అలాంటి వాటికి కనెక్షన్లు-ఇస్తామని, రెండవ ప్రశ్న, హరిజన వాడలకు గిరిజన వాడలకు ప్రాధాన్యం యిస్తున్నామన్నారు ముఖ్యమంత్రిగారు. నా అనుభవములో ఇప్పుడున్నాను. 1987-88వ సంవత్సరం వరకు ఆయా వియోజక వర్గ శాసన సభ్యులు సూచించిన వాటికి-హరిజన కాలనీ ఒకటి, బి. సి. కాలనీ ఒకటికి యిచ్చేవారు. ఈ సంవత్సరము హరిజన కాలనీస్‌ను కొట్టి పారేశారు బి. సి. కాలనీలు తప్ప. అక్కడ కూడ రిస్ట్రీక్షను పెట్టి 20 స్థంభాల కంటే ఎక్కువ ఇవ్వడం లేదు. 60, 70 ఇండ్లు వున్నా కేవలం 20 స్థంభాలకు మించి యివ్వడం లేదు. అలాగే ముఖ్యమంత్రిగారు ఆర్థిక మంత్రిగారు వాగ్దానం చేశారు-చిన్న పంచాయతీలు ఉన్నప్పుడు ఆర్థిక వనరులు లేనిచోట మూడు నాలుగు స్థంభాలకు ఎక్కువ కనెక్షన్లు పెట్టుకోవానికి-డబ్బులు కడితే తప్ప యివ్వమంటున్నారు. కాబట్టి వాటికి కనెక్షన్లు ఇస్తారా లేదా? కాబట్టి దీని మీద సరైన వివరణ కావాలని-ముఖ్యమంత్రిగారు, ఆర్థిక మంత్రిగారు మా ప్రశ్నను అర్థం చేసుకున్నారనుకుంటాను-కోరుతున్నాను.

(శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :--దీని విషయముతో గౌరవ సభ్యులకు యిప్పుడే చెప్పాను. అగ్రిగేటర్ కనెక్షన్లుకుగాని, ఎల్. టి. యిండస్ట్రిస్ గాని హరిజన, గిరిజన వాడలకుగాని ఫీ గా యిస్తున్నామని చెప్పాను వారు మనవి చేసేదేమంటే-ప్రత్యేకంగా కొద్ది దూరం గనుక వుంటే నాలుగు పోల్స్ ఆవసరమంటే ప్రత్యేకంగా యివ్వమంటే చార్జర్స్ ఇవ్వమంటున్నారు తప్ప వారు యివ్వడం లేదని చెప్పారు. నేను అర్థం చేసుకున్నాను. కాబట్టి దీని విషయంలో ఏమి జరుగుతున్నదో Let me know the facts. నేను పూర్తిగా దీని విషయములో తెలుసుకొని మేము యిచ్చిన హామీలను అమలు చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

(శ్రీ కె. జాపిరాజు :--ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు హామీ యిచ్చారు-ఎదో ఎగ్జామిన్ చేస్తామన్నారు. పరిశీలన చేస్తామన్నారు. ఇప్పటి వరకు పరిశీలన చేయకపోవడం శోచనీయం.

(శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :--మా దృష్టికి వచ్చినప్పుడు పరిశీలిస్తాము గాని దృష్టికి రానిదే ఎట్లా పరిశీలించాలో అర్థం కావడం లేదు.

(శ్రీ కె. జాపిరాజు :--ఇదే సభలో యింత వరకు ముఖ్యమంత్రిగారు హామీ ఇవ్వడం, ఓకార్ గారు ఆడగడం జరిగింది. ఒక్కొక్క పంచాయతీలో పది పది దీపాలకు మాత్రమే యిస్తున్నారనే విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా? ఎందుకంటే పది దీపాల ఖర్చు ఎల్క్విసిటీ బోర్డు పెట్టుకుంటుందని ఆన్నాము కాబట్టి ఒక్కొక్క గ్రామములో పది దీపాలకు మించి పడకొండవ దీపం ఇవ్వడం లేదు. పూర్వమే వుండి వుంటే పర్వాలేదు. కాని యీనాడు గ్రామాల్లో పాంక్షను ఇవ్వమంటే, పది దీపాల కంటే మించి పడకొండవ దీపం ఇవ్వకూడదనే వుత్తర్వులు వున్నవి. అదృశ్య, తమరు యీ హాల్ పైన చూడండి ఎన్ని దీపాలు ఉన్నవో-ఒక గ్రామానికి పది దీపాలు అంటే యీ హాల్ లో ఎన్ని వున్నవో

చూడండి. ఒక గ్రామములో కేవలం పది దీపాలతో ఎవరైనా రోడ్డు మీద నడిచే అవకాశం వుందా? వారు చెబితే సంతోషిస్తాను. పది దీపాలు తప్పితే పదకొండవ దీపం యివ్వకూడదనే నిషయం ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చిందా? Are they prepared to answer me or not?

Sri N. T. Rama Rao :—I have already given a comprehensive reply.

Sri K. Bapiraju :—No. You have not understood my question at all. కాంప్రహెన్సివ్ కాదు. ఒక్కొక్క గ్రామానికి 10 దీపాలు తప్ప పదకొండవ దీపం యివ్వకూడదని ప్రభుత్వం ఉత్తర్వులు యిచ్చిన సంగతి మంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చిందా? ముఖ్యమంత్రిగారికి అనేక సమస్యలు వుండవచ్చు—మంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చిందా? పది దీపాలు తప్పితే పదకొండవ దీపం యివ్వకూడదనేది దురదృష్టకరమైనటువంటిది.

శ్రీ యం. రాజయ్య :—ఇంతవరకు ఓంకార్ గారు క్లియర్ గా అడిగారు. దానికి సరైన సమాధానం ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిన తరువాత దృష్టికి వచ్చిందా, లేదా అని అడగడములో అర్థం ఏముందో తమరే గ్రహించాలి. ఓంకార్ గారు అడిగిన దానికి పరిశీలిస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిన తరువాత మళ్ళీ అడగడం చేసికీ?

శ్రీ యం. బాగారెడ్డి (జహీరాబాద్) :—గౌరవసభ్యులు ఒక సూటి ప్రశ్న ఎత్తికొట్టి మంత్రిగారిని ముఖ్యమంత్రిగారిని అడిగారు. ఒక గ్రామానికి పది దీపాలు మాత్రమే యిస్తాం. అంతకంటే ఎక్కువ యివ్వడము అని ప్రభుత్వ ఆర్డరు వుందా? అది ఉన్నట్లు వారు చెబుతున్నారు. ఉంటే 'వున్నది' అని చెప్పమనండి. అటువంటి ఆర్డరు లేదంటే తరువాత వారు చూపించి ప్రిఫరేబ్ మోషను చెట్టానికి వీలుంటుంది.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు :—అటువంటి ఆర్డరు ఏమీ లేదు. వారు చెప్పింది పరిశీలిస్తాము. అటువంటి ఆర్డరు ఏమీ యివ్వలేదు.

శ్రీ కె. బాపిరాజు :—ఏ రకమైనటువంటి ఛాలెంజి అయినా సిద్ధమే. మేము పంచాయతీలకు పదిదీపాలకు మించి యివ్వకూడదు అనేది భేదంలే I take it as a challenge before the Chief Minister.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు :—అధ్యక్షా, ఏమైనా అటువంటిది సమస్య వచ్చినా క్యాన్సల్ చేస్తానని కూడ మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ యం. బాగారెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఏ థోరటిలో శాసనసభ నడుస్తున్నది? స్పీకరు గారు లేరు, ముఖ్యమంత్రిగారేమో కన్వెన్యేషన్స్ లో—దీనిలో దానిలో వున్నారు—వారు యిక్కడ కూర్చున్నా కూడా 'విశ్వామిత్ర' ఏకర్పర్ మీద ప్రమోదా ఆలోచన వుండేమో.....

Sri N.T. RamaRao:—I am sorry for the unwarranted comment.

శ్రీ యం. బాగారెడ్డి :—నిన్న కఠినగరం సత్యనారాయణరెడ్డి సమస్య వచ్చినప్పుడు.....

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు :—అటువంటిది వున్నా క్యాన్సల్ చేయిస్తానని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ యం. బాగారెడ్డి :—ముఖ్యమంత్రిగారు నిన్న లేనందువల్ల జరిగిందేమంటే—మేము చాకాట్ చేసిన తరువాత మిత్ర సత్కారవారు చెప్పినదానికి ఒప్పుకుంటారనుకున్నాము.....

శ్రీ సి. ఆనందరావు :—నిన్న జరిగిన విషయం ఇప్పుడు ఎందుకు ?

శ్రీ యం. బాగారెడ్డి :—నేను ఎవరి మీద యాన్వర్సన్స్ కాష్టు చేయడం లేదు. మంత్రులు లిమిటేషన్సులో వుంటారు వారు ఏమి చేయగలరు? వారు నిర్ణయం తీసుకునే పరిస్థితిలో వున్నారా అంటే లేరని బయట అంటున్నారు. మేము ఇక్కడ చెప్పేది అరణ్య రోడన అయిపోతున్నది. అందుకని పూరకనే కాననభర సమావేశాలు పెట్టుకునేబదులు ఎడ్జర్న్ చేస్తే బాగుంటుంది—జరిగితుంటున్నది—వీలున్నప్పుడు పెట్టుకోవచ్చు—అసెంబ్లీ కూర్చున్న వర్షన్ పర్వ కావాలి.

9-20

ఉదయం

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగర రావు (మొత్తవల్లి) :— అధ్యక్షా, సోషల్ వెల్ఫేరు డిపార్టుమెంటు క్రింద కాని క్రాంతి సంఘం క్రింద కాని గ్రామాలలో రజకులకు దోభిఘాట్సు నిర్మాణం అయినాయి. చాటి విషయంలో ముఖ్యమంత్రిగారు ఎమ్మార్ఎస్ను ఈ కాననభరలో ఇచ్చారు. ఆ దోభిఘాట్సుకు ఫ్రీగా కరెంటు ఇవ్వడానికి హామీ ఇచ్చారు. దోభిఘాట్సు నిర్మాణం అయినాయి కాని ఇంతవరకు చాటికి కరెంటు ఇవ్వలేదు. అవి స్కాలర్ స్కేలు ఇండస్ట్రీస్ క్రిందకు వస్తాయి కనుక ఇండస్ట్రీస్ క్రింద డబ్బు డిపాజిట్ చేయాలని అంటున్నారు. దోభిఘాట్సుకు రూ. 10,15 వేలు ఖర్చు అయితే చాటికి కరెంటు తీసుకొనడానికి రూ. 10,15 వేలు ఖర్చు అవుతుంది. అందుచేత దానిని ఎగ్జంప్టు చేస్తారా? చాటికి ఫ్రీగా కరెంటు ఇవ్వాలని జి.ఓ. ఇష్యూ చేస్తామని అన్నారు. ఆ జి.ఓ. పాస్ అయిందని మేము జిల్లా ప్రధాన కార్యదర్శిలో డిస్కం చేస్తే జి.ఓ. ఇష్యూ కాలేదని తెలిసింది. అందుచేత దోభిఘాట్సుకు కనెక్షను ఇచ్చుటకు డిపాజిట్ కట్టవలసరం లేకుండా ఎగ్జంప్టు చేస్తారా?

శ్రీ ఎమ్. రాజయ్య :—దానిని పోలిస్తామని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగర రావు :— అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు చాలాసార్లు ఎమ్మార్ఎస్ను ఇచ్చారు. దోభిఘాట్సును ఇండస్ట్రీగా ట్రీట్ చేయకుండా కరెంటు ఇస్తామని ఎమ్మార్ఎస్ను ఇచ్చారు. జి.ఓ. ఇష్యూ అవుతుందని అన్నారు. జి.ఓ. ఇష్యూ అయిందని అనుకున్నాము. కాని ఇంతవరకు కాలేదు.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు :— గౌరవసభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను. దోభిఘాట్సుకు ఇప్పుడు కూడా సర్టిఫైడ్ టీసుకోవచ్చు లేదు.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహా రెడ్డి (గద్వాల):— అధ్యక్షా, ఒక చిన్న విషయం. మనకు స్విక్చర్ అవర్ ఉండేది ఒక గంట మాత్రమే. మేము వేసిన ప్రశ్నలు ఒక వారం, పదిరోజులు ముందుగానే డిపార్టుమెంటుకు సర్క్యులేట్ చేస్తారు. కన్సరెండు మినిస్టర్లు డిపార్టుమెంటునుంచి ఆన్సర్లు తీసుకొని దానికి సంబంధించి ప్లాసిబుల్, పాసిబుల్ సప్లిమెంటరీస్ ఏమీ ఉంటాయో అలోచించుకొని వాటికి రెడీ అయి సభలో జవాబులు చెప్పాలి. కన్సరెండు డిపార్టుమెంటు అఫీషియల్స్ వచ్చి అసెంబ్లీలో ఒక కార్నర్ లోని టాక్స్ లో కూర్చుంటారు, ఈ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చేవరకు అవిధంగానే జరిగింది. వీరు ఎక్స్ పెక్టు చేయని ఇన్ఫర్మేషను కావాలని అంటే అఫీషియల్స్ వింటూ ఉంటారు కనుక చిట్టిల మీద వ్రాసి ఇస్తూ ఉంటారు. కాని ఇప్పుడు మంత్రులు కాని ముఖ్యమంత్రిగారు కాని ప్రతి నిమిషానికి అధికారులతో మాట్లాడడం, మేము చెప్పేది వినకుండా పోవడం జరుగుచున్నది. ఇది వద్దతి కాదు.

శ్రీ సి.పాచ్. విద్యాసాగర రావు :— అధ్యక్షా, దోభీఘాట్సు విషయం చెప్పమనండి. ఇది రాష్ట్రంలో చాలామందికి బాధ కలుగుతున్న విషయం. అవి పూర్తి అయి నాలుగు సంవత్సరాలు అయినా వాటికి కరెంటు కనెక్షన్లు తీసుకోలేక పోతున్నారు.

Sri N.T. Rama Rao :— Current will be given. I give that assurance.

ఎర్ర చందనాన్ని వినియోగించు కొనుటకు ప్రభుత్వరంగంలో ఫ్యాక్టరీలు

95—

*9929—సర్వశ్రీ ఎన్.ఆర్. జయదేవ్ నాయుడు (చంద్రగిరి) ఎం.కాశీరెడ్డి:— అటవీ, వకు సంవర్ధక శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) ఎర్ర చందనాన్ని వినియోగించుకొనుటకై ప్రభుత్వరంగంలో ఫ్యాక్టరీలను నెలకొల్పుటకు ఏదేని ప్రతిపాదన ఉన్నదా ;

(ఆ) ఐనచో, అవి ఎచ్చట నెలకొల్పబడును ?

శ్రీ కె. సురేందర్ రెడ్డి:—

(అ) లేదండీ.

(ఆ) ఈ ప్రశ్నకు కావులేదు.

శ్రీ ఎన్.ఆర్. జయదేవ్ నాయుడు:— అధ్యక్షా, ఎర్రచందనం చిత్తూరు జిల్లా, కడప జిల్లాలలో వస్తు మరెక్కడా లేదు. మొన్ననే కొన్ని లక్షల విలువచేసే ఎర్రచందనాన్ని మన ప్రభుత్వం ఇతర దేశాలకు ఆమ్మింది. ఆ విధంగా కాకుండా ప్రభుత్వ రంగంలో ఫ్యాక్టరీలను స్థాపించి ఇక్కడే దానిని ఉపయోగిస్తే కాగుంటుంది కదా ?

(శ్రీ) కె. సురేందర్ రెడ్డి :- ఈ రక్తచందనం అడవులలో 1.75 లక్షల ప్యాకెట్ల విస్తీర్ణంలో ఉంది. కడప, చెల్లూరు, చిత్తూరు జిల్లాలలో ఉంది. దీనిని ఎక్స్‌పోర్టు చేయమనడా ఇక్కడే ఉపయోగిస్తే వాగుంటుందని గౌరవసభ్యులు చెప్పారు. దీనికి విదేశాల్లో - జపాన్‌లో మంచి గిరాకీ ఉంది. సంగీత వాయిద్యాలు తయారు చేయడానికి దీనిని ఉపయోగిస్తారు. చిప్స్ పాడరుకు యూరప్ దేశాల్లో మంచి గిరాకీ ఉంది. అద్దకంలోను, మెడిసిన్లలోను దీనికి వాడతారు. దీనికి జపాన్, సింగపూరు, ఉత్తరకొరియా, దక్షిణకొరియా, హాంకాంగ్, ఫ్రాన్సు, వల్నిమ జర్మనీ, హాలెండు, అమెరికా మొదలైన దేశాల్లో మంచి గిరాకీ ఉంది. ఇంతకుముందు గ్లోబల్ లెండరు పిలిచి సేల్ చేయడం జరిగింది. మన భారతదేశంలో లెండరు పిలిచి సేల్ చేయాలనే విషయం పరిశీలనలో ఉంది.

వ్రాతప్రతుల గ్రంథాలయం

98.

*10272- (శ్రీ) మహమ్మద్ రజబిలి (సుజాతనగర్) :- విద్యాశాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా :

(అ) వ్రాతప్రతుల గ్రంథాలయానికి ప్రభుత్వం చాలా ఎక్కువ అద్దెను చెల్లిస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా ;

(ఆ) అటుచైన వ్రాతప్రతులను భద్రపరచటానికి ఉద్దేశించిన రాష్ట్ర కేంద్ర గ్రంథాలయంలో వాటిని భద్రపరచటం లేదా ;

(ఇ) లేనిచో, అందుకుగల కారణము లేని ?

విద్యాశాఖమంత్రి (శ్రీమతి వై. సీతాదేవి) :- (అ) లేదండీ, ప్రయివేటు ఉపనాలకు ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన ప్రమాణాలకు అనుగుణంగా అద్దెను చెల్లించడం జరుగుతుంది.

(ఆ) (ఇ) రాష్ట్ర కేంద్ర గ్రంథాలయాన్ని అరుచైన వ్రాతప్రతులను భద్రపరచడానికి ఉద్దేశించలేదు. ఇందు నిమిత్తం ఉద్దేశించిన ప్రాచ్యవ్రాత ప్రతుల గ్రంథాలయం - పరిశోధనా సంస్థలో వాటిని భద్రపరచడం జరుగుతున్నది.

(శ్రీ) సిపాచ్. విఠల్ రెడ్డి (నరసాపురం) :- అదృష్టా, ఈ రాష్ట్రంలో ఈ వ్రాతప్రతుల గ్రంథాలయాలకు ఎంత అద్దె చెల్లిస్తున్నారు? ఇప్పుడు వ్రాత ప్రతుల గ్రంథాలయానికి ప్రభుత్వం చాలా ఎక్కువ అద్దెను చెల్లిస్తున్నది. దానిని పునఃపరిశీలనచేసి ఆ అద్దె చెల్లించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

9-40

ఉదయం

శ్రీమతి వై. సీతాదేవి :- ఇప్పుడు మనకు ప్రస్తుతం ఉన్న రోడ్స్ అండ్ బిల్డింగ్స్ వారు నిర్ణయించిన రేటు ప్రకారం స్క్వేర్ ఫీట్ కు రూ. 2.10 వై.లు చెల్లించడం జరిగింది. కార్పెట్ ధరీయా 11885 స్క్వేర్ ఫీట్ ఉంది. ఇది

అవిడ్ రోడ్డులో ఉన్నందున ఆ రేటు ఉంది. హాసింగ్ బోర్డు చెల్లించే రేటు రు. 3/- నుంచి రు. 4/- ఉంది. ప్రెజెంట్ మార్కెట్ రేటు రు. 4/-, రు. 5/- ఉంది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— మొత్తం మీరు ఎంత చెల్లిస్తున్నారు నెలకు?

శ్రీమతి వై. సీతాదేవి :— నెలకు రు. 20,000 అద్దె చెల్లించడం జరుగుతున్నది.

జాతీయ నూనెగింజల కార్యక్రమంలోని అంశాలు

97—

*10192-శ్రీ కె. ఆదెన్న (సంతనూతలపాడు):—వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా :

(అ) 'జాతీయ నూనెగింజల అభివృద్ధి కార్యక్రమం' లోను 'నూనె గింజల ఉత్పత్తి శ్రష్ట కార్యక్రమం'లోను ప్రధానాంశము లెవ్వి ;

(ఆ) 1988-89 సంవత్సరంలో ఈ పథకాల పెట్టుబడి వ్యయం ఎంత?

వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి (శ్రీ బి. వీరా రెడ్డి):— (అ) జాతీయ నూనె గింజల అభివృద్ధి ప్యాకెట్టు క్రింద (ఎన్.బి.డి.పి.) మరియు నూనెగింజల అధికోత్పత్తి పోగ్రాము క్రింద (ఓ. పి. టి. పి.) ప్రధానాంశములు ఈ విధముగా ఉన్నవి.

జాతీయ నూనె గింజల అభివృద్ధి ప్యాకెట్టు (ఎన్. బి. డి. పి.) :

1. గ్రామీణ విత్తనోత్పత్తి పథకము.
2. చిరు సంఘాల పథకము.
3. తప్పని సరి ఉత్పాదకములు మరియు ఉత్పాదక పోగ్రామాపాకములు.
4. రైతుల శిక్షణ కార్యక్రమము.
5. భూసార పరీక్షలు.
6. రైతోబియము కల్పన సరఫరా.
7. నవ్య రక్షణ పరికరముల సరఫరా.
8. నీరు చిమ్ము యంత్రముల సరఫరా.

నూనె గింజల అధికోత్పత్తి పోగ్రాం (ఓ. పి. టి. పి.) :—

1. విత్తన సబ్సిడీ పథకము.
2. విత్తన శుద్ధి కార్యక్రమము.
3. భారీ ప్రదర్శనా కేంద్రములు.
4. ఉత్పాదక పోగ్రామాపాకములు.
5. భూసార సర్వే చేయుట.

6. అధికోత్పత్తి సాధించిన రైతులకు బహుమతులు.
7. సస్యరక్షణ పరికరముల సరఫరా.
8. వ్యవసాయ పని ముట్ల సరఫరా.
9. కస్టమ్ హైరింగు.
10. సిడ్ పోస్టెసింగు యూనిట్లు.

(అ) 1988-89 సవత్సరములో జాతీయ మూసే గింజల అభివృద్ధి పథకము క్రింద (ఎన్. ఓ. డి. పి.) పెట్టుబడి రూ. 441.9882 లక్షలు మరియు మూసే గింజల అధికోత్పత్తి పథకము (ఓ. పి. డి. పి.) క్రింద పెట్టుబడి రూ. 487.70 లక్షలు.

శ్రీ కె. ఆదెన్న :- మన రాష్ట్రంలో ఈ మూసే గింజలు అధికోత్పత్తి రికార్డు స్థాయిలో ఉండడం మన రాష్ట్రానికి ఎంతో గర్వకారణం. ఎన్.ఓ.డి.పి. పథకం క్రింద కోట్ల రూపాయలు 1988-89లో పెట్టుబడి పెట్టినట్లు తెలుస్తున్నది. ఈ పథకం క్రింద అనేక జిల్లాల్లో నిధులు దుర్వినియోగం అవుతున్నాయి. ఆ విషయం మంత్రి దృష్టికి వచ్చిందా? సౌకాశం జిల్లాలో ఎన్.ఓ.డి.పి. క్రింద ఉన్న కార్యక్రమంలో అక్కడ ఉన్న అధికారులు బోగస్ రైతుల పేరున సింక్లర్స్ తీసుకుని దుర్వినియోగం చేసి లక్షలాది రూపాయలు స్వాహా చేస్తున్నారు. మంత్రి ఆ విషయం ఎంకవ్యూరీ చేయించాలి. రైతులకు శిక్షణా కార్యక్రమం, బహుమతులు అందజేయాలి అంటున్నారు. ఏ జిల్లాలో ఈ కార్యక్రమాలు జరిపారు?

శ్రీ వి. వీరారెడ్డి :- దుర్వినియోగం జరిగినట్లు ప్రభుత్వ దృష్టికి రాలేదు. గౌరవ సభ్యులు చెబుతున్నటువంటివి మా దృష్టికి తీసుకువస్తే తప్పకుండా చర్య తీసుకొంటాము.

శ్రీ కె. ఆదెన్న :- బహుమతులు, రైతులకు శిక్షణా కార్యక్రమాలు ఎక్కడ చేపట్టారు? ఎక్కడ బహుమతులు ఇచ్చారు.

శ్రీ వి. వీరారెడ్డి :- బహుమతులు వంట వచ్చిన తరువాత ఇవ్వబడ్డాయి.

ఫైదీలకు సంబంధించి సి.ఆర్.పి.సి.కి సవరణ

98—

*8885— సర్వశ్రీ వి. శ్రీరాములు, సిపాచ్. విద్యాపాగరరావు, ఎ. నరేంద్ర, ఎన్. నరసింహారెడ్డి (ముషీరాబాద్), ఆర్. చెంగారెడ్డి:— ఆంధరంగిళా కాళమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా :

(అ) మన రాష్ట్రంలోని ఫైదీలకు సంబంధించిన జి.ఓ. నెం. 488-ఎ ని ప్రభుత్వం సవరించబోతున్నదా;

(ఆ) సదరు జి.ఓ.ను సవరించమని రాజమండ్రిలోని అనేక మంది ఫైదీలు ప్రభుత్వాన్ని కోరిన విషయం కూడా వాస్తవమేనా, అయినచో, దానిని ఎప్పటికీ సవరించే అవకాశం గలదా?

కోమ్ కాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి):—

(అ) క్రిమినలు ప్రోసీజరు కోడులోని 438-ఎ సెక్షనుకు స్థానికంగా సవరణ చేసే విషయం పరిశీలనలో వుంది.

(ఆ) అవునండీ.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు:— ఈ 438 జి.ఓ. ఇవ్వక ముందు లైఫ్ ఇన్ ప్రిజన్ మెంట్ కు ఎంత కాలం ఉండేది:—ఈ జి.ఓ. ఇచ్చాక ఎంత కాలానికి నచ్చింది. ఈ జి.ఓ. ద్వారా ఎవరైనా లైఫ్ ఇన్ ప్రిజన్ మెంట్ పొందుతున్నట్లయితే దానిని పాత విధంగా ఎమెండ్ చేయడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉందా? రాజమండ్రిలో అనేక మంది ఖైదీలు వాళ్ళ గోడు చెప్పకోవడం జరిగింది. మానవతా దృక్పథంలో ఆ జి.ఓ. ను ఎమెండ్ చేసి ఖైదీల గోడును నివారిస్తారా?

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:— సెక్టర్.వి.సి. సెక్షన్ 438ను భారత ప్రభుత్వం వారు ఎమెండ్ చేసినారు.....

శ్రీ వి. శ్రీరాములు:— మన రాష్ట్రంలో ఎమెండ్ మెంట్ చేసుకోవచ్చు. లైఫ్ ఇన్ ప్రిజన్ మెంట్ అనుభవించాల్సిన టైమును పాత స్థాయికి తీసుకురావడానికి సెక్టర్.వి.సి. సెక్షన్ 438 ను ఎమెండ్ చేస్తారా? భారత ప్రభుత్వం ఎమెండ్ మెంట్ చేయకముందు ఉన్న కాలం ఎంత, ఇప్పుడు ఉన్న కాలం ఎంత?

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:— 438-ఎ సెక్షను రాకముందు 7 సంవత్సరాలు జీవిత ఖైదు శిక్ష అనుభవించవలసి ఉంది — 438-ఎ ప్రకారం 14 సంవత్సరాలు శిక్ష అనుభవించాల్సి ఉంటుంది. పార్లమెంటులో ఈ 438-ఎ ఎమెండ్ మెంట్ తీసుకురావడం జరిగింది. మార్పు కావాలంటే కేంద్ర ప్రభుత్వం గతంలో ఒక కమిటీని వేయడం జరిగింది. ఆ కమిటీ రిపోర్టు ప్రకారం—రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలో కూడా ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక కమిటీ (నలహా సంఘం) ఈ సెక్షనులో మార్పులు, చేర్పులు చేయడానికి వేయడం జరిగింది. అది పరిశీలనలో ఉంది.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు:— గత మూడేళ్ల నుంచి ఖైదీలు అడుగుతున్నారు. దీనిని సీరియస్ గా తీసుకుని—ఖైదీల రైట్స్ పోతున్నాయి కాబట్టి—పాత కాల పరిమితికి తీసుకువచ్చేట్లుగా రెండు మూడు నెలల్లో ఎమెండ్ మెంట్ తీసుకు వస్తారా?

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:—రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి రికమెండ్ చేసే అధికారం ఉంది — ఎమెండ్ మెంట్ తెచ్చే అధికారం లేదు. ఈ 438-ఎ సెక్షన్ ఉన్నప్పటికీ గవర్నర్ నిడుదల చేసే అధికారాలు ఉన్నాయి. సాధ్యమైనంత త్వరలో ఈ కమిటీ కూర్చుని రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి రికమెండ్ చేయడం జరుగుతుంది.

మండల ప్రజా పరిషత్తు ఆర్థిక వనరులు

99 —

*2973-సర్వశ్రీ ఎస్. రామచంద్రారెడ్డి (మెరుగొండ) ఎం. కాళిరెడ్డి:-
పంచాయతీరాజ్ కాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింద విషయములు తెలిపెదరా :

(అ) మండల ప్రజా పరిషత్తుల, జిల్లా ప్రజాపరిషత్తుల ఆర్థిక వనరులను పెంచడానికై ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకున్నదా;

(ఆ) అయినచో, అందుకు సంబంధించిన వివరాలెవ్వి?

పంచాయతీ రాజ్ కాఖ మంత్రి (శ్రీ పి. చంద్రశేఖర్):—

(అ) అవునండీ.

(ఆ) పంచాయతీ సమితులకు 90 పైసలు, జిల్లా పరిషత్తులకు 20 పైసలు చొప్పున లోగడ చెల్లించిన తలసరి గ్రాంటును ఇప్పుడు పెంచి మండల ప్రజా పరిషత్తులకు అయిదురూపాయలు, జిల్లా ప్రజా పరిషత్తులకు రెండు రూపాయలు చొప్పున ఇవ్వడం జరుగుతున్నది. భారత జిజ్ఞాసుల మినహా అన్ని చెరువులు, తదితర నీటి వనరులు చేపలు పట్టే హక్కుల కార్యం నిమిత్తం జిల్లా ప్రజా పరిషత్తుల వళంలో ఉండాలని చేపలు పట్టడానికి ఇచ్చిన కౌన్సిల్ ద్వారా వచ్చిన వైకాగ్ని పంచాయతీ రాజ్ సంస్థల నిధులలో జమ చేయవలసిందని కూడా ఉత్తరువులు జారీ చేయడం జరిగింది.

శ్రీ ఎమ్. కాళిరెడ్డి:- జిల్లా ప్రజా పరిషత్తులకు, మండల ప్రజా పరిషత్తులకు నిధులు తగినంత లేవనే విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా? వాటికి ఇంకా ఏమైనా వనరులు సమకూర్చే పరిస్థితి ఉందా? ప్రభుత్వ పోరం బోకుల్లో ఎన్నో చెట్లు ఉన్నాయి—వాటి వేలం మీద వచ్చే దానిలో వర్సంటేజి గానీ సెస్ లో కొంత గానీ వాటికి ఇవ్వాలి. మైనర్ ఇరిగేషన్ ట్యాంక్స్ మీద చెట్లు గానీ రోడ్డు గానీ మెయిన్ ట్రైన్ చేయడానికి ప్రభుత్వం నిధులు ఇచ్చే అలోచన ఉందా?

శ్రీ పి. చంద్రశేఖర్ :- పంచాయతీ రాజ్ వ్యవస్థలో జిల్లా ప్రజా పరిషత్తులకు, మండల ప్రజా పరిషత్తులకు నిధులు అన్ని రంగాలకు ఇవ్వడం జరిగింది. 1982-83లో రు. 80 కోట్లు ఉన్న నిధులు 1989-90 నాటికి రు. 400 కోట్లకు పెంచి వివిధ రంగాలలో అభివృద్ధి చేయడం జరుగుతున్నది.

9-50

ఉ.

శ్రీ యం. కాళిరెడ్డి:- గ్రామాలలో నున్నటువంటి రోడ్లు చాలా అధ్వాన్నంగా ఉన్నాయి. ఎడ్ల బండ్లు పోలేని పరిస్థితులలో ఉన్నాయి. వీటిని జిల్లా పరిషత్తులు ద్వారా మెయిన్ ట్రైన్ చేయడానికి ప్రభుత్వం చేస్తారా?

శ్రీ పి. చంద్రశేఖర్ :- పరిశీలిస్తాము.

వసువుపచ్చ కార్డులున్నవారికి బియ్యం సరఫరా మానివేత

100—

*10007—సర్వశ్రీ పి. జనార్దన్ రెడ్డి, కె. రాంకూపాల్ రెడ్డి (పాణ్యం):—
అహోరము మరియు పౌర సరఫరాల శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయ
ములు తేలిపెదరా :

(అ) ప్రైదరాబాదు, విజయవాడ, విశాఖపట్టణం నగరాలలో వసువుపచ్చ
కార్డులున్న వారికి బియ్యం సరఫరా చేయడాన్ని ప్రభుత్వం 1938, జూలై 1వ
తేదీ నుండి మానివేసిన విషయం వాస్తవమేనా; అయినచో, అందుకు కారణం
తెలిసే?

(ఆ) పారిశ్రామిక నగరాలైన ప్రైదరాబాదు, విశాఖపట్టణంలో
పంపిణీకై భారత ప్రభుత్వం వసు పూల్ నుండి కొంత బియ్యం కొంటాడు
కేటాయిస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా; అయినచో, దాని పరిమాణం ఎంత;

(ఇ) కేంద్ర పూల్ నుండి కేటాయించిన వది లక్షల టన్నుల బియ్యం
రెండు రూపాయలకు కిలో సబ్సిడీ పథకం క్రింద పంపిణీ నిమిత్తం ఉద్దేశించ
బడిందా, లేనిచో, సదరు, బియ్యాన్ని ఏ పరతులపై కేటాయించారు?

అహోర, పౌరసరఫరాల శాఖమంత్రి (శ్రీ జి. నారాయణప్ప) —(అ)
తగినంత బియ్యం నిల్వలు లభ్యంగా లేనందున, 1938 జూలై నుండి వసువు పచ్చ
కార్డులవారికి బియ్యం సరఫరా చేయటం లేదు.

(ఆ) లేదండీ.

(ఇ) సెంట్రల్ పూల్ నుండి బియ్యం విడుదల చేయటానికి ఎట్టి పరతులను
విధించలేదు. 15 లక్షల టన్నుల బియ్యం సేకరించగా సెంట్రల్ పూల్ నుండి
రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 10 లక్షల టన్నుల బియ్యం పొందుతుంది. ప్రజా పంపిణీ
విధానం ద్వారా విడుదలకు, భారత అహోర సంస్థ జారీ చేసే ధరలకు భారత
అహోర సంస్థనుండి ఈ కేటాయింపు చేయటం జరుగుతుంది.

శ్రీ పి. జనార్దన్ రెడ్డి:— వసువుపచ్చ కార్డుల వారికి ప్రైదరాబాదు,
విజయవాడ, విశాఖపట్టణం నగరాలలో బియ్యం సరఫరాను నిలిపి వేయడం
జరిగింది. ఈ సవత్సరము వరాలు బాగా ఉన్నాయని, అందువలన వంటలు
ఉత్పత్తి బాగా పెరిగిందని గవర్నరు గారి ప్రవంగముతో చెప్పడం జరిగింది.
వంటలు బాగా ఉన్నప్పుడు వసువుపచ్చ కార్డు వారికి తిరిగి బియ్యం సప్లయ
చేయడానికి ప్రభుత్వము ఏదైనా ఆలోచన చేస్తున్నదా? ప్రైదరాబాదు, విశాఖ
పట్టణం నగరాలలో కొంతమంది వర్కరుస్ ఫ్యాక్టరీలలో రోజు కూలీ 20
రూపాయలు వొప్పున పని చేస్తూ ఉంటారు. వారికి నెలా అంకాపని ఉండదు. 15
రోజులే పని ఉంటుంది. అటువంటి వారి నందరిని మీకు 600 రూపాయలు
దాటించని మీకు ఆకుపచ్చకార్డు ఇవ్వడానికి వీలు లేదు అని అంటున్నారు.
అందువలన వారికి రెండు రూపాయలు బియ్యం దొరకడం లేదు. అటువంటి

కార్మికులకు ఆకుపచ్చ కార్డులు యిచ్చేందుకు ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తుందా? సెంట్రల్ పూల్ 15 లక్షల టన్నుల బియ్యం రాష్ట్రం నుంచి సేకరించి ఆ దులో రాష్ట్ర ప్రభుత్వము 10 లక్షల టన్నుల బియ్యం పొందుతున్నది. అంటే సుమారు 75 పర్సెంటు సెంట్రల్ పూల్ యిస్తున్నారు. సెంట్రల్ గవర్నమెంటు పూల్ నుంచి యిచ్చే బియ్యం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి బియ్యం ఏ రేటుకు యిస్తున్నది?

శ్రీ జి. నారాయణప్ప :— ప్రాధరాజాదు, విశాఖపట్టణాలకు బియ్యం సరఫరా చేసే విధానములో పసుపుపచ్చ కార్డులు ఉన్న వారికి యంతకు ముందు 1987, 88 సంవత్సరాలలో 70 వేల టన్నుల బియ్యం రూ. 31-55 లకు సరఫరా చేయడం జరిగింది. యిప్పుడు బియ్యం తక్కువగా ఉన్నందువలన ఈ పట్టణాలకు సరఫరా చేసే విధానంలో 8 జిల్లాల కలెక్టర్లను బియ్యం సేకరించమని, ఆ బియ్యం ప్రాధరాజాదు, సికిందరాజాదు జంటనగరాలకు సుమారు 22 వేల టన్నులు కిలో రూ. 31-55 వై.లు చొప్పున అమ్మడానికి ఏర్పాట్లు జరుగుతున్నాయి. ఈ బియ్యం సేకరణ తరువాత ఫెడ్ కాన్ ద్వారా కోఆపరేటివ్ కాఫ వారి 27 కౌంటర్లు ద్వారా సరఫరా చేసే ఏర్పాట్లు జరుగుతున్నాయి. యఫ్.సి.ఐ. ద్వారా రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి సప్లయ చేసే సూపర్ ఫైన్ బియ్యం క్వంటిటీ 225 రూపాయలు ఫైన్ రైస్ క్వంటిటీకు 304 రూపాయలు చొప్పున తీసుకుని పసుపుపచ్చ కార్డుల వారికి సప్లయ చేస్తున్నాము. ఆకుపచ్చ కార్డుల వారికి రెండు రూపాయల కిలో బియ్యం ప్రభుత్వ విధానం ప్రకారం పంపిణీ జరుగుతున్నది.

శ్రీ పి. జనార్దన్ రెడ్డి :— బియ్యం రేటు చెప్పలేదు. 27 కౌంటర్లు డిస్ట్రిబ్యూషను చేయడం లేదు. దాని వలన కష్టము అవుతున్నది. పసుపుపచ్చ కార్డు వారికి ఎన్ని కిలోల బియ్యం యిస్తున్నారు. ఏ రేటుకు యిస్తున్నారు. రెండు రూపాయలు కిలో బియ్యం మీరు సెంట్రల్ పూల్ నుంచి ఏ రేటుకు తీసుకుంటున్నారు?

శ్రీ జి. నారాయణప్ప :— యఫ్. సి. ఐ. గౌడొన్న నుంచి యిస్కూ చేస్తున్న ప్రయిస్ యంతకు ముందు నేను చెప్పినట్లుగా సూపర్ ఫైన్ బియ్యం క్వంటిటీ 225 రూపాయలు. ఫైన్ రైస్ 304 రూపాయలకు సప్లయ చేస్తున్నారు. ఈ బియ్యం ప్రాధరాజాదు సికిందరాజాదు ట్విన్ సిటీస్ వారికి కావాలి. యివరలో 1987-88 సంవత్సరాలలో 70 వేల టన్నులు బియ్యం పసుపుపచ్చ కార్డు వారికి సరఫరా చేయడం జరిగింది. 8 జిల్లాల కలెక్టర్లను బియ్యం కలెక్టు చేయమని ఆదేశాలిచ్చాం. ఆ బియ్యాన్ని-22 వేల టన్నుల బియ్యాన్ని ఈ పట్టణాలలో పంపిణీ చేయడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నదని.

శ్రీ పి. జనార్దన్ రెడ్డి :— రెండు రూపాయలు కిలో బియ్యం రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ఆకుపచ్చ కార్డుల వారికి సరఫరా చేయడం జరుగుతున్నది. ఆ కోర్సు రైస్ ను సెంట్రల్ పూల్ నుంచి రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ఏ ధరకు తీసుకుంటున్నది.

శ్రీ జి. నారాయణప్ప :— ప్రొక్కాగుమెంటు విషయంలో—అకుపచ్చ కాద్ద వారికి తగిన త సరఫరా చేసే తరువాత—వసువువచ్చ కాద్ద వారికి కూడా 3 జిల్లాలోని కలెక్టర్ ద్వారా బియ్యం సేకరించి ఈ పట్టాచాలతో బియ్యం కిలో గ్రా. 3-5 లకు సరఫరా చేయడానికి ఏర్పాట్లు జరుగుతున్నవి.

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి :— కోర్టు రైస్ రేటు గురించి చెప్పండి.

శ్రీ జి. నారాయణప్ప :— కోర్టు రైస్ క్వింటాల్ 244 రూపాయలకు సరఫరా చేసే వారు. యఫ్. సి. ఐ. వారు సూపర్ ఫైన్ రైస్, ఫైన్ రైస్ మాత్రమే సప్లయ చేస్తున్నారు. ముతక బియ్యం సప్లయ చేయడం లేదు. రైసు రూపాయలు బియ్యం విషయంలో చాలా కష్టంగా ఉంది.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— స్వల్ప వ్యవధి ప్రశ్న నెం. 100-ఎ (11057-ఓ) సభ్యుల కోరిన మీద వాయిదా వేయుట జరిగింది.

నక్షత్ర గుర్తు లేని ప్రశ్నలు—సమాధానములు.

LIFT IRRIGATION SCHEME AT BELLAMKONDAVARIPALEM ON NAGARJUNA SAGAR

101—

5248 Q.—*Sarvasri Baddam Bal Reddy, V. Jaipal and A Narendra* :— Will the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to take up Lift Irrigation Scheme at Bellamkondavaripalem on Nagarjunasagar ;

(b) when the Scheme is likely to be taken up ; and

(c) whether there is any Central assistance for Irrigation Schemes in the Girijan areas and if so can this scheme be taken up under it?
A.—

(a) (b) and (c) A proposal to take up the Lift Irrigation Scheme at Bellamkondavaripalem village, Guntur District costing about Rs. 3.68 crores was examined. After due consideration, it was decided that the proposal be deferred for better times.

DEFECTS IN EXECUTION OF IRRIGATION CANALS OF SRIRAMSAGAR PROJECT

102—

8793 Q.—*Sarvasri Ch. Vidyasagar Rao, Baddam Bal Reddy, N. Indrasena Reddy, R. Srinivasa Reddy, A. Narendra, R. Ravindranath Reddy and V. Jaipal* :—Will the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Engineers of Sriramsagar Project have prepared the design and estimate of Irrigation Canals executed defectively there by 2000 acres in Malkapur, Rekurthi, Arepalle, Seetha-rampuram, Theegalkunapalle, Nallapadu, Gopalapur, Bummkal, Drushadu and Chegurthi villages in Karimnagar Mandalam could not receive water or irrigation ; and

(b) if so, the persons responsible for the same and the action taken to rectify the defects ?

A—

8793- (a) Some defects have been noticed in the Distributory No. 94 and a detailed enquiry is being conducted.

(b) On receipt of the enquiry report, action will be taken against persons responsible and also to rectify the defects.

TRANSFER OF KOVUR CO-OPERATIVE SUGAR FACTORY DISTILLARY

103—

10070-J Q.—*Sri B. Sundararami Reddy* :—Will the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to transfer the distillery sanctioned to Kovur Co-operative Sugar Factory to Chittoor District ; and

(b) if so, the reasons therefor ?

A.—

(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

SUPPLY OF RAW MATERIALS TO MIRASIDARS

104—

10508-Q.—*Saryasri Mohd. Jani and R. Chenga Reddy* :—Will the Minister for Endowments be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Mirasidars are maintaining a separate kitchen especially for preparing Laddu, the main Prasadam in T.T.D. ; and

(b) if so, who is supplying the raw materials to those Mirasidars ?

A—

(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

CONSTRUCTION OF SHOPPING COMPLEXES TO WEAKER SECTIONS AND MINORITIES IN NELLORE DISTRICT

105—

9229-Q.—*Sri Nallapureddi Sreenivasul Reddy* :—Will the Minister for Social Welfare be pleased to state :

(a) whether the District Collector, Nellore has agreed to construct shopping complex to Weaker Sections and Minorities in the headquarters of the following Mandals in Nellore District ;

1. Kota (Headquarters of Model Mandal)
2. Kovvur
3. Sangam
4. Kodavalur
5. Vidavalur
6. Buchireddypalem
7. Vakadu
8. Gudur
9. Chillakur
10. Chittamur
11. Ojili
12. Sydapuram
13. Venkatagiri
14. Dakkili
15. Balayapalle
16. Naydupeta
17. Sullurpeta
18. Udayagiri
19. Kavali
20. Vinjamur
21. Podalakur

(b) when will construction of shopping complexes in above Mandal Headquarters be completed ?

A.—

(a) The District Collector Nellore has accorded sanction for construction of shopping complex to Scheduled Castes in 6 Mandals. Shops have already been constructed in 4 Mandals and allotted to Scheduled Castes beneficiaries. The proposals for constructing of shops are under various stages in other Mandals.

(b) All the proposed shops where the sites have been finalised, will be taken up in a phased manner depending upon local needs.

BENEFICIALS OF AGRICULTURAL LABOUR BY PENSION SCHEME

106—

9738 Q.—*Sarvasri P. Janardhan Reddy, K. Rambhopal Reddy, J. Chittaranjan Das, J. Janardhan Reddy and V. Rambhupal Chowdary :-* Will the Minister for Social Welfare be pleased to state :

(a) the number of Agricultural Labour benefited by the pension scheme (in addition to old age pension scheme) in the State : and

(b) if so, the mode of implementation of this scheme ?

A.—

(a) 5,21,663 persons were benefited during the year 1987-88.

(b) The Revenue Divisional Officer/Sub-Collector will examine the applications and sanction pensions to the eligible persons as per the conditions prescribed in the rules. The District Treasury Officer concerned will take necessary action for payment of pension to the pensioner after receipt of the sanction orders from the Revenue Divisional Officer/Sub-Collector. The pension amount will be disbursed through postal money order once in a quarter.

DISTRIBUTION OF RICKSHAWS UNDER “OWN YOUR RICKSHAW” SCHEME

107—

9739 Q.—*Sarvasri P. Janardhan Reddy, K. Rambhupal Reddy and J. Chittaranjan Das* :—Will the Minister for Social Welfare be pleased to state :

(a) whether the Government has introduced “OWN YOUR RICKSHAW” Scheme for the benefit of Pullers in the State ; if so, the number of rickshaws distributed during 1987-88 ; and

(b) whether there is any scheme to distribute clothes free of cost to the Transport Workers, Rickshaw Pullers and other workers ?

A.—

(a) Yes, the number of rickshaws distributed during 1987-88 is 2,552.

(b) There is no scheme to distribute clothes free of cost to the transport workers and other workers ; but “onepair ”(one knicker and one shirt) has been distributed to Rickshaw Pullers during 1988.

IMPLEMENTATION OF ENHANCED SCHOLARSHIPS

108—

10073-E Q.—*Sarvasri A. Narendra, V. Sreeramulu, V. Jaipal, Ch. Vidyasagar Rao and Baddam Bal Reddy* :—Will the Minister for Social Welfare be pleased to state :

(a) whether a G.O.No. 72, dt. 25-4-1988 was issued enhancing the scholarships ;

(b) if so, the date from which it will be implemented ; and

(c) fund made available in the Budget for 1988-89 ?

A.—

(a) Yes sir.

(b) From the beginning of the academic year 1988-89.

(c) An amount of Rs. 8230.33 lakhs is provided in the budget during the year 1988-89.

COLLECTION AND SPENT OF CESS FUNDS OF MINERAL RIGHT TAX IN
NALGONDA DISTRICT

109—

111 Q.—*Sarvasri A Lakshminarayana and N. Raghava Reddy* :— Will he Minister for Panchayathi Raj be pleased to state :

(a) the amount that was collected and spent out of the cess funds Mineral Right Tax in Nalgonda District during 1982-83, 1983-84 and 1984-85 ;

(b) whether it is a fact that the Mineral Right Tax charged is different in Telangana and Andhra region ; and

(c) if so, whether the Government will take steps to equalise them ?

A.—

(a) An amount of Rs. 34,66,505.00 was collected for the years 1982-83 to 1984-85 (i.e. for the period from 1-11-1981 to 30-9-1985) out of which an amount of Rs. 15,20,005.59 was spent during the above period and the balance amount of Rs. 19,46,499.41 was spent subsequently during the years 1985-86 and 1986-87.

(b) No Sir, Mineral Right Tax is uniformly charged throughout the State at different rates for different minerals.

(c) Does not arise.

Scarcity of Drinking Water In Fishermen Villages of Coastal Areas

110—

5333-Q.—*Sri Ch. Ramachandra Rao* :—Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state:

(a) whether it is a fact that there is drinking water scarcity in the fishermen villages of Coastal areas; and

(b) if so, the steps taken to provide relief?

A—

(a) Yes, Sir. Many of the fishermen villages are facing seasonal scarcity of drinking water.

(b) Out of 1268 villages identified as affected with brackish water under the sub-Mission activity of the Technology Mission, 954 villages are in Coastal district. The A.P. Shore Area Development

Authority has identified 633 of them as shore area villages, mostly they are fishermen villages. The following are the details of these 633 villages;

(i) Villages already covered with drinking water facilities	277
(ii) Villages proposed to be covered with Desalination Plants	39
(iii) Villages proposed under (Srikakulam district) Uddanam Project under Bileteral Assistance	67
(iv) Schemes sanctioned under ARWS(PWS MPWS-9+ spot sources-26-35) and taken up for execution	35
(v) Villages proposed for coverage during 1988-89 by Scheme, Rainwater Harvesting Structures, etc.,	136
(vi) No. of Schemes sanctioned by Government of India during September, 1988	55
	609

The balance 24 left over villages are proposed to be taken up in coming years depending upon funds position.

**Leakage of Water Tank In Harijan Colony of
Bheemgal Mandal Head-Quarters**

111—

5348 Q.—Sarasri Baddam Bal Reddy, R. Ravindranath Reddy R. Sreenivasul Reddy, V. Jaipal and V. Sreeramulu:—Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state:

(a) whether it is a fact that a water tank was constructed under Protected Water Supply Scheme in the Harijan Colony of Bheemgal Mandal Head-quarters;

(b) whether it is also a fact that water is leaking from the said tank; and

(c) if so, the action taken against the persons responsible for the defective construction?

A—

(a) G.L.S.R. has been constructed.

(b) Yes Sir, it was leaking;

(c) The leakage has been arrested and the Scheme is functioning now. The Superintending Engineer (PR) has been asked to take disciplinary action on the persons responsible.

SHORTAGE OF DRINKING WATER IN THUNGATHURTHI SAMITHI OF NALGONDA DISTRICT.

112—

6650-Q.—*Sri V. Sreeramulu* :—Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the girijans in Thungathurthi Samithi of Nalgonda district are suffering due to shortage of drinking water.

(b) if so, the action taken to provide drinking water ?

A.—

(a) No Sir.

(b) Does not arise.

REVIVAL OF PWS SCHEMES AND BORE-WELLS IN THE STATE.

113—

7588 Q.—*Sarvasri N. Krishna Murthy and V. Rambhupal Choudary* :—Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state:

(a) the number of defunct PWS Schemes and the bore-wells in the State as on 30th July, 1987 together with the reasons there for ; and

(b) the steps taken to revive the said PWS Schemes and bore-wells?

A.—

(a) Number of defunct PWS Schemes 278. Number of defunct bore-wells 4,103. The PWS Schemes become defunct on account of:

(i) failure of source/pumpset.

(ii) breakages in the pipelines.

(iii) improper maintenance by Gram Panchayats.

The bore-wells become defunct on account of improper handling by the public and reduction of ground water table.

(b) 10% of the funds provided under MNP and ARWS have been earmarked specifically for the purpose by the State Government and Government of India, in addition to the regular grant being sanctioned to the Gram Panchayats. Crash Programme is being launched at regular intervals to repair the borewells. Flushing is taken up where the bores are collapsed. Alternative source are provided where bore-wells have failed.

EMBEZZLEMENT OF FUNDS UNDER FOOD FOR WORK PROGRAMME IN KODUMURU SAMITHI OFFICE, KURNOOL DISTRICT.

114—

7980 Q.—*Sarvasri Baddam Bal Reddy, A. Narendra, N. Indrasena Reddy and V. Jaipal* :—Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the two Clerks in the Kodamuru (Kurnool District) Samithi Office were charged for embezzlement of Rs. 13 lakhs between 1979 to 1985 under Food for Work Programme ; and

(b) if so, action taken in the matter ?

A.—

(a) Two Senior Assistants of former Panchayat Samithi, Kodumuru in Kurnool District were charged for embezzlement of funds under Food for Work Programme.

(b) The Accused Officers have been placed under suspension pending enquiry into the alleged serious lapses against them.

PAYMENT OF AMOUNT FOR REPAIRS TO KALIKOTA TANK IN RAMANNAGUDEM OF REGONDA MANDAL.

115—

7995 Q.—*Sarvasri V. Jayapal, Baddam Bal Reddy, N. Indrasena Reddy and A. Narendra* :—Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state :

(a) whether Kalikota tank in Ramannagudem of Regonda Mandalam, Warangal District breached due to cyclone in August, 1986:

(b whether Sri Thota Ravinder who in response to Newspapers advertisement got the breached tank repaired at a cost of Rs. 16,000 : and

(c) if so, whether Sri Thota Ravinder was paid Rs. 16,000 incurred by him ?

A.—

(a) Yes, the Kalikota tank in Ramannagudem of Regonda Mandal was breached due to cyclone in August, 1986.

(b) No administrative sanction was given to the work for Rs. 16,000. Only Rs. 8,000 has been sanctioned during 1987-88. Sri Thota Ravinder is reported to have partly formed Ring and for which no amount has been paid.

(c) Rs. 16,000 was not paid.

DELAY IN COMPLETION OF PWS SCHEMES IN PENTAPADU AND NANCHARAMMAPETA IN CHILLAKUR MANDAL.

116—

9408 Q.—*Sri Nallapareddy Srinivasul Reddy* :—Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state :

(a) the estimated cost of the PWS Schemes sanctioned for Pentapadu and Nancharammapeta in Chillakur Mandal of Nellore District

- (b) when was foundation stone laid for the said Scheme ;
- (c) the reasons for the delay in completing the said work.
- (d) when it will be completed.' and

(e) whether State Government in G.O.Rt.No. 2647, (PR&RD), dt. 11-12-87 has permitted to execute the said work as a special case ?

A.—

- (a) Rs. 3.50 lakhs.
- (b) The foundation stone was laid on 16-4-1987.
- (c) The percapita cost exceeds the norms fixed by Government. However permission was granted in December, 1987. The work under execution.
- (d) March. 1989.
- (e) Yes Sir

NETHERLAND FINANCIAL ASSISTANCE FOR PROVIDING PROTECTED WATER SUPPLY SCHEME IN UDDANAM MANDAL.

117—

10550-Q.—*Sarvasri K. Yerran Naidu* and *G.S.S. Shivaji*:—will the Minster for Panchayati Raj be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the State Government have approached Centra' Government for providing protected water supp'y to 100 villages in 'Uddanam' Mandal with financial assistance from Netherlands : and

(b) if so, the details of the same ?

A.—

(a) Yes Sir. A project report was sent to Government of India for clearance under Bilateral Assistance.

(b) This project will cover (268), villages including hamlets i.e., 117 villages and 151 hamlets in Mandasa, Ichapuram and Kasibugga Semithis Srikakulam district benefiting an estimated population of 1.89 lakhs. The cost of the project is estimated as Rs. 6.90 crores. The clearance from Government of India is awaited.

NUMBER OF LOCKOUTS AND STRIKES FROM 1-1-1987 TO 30-6-1988.

118—

10127 Q.—*Sarvasri V. Naryana Rao* and *D. Chinamallaiiah* :—Will the Minister for Labour be pleased to state.

(a) number of lockouts and strikes took place in the State from 1-1-1987 to 30-6-1988 ; and

(b) the number of man-days lost and number of workers involved and participated in strikes?

A.—

(a) Strikes ..	79
Lockouts ..	16

(b) No. of Man-days lost :	
Strikes ..	19,76,989
Lockouts ..	5,18,357

No. of workers participated :	
Strikes ..	2,77,537
Lockouts ..	4,294

APPOINTMENT OF A SON OF DECEASED HEAD CONSTABLE OF MUNGURU POLICE STATION.

119—

10211 Q.—*Sarvasri T. Seetharam, T. Bhadraiah and K. Yerrannaidu*:—Will the Minister for Home be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the deceased employees son/daughter is being provided suitable job basing on the qualifications without observing formalities like employment exchange etc., when they died while in service :

(b) whether any representation has been received from Mr. G.V. Laxminarayana S/o Late Sri G. Mahalingam, Ex Head Constable No. 75 of Munguru Police Station, Khammam District who expired while in service and

(c) if so, the reasons for not providing him a job till now ?

— (a) Yes, Sir.

(b) Yes, Sir.

(c) G.V. Laxminarayana son of Sri . Mahalingam Ex. HC 75 of Munguru PS., Khammam District was appointed as Junior Assistant on 23-4-1988.

ESTABLISHMENT OF A FIRE STATION AT HEERAMANDALAM, SRIKAKULAM DISTRICT.

120—

10212 Q.—*Sarvasri T. Seetharam, T. Bhadraiah and K. Yerrannaidu*:—Will the Minister for Home be pleased to state :

(a) whether the Government is contemplating establish fire station at Heeramandalam, Srikakulam District.

(b) whether any representations have been received in this regard; and

(c) if so, the action taken thereon ?

A.—(a) No. Sir.

(b) and (c) Two representations, dated 18-4-1988 and 19-4-1988 from Sri Thota Raja Kumar, President, Mandal Praja Parishad, Heeramandlam and a letter, dt. 18-4-1988 from Sri T. Seetharam, M.L.A., were received requesting for the establishment of a Fire Station at Heeramandalam. These representations at Heeramandalam. These representations were examined and suitable replies were sent to the representationists in Lr. No. 624/Pri. B/Desk/ 88-2, dt.6-12-1988 informing them that it is not possible to open a Fire Station at Heeramandalam during this financial year.

COLLECTION OF COMPOUNDING FEES FOR VIOLATION OF TRAFFIC RULES IN HYDERABAD CITY.

121—

10435 Q.—*Sarvasri Ch. Jayaram Babu and P. Janardhan Reddy*:- Will the Minister for Home be pleased to state :

The penalties collected by the Police towards the Violation of traffic rules in Hyderabad city during 1985-86 and 1986-87 ?

A.—

Compounding fees collected for the traffic rules violations as given below :

1985-86 — 28,90,878.

1986-87 — 44,79,967.

ESTABLISHMENT OF SILK REELING UNIT ETC., IN CHEEMAKURTHI MANDAL OF PRAKASAM DISTRICT.

122—

10177 Q.—*Sri K. Adenna*:- Will the Minister for Minor Irrigation and Textiles be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to establish silk reeling unit, Government Mulberry Farm, Chawkie Reading Centre in Cheemakurthi Mandal of Prakasam District; and

(b) if so, the time by which they are likely to be established?

A.—

(a) Yes Sir, under Integrated Rural Development Programme a (6) Basin Silk Reeling unit in Cheemakurthi in Prakasam District is being established.

Since there is only an extent of 126 acres under Mulberry cultivation in Cheemakurthy Mandal, the establishment of Seed Farms and Chowkie Rearing units are not required.

(b) The (6) Basin Silk Reeling Unit is already under implementation.

EXPENDITURE ON ESTABLISHMENT OF 33/11 KV ELECTRICITY SUB-STATION IN NELLORE DISTRICT.

123—

10293 Q.—*Sri Nallapareddi Sreenivasulu Reddy* :—Will the Minister for Finance and Power be pleased to state.

(a) the estimated cost of establishment of 33/11 KV. Electricity Sub-stations in the following places of Nellore District.

1. Kovur, 2. Inamadugu, 3. Mudivarthi, 4. Sanayapalem, 5. Dagadarthi, 6. Kondapuram, 7. Chinthavaram. 8. Kotapur, 9. Thippavarappadu 10. Dama Nellore, 11. Nellore (Near Old Hospital) ; and

(b) when will each of the above works be completed ?

A.—

Yes Sir.

Name of 33/11 K.V. Sub-station.

*Estimated cost of
Sub-stations
(Rupees in lakhs)*

1. Kovur	.. 24.434
2. Inamadugu	.. 15.21
3. Mudivarthi	.. 17.91
4. Sanayapalem	.. 17.13
5. Dagadarthi	.. 18.86
6. Kondapuram	.. 16.97
7. Chintavaram	..
8. Kotapoluru	(Schemes are not
9. Thippavarappadu	—formulated 63,837
10. Dama Nellore	—
11. Nellore (Near old Hospital)	—

(b) 1. Sub-stations at Kovur and Nellore Town (old Hospital) were commissioned in 11/87 and 4/88 respectively.

2. Sub-station at Sanayapalem is programmed during 1988-89,

3. The Schemes in respect of four Sub-stations at Mudivarthi, Dagadarthi, Inamadugu and Kondapuram which are sanctioned and will be take up in 1989-90 and 1990-91 subject to availability of Budget grant.

4. In respect of balance of four sub-stations namely Chintavaram Kothapaluru, Thippavarappadu and Dama Nellore the necessity will be examined and construction of substations will be taken up during 8th, Plan Period.

DELAY IN EXECUTION OF HIGH LEVEL BRIDGE NEAR THIPPAVARAPPADU
IN NELLORE DISTRICT

124—

9697 Q.—*Sri Nallapareddi Srinivasul Reddi* :—Will the Minister for Roads and Buildings be pleased to state :

(a) the estimated cost of the high level bridge near Thippavarappadu in the road from Gudur to Erpedu in Nellore District ;

(b) when did the Roads and Buildings Department of Andhra Pradesh State Government accord administrative approval for the same; and

(c) the reasons for the delay in executing the said work and the time by which the said bridge is likely to be completed ?

A.—

(a) The estimated cost of the construction of high level bridge on Kalaju Vagu near Thippavarappadu on Gudur-Erpedu road (Erpedu-Chennur road) is Rs. 15.80 lakhs.

(b) During September, 1987.

(c) This work will be taken up for execution after finalisation of detailed estimates and observing the other necessary formalities.

CONSTRUCTION OF R & B GUEST HOUSE AT CHIMAKURTHI

125—

10195 Q.—*Sri K. Adenna* :—Will the Minister for Roads and Buildings be pleased to state :

(a) the guidelines for construction of Roads and Buildings guest houses ;

(b) whether preference will be given for erstwhile taluk headquarters in the sanction of R & B Guest Houses ;

(c) if so, whether any representation was submitted to Government by Sri K. Adenna. M.L.A. for construction of R & B Guest House at Chimakurthi (Erstwhile taluk headquarters) ; and

(d) whether sanction will be given to the above proposal, if not the reasons thereof?

A.—

- (a) There are no specific guidelines.
- (b) Yes Sir.
- (c) No Sir.
- (d) Does not arise.

WIDENING OF VEERAGHATTAM TOWN MAIN ROAD

126—

10263-Q.—*Sarvasri V. Narasimha Rao and D. Narayana Rao* :—Will the Minister for Roads and Buildings be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the proposal to widen the Veeraghattam town main road S.H.No.47 (Srikakulam District) is pending since 1973-74 ;

(b) if so, the reasons therefor ; and

(c) whether it is also a fact that in 1986-87 one building was demolished by the Roads & Buildings Department for this purpose?

A.—

(a) No such proposals are pending.

(b) Does not arise.

(c) No Sir,. The building demolished in 1986-87 is not for this purpose.

DELAY IN EXECUTION OF HIGH LEVEL BRIDGE WORK ON MALLAM VAGU

127—

10333-Q.—*Sri Nallapareddi Srinivasul Reddi* :—Will the Minister for Roads and Buildings be pleased to State :

(a) the estimated cost of the high level bridge on Mallam Vagu in the road from Mallam to Nidigurthi in Nellore District ;

(b) when did the Roads and Buildings Department of the Andhra Pradesh State Government accorded administrative approval for the said high level bridge ;

(c) the reasons for the delay in executing the said work ; and

(d) when will the work of construction of the said high level bridge be completed

A.—

(a) Sir, the estimated cost of the construction of high level bridge across Mallam Vagu on Mallam to Nidigurthi road is Rs.35.00 lakhs.

(d) During April, 1986.

(c) The site was handed over to the Contractor on 27-7-1987 for execution of the work. Due to heavy rain, from July to October, 1988, there is stagnation of waters. As the back waters and tidal effects were there even during the working season, the rate of progress of this work could not be maintained during the working season also. However, at present the well sinking is in progress.

(d) The work is likely to be completed by 30-9-1989.

COMPLETION OF NIZAMPATNAM NIDUBROLE ZILLA PARISHAD ROAD

128—

10458-Q.—*Smt.E.Seetaramamma, Sarvasri U.Venkateswarlu, K.Veeriah .B. Pandari, K.Adenna and Y.Srinivasa Reddy*:—Will the Minister for Roads and Buildings be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to take up Nizampatnam-Nidubrole Zilla Parishad Road by the Roads & Buildings ;

(b) if so, the expenditure to be incurred for the same ; and

(c) the stage at which the construction work of Penumudi-Lankavanidibba Road stands at present ; and the time by which it will be completed ?

A.—

(a) Yes, Sir.

(b) Rs. 75.00 lakhs.

(c) The stage of the works on Penumudi-Lankavanidibba Road is as indicated below :

(1) Metalling under plan works completed from KM 0/0 to 10/0.

(2) Metalling from KM 10/0 to 17/0 sanctioned under plan works and tenders were also approved. The work will be started after completing all necessary formalities.

(3) Metalling from KM 17/0 to 19/65 was done.

(4) Metalling from KM 19/65 to 30/0 is under progress and is expected to be completed by the end of April, 1989.

INSUFFICIENT TEACHERS IN MUNICIPAL CORPORATION SCHOOLS AT VISAKHAPATNAM

129—

10073-(G) Q.—*Smt. A. Bhanumathi* :— Will the Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) Whether it is a fact that there are no sufficient number of teachers in the Municipal Corporation Schools at Visakhapatnam; and

(b) if so, the steps taken in this regard ?

A.—

(a) and (b) A proposal received from the Commissioner, Visakhapatnam Municipal Corporation for sanction of additional posts of 136 B.Ed., Assistants and Secondary Grade Teachers in the Schools of the Corporation is under consideration of the Government.

UPGRADATION OF TANGUTUR MAJOR GRAM PANCHAYAT AS
MUNICIPALITY.

130—

10180-Q.—*Sri K. Adenna* :—Will the Minister for Municipal Administration be pleased to state:

(a) whether there is any proposal to upgrade “Tangutur” Major Gram Panchayat in Prakasam District as Municipality as its population exceeded 25,000 ; and

(b) if not the reason therefor ?

A.—

(a) No, Sir,

(b) Does not arise.

DELAY IN COMPLETION OF SUMMER STORAGE TANK FOR ONGOLE TOWN

131—

10198-Q.—*Sri K. Adenna* :—Will the Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) whether Summer storage tank was sanctioned for Ongole town in 1983 ;

(b) if so, the reasons for the delay in execution and completion of the said work ; and

(c) when will the work be completed ?

A.—(a) Yes Sir, the main estimate for comprehensive water supply improvements scheme for Ongole Town sanctioned in the year 1983 contains provisions for construction of Summer Storage Tank.

(b) Because of non-availability of sufficient funds under the scheme prior to 1987.

(c) The work was entrusted to the Contractor in 8/87. The period of completion as per agreement is 36 months. Hence the work will be completed by 8/1990.

TAKE OVER OF HYDERABAD PUBLIC SCHOOL AT BEGUMPET

132—

1020-Q.—*Sarvasri Ch. Vidyasagar Rao and A' Narendra* :—Will the Minister for Education be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Government is not having any control over the functioning and properties of the Hyderabad Public School at Begumpet ; and

(b) if so, whether the Government is proposing to take over the management to curb the illegal transactions ?

A.—

(a) The Government (Education Department) does not have control over the Hyderabad Public School, Begumpet.

The administrative control of Hyderabad Public School was exercised by the Board of Governors consisting of the Secretary to Government, Education Department, as the Chairman. However on 9-11-1987 the Hyderabad Public School Society called for a meeting of the General Body without following the due procedure and illegally amended the bye-laws making basic changes in the constitution of the Board of Governors. The Government having come to know of the illegal action, gave a direction to the Principal of Hyderabad Public School not to obey the instructions of the illegal Board of Governors. The Secretary of the Hyderabad Public School filed a Writ petition in the High Court and had the implementation of this order stayed. Government filed an appeal in the High Court which is still pending. the matter is thus Sub-Judice.

(b) Yes, Sir.

ESTABLISHMENTS OF THREE RESIDENTIAL SCHOOLS FOR EACH DISTRICT

133—

7548-Q.—*Sri K. Venkata Rao* :—Will the Minister for Education be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to establish three residential schools for each district ; and

(b) if so, the time by which they are likely to be established ?

A.—

(a) Under the Andhra Pradesh Social Welfare Residential Educational Institutions Society there are already three Residential Schools in each District except in Hyderabad where there are two schools only.

(b) Does not arise.

SHIFTING OF RESIDENTIAL SCHOOL FUNCTIONING AT SRIRAMSAGAR
PROJECT BUILDINGS

134—

8859-Q.—*Sarvasri B. Pandari and S.V. L. Narasimha Rao*:— Will the Minister for Education be pleased to state :

(a) whether it is a fact that Residential Schools sanctioned for thirumalapur near Banswada is functioning at Sriramsagar Project Buildings temporarily ; and

(b) if so, the time by which the said school is expected to be shifted to Thirumalapur or to Nizamasagar Project site ?

A.—

(a) Yes, Sir.

(b) It is proposed to continue the Residential School in the present buildings at Sreeramsagar Project at Pochampad till a suitable site is allotted by the Collector, Nizamabad and Buildings are constructed there.

NEW RESIDENTIAL SCHOOL FOR DEAF, DUMB AND PHYSICALLY
HANDICAPPED AT KOTA IN NELLORE DISTRICT

135.—

9280-Q.—*Sri Nallapureddy Sreenivasul Reddy* :—Will the Minister for Education be pleased to state :

(a) the approximate recurring and non-recurring expenditure (including land acquisition and construction of buildings) for the establishment of a new Residential School for deaf, dumb and physically handicapped at Kota in Nellore District ;

(b) when will it be established ; and

(c) whether funds will be provided for land acquisition and buildings ?

A.—

(a) There is no proposal for establishment of a Residential School for Deaf and Dumb and Physically Handicapped at Kota in Nellore District at present.

(b) and (c) Does not arise.

STARTING OF A POLYTECHNIC FOR BCS. AT KOTA IN NELLORE
DISTRICT

136.—

9627. Q.—*Sri Nallapureddi Sreenivasul Reddy*:— Will the Minister for Education be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to start Polytechnic for B.Cs. at Kota in Nellore Distict and if so, when ; and

(b) the approximate recurring and non-recurring expenditure including land acquisition and buildings for establishing the said Polytechnic ?

A.—

(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

CONSTRUCTION OF BUILDINGS FOR GOVERNMENT WOMEN POLYTECHNIC

37.—

10187-Q.—*Sri K. Adenna* :—Will the Minister for Education be pleased to state :

(a) the number of Government Women Polytechnic having no Government buildings as on 31-3-1988 ; and

(b) the provision made during 1988-89 for construction of buildings for Women Polytechnics.

A.—

(a) 11.

(b) Rs. 22.00 lakhs . The Dtetails are furnished below :

		<i>Rs. lakhs.</i>
1.	Government Polytechnic for Women, Warangal. ..	5.00
2.	Government Polytechnic for Women, Bheemunipatnam	5.00
3.	Government Polytechnic for Women, Nellore. ..	5.00
4.	Government Polytechnic for Women, Hindupur. ..	7.00

RE-STARTING OF SILVER JUBILEE COLLEGE AT KURNOOL

138.—

10207-Q.—*Sri V. Rambupal Chowdary* :—Will the Minister for Education be pleased to state :

(a) whether the Government propose to re-start the Silver Jubilee College (Residential) at Kurnool ; and

(b) if so, when ?

A.—

(a) There is no proposal to re-start the Silver Jubilee College (Residential) at Kurnool ; and

(b) Does not arise.

AMENITIES TO GOVERNMENT HOSPITAL, ADONI

139.—

9584-Q.—*Sarvasri G.S.S. Sivaji, K. Yerran Naidu, K. Satyanarayana and S. Venugopalachary*:—Will the Minister for Medical and Health be pleased to state :

(a) whether at the Meeting of the Adoni Government Hospital Advisory Committee held on 29-4-1988 it was noted that land grabbers are encroaching into hospital land for want of compound wall, that the Hospital roof is leaking, that the Hospital doctors quarters are decay-ing and that there is shortage of oxygen cylinders, etc.; and

(b) if so, whether the Government propose to rectify all these deficiencies ?

A.—

(a) Yes Sir.

(b) The Deputy Executive Engineer, Cuddapah has visited Adoni Hospital on 20-7-1988 and estimates are under preparation for the construction of compound wall and repairs to a hospital roof and Doctors quarters. There is no shortage of oxygen cylinders. The Commissioner, Andhra Pradesh Vaidya Vidhana Parishad is taking all steps to rectify the defects observed by the Hospital Advisory Development Committee, Adoni.

Delay in Construction of 30 Bedded Hospital at Vemulavada in Karimnagar District

140.—

9733-Q.—*Sarvasri Ch. Rajeswara Rao and Mohd. Rajab Ali*:—Will the Minister for Medical and Health be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the proposal for constructing 30 bedded Hospital at Vemulavada in Karimnagar District with the help of Sri Rajarajeswari Devasthanam funds has been decided long back by the State Government; and

(b) if so, the reasons for the delay in undertaking the said works so far?

A.—

(a) Yes, Sir.

(b) The Devasthanam Authorities have not given their consent for execution of the work by Roads and Buildings Department and also not deposited the donation of Rs. 21.10 lakhs. After receipt of consent from the Rajarajeshwari Devasthanam Authorities for execution of the construction of the Hospital building by Roads and Buildings Department by depositing the donation, it will be taken up.

Withdrawal of Last Services and Services with Limited Stops by
A.P.S.R.T.C.

141—

9676-Q.—Sarvasri N. Raghava Reddy, A. Laxminarayana, P. Venkatapathi and P. Ramalah:—Will the Minister for Transport be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the APSRTC withdrawn the fast services and services with limited stops, if so, the reasons therefore; and

(b) whether there is any proposal to restore the said services ?

A.—

(a) There are four types of Mofussil services operated by the Coporation. They are ordinary, express, Semi luxury and super deluxe. The fast services and services with limited halts were in existence, charging ordinary fare and halting at many places en route. To streamline the operational discipline the fast services and limited halts services are now covered either as ordinary or express services depending upon the need of the passengers.

(b) Does not arise.

LOSS IN MAINTENANCE OF CALF REARING CENTRE AT
KAMPASAGARAM VILLAGE IN NALGONDA DISTRICT.

142.—

10424-Q.—*Sri Ch. Jayarambabu*:—Will the Minister for Forest and Animal Husbandry be pleased to state :

(a) whether it is a fact that there is a calf rearing centre at Kampasagar village in Nalgonda district ;

(b) whether it is also a fact that the Government is incurring loss in the maintenance of the said centre ; and

(c) if so, the action taken to minimise the losses ?

A.—

(a) At Kampasagar, there is Government Livestock Farm and Calf Rearing Programme has been taken up at this farm.

(b) No Sir,.

(c) Does not arise.

WITHDRAWAL OF AUCTION FOR MAJOR RESERVOIRS FOR FISHING
PURPOSE

143.—

10462-Q.—*Sri K. Nageswara Rao* :—Will the Minister for Forest and Animal Husbandry be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Government are withdrawing the order putting the major reservoirs to auction for fishing purpose ;

(b) if so, the reason for the same ; and

(c) when the orders are likely to be issued in this regard ?

A.—

(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

(c) Does not arise.

WAIVER OFF THE PENAL INTEREST ON THE LOANS TAKEN BY THE RYOTS

144.—

10259-Q.—*Sri D. Venkat Rao* :—Will the Minister for Co-operation be pleased to state :

(a) whether the State Government have any proposals for waiver off the penal interest on the loans taken by the ryots for agricultural operations from the Nationalised Banks just as the penal interest on loans given for Agricultural Activities by the Co-operative Banks being waived off ; and

(b) if so, the details thereof

A.—

(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

MISAPPROPRIATION OF FUNDS OF LARGE SIZED CO-OPERATIVE SOCIETY
OF LANKAPALEM VILLAGE IN VISAKHAPATNAM DISTRICT

145.—

10373-Q.—*Sarvasri P. Appalanaidu, K. Chitti Naidu, M.V.V. Satyanarayana and A. Ramacchandra Rao* :—Will the Minister for Co-operation be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the funds of Large Sized Co-operative Society of Lankapalem village in Paravada Mandal in Visakhapatnam District have been misappropriated by the Ex-Paid Secretary ; and

(b) if so the action taken in the matter?

A.—

(a) Yes, Sir.

(b) An amount of Rs. 16,929.25 was alleged to have been misappropriated by Sri S. Suryanarayana Raju, Ex-Secretary. An amount of Rs. 11,270.15 was recovered from him from 11-9-1982 to 7-10-1982 and order of surcharge were passed against him for the balance of Rs. 5,659.10. Along with him Sri Y. Varadanarasimha Raju, Ex-President and Sri P. Manga Raju, Ex-Treasurer were made ultimately responsible. The society recovered an amount of Rs. 3,581.40 towards Principal and Rs. 724.75 towards interest from him. An amount, of Rs. 2,077.70 has yet to be recovered from him. Prosecution was sanctioned by the Collector, Visakhapatnam against the above 3 persons. A Criminal Complaint was filed with the Station House Officer, Kasimkota and the matter is under enquiry.

ILLEGAL ENCROACHMENT OF LAND ALLOTTED TO THE TEACHERS OF
WESLEY HIGH SCHOOL & DEGREE COLLEGE, SECUNDERABAD

146—

10423 Q.—*Sarvasri Ch. Jayaram Babu and P. Janardhan Reddy* :
Will the Minister for Co-operation be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the lady teachers of Wasely High School and Degree College, Secunderabad have formed Housing Society in the year 1977 ;

(b) whether the said Society has purchased 4 acres 9 guntas(of) land from the Government ;

(c) whether the said society has paid the full amount and got the land registered ;

(d) whether it is a fact that outsiders have occupied the said land ; — and

(e) if so, the action taken by the Government?

A.—

(a) Yes, Sir.

(b) A land measuring 4.09 acres in S.No. 844/1, Malkajgiri (V)-in Secunderabad was assigned to the Society by the Government on payment of market value.

(c) Yes, Sir.

(d) & (e) Certain members to the Society have reported to the Co-operative Sub-Registrar Pension-in-charge of the Society and the Deputy Registrar of Co-operative Societies (Housing), Hyderabad, regarding the illegal encroachment by the outsiders. The Person-in-charge of the society reported the matter to the Sub-Inspector of Police Station House Officer, Thukaram Gate, Secunderabad requesting him to take necessary action to safeguard the right of property of the members. The Deputy Registrar (Housing), has also addressed the Police Authorities in this regard.

NON-SPENT OF DROUGHT FUNDS ALLOTTED TO PRAKASAM DISTRICT

147—

7613Q.—*Sri K. Adenna* :—Will the Minister for Revenue be pleased to state :

(a) whether it is a fact that Rupees one Crore of Drought Funds allotted to Prakasam District during 1986-87 for taking up I.D.C., bore wells were not spent and surrendered to the Government ; and

(b) if so, the reason thereof ?

A.—

(a) Yes, Sir.

(b) The Managing Director, APSIDC stated that on 26-12-86 the District Planning Board, Prakasam District decided to utilise the Drought Relief Fund for Lift Irrigation Schemes instead of Bore Wells for which the amount was released. Accordingly, Plan was drawn by the Executive Engineer, APSIDC, for Rs. 125 lakhs Tenders were also called for by the Executive Engineer for taking up works When calling of tenders and fixing of agency was in process, Government issued instructions to APSIDC not to take up further works under Drought Relief Programme. Over and above the expenditure already incurred as the Government of India approved a ceiling of only Rs. 23.19 crores as against the State Government's releases of Rs. 60.74 Crores in anticipation of the Central Ceilings.

DELAY IN ISSUE OF RYOTWARI PATTI IN FAVOUR OF ONE SRI C. KUPPAIAH OF VATAMBADU VILLAGE IN NELLORE DISTRICT

148—

8941 Q.—*Sarvasri C. Vittal Reddy, G. Yadagiri Reddy, V. Narayana Rao, D. China Mallaiah and Ch. Rajeswara Rao* :— Will the Minister for Revenue be pleased to state :

(a) whether it is a fact that S.Nos. 203/2, 204/2, 204/6 measuring acres 1-37 is under occupation of Sri Chirevati Kuppaiiah S/o C. Manaiiah Vatambadu Village, Tada Mandal Nellore District for the last 25 years ; and

(b) if so, the reasons for the delay to issue Ryotwari Patta in favour of Sri C. Kuppaiah.

A.—

(a) No, Sir. Shri Chirevati Kuppaiah, S/o C. Manaiah is cultivating the lands in S.Nos. 203/2, 204/2 and 204/6 of Vatambadu Village of Tada Mandal measuring acres 1-37 cents belonging to Village Diety "Challathamma" as per Village Accounts from 1980 onwards by paying rental to the Village Committee.

(b) The issue of Ryotwari Patta in favour of Sri C. Kuppaiah does not arise as the lands are registered in the name of Village Diety even after the implementation of Inams Abolition and conversion into Ryotwari Patta Act, 1956. The title deed of the lands stands in the name of Village Diet and the Kist is also being paid in the name of the Diety.

DELAY IN IMPLEMENTATION OF STAY ORDERS IN FAVOUR OF ONE
SRI YANAMALA MUNAIAH, HASTHAKAVERI VILLAGE IN NELLORE DISTRICT.

149—

8968 Q.—*Sarvasri C. Vittal Reddy, G. Yadagiri Reddy and V. Narayana Rao* : Will the Minister for Revenue be pleased to state :

(a) whether it is a fact that Government issued stay orders in their No. 695/L2/87-2., dated 31-1-1987 in favour of Sri Yanamala Munaiah (BC) Hasthakaveri Village, Balayapalli (M) in Nellore District ;

(b) whether it is also a fact that the stay orders have not been implemented so far ; and

(c) if so, the persons responsible for the delay to implement the said orders.

A.—(a) Yes, Sir. Eviction of Sri Yanamana Munaiah from land in S.No. 64/2 of Hasthakaveri Village is stayed pending disposal of Revision Petition filed by him. The Revision Petition is pending with Government.

(b) No, Sir. The stay orders were implemented by the Mandal Revenue Officer, Balayapalli.

(c) Does not arise.

DISTRIBUTION OF AMOUNTS FOR PADDY CROPS DURING KHARIFF IN
UNDI AND PENTAPADU MANDALS

150—

10306 Q.—*Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddi* :—Will the Minister or Agriculture be pleased to state :

(a) whether crop insurance claimed and disbursed for the crop affected during Kharif 1986 due to Godavari floods in Undi Mandal and Pentapadu Mandal in West Godavari ;

(b) if not, the reasons therefor ; and

(c) when will the crop insurance benefits be given in the said mandals of West Godavari District ?

A.—(a) Yes. The following amounts were disbursed for paddy crop during Kharif 1986.

1. Undi Mandal	Rs. 1,06,72,238.68 ;
2. Pentapadu	Rs. 49,91,675.90

(b) Does not arise.

(c) Does not arise.

మిస్టర్ చెప్పుట్టి స్పీకర్ :— ప్రశ్నలు—వాగూర్చి సమాధానములు ముగిసినవి.

సభా కార్యక్రమము.

(శ్రీ యస్. రామవరెడ్డి :— అధ్యక్షా, కాననసభా కార్యక్రమ నియమావళి 144 ప్రకారం ఉద్యోగుల, కార్మికుల కోఆర్డినేషను కమిటీ సంయుక్తంగా రాష్ట్రములో నిన్న పర్యవేక్షణ జరిపారు. అందులో వారి సమన్వయపై వారు ఒక మెమోరాండము ఇచ్చారు. అందులో 58 రోజుల జీతము, 1988, 87, 88 సంవత్సరాలకు జీతము, లీవ్ బ్రాకెట్ కన్ సేషను, 1-7-1988 నుంచి కరువు భత్యము. ఇదివరకు ఉన్న సౌకర్యాలు కొనసాగించాలని కోరుతూ వారు ఒక వినతిపత్రము సమర్పించడం జరిగింది. రాష్ట్రము మొత్తము అంతా వీటి పరిష్కారము కోసము అందోళన కార్యక్రమము చేపట్టబోతున్నారు. ఈ విషయను తమరికి అందచేస్తున్నాను.

(శ్రీ కె. ఎర్రన్నయ్యడు అధ్యక్ష స్థానములో ఉన్నారు)

(శ్రీ వి. శ్రీరాములు :— వరంగల్లు జిల్లా జనగాం పట్టణంలో.....

చైర్మన్ :— జీకో అవర్ లేదండీ. మీరు చెప్పేవి ఏమీ రికార్డులోకి పోవడానికి వీలు లేదు. మెమోరాండమ్ గారు. మీరు ఇచ్చిన 304 మీద మాట్లాడండి. . .

(ఇంటరక్షన్)

10-00 గం.

(శ్రీ వి. శ్రీరాములు :— నేను చేనేత కార్మికుల గురించి నోటీసు ఇచ్చాను. అదీవట్ కాలేదు. ఇచ్చి చాలా రోజులయింది.

చైర్మన్ :—మీరు నోటీసు ఇవ్వండి. అడ్మిట్ చేస్తాను. మైసూరా రెడ్డి గారు మాట్లాడండి మీరు.

(ఇంటరప్షన్స్) నో టీరో అవర్.

డా. ఎం.వి. మైసూరా రెడ్డి (కమలాపురం) :—అధ్యక్షా, కె.సి. కెనాల్ విషయం ఎన్నో రోజుల నుండి.....

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ వి. శ్రీరాములు :—నేను నోటీసు ఇచ్చానండి. చాలా రోజులయింది. అడ్మిట్ కాలేదు.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ టి. సీతారాం :—నో టీరో అవర్. వారం రోజుల నుండి కాలింగ్ అటెన్షన్ నోటీసు పెండింగు పడిపోతున్నాయి. (ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ మహమ్మద్ అమనుల్లా ఖాన్ (చాంద్రాయణగుట్ట) :—జీరో అవర్ ఎందుకు లేదండి?

(ఇంటరప్షన్స్)

చైర్మన్ :—శ్రీరాములు గారు కాలింగ్ అటెన్షన్ నోటీసులు రోజూ పోస్టుపోస్ట్ అవుతున్నాయి. సభ్యులు కోఆపరేట్ చేయాలి. ఈ రోజు బడ్జెటు మీద రిపలస్ ఇచ్చేది వుంది. సభ్యులు కోఆపరేట్ చేయండి. మైసూరా రెడ్డి గారు మీరు మాట్లాడండి.

డా. ఎం.వి. మైసూరా రెడ్డి :—కె.సి. కెనాల్ (ఇంటరప్షన్స్)...

చైర్మన్ :—రెండు రిలిఫ్ క్రింద, రెండు కాలింగ్ అటెన్షన్ నోటీసులు ఎక్జాంట్ అయితే తప్ప, మిగతా కార్యక్రమాలు తీసుకొనడానికి వీలండదు. ప్రతి రోజూ అవి పోస్టుపోస్ట్ అవుతున్నాయి. (ఇంటరప్షన్స్) కాలింగ్ అటెన్షన్ నోటీసులు ఈ రోజు తీసుకొంటున్నాను. (ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ సి. ఆనందరావు :—అసెంబ్లీ సమావేశాలు ఇప్పటివరకు జరిగినవి కిసి వెరిఫై చేయించండి. ఎవరు ఎక్కువ సమయం తీసుకొని మాట్లాడారో సెక్రటరీగారి చేత స్టేట్ మెంట్ తయారు చేయించి సభ ముందు పెడితే క్లియర్ పోజిషన్ తెలుస్తుంది. 290 మంది సభ్యులు గల ఎంటయర్ హౌస్ ను ఒక డజన్ మంది మెంబర్లు మాత్రమే రాన్ సమ్లో తీసుకొన్నారు. ఈ డజన్ మంది సభ్యులు మాత్రమే ఎక్కువ సమయం తీసుకొని వాళ్ల మాట్లాడుతున్నారు. ఈ విషయాన్ని తెలియజేయుటకు నేను విచారిస్తున్నాను. (ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ మహమ్మద్ అమనుల్లా ఖాన్ :—అసెంబ్లీ స్పాఫ్ డిప్యూటీ కెక్రటరీ గారిని పోలీసు అధికారి టిట్రాని, స్పాఫ్ పెన్ డవున్ స్ట్రయిక్ చేస్తున్నట్లు వేపరలో వచ్చింది. ఈ హౌస్ అసెంబ్లీ స్పాఫ్ రిస్కుకు రావాలి.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ మహమ్మద్ అమనుల్లా ఖాన్ :—అసెంబ్లీ స్పాఫ్ కి కూడ రక్షణ 10-10 గం లేకపోతే ఎట్లా?

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :—సభలో సభ్యులు తమతో మాట్లాడటాన్ని అని అడిగి నప్పుడు అధ్యక్షా, తమరు అవకాశం ఇస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ మహమ్మద్ అమానుల్లా ఖాన్ :—అసంఖ్య స్టాఫ్ లో ఒక డెప్యూటీ సెక్యూరిటీ ఇన్స్పెక్టరుకి చెల్లినప్పుడు అక్కడ జూనియర్ మార్కెట్ వసంతరావు అనే అతను ఆయనని డిస్ ఆనర్ చేసి తిట్టినాడు. ఎసంఖ్య ప్రైమిసెస్ లో ఇట్లా పోలీసు ఛార్జనర్లం అవుతూ ఉంది నిన్న స్టాఫ్ అంతా డిస్ ఓరెసింఛినారు. వారికి ఇక సెక్యూరిటీ ఏమి ఉంటుంది? వారు పెన్ డాన్ స్ట్రీయికు చేస్తున్నారు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—ఎసంఖ్య స్టాఫ్ పెన్ డాన్ స్ట్రీయికు చేస్తున్నది చాస్తవమా?

చైర్మన్ :—ఎవరూ స్ట్రీయికు చేయడం లేదు.

శ్రీ మహమ్మద్ అమానుల్లా ఖాన్ :—అట్లా అని పేపరులో వచ్చింది.

చైర్మన్ :—పేపరులో వచ్చింది మీరు నా దృష్టికి తెచ్చారు. నేను పరిశీలిస్తాను. సెక్రటరీ గారితో ఎంక్వయిరీ చేయిస్తాను.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు :—ఈ రాష్ట్రంలో చేనేత కార్మికులు ఆకలి చావులు చస్తూ ఉన్నారు. కనీస వసతులు కావాలని 250 రూపాయలు నగదు, 25 కిలోల బియ్యము ఇవ్వాలని, గుంటూరు జిల్లా రేపల్లె వద్ద పేటేరులో 39 మంది చేనేత కార్మికులమీద లాఠీ ఛార్జి చేయడం జరిగింది 200 మందిని అరెస్టు కూడా చేశారు. ముఖ్యమంత్రిగారి ఇంటి దగ్గర 5000 మంది కార్మికులు ధర్నా జరిపినప్పుడు వారు ఎక్స్ గ్రేషియా ఇస్తామని మిగతా విషయాలు పరిశీలిస్తామని హామీ ఇవ్వడం జరిగింది. ఇంతవరకు ఏమీ ఇవ్వలేదు. ఆ పార్లమెంటులో ఇంతవరకు ఏమీ వారికి చేయకపోవడం వల్ల ఇదంతా జరుగుతున్నది. వాళ్ల మీద పెట్టిన కేసులు ఉపసంహరించుకోవాలని కోరుతున్నాను. అట్లాగే వరంగల్లు జిల్లాలో జనగామ మున్సిపాలిటీ మున్సిపల్ ట్యాక్సెస్ ను వెయ్యి పెర్సెంట్లు వరకు ఇన్ క్రిజ్ చేయడం వల్ల అక్కడ ఏజిటేషన్ జరుగుతున్నది. కళావెంకటరావు గారు మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు రిప్రజెంటు చేసుకుంటే చానిని తగ్గిస్తామన్నారు. తగ్గించలేదు. మేము 804 నోటీసు ఇచ్చాము.

చైర్మన్ :—శ్రీరాములుగారు చాలా సీనియర్ మెంబర్. నేను జీరో అవరు ఎలా చేయడంలేదు అని సభ్యులకు తెలిసి కూడా ఇట్లా చేయడం బాగాలేదు.

(ఇంటరవ్యూ)

శ్రీ నాయని నరసింహారెడ్డి :—పాదరాజాదు నగరములో మొత్తం మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ స్థాపించబోయింది. డ్రాయినేజీ విషయంలో మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ కి గవర్నమెంటుకి తగవు వచ్చింది, చానిని గవర్నమెంటు తీసుకుంది. కార్పొరేషన్ పై తెచ్చుకుంది. డ్రాయినేజీ పనులు ఎవరూ చేయడం లేదు. అన్ని డ్రాయినేజీలు నిండిపోయి రోడ్డులన్ని చెడిపోయినాయి. కార్పొరేషన్, స్టేటు గవర్నమెంటు తగవు పడుతున్నారు. ప్రజలకు డ్రాయినేజీ వల్ల కలరా వచ్చే ప్రమాదం ఉంది. దీనిని గురించి మంత్రిగారిని స్టేటు మెంటు చేయమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బి. జాబ్ రెడ్డి:—అధ్యక్షా, నేను 15 రోజుల నుంచి ఒక 804 గురించి చూస్తున్నాను. పెంట్ పన్ను కాలేజీ పునాథా విద్యార్థులపైన అత్యధికంగా అవసరమని దానిమీద 804 ఇచ్చాను. స్పీకర్ గారు ఎడ్మిట్ చేస్తున్నామని చెప్పారు. 15 రోజుల నుంచి చూస్తున్నాను. అది రావడం లేదు. అది ఎప్పుడు వస్తుంది?

చైర్మన్:—అది అన్ని స్పీకరు గారి దగ్గర ఉన్నాయి. నేను తెలుసుకుని మీకు చెబుతాను.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు (దుగ్గిరాల):—మొన్న రాజశేఖర రెడ్డిగారుచెప్పారు. కడప జిల్లా గాయపాటికి వెంకట లక్ష్మి రెడ్డి గారిని హెరాస్ చెస్తున్నారు అని అక్కడ చెబితే ఆ ముసటి రోజున ఆయనను హోద్యాను చేయడం జరిగింది. ఆయన శోరం అంతా పిరుగు గొట్టి పోయిపోయే చేశారు. కడప హాస్పిటల్ కి తీసుకు వెడితే పెదరాజావారిలో పెద్ద హాస్పిటల్ కి తీసుకు వెళ్ళమన్నారు. పోలీసు వారి మీద 807 కేసు పెట్టవచ్చు. ఆ రోజు ముఖ్యమంత్రి హాజరున్నారు. ఈ సభలో ప్రస్తావించిన సమస్యను ఆ సందర్భంలో పోలీసులు చేయడం జరిగింది. రాంగుర్రుల్ కన్ ఫ్రెస్ మటు. మేము 804 నోటీసు ఇచ్చాము. మిస్టర్ గారు 807 క్రింద ఆ కన్ ఫ్రెస్ డ్ పోలీసు అధికారులమీద చర్యలు తీసుకోవాలి.

శ్రీ ఎ. మాధవ రెడ్డి:—ఇన్ ఫర్మేషన్ తెప్పించుకుంటాము.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు:—804 పోస్టు చేయించండి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:—నేను ఇదివరకే తమకు చెప్పాను. రాష్ట్రములో ఉన్నటువంటి పట్టణసాయ కళాశాలల్నిటీలో నమ్మే జరుగుతూ ఉంది. అసలు ఈ విషయం వ్యవసాయ మంత్రిగారికి తెలుసా? వారికి ఏమైనా పట్టినదా? వ్యవసాయ మంత్రిగారు అక్కడే ఉన్నారు. అది ఏమైంది? అసలు అది ఏ కారణం చేత జరుగుతోంది ఇది ఏమైనా నివారించారా? అది ఏమైనా చెప్పగలుగతారా? ఈ కళాశాలల విషయంలో 804 క్రింద ఇచ్చాము. దానిని ఏమి కేసానో 10-20 ఉ. తెలియజేయలేదు. రెండవది ఆంధ్రా సిమెంటు ప్లాంట్ లో ఏర్పాటు పెట్టేమీద వనిచేస్తున్నావారు కాంట్రాక్టు బిస్ నే మీద చేస్తున్నానని తీసివేసారు. దానిమీద 804 ఇచ్చాము. అది కూడా ఏమీ అయిందో తెలియజేయలేదు.

చైర్మన్:— తెలియజేస్తాము.

శ్రీ జె. సి. దివాకరరెడ్డి (శాడిపల్లి):— ఈ రోజు కాంగ్రెసు పార్టీ మెజారిటీలో ఉండి చైర్మన్ గా ఉన్న వాడారు 100 మునిసిపాలిటీలు నడుస్తున్నాయి. అటువంటి కాంగ్రెసువారి అధీనంలో ఉన్న మునిసిపాలిటీలకు యీ ఫండ్స్ ఏమీ రిజిట్ చేయడంలేదు. వీటి విషయంలో ప్రభుత్వం వ్యవహారం చూపుతున్నది. అందువల్ల ఉద్యోగస్థులకు జీతాలురాక చాలా కష్టపడుతున్నారు. దానిమీద 804 నోటీసు ఇచ్చాము. రెండవది ముఖ్యమంత్రిగారు ఏమో

సెంట్రల్ గవర్నమెంటు టెర్రరిస్టు యాక్టు ప్రవేశపెట్టినపుడు దానిని వెహి మెంటుగా అప్పోజ్ చేశారు. కాని యీరోజు రాయలసీమలో యీ టెర్రరిస్టు యాక్టు క్రింద ఒకరి తాత ముత్తాతల దగ్గర బాంబులు, తుపాకులు ఉండేవి. వాటిని తెచ్చి బంబులకు యివ్వమని వారి మనవలను కేసులలో యిరికించి బలవంతము చేస్తున్నారు. అయ్యో, మాదగ్గర ఆయుధాలు ఏమీ లేవు అంటే కొంప, గొడ్డు అమ్మి వారిని డబ్బు యివ్వమని అడుగుతున్నారు. ఈ విధంగా టెర్రరిస్టు యాక్టు క్రింద కేసు పెట్టినపుడు బై యిల్ కూడా యివ్వలేకపోతున్నారు. కడులకు, కార్పెడ్యాలకు లోనైనవారిని అరెస్టు చేస్తున్నాడు కాని పెద్దవారిని ఏమీ చేయడంలేదు. అందువల్ల జమాయకులు చాలా యిబ్బందులు పడుతున్నారు. ఈ విషయంలో మేము 804 నోటీసు యిచ్చాము.

శ్రీ జె. చిత్తరంజన్ దాస్ (కల్వకుర్తి):— నేను రెండు 804 నోటీసులు యిచ్చాను. మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో అమరావాద్ అనే చుండలగలో 350 యిళ్ళు కాలిపోయి 2000 మంది నిరాశ్రయులు అయినారు. రెండవది మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో యీ పవర్ తో వోలేజ్ వల్ల పూర్తిగా ట్రాన్స్ ఫార్మర్స్, మోటార్స్ కాలిపోతున్నాయి. ఈ సమస్య చాలా తీవ్రంగా ఉంది. నిన్న మినిస్టరుగారివద్దకు 4 లాటిల జనం వచ్చి కలిసినారు. కాబట్టి వాటిని వెంటనే 804 క్రింద తీసుకోవాలని యిక్కడ చర్చించేట్లు చూడాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బి. సీతారామ్:— అధ్యక్షా, ఆంధ్ర ఒరిస్సా బోర్డర్ లోని కొన్ని ఆంధ్రా గ్రామాలను ఒరిస్సావారిగా ప్రకటిస్తూ ఒరిస్సా ప్రైవేట్ టీర్పు యివ్వడంవల్ల చాలా అందోళన జరుగుతున్నది. శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని ప్రాంతీయ గ్రామాలలో దీనిమీద యాజిశుమన్ జరుగుతున్నది. దీనిమీద నేను 804 నోటీసు యిచ్చాను. అంతేకాకుండా వంశధార ఫేజ్ 2 విషయంలో కూడా నేను 804 క్రింద నోటీసు యిచ్చాను. వాటి విషయం కూడా వెంటనే తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:— మెదక్ జిల్లాలో లక్ష్మీ పార్మిలిన్ అనే ఫ్యాక్టరీ ఉంది. అక్కడ కార్మికులు వారి న్యాయమైన కోర్కెల సాధనకోసం మేనేజి మెంటువారిని అడిగితే కార్మికులకు పనిలోనికి రాకుండా వెళ్లగొడుతున్నారు. అంతేకాకుండా ఫ్యాక్టరీకి బయట ప్రాంతాలనుంచి తీసుకొనివచ్చి పనిచేయించు కుంటున్నారు. దీనిమీద హోమ్, లేబర్ డిపార్టుమెంటులు కూర్చుని న్యాయమైన పరిష్కారం చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇందులో పోలీసువారిని అక్కడ సోక్యం చేసుకోకుండా చూడవలసిందిగా హోమ్ కాఫా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్యచౌదరి (రాజమండ్రి):— నేను కొన్ని పరిధానమైన సమస్యలమీద 804 నోటీసులు యిచ్చాను. ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటులోని మేష్ట్రీలు 8000 మందికి సంబంధించిన సమస్య గత 3, 4 సంవత్సరాల నుంచి పెండింగులో ఉంది. ఆ సమస్య పరిష్కారం కాకుండా ఆ మేష్ట్రీలు రోడ్లమీద తిరుగుతున్నారు. రెండవది స్టీల్ రీరోలింగు ఫ్యాక్టరీకి సంబంధించి యిచ్చాను.

తీసుకువచ్చిన విషయములు:

కర్నూలు, కడప జిల్లాలో సేద్యం నిమిత్తం

కె. సి. కాలవ ద్వారా అతి తక్కువగా

నీరు సరఫరా చేయుటకు గూర్చి.

అక్కడ విద్యుచ్ఛక్తి అక్రమంగా ఉపయోగించడంవల్ల రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సప్లై పోవడమే కాకుండా టవర్ షార్ట్ వస్తున్నది. నేను యిచ్చిన నోటీసులు రికెట్టు అయి కట్టలుగా వస్తున్నాయి. మంత్రి హోదాలో ఉండి, ఎం పి. గా ప్రశ్నలు అడగడానికే లేదని అంటున్నారు. దీనివల్ల నాకు చాలా యిబ్బంది అవుతున్నది.

శ్రీ మహమ్మద్ అమానుల్లాఖాన్:— జీరో ఆవర్ లో అందరూ కూడా హీరోలు అవుతున్నారు. అందువల్ల హీరో ఆవర్ కూడా యిక్కడ పెడితే బాగుంటుంది.

చైర్మన్:— ఆలోచన చేద్దాము. (నవ్వులు)

శ్రీ నాయని సరసింహారెడ్డి:— ఎన్.టి.ఆర్ ఒక్కరే హీరో మీరంతా (తెలుగుచేతం సభ్యులను ఉద్దేశిస్తూ) జీరోలు మాత్రమే.

మారు — 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయము:

కర్నూల్, కడప జిల్లాలో సేద్యం నిమిత్తం కె. సి. కాలవ

ద్వారా అతి తక్కువగా నీరు సరఫరా చేయడం గురించి.

డా. ఎం. వి. మైసూరారెడ్డి:—అధ్యక్షా, యిప్పుడు యీ కె.సి. కెనాల్ కు నీరు యివ్వడం విషయంలో ప్రతి సంవత్సరం యిక్కడ ప్రస్తావన వస్తున్నది కె.సి. కెనాల్ క్రింద ఉన్న ఆయకట్టుకు సక్రమంగా నీరు అందించాలని యిక్కడ ప్రతి సంవత్సరం చెప్పడం జరుగుతున్నది. రాయలసీమలో దారిద్ర్యములో కృశించిపోతున్నప్పుడు, రైతులకు ప్రతి సంవత్సరం వారు పండించే పంట చేతికి రానప్పుడు, లక్షలాది రైతులు నష్టపోయి అత్యుపాధ్యకు వారు పాల్పడకుండా, జీవనాధారం లేక జైల్లో గంటకొట్టి భోజనం పెడతారని చెప్పి నాత్యలు నేను కొని జైళ్ల పాలు అవుతున్నారు. రాయలసీమ ప్రాంతానికి జీవనాధారమైన కె.సి. కెనాల్ కు మూడు సంవత్సరాలనుంచి నీరు అందనప్పుడు యీ తెలుగుచేతం ప్రభుత్వం నీరు అందిస్తామని ఆయకట్టు దారులకు ఏ యిబ్బంది లేకుండా చేస్తామని చెప్పి యింతవరకూ నీరు అందించిన పాపానపోలేదు. ప్రతి సంవత్సరంకూడా మేము కె.సి. కెనాల్ క్రింద ఉన్న ఆయకట్టుదారులకు నీరు యివ్వడానికి యీ శాసనసభలో చర్చకు తీసుకువస్తానే ఉన్నాము. కాని ప్రశ్నకంగా యీ సంవత్సరం రైతులందరినీ అక్కడ నల్లేట్లో ముంచేట్లు చేశారు. కర్నూలులో ఒక సమావేశము ఏర్పాటుచేసి రొటేషన్ ప్రకారం ఆయకట్టుదారులైన వారికి రైతులకు నీరు అందజేస్తామని పంటలు వేపకోమని చెప్పినప్పుడు ఒక లక్షా 50 వేల ఎకరాలో రైతులు వేరుశనగ, పసుపు, చెరకు వేసుకున్నారు. అయినా యీ సంవత్సరం కె.సి. కెనాల్ క్రింద ఆయకట్టుదారులకు నీరు అందకపోవడంవల్ల

తీసుకు వచ్చిన విషయములు :

కర్నూలు, కడప జిల్లాలో సేద్యం నిమిత్తం

కె. సి. కాలన ద్వారా అతి తక్కువగా

నీరు సరఫరా చేయుటను గూర్చి.

లక్షలాది రైతులు నష్టపోయారు. కృష్ణాజిల్లాలోని నీరు కె.సి. కెనాల్ కు పూహకు అంగుని విధంగా పారుదల చేస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. అయినా యీ దారిద్ర్యము మాకు ఎందుకు వచ్చింది. రాయలసీమ కార్యాచరణ కమిటీ ద్వారా 5 సంవత్సరాలుగా అందోళన చేస్తే శ్రీకైలం డామనుంచి బోతిరెడ్డిపాడు హెడ్ రెగ్యులేటర్ ద్వారా కె.సి. కెనాల్ కు నీరు ఇచ్చి, తక్కిన నీరు తుంగభద్రా ద్వారా యీ అయకట్టు చెబ్బతింకుండా నీరు ఇవ్వాలని గత 5 సంవత్సరాలుగా అడుగుతున్నాము. అసలు కె.సి. కెనాల్ లో అస్యూర్డ్ నాటర్ డిజెడి. అటు పంటిది వర్షాలు కురవ పోవడ వల్ల అవి జేదని ప్రభుత్వం చెబుతున్నది కాని యీ సంవత్సరం వర్షాలు పడినో అక్కడ కె.సి. కెనాల్ లో వాటర్ లేకపోవడానికి కారణం ఏమిటి? ఈ రొలేషన్ వద్ద కె.సి. కెనాల్ క్రింద అయకట్టు చార్జలకు ఎందుకు పెట్టారు? నిరుబ్బి సంవత్సరం అడిగినప్పుడు కూడా సుంకేసుల బరాత్ కడతాము, అప్పుడు సక్రమంగా నీరు వస్తుందని చెప్పారు. అప్పటి ఇగ్గేషన్ కాభా మంత్రి

10.30 ఉ.

కె. ఇ. కృష్ణమూర్తిగారు ఈ ప్రాజెక్టుకోసం రు. 20 కోట్లు అవసరమవుతుంది, ఈ సంవత్సరం మాత్రం కోటి రూపాయలు ఇస్తామన్నారు. మిగతా డబ్బు అంతా వచ్చే సంవత్సరం ఇచ్చి ఒకటి, రెండు సంవత్సరాలలో సుంకేసుల బరాత్ ను పూరి చేస్తామన్నారు. కాని అందుకు విరుద్ధంగా చేస్తున్నారు. కాని రెడ్స్ ఆఫ్ ఎకనమిక్స్ ట్రెండస్ ఇన్ స్టేట్ ప్లాన్ 1989-90లో చూస్తే ఈ ప్రభుత్వం ఆ ప్రాంతానికి ఏమి చేస్తోందో అర్థమవుతుంది. అందులో న్యూ మేజర్ ఇగ్గేషన్ ప్రాజెక్టుకు పెట్టే ఖర్చు చూపించారు. సుంకేసుల ప్రాజెక్టుకు 1988-89 బడ్జెట్ ప్రావిజన్ కోటి రూపాయలు చూపించారు, ఖర్చు మాత్రం రు. 35 లక్షలు పెట్టారు. ఈ సంవత్సరం రు. 5 కోట్లు ప్రావిజన్ చూపించారు కాని ఎంత ఖర్చు చెదతారో నాకు అర్థం కావడంలేదు. డబ్బు ఎలాకేట్ చేసినట్టు చూపిస్తున్నారు కాని డబ్బు రిలీజ్ చేయడం, పనులు జరక్కుండా చేసి ఆ ప్రాంతానికి ప్రభుత్వం అన్యాయం చేస్తోంది. ఇతరులముందు హి దుసాన్ కన్సెషన్ కార్పొరేషన్ చారు ఈ ప్రాజెక్టును ఒక్క సంవత్సరంలో పూరి చేస్తామని ముందుకు వస్తే వాళ్ళను వెనక్కు పంపించారు. కేవలం రు. 5 కోట్లు ప్రావిజన్ చూపించి సుంకేసుల బరాత్ ను కట్టకూడదనేది ప్రభుత్వం నిర్ణయించినట్టు ఉంది. చాలా మోరం జరిగిపోతోంది. ఈరోజు 1 లక్షా 35 వేల ఎకరాలలో చెరకు, పసుపు, మేకుతెనగ వేస్తే చాదాపు 50 రోజులు నీళ్ళు వస్తేదు. తుంగభద్రా జిల్లాలోనుంచి 12, 13 రోజులు నీళ్లు రాతేదని ప్రభుత్వమే స్టేట్ మెంట్ లో అప్పుకొన్నది అసలు పంటలు వేళాక 20, 30 రోజులు, 50 రోజులపాటుకూడా నీరు రాకపోతే ఏ పంట అయినా బ్రతుకుతుందేమో అలోచించండి. అలాంటి పరిస్థితి కలుగజేసినందుకు కేవలం ప్రభుత్వమే బాధ్యతవహించాలని వుంటుంది. నీళ్ళు అక్కరపాల్గొంటున్నాయని చెబుతూ వచ్చి వీళ్ళ గురించి ప్రభుత్వం అలోచించడం

నీరుకు ఎప్పుడ విద్యుత్తులు :

కర్నూలు, కడప జిల్లాలో సేద్యం నిమిత్తం

కే.సి.కాలవ ద్వారా అతి తక్కువగా

చేయుటకు గూర్చి.

లేదేమో. అక్కడి రైతులు సంవత్సరాల తరబడి దాద్ర్యంలో ఉన్నారు. వాళ్ళు అత్యంతా చేసుకుంటే ప్రభుత్వం కట్టుకెరుస్తుందా? దారిద్ర్యంలో ఉండి నీరు తెరిచి ఉడిగి ప్రభుత్వం కట్టుకెరుస్తుందా? ఈ ఆయకట్టుకు ఎందుకు నీళ్ళు ఇవ్వకపోతున్నాను? నూరు సంవత్సరాల గా వచ్చే నీటిని ప్రతి సంవత్సరం మేము అడుగుతూవుండవలసిందేనా? పైని వున్నవారికి నీరు అందించకుండా క్రిందవున్న వారికి ఎట్లా పోతుందో అర్థం కావడంలేదు. మార్చి 31 వరకు ఇస్తామన్నారు. అలా కాకుండా పూర్తి వంట వచ్చేవరకూ నీరు ఇస్తారో లేదో చెప్పండి. ఇక ఈ రెండు సంవత్సరాలలో మంజూరు బాజ్ ను పూర్తి చేస్తారా లేదా? రొటేషన్ సిస్టం క్రింద కడప జిల్లాలో గాదాపు 12 వేల ఎకరాలలో పసుపు, పేరుకెనగ, చెరకు పెరుకోన్నారు. కాని 50 రోజులనుంచి ఈ ఆయకట్టుకు నీరు అందించలేదు. పోతే అక్కడ వున్న చక్కెర ఫ్యాక్టరీకోసం దవ్వురు మండలంలో గాదాపు 10 వేల ఎకరాలలో చెరకు పెరుకోన్నారు. కాని నీళ్ళు ఇవ్వడంలేదు. ఉన్న మిగిలిన పంటల అన్నట్టు ఉంది. పంట పేసు కొనమిని చెప్పింది వాళ్ళే, నీళ్ళు ఇవ్వండి వాళ్ళే. రొటేషన్ సిస్టంలో ఎందుకు నీరు ఇవ్వడంలేదో అర్థం కావడంలేదు. పోయిన పంటలకు నష్టపరిహారం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. ఈ విషయంలో సమాధానం చెప్పాలి.

శ్రీ జె. సి. దివాకర్ రెడ్డి :— అభ్యుత్తా, 125 సంవత్సరాల చరిత్రగల కే. సి. కెనాల్ క్రింద మరద్రప్టుకోడి ఈ సంవత్సరం తప్ప ఏ సంవత్సరాలలో కూడా పైరు ఎండిపోవడం అన్నది జరగలేదు. పోయిన సంవత్సరం వర్షపాతం తక్కువ వుండి దారిద్ర్యం, కరువువల్ల జనం వలసపోయినా పంట మాత్రం సకాలంలో చేతికి అందింది. కాని ఈ సంవత్సరం తుంగభద్రలో నీరు పారి ప్రసహించినా నీరుమాత్రం లేకపోవడం వల్ల రూ. మి 50 వేల ఎకరాలలో పంట ఎండిపోయే పరిస్థితి ఉంది, ఎండిపోయింది కూడా. సంతజాతూరు నుంచి క్రింది ప్రాంతాలకు జనవరి 22వ తారీఖునుంచి ఈ నాటివరకూ ఒక్క చుక్క నీరు ఇవ్వలేదు. కాని ప్రభుత్వం మాత్ర వివరణ పత్రంలో నీరు ఇచ్చామని డేట్స్ ఇవ్వడం జరిగింది. అది ఖచ్చితంగా సత్యదూరమైందని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం కే. సి. కెనాల్ కు కృష్ణా అసిస్టెన్స్ ఇస్తానంది, కాని ఇప్పటివరకూ ఎందుకు ఇవ్వలేదని అడుగుతున్నాను. అసలు రొటేషన్ సిస్టం ఎందుకు పెట్ట వలసివచ్చింది? కృష్ణా నీళ్ళు ఇవ్వగలిగితే రొటేషన్ సిస్టం అవసరం లేదు. రొటేషన్ సిస్టం ప్రకారం 10 రోజులకు ఒకసారి రేడి ఇవ్వవలసింది కాని జనవరి 22వ తేదీ నుంచి ఈ రోజువరకు నీరు ఇవ్వకపోతే అసలు అక్కడేమైనా పైరు విగిలివుందా అన్న అనుమానం కలుగుతోంది. యం. యల్. పి. లు. ఎస్. సి.లు కర్నూలులో ఐ. డి. బి. మీటింగ్ పెట్టి ఖచ్చితంగా నీళ్ళు ఇస్తామన్నారు, పేపర్లలో, రేడియో ద్వారా ప్రకటన ఇచ్చాక రైంతాగం నుందుకు వచ్చి భార్య మెడలో పుస్త్రెలు కూడా తాకట్టుపెట్టి పంట పేసుకొంటే వారి చేతికి చిప్ప మిగిలింది. ఇందాకా

తీసుకు వచ్చిన విషయములు :

కర్నూలు, కడప జిల్లాలో నేద్యం నిమిత్తం

కె. సి. కలవ ద్వారా అతి తక్కువగా

నీరు సరఫరా చేయుటను గూర్చి:

మా మిత్రుడు చెప్పినట్లు రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకొంటునే ప్రభుత్వం గుర్తిస్తూడా అని అడుగుతున్నాను. అలా అయితే ఆ విషయం ప్రభుత్వం వారు సభాముఖంగా తెలిపితే ప్రజలు చావడానికి కూడా సిద్ధంగా వున్నారని మనవి చేస్తున్నాను. ఫిబ్రవరి 28, 27వ తారీఖువరకు తుంగభద్రలో 7 టి. ఎం. సి.ల నీళ్ళు వున్నాయి, అయినా నీళ్లు ఎందుకు ఇవ్వలేదని ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాను. అంతేకాదు, మాకు తెలిసింది ఏమిటంటే ఎస్. సి. పేరుతో ఎవరో తెలిగ్రాం ఇస్తే తుంగభద్ర బోర్డు నీళ్లు రావడాన్ని ఆపుచేశారన్నారు. ఇది ఎంతవరకు నిజమని ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాను. ఎస్. సి. గారు తుంగభద్ర బోర్డువారితో రోజూ ఫోన్లో మాట్లాడుతున్నారు. అలాంటప్పుడు ఒక్క తెలిగ్రామ్ ఇస్తేనే నీళ్లు ఆపుచేశారని చెప్పడంలో మీ అంతర్యం ఏమిటని అడుగుతున్నాను ఇక ఖచ్చితంగా ఐ. డి. పైరులే వేయాలని కె. సి. కెవల్ క్రింద నీళ్లు ఇచ్చేటప్పుడు చెప్పారు, కాని ఈనాడు వేలాది ఎకరాల్లో తరి పైరు వచ్చింది. అది కారులని రైల్వే వల్ల వల్ల, ప్రభుత్వం లంచగొండితనంవల్ల, పొలిటికల్ ఇన్ ఫ్లయెన్స్ వల్ల తరి చేసుకున్నారు, ఫలితంగా క్రింది ప్రాంతాలకు నీరు పోవడంలేదు. ఇది కామన్ సెన్స్ తో గ్రహించే విషయం: పైన వున్న పైర్లకు ఒకమారు నీరు ఇచ్చాక, నీరు క్రిందికి పోవాలంటే పైన వున్న స్టూయిన్ లను మూయించవలసిన అవసరం ఉందా లేదా? స్టూయిన్ లను మూయకుండా నీళ్లు క్రిందికి పోవాలంటే ఎలా పోతాయి? పొలిటికల్ పవర్ వున్న వై పార్టీలలో మాత్రం పంట పండుతోంది. పొలిటికల్ పవర్ లేని చోట్ల, ముఖ్యంగా కాంగ్రెస్ సభ్యులు వున్న నియోజక వర్గాలలో నీళ్ళు రావడంలేదు. అందుకు ప్రభుత్వం శాధ్యత వహించవలసి వుంటుంది. ఈనాడు పోలీసుల అధీనంలోనో, మరెక్కడైనా ప్రభుత్వ అధీనంలోనో వున్నప్పుడు ఎవరైనా చనిపోతే ఏ రకంగా కంపెన్సేషన్ ఇస్తారో ఆదేరకంగా ఈనాడు ప్రభుత్వం చెబితేనే రైతులు పైరు చేసుకోవడం జరిగింది కాబట్టి నీళ్ళు లేక పైర్లు ఎండిపోయిన రైతులకు కంపెన్సేషన్ ఇవ్వవలసిన శాధ్యత ప్రభుత్వంపై ఉంది. ఒకసారి ఏ పరిస్థితిలోనైనా కంపెన్సేషన్ ఇవ్వలేకపోతే రాబోయే రోజులలోనైనా క్రాప్ ఇన్ సూరెన్స్ స్కీమును ప్రవేశపెట్టి రైతులను ఆదుకోవాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వి. రాంబాపాల్ చౌదరి (కర్నూలు):—అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం ఇచ్చిన వివరణలో 18-2-1939 వ తేదీ నాటికి 1400 క్యూసెక్కులకు బదులుగా పొరపాటున అధికారులు 1000 క్యూసెక్కులను విడుదలచేయడం జరిగిందని అన్నారు. ఈ రకంగా తక్కువ నీటిని విడుదలచేయడం పొరపాటున జరిగిందని చెప్పి తప్పించుకొన్నంత మాత్రాన సరిపోదు. What action the Government is going to take on them?

తీసుకువచ్చిన విషయములు :

కర్నూలు, కడప జిల్లాలో సేద్యం నిమిత్తం

కె. సి. కాటావ ద్వారా అతి తక్కువగా

నీరు సరఫరా చేయుటను గూర్చి.

ఇక రెండవ పాయింట్ పేరిటంటే గతనాలుగు సంవత్సరాలుగా ఇదే సభలో కె. సి. కెనాల్ గురించి డిస్కషన్ చేయడం జరుగుతోంది. కె. సి. కెనాల్ ద్వారా రబీ వంటలకు గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా సరిగా నీరు ఇవ్వడంలేదన్న విషయం రాయలసీమ ప్రజలందరికీ తెలుసు ఇక్కడ ముఖ్యమైన అంశం పేరిటంటే కె.సి. కెనాల్ కు 10 టి.ఎం.సి. ల ఏర్పాటు చేసుకోవడానికి మంత్రిగారు వివరణ ఇవ్వవలసిన అవకాశం ఉంది. మంగళగిరి డామ్ లో ఫలానా మట్టానికి నీరు వున్నప్పుడు కె.సి. కెనాల్ కు 10 టి.ఎం.సి.ల నీరు ఇవ్వాలని, తుంగభద్రా డామ్ లో నీరు తగ్గినప్పుడు కె.సి. కెనాల్ కు ఇచ్చే నీరు కూడా తగ్గుతుందా అన్న విషయంలో మంత్రిగారు స్పష్టంగా వివరణ ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉంది. ఇప్పుడున్న పరిస్థితుల్లో కృష్ణా వాటర్ ను కె. సి. కెనాల్ కు ఎందుకు సరఫరా చేయకూడదని అడుగుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా ప్రకటించారు. గత సంవత్సరం అక్కడ ఉన్న ఎం.పి. గారు కూడా వాగ్దానం చేయడం జరిగింది. కృష్ణా వాటర్ ను సవి మెంటు చేయడానికి ప్రభుత్వం నిర్ణయం ఉందా అని అడుగుతున్నాను. 91-92-1989 వరకు నీరు ఇస్తామని అంటున్నారు. తరువాత లేదు అంటున్నారు. సంద్యాల ముగర్ ఫ్యాక్టరీ గురించి ప్రభుత్వం మర్చిపోయిందా అని అడుగుతున్నాను. కడపలో స్టాండింగు ముగర్ క్రాప్స్ కు నీరు వాటర్ ను పూర్తిగా బ్యాంక్ చేస్తే పవరంగా ముగర్ కేస్ వస్తుంది? సుంకేసుల బారేజ్ కు ముఖ్యమంత్రిగారే అక్కడ పౌండేషన్ స్టోన్ వేయడం జరిగింది. కేవలం 5 కోట్లు కేటాయించారు. గత సంవత్సరం అసలు కేటాయింపుల్లో ఒకేసారి ఎక్కువ ఎమౌంటును కేటాయించాలని అప్పుడు ఉన్న మంత్రిగారికి కూడా చెప్పడం జరిగింది. పోయిన సంవత్సరం ఒక రూపాయి కూడా ఎటోకేట్ చేయకుండా 2 సంవత్సరాలకు కలిపి రూ. 5 కోట్లు కేటాయిస్తే సుంకేసుల బారేజ్ ఎన్ని సంవత్సరాలకు పూర్తి చేసి, కడప కర్నూలు కాలువను ఏ విధంగా స్పాన్సర్ చేస్తారని, ఎలా ఆయకట్టును స్టెబిలైజ్ చేస్తారని అడుగుతున్నాను. అన్ ఆథరైజ్డ్ ఆయకట్టు ద్వారా కూడా రైతులకు రబీ క్రాప్ కు నీరు అందించలేక పోతున్నారు అనే వాదన ఉన్నది. అన్ ఆథరైజ్డ్ ఆయకట్టును కంట్రోలు చేయడానికి ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నారని మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

10-40 ఉ.

శ్రీ జి. వాగిరెడ్డి :—అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చేసిన అందోళనాపూరితమైన ఉపన్యాసాలను ప్రభుత్వం సదవగాహనతో గుర్తిస్తున్నది. పోకే, యీ సంవత్సరం ఖరీఫ్ సీజన్ లో రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా వర్షాలు ఒక మోస్తరులో బాగా కురుసినందువల్ల కె. సి. కెనాల్ ఆయకట్టుకు ఒక లక్ష 20 వేల ఎకరాలకు సమృద్ధిగా నీరు ఇవ్వవచ్చునని అప్పట్లో రైతాంగం గాని, ఇంజనీర్లుగాని, ప్రభుత్వం గాని భావించడం జరిగింది. అందుకే లక్ష 20 వేల ఎకరాలకు రెండవ ఘంటకు నీరు ఇవ్వవలసిందిగా ప్రభుత్వం ఆదేశం కూడా ఇచ్చింది. అనుకోని

తీసుకువచ్చిన విషయములు :

కర్నూలు, కడప జిల్లాలో సేవ్యం నిమిత్తం

కె. సి. కాలువ ద్వారా అతి తక్కువగా

నీరు సరఫరా చేయుటను గూర్చి.

కారణం వల్ల ఈశాన్య ఋతువనాలు ఫేల్ అవడం వల్ల తుంగభద్రా డామ్ నీటి నిల్వ రిజర్వాయర్ పూర్తిగా తగ్గిపోవడం వల్ల వంతు వారిగా నీరు ఇచ్చే కార్యక్రమాన్ని చేపట్ట వలసి వచ్చింది. ఈశాన్య ఋతువనాలు ఫేల్ అయినా కూడా కనీసం వంతులవారిగా అయినా నీరు ఇవ్వగలుగున్నామంటే యీనాడు కృష్ణా నుంచి ఎట్టా కందాల డీప్ కట్-ద్వారా కె.సి. కెనాల్ కు ఇవ్వగలుగుతున్నాము. ప్రభుత్వం సకాలంలో కె.టి.ఎం.సి.ల నీరును సరఫరా చేసి, తుంగభద్రా డామ్ లో ఆదా చేయగలిగింది కాబట్టి, యీ వంతులవారిగా ఇవ్వగలుగుతున్నందుకు సభ్యులు ప్రభుత్వ చర్యను హర్షించ లసిన అవసరం ఎంతో ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. మూడింట రెండు వంతుల నీటి కోటా కలిగిన కర్ణాటక రాష్ట్రం కూడా నీటి ఎద్దడిని తట్టుకోలేక తుంగభద్రా రిజర్వాయరు నుంచి 2 టి.ఎం.సి.ల నీటిని ఆంధ్రప్రదేశ్ వాటాలోంచి ఇవ్వడం అడగడం కర్ణాటక ప్రభుత్వమే అంత స్కెర్నిటీని ఫీల్ అవుతుంటే తుంగభద్రా డామ్ నీటిమట్టం దగ్గరిందని సభ్యులు ఒకసారి అర్థం చేసుకొనగలరని కోరుతున్నాను. అయినా కూడా యీరోజు వంతులవారిగా మనం నీటిని ఇస్తున్నాము. గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగా, తుంగభద్రా డామ్ అధికారులు 18-2-89 తేదీ వరకు నదీ జలాలు పొరపాటుగా వదలడం, యీ పొరపాటు ఎట్లా జరిగిందో తెలియదు. పొరపాటు అయితే జరిగింది. యీ పొరపాటు చేసింది ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం కాదు, టి.బి.డామ్. బోర్డు వైపు నుంచి యీ పొరపాటు జరిగింది. ఈ పరిస్థితులలో యీ పొరపాటును ఎలా సరిదిద్దుకోవాలో సంప్రదించడం జరిగింది. వారు సక్రమంగా నీటిని రిలీజ్ చేయడం మొదలు పెట్టారు. ఈ నీటిని రిలీజ్ చేయడం మొదలు పెట్టే లోపల ఆయకట్టు కొంత సభ్యులు చెప్పినట్లుగా దెబ్బ తిన్నది. 18-2-89 వరకు వంతులవారిగా 36 వేల ఎకరాలకు నీరు ఇవ్వడం జరిగింది. 350 క్యూసెక్కుల నీటిని విడుదల చేయడం జరిగింది. 750 క్యూసెక్కుల నీరు 4వ తేదీవ అక్కడ పారకంలో ఉన్నది. 10వ తేదీ నాటికి ఆయకట్టు పూర్తిగా నీరు అందించగలమని నేను సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను. గౌరవ సభ్యులు రాంకాపాల్ చౌదరిగారు 7.48 టి.ఎం.సి.ల నీరు తుంగభద్రా డామ్ లో ఉన్నది అంటున్నారు. 21-2-89 నాటికి 7.42 టి.ఎం.సి.ల నీరు ఉన్నది అందులో 2.27 టి.ఎం.సి.ల నీరు తుంగభద్రా లోలెవెల్ కెనాల్ కు కేటాయించడం జరిగింది. కనుక కె.సి.కెనాల్, రాజోలి బండలో ఈనాడు 5.15 టి.ఎం.సి.ల నీరు ఉన్నది. ఈ మిగతా నీరు ఇప్పటి నుంచి నీటిని 31-3-1989 తేదీవరకు సక్రమంగా వంతులవారిగా మొత్తం ఆయకట్టు సరఫరా చేస్తామని సభ్యులకు హామీ ఇస్తున్నాను. 15-3-1989 తేదీవరకు 80 వేల ఎకరాల ఆయకట్టు పూర్తిగా పారుదల లోకి వస్తుంది. మిగతా ఆయకట్టు కూడా 31-3-1989 వరకు పూర్తి చేస్తాము. ఎక్కడైనా, ఏదైనా వంట దెబ్బ లింటే,

సమీక్షించిన విషయములు :

కర్నూలు, కడప జిల్లాలో సేద్యం నిమిత్తం

కె. సి. కాలన ద్వారా అతి తక్కువగా

నీరు సరఫరా చేయుటను గూర్చి.

అత్యవసరంగా నీరు కావాలంటే, తప్పకుండా అక్కడ నీరు అందించాలనుకుంటున్నాను.

శ్రీ సి. రామచంద్రయ్య (కడప) :—అధ్యక్షా, కడప జిల్లాలో మొత్తం రబీ క్రాప్ ఒక లక్షా 25 వేల 500 ఎకరాలను లోకల్ టేప్ అక్కడ, కలెక్టరుగారు, ఎక్స్‌క్యూటివ్ ఇంజనీర్లు ఆడివోలు, ముగర్ ఫ్యాక్టరీ ఎంజిన్ ఆర్డర్స్ ఇన్‌స్టాల్ చేశారు. రైతులను మోటివేట్ చేశారు. ఏప్రిల్ 15 వరకు వాటర్ ఇన్‌స్టాల్ చేశారు, కడపలో, ముగర్ ఫ్యాక్టరీ లేట్లో ఉన్నది. దానికి 21 లక్షల రూపాయలు ఇన్‌వాలిడ్ కోరుతున్నాను. దానికి కలెక్టరుగారు ఎమ్మార్‌సెస్ ఇన్‌స్టాల్ వాటర్ సప్లయ చేస్తామని అన్నారు కానీ దాదాపు 15 నుంచి ఇప్పటివరకు నీరు రాలేదు. మంత్రిగారు ఎక్కడో పొరపాటు జరిగిందని అన్నారు. ఎక్కడ పొరపాటు జరిగిందో ఎడెంటిఫై చేయాలి? ఎందుకంటే, రైతులు పూర్తిగా రోడ్లపై వచ్చారు. రెండు ఎజిలెషన్స్ చేశారు కడపలో ఇంత ముందు ఒకసారి కర్నూలులో ఆన్-థరెజ్‌డు పంపుసెట్స్ పెట్టిన వారేమీద కలెక్టరుగారు ఏజన్ టీసుకుంటే, దానిపై మళ్ళీ ఇంటర్ ఫియరెన్సు వచ్చింది. మొత్తం కడప జిల్లాలో మేము రెయిల్ ఎండ్ లో ఉన్నాము. పాత కడప చెరువు క్రింద సెకండ్ క్రాప్ కు నీరు వచ్చే పరిస్థితి లేదు దీనికై మినిస్టరుగారు ఎమ్మార్‌సెస్ ఇన్‌స్టాల్ మా నియోజకవర్గంలో చాలా ఇబ్బందిగా ఉన్నది. ఎక్కడ పొరపాటు జరిగింది? బోర్డులో, ఎక్కడ జరిగినా కూడా దానిపై తగిన చర్య తీసుకోవాలి. కానీ రైతుల ఇంటరెస్టును పూర్తిగానే పరిస్థితులో లేము. నంద్యాలలో 15-8-1939 వరకు నీటిపారుదల లోకి విస్తరిస్తున్నామని మంత్రిగారు అంటున్నారు. ఇప్పుడు ఏప్రిల్ క్యాప్ పూర్తిగా హావ్వింగు అవుతుంది. 15-8-1939 వరకు తీసుకుంటే ఎప్పటికీ హార్వెస్టు కావాలి. అందువల్ల అది పూర్తిగా క్లారిఫై చేయాలని కోరుతున్నాను. గట్టి ఎమ్మార్‌సెస్ ఇన్‌వాలిడ్ కోరుతున్నాను, కర్నూలు జిల్లాలో నీరు అన్ అథరైజ్డ్ పంప్ వేగ్ చేస్ చేయగలుగుతారా? లేదా?

శ్రీ ఎన్. ఘనాక్ (నంద్యాల) :—అధ్యక్షా, గతంలో ఏడి. వి. మీటింగులో అనాటి ఇరిగేషన్ శాఖ మంత్రిగారు శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తిగారు దాదాపు ఒక లక్షా 25 వేల ఎకరాలకు అరువది రూపాయల నీరు అందేలా చెప్పడం జరిగింది. అధికారులు టాప్ టాప్ చేయడం జరిగింది. పాంప్లెట్ల వేయడం జరిగింది, అప్పుడు రైతులు వంటలు వేశారు. టర్బోవర్ సిస్టమ్ క్రింద ఎన్నిరోజులకు ఒకసారి ఇస్తున్నది? అది 10 రోజులకా, 15 రోజులకా తప్పకుండా ఇస్తామన్నారు. దాదాపు నెల రోజులు దాటి పోయింది. ప్రైవేట్ కూడా అయింది. ఇంతవరకు నీరు రావడంలేదు, సిస్టమ్ మొత్తం అధికారులు నీరు వదిలారని చెప్పడం జరిగింది. టర్బోవర్ సిస్టమ్ లో ఎన్ని రోజులకు అని

తీసుకు వచ్చిన విషయములు :

కర్నూలు, కడప జిల్లాలో సేద్యం నిమిత్తం

F. సి. కాలవ ద్వారా అతి తక్కువగా

నీరు సరఫరా చేయుటను గూర్చి.

చెప్పడం జరిగిందో మంత్రిగారు చెప్పాలి? అంతేకాకుండా రైతులు నష్టపోయినచో కంపెన్ సేషన్ ఏమైనా ఇస్తారా? దాదాపు కర్నూలు జిల్లాలో ఒక లక్ష ఎకరాల సంబంధం నీరు ఇస్తామని చెప్పడం జరిగింది. 50 నుంచి 60 వేల ఎకరాలలో పంట నష్టం జరిగితే, రైతులకు కంపెన్ సేషన్ ఇస్తారా? అని మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను, స్పష్టం చేయాలని కోరుతున్నాను.

10-50

(శ్రీ) జి. నాగిరెడ్డి :—అధ్యక్షా, పంట నష్టం ఏ వరిస్థితులలోను జరగడానికి వీలులేదు.

(శ్రీ) యస్. ఫహాఫ్ :— అధ్యక్షా, పంటకు నష్టం జరిగింది. ఫ్లాండింగ్ క్రాప్ ను నీరు లేదు.

Sri C. Ramachandraiah :—But he should prevent the political interference in water management. మీరు కర్నూలు జిల్లాలో మీయిష్టం వచ్చినట్లు పంప్స్ వేయించి, అనాధరైట్ ఆయకట్ డెవలప్ చేసి, కడప జిల్లాలోని లోకరైట్ ఆయకట్ నాశనం చేస్తే, మేము రైతులకు ఏమి సమాధానం చెప్పాలి? ఇదిచాలా అందోళనకరంగా వుంది. మేము మా నియోజక వర్గాలకు వెళ్ళేవరిస్థితి లేదు can you prevent it from them?

(శ్రీ) జి. నాగిరెడ్డి :—కడప జిల్లాలో పూర్తిగా చెబ్బితింటున్న టీరియాసేను మా దృష్టికి తీసుకువస్తే తప్పకుండా 31-3-89 లోపల మరొక వెట్టింగ్ ఉదనంగా యిచ్చి తప్పకుండా పంటను కాపాడతామని గౌరవ సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను.

(శ్రీ) సి. రామచంద్రయ్య :—వేసిన చెఱుకు విత్తనం మొలకెత్తడం లేదు. వాటర్ లేక రెండు వేల ఎకరాల దాకా మాత్రమే వేశాము. కలెక్టర్ ఆఫీసు దగ్గర రైతులు ధర్నాలు చేస్తున్నారు.

డాక్టర్ ఎం. వి. మెసూరారెడ్డి :—అధ్యక్షా, అనుకోని కారణాల వల్ల రొటేషన్ సిస్టంను పెట్టామని అన్నారు. కానీ ఆ కారణాలు ఏమిటో మంత్రిగారు వివరించలేదు. కారణాలు చెప్పమనండి. రెండు — ఈశాన్య ఋతుపవనాలు ఫెయిల్ అయినందువల్ల ఓర్వో పద్ధతి పెట్టాలని అనుకున్నారు. మంత్రిగారికి తెలుసో, తెలిదో, లేక అధికారులు అలా ప్రవాళారో గాని, కుంగభద్ర క్యాచ్ మెంట్ టీరియా పైన ఈశాన్య ఋతుపవనాల ప్రభావం ఎక్కువ వుండదు. మీరు ఎందుకు అసత్యాలు అడుతున్నారో, మాకు అర్థం కాదు. కడమటి ఋతుపవనాల వల్ల కుంగభద్రా డ్యాం నిండుతుందే గాని, ఈశాన్య ఋతుపవనాల వల్ల కాదు. మీరు కృత్రిమంగా మేఘాలను అక్కడికి తీసుకువెళ్లి కురిపిస్తారేమో మాకు తెలియదు. ఇది అసత్యం. అందుకు

తీసుకువచ్చిన విషయములు :

కర్నూలు, కడప జిల్లాల్లో సేద్యం నిమిత్తం

కె. సి. కాలువ ద్వారా అతి తక్కువగా

నీరు సరఫరా చేయుటను గూర్చి.

కారణాలు వేరుగా వున్నాయి. సక్రమంగా నీరు రాకపోవడానికి తుంగభద్ర బోర్డులో జరిగే అవకాశవకలే కారణం. కర్నాటకలో నీటి ఎద్దడివల్ల మరలను కోరారు అనసం భావ్యం కాదు. కర్నాటకలో వారు వారికి రావలసిన కోటా కంటే ఎక్కువే వాడుకోని, అనాధరైజ్ట్ ఆయకట్ కూడా డెవలప్ చేసుకుంటున్నారు. కర్నాటక, ప్రభుత్వానికి, ఈ ప్రభుత్వానికి సహజంబంధాలు వున్నాయి. జనతాదళ్ గవర్నమెంట్ చేపనల్ ఫ్రంట్ లో భాగస్వామి. అటువంటప్పుడు వీరు, వారిలో చర్చించి, అనాధరైజ్ట్ ఆయకట్ నిలిపి వేసి, అనాధరైజ్ట్ గా కర్నాటక వారు తుంగభద్ర నుండి వాడుకుంటున్న నీటిని సక్రమంగా వినియోగం లోనికి తెస్తే, కె. సి. కెనాల్ బాగుపడుతుంది. మిత్రపక్షమే గనుక వారిలో మాట్లాడితే బాగుంటుంది. బోర్డులో ఈ విషయంలో, తప్పు, పొరపాటు జరిగింది. బోర్డులో జరిగింది గనుక చర్య తీసుకోలేము అని మంత్రులు అంటున్నారు. బోర్డులో ఆంధ్రప్రదేశ్ తరపున ఇంజనీర్లు వున్నారు. వారు అక్కడ కూర్చోని నిద్రపోతున్నారా? అవినీతి పనులతో కాంట్రాక్టు చేస్తున్నారు? నీరు సక్రమంగా రావడానికి ఎందుకు చర్యలు తీసుకోలేదు? ఆ యొక్క అధికారులను వస్పెండు చెస్తారా? లేదా? సుగర్ కేస్ ఆయకట్టుకు నీరు ఎలా యిస్తారు? ఎండిపోయిన తరువాత మరలా వెట్టింగ్ యిస్తామంటే లాభం లేదు. ఎంతో నష్టం జరిగింది. నష్టం జరిగిందని మీ పార్టీ సభ్యులు కూడా అడుగుతున్నారు. నష్టం జరిగిందనేది వాస్తవం. నష్టపరిహారం యిస్తారా? లేదా? మంత్రులు నష్టం జరిగినట్లు మాదృష్టికి తీసుకువస్తే పరిశీస్తాము అని అన్నారు. ఇంజనీర్స్ ఆ ప్రాంతాలకు వెడితే రైతులు చెబుతారు, వారికి నష్టపరిహారం చెల్లిస్తారా? లేదా? పంట నష్టపోయిన తరువాత వెట్టింగ్ యివ్వడం వల్ల లాభం ఏమిటి? ఎండిపోకుండా వుండడానికి గాను పది రోజులకు ఒక మారు ఖచ్చితంగా వెట్టింగ్ యిచ్చి వుండవలసింది. ఇది చేస్తారా? లేదా? సమస్యను శాశ్వతంగా పరిష్కరించడం కోసం ఆయకట్ స్పెషిలైజేషన్ కొరకు సుంకెకుల బ్యాంకేజీ అలగనూరు బ్యాంకింగ్ రిజర్వాయర్, నీటి నిర్మాణానికి సత్వరంగా డబ్బును కేటాయించి ఎప్పుడు నిర్మింపజేస్తారు?

(శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి :—రబీ కాలంలో తుంగభద్రా రిజర్వాయరు లోనికి 10 టి యం సి నీరు అంచనా వేయబడింది. కానీ ఈశాన్య ఋతుపవనాల ఫెయిల్ కావడంవల్ల నే.....

డాక్టర్ ఎం. వి. మైసూరారెడ్డి :—ఈశాన్య ఋతుపవనాల తల్ల అనేది తప్పు అని చెప్పాను. గత 10 లేక 20 సంవత్సరాలది ఈశాన్య ఋతుపవనాల రెయిన్ ఫాల్ యివ్వండి. దాన్ని బట్టి తెలిసిపోతుంది.

(శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి (ఎక్స్-రెడ్డివల్లి) :—అధ్యక్షా, ఋతుపవనాలు నిలిచిపోయిన తరువాత ఇది నిర్ణయం చేయడం జరిగింది. ఎప్పుడో వర్షాలు

తీసుకు వచ్చిన విషయములు:

కర్నూలు, కడప జిల్లాలో సేద్యం నిమిత్తం
కె. సి. కాలన ద్వారా అతి తక్కువగా
నీరు సరఫరా చేయుటను గూర్చి.

నిలిచి పోయాయి. అక్టోబర్ లో నిర్ణయం చేసినట్లు యితే, ఈకాన్స్ ఋతుపవనాలు అని చెబితే అర్థం వుంటుంది. డిసెంబర్ నాటికి అన్ని పవనాలు ఆగిపోయి, వర్షాలు నిలిచిపోయాయి. రిజర్వాయర్ లో ఎంత నీరు వుంది, పంట ఎంత ఎక్కితే ఆలోచించిన తరువాతనే యిచ్చినారు. మానవులు ఫెయిల్ అయినారు గనుకనే సక్రమంగా సరఫరా చేయలేకపోయాము. రొటేషన్ పద్ధతి మంచిదే. కాని సక్రమంగా రీమా చేసి అన్ని ప్రాంతాలకు పంపించ వలసిన అవసరం వుంది. ఆ విషయంలో ఫెయిల్ అయినాము. అందువల్లనే నీరు రాలేదు అనేది తెలిసిందే. మార్గమధ్యంలో తీసుకుంటున్నారు. అక్కడ కడపకు నీరు లేక పంటలు దెబ్బతింటున్నాయి. ముఖ్యంగా మగర్ కేన్ ఆయకట్టు ఎక్కువగా దెబ్బ తింటున్నది. మంత్రిగారికి ఈ విషయంలో అవగాహన వుండే వుంటుంది. ఒక కీలక విషయం. ప్రతి సంవత్సరం జరుగుతూనే వుంది. కె. సి. కెనాల్ వ్యవహారంలో, మీకు తెలుసో, లేదో, చేను కొన్ని విషయాలను ప్రస్తావించుతాను.

చైర్మన్ :—మీరు క్లారిఫికేషన్ అడగండి.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాల రెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఒకటి రెండు, ముఖ్యమైన విషయాలు ప్రస్తావించి క్లారిఫికేషన్ అడుగుతాను. ముఖ్యంగా కె. సి. కెనాల్ ఆయకట్టును మిగతా ఆయకట్టుతో పోల్చినప్పుడు రెండు, మూడు నెలలు వెనుకగా ట్రాన్స్ ఫ్లాంటేషన్ చేయడం జరుగుతోంది. తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు కట్టిన తరువాత నీరు క్రిడికి రాకపోవడంవల్ల, కె.సి. కెనాల్ కు నీరు సకాలంలో అందకపో రెండు నెలలు అలవ్యంగా నాట్లు చేయడంవల్ల దిగుబడి తగ్గి, సేవనల్ ఏసరేజ్ తగ్గిపోతున్నది. మధ్యలో నీరు స్టోరేజ్ లేకపోవడం వల్ల మధ్యలో వర్షాభావం వచ్చినప్పుడు కె. సి కెనాల్ ఆయకట్టు దెబ్బతింటున్నది. ఇది ఇంజనీర్స్ కు, వనంధరికి కూడా తెలుసు. అదే విధంగా ఈనాడు 80, 40 లక్షల ఎకరాలకు సెకండ్ క్రాప్ కు యిస్తే, ఇంత పురాతన ఆయకట్టుకు, ఈ యొక్క కె. సి. కెనాల్ ఆయకట్టుకు సెకండ్ క్రాప్ కు పుల్ గా యివ్వకుండా కొద్దిగా యిస్తున్నారు. కారణం, బ్యాటెన్సింగ్ రిజర్వాయర్ లేకపోవడం వల్లనే, సుంకేకుల బ్యారేజీ కడితే, అక్కడ పెద్దగా స్టోరేజీ లేదు పాత ఆనకట్ట దెబ్బతింటుందని పునర్నిర్మాణం చేస్తున్నామే తప్ప ఆయకట్టును నీరు అందించే విధంగా లేదు. ఆయకట్టును రక్షించలేదు. అందువల్ల మార్గమధ్యంలో రిజర్వాయరు కట్టించాలని అనేకసార్లుగా చెబుతున్నాము. 6 టి యం సి నీరు నిల్వచేసే రిజర్వాయరు చాలదు. 20 టి యం సి నిల్వ చేసే రిజర్వాయరు కడితే ముంగారు నానలు వస్తే, ఆ నీటిని నిలుపుకుంటే ఆ నీటితో మొట్టమొదట ప్రారంభించడానికి ఆయకట్టు వుంటుంది. తిరిగి నూరు పైన పెద్ద రిజర్వాయరు

తీసుకువచ్చిన విషయములు :

కర్నూలు, కడప జిల్లాలో సేద్యం సమీక్షం
కె. సి. కాలువ ద్వారా అతి తక్కువగా
నీరు సరఫరా చేయుటను గూర్చి.

కట్టవలసిన అవసరంవుంది. దానికి ఎక్కువ నిధులను కేటాయించాలి. అదే శాశ్వత పరిష్కారం. తాత్కాలిక పరిష్కారంవల్ల లాభం లేదు. ఇవన్నీ మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

శ్రీ యస్. ఫరూఖ్ :—అధ్యక్షా, నా సైక్లకు సమాధానం రాలేదు. గత సమావేశంలో 10 రోజులకు ఒకసారి నీరు యిస్తామని చెప్పారు. ప్రభుత్వ అధికారులు టాం టాం చేయడం జరిగింది. 30 రోజులు అయిపోయింది. ఈరోజు వరకు కర్నూలు జిల్లాలో లక్ష ఎకరాలకు నీరు రాలేదు. రైతులు ఎక్కడయినా నష్టపోతే కాంపెన్ జేషన్ యిస్తారా? వాగ్దానం చేయాలి. మంత్రిగారు ఎస్కూరెమ్మ యిచ్చాలి.

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి :—ఈ రోజు కడప జిల్లాకు సంబంధించినంతవరకు 11-00 గం. ఉదయం

శ్రీ ఎన్. ఫరూఖ్ :—సంతజూబూరు కర్నూలు జిల్లాలో ఉంది. కడప జిల్లాలో లేదు.

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి :—సంతజూబూరు దాటి పోతున్నది అంటే రి-3-1939 నుంచి కడప జిల్లాకు నీరు అందతుంది. తప్పకుండా పంటకు ఏ మాత్రం ఇబ్బంది లేకుండా నీరు ఇస్తామని చెప్పి కడప జిల్లా సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను. పోతే కర్నూలు జిల్లాకు మాకు ఉన్న సమాచారం ప్రకారం లక్ష ఎకరాలలో ఇప్పుడు కోతకు సిద్ధముగా ఉంది. పంట ఏ పరిస్థితులలోను దెబ్బ తినడానికి వీలులేదు, దెబ్బతినదు. దీని మీద ఏమైనా డౌట్స్ ఉంటే విచ్చితముగా.....

శ్రీ ఎన్. ఫరూఖ్ :—డాట్ కాదు. పంట పాడయిపోయిందని నేను చెబుతుంటే పంట ఉందని మీరు చెబుతుంటే ఇంక ఏమి చెప్పాలి?

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి :—మార్చి ఆఖరు లోపల ఇంకో తడవ ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. దాని గురించి సభ్యులు అందోళన చెందవలసిన అవసరం లేదని చెప్పి చెబుతున్నాను.

చైర్మన్ :—సభ్యుల అందోళన మానీ ఒకసారి పరిశీలించండి.

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి :—తప్పకుండా పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ ఎన్. ఫరూఖ్ :—మంత్రిగారు పది రోజులకు ఒకసారి ఇస్తామని.....

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి :—ఈ సుకేశుల తారేజ్ గురించి గౌరవసభ్యులు అడిగారు. 1938-39 లో రూ. 5 కోట్లు పెట్టుబడి పెట్టడానికి ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. దానికి కూడా ఒక పెద్ద ఫరమ్ను నిర్ణయించి సుంకేశుల బిర్లాయరు పూర్తిచేయడానికి ప్రభుత్వం తీవ్రమైన ప్రయత్నాలు చేస్తున్నదని

తీసుకువచ్చిన విషయములు :

కర్నూలు, కడప జిల్లాల్లో సేద్యం నిమిత్తం
కె. సి. కాలువ ద్వారా అతి తక్కువగా
నీరు సరఫరా చేయుటను గూర్చి.

చెప్పి మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత ఈ అందోళనను పూర్తిగా ప్రభుత్వం సదవగాహనతో అర్థం చేసుకున్నది. అవసరమైతే కర్నూలులో మరొకసారి మీటింగు పెట్టి, మొత్తం ప్రజాప్రతినిధులతో కలిసి, సక్రమంగా నీరు ఏ విధంగా అందుతుంది, ఏ విధంగా అందచేయాలి అనే దానికి సూచనలు, సలహాలు స్వీకరించి ఆ విధంగా నీరు ఇచ్చి ఈ పంటను నష్టకుండా కాపాడతామని చెప్పి సభకు ప్రభుత్వం తరపున నేను హామీ ఇస్తున్నాను.

శ్రీ జె.సి. దివాకర రెడ్డి :— కర్నూటక రాష్ట్రములో అనాథరయిల్లు అయకట్టు ఈ సంవత్సరం ఉన్నదని సభ దృష్టికి తెస్తున్నాము. దానిని నివారించేందుకు ఏమైనా ప్రభుత్వం ఖచ్చితమైన మార్గాన్ని అన్వేషిస్తుందా? రెండవది, ఎన్.ఇ. గారి పేదతో టెలిగ్రామ్ స్టాప్ నీరు చేయమని బోర్డుకు పంపారు. అది పోయి ఉంటే ఎందుకు పంపించారు? ఎవరు పంపించారు అన్నది తెలియచెప్పాలి. మూడవది, ఖచ్చితముగా పంట నాశనమయింది. మంత్రి గారు మరొక కడప ఇచ్చినా ఆ పంట పండే పరిస్థితులు మాత్రం లేవు. మరి వారు నా దృష్టికి తీసుకురండి అంటున్నారు. పండలేదంటే పంట పండిందని చెప్పి చెప్పడం సమంజసమయినది కాదు. వారేమో అధికారులు యిచ్చిన చీటిల ప్రకారం ఇక్కడ సమాధానాలు ఇస్తున్నారు. వాస్తవానికి ఏనాడో పోయింది. మరి ఆ ప్రాంతములో ఉన్నటువంటి మీ డాక్టీ ఎమ్, ఎల్.ఎ. లను అడగండి. పంట ఎండిపోయిందంటే మీరు ఈ సంవత్సరం నీటితీరువ. అధర్ రెవెన్యూ టాక్సెస్ కంప్లీట్ గా మాఫీ చేస్తారా, లేదా? కాంపెన్సేషన్ విషయం ఏమిటి? అది ఖచ్చితముగా ఇవ్వాలి. దాని సంగతి చెప్పండి. తరువాత, క్వశ్చన్ అడగాలని మీ మాజీ మంత్రిగారు చెయ్యి ఎత్తారు. వారికి కూడా అవకాశం ఇవ్వండి. మంత్రిగారిని ముందు నేను అడిగిన వాటికి సమాధానం చెప్పమనండి.

శ్రీ కె.ఇ. కృష్ణమూర్తి (డోన్) :—కే.సి. కెనాల్ ఐ.డి.బి. మీటింగు జరిగిన తరువాత 1.25 లక్షల ఎకరాలకు సాగునీటిని సరఫరా ఈ సంవత్సరము చేస్తామని చెప్పారు. మరి దాని ప్రకారం గత మూడు సంవత్సరాలుగా అఫిషియల్ గా చెప్పలేదు. కాని ఈ సంవత్సరం మాత్రమే 1.25 లక్షల ఎకరాలకు నీరు ఇస్తామని చెప్పడం జరిగింది. కానీ మెయిన్ కెనాల్ పైన మంకేకుల వారేతి నుండి బాలకృష్ణ లిఫ్టు ఇరిగేషన్ స్కీమ్స్ అని ఎన్.టి.ఆర్. స్కీమ్స్ అని లిఫ్టు ఇరిగేషన్ స్కీమ్స్ అనాథరయిల్లుగా పంప్స్ పెట్టి విరివిగా నీరు వాడుకోవా లనడముతో క్రిందికి పోవడం లేదని చెప్పేది మాత్రం వాస్తవమా? మరి లక్టర్ ఆర్డర్స్ ఇచ్చి దానిని రిమూవ్ చేయమని చెప్పితే అక్కడ కొంతమంది రైతుల నుంచి అనాథరయిల్లుగా డబ్బులు వసూలు చేసి ఈ కార్యక్రమాలు ఇట్లా నిర్విఘ్నంగా జరగడం లేదని చెప్పి ఇక్కడికి కొంత మంది బమ్మలు వేసుకొని వచ్చి

తీసుకువచ్చిన విషయములు :

కర్నూలు, కడప జిల్లాలో సేద్యం నిమిత్తం

కె. సి. కాలువ ద్వారా అతి తక్కువగా

నీరు పరఫరా చేయుటను గూర్చి.

ఎన్.టి. రామారావుతో ఇది తీసివేయకూడదని ఇనప్పక్షాన్ని ఇప్పించుకున్న మాట వాస్తవమా? వెంటనే తెలచాలని మీ ద్వారా మంచి స్పష్టాచు.

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి:— ఏ పరిస్థితులలో కూడా ఈ అయిల్ కి జిన్స్ పంప్ నెట్స్ ద్వారా నీరు తీసుకునేది కేవలం బుల్లెట్ కాడ్లు, వాటి మీద వీటి మీద పెట్టి లిఫ్టు చేయడం జరుగుతూ ఉంటుంది. అది కూడా కాలవ మీద మాత్రం లేదని ఈ సభ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఏ పరిస్థితులలోను ఇది వా సవం కాదు. క్కడో నది మీద అని మాత్రం కొన్ని ఆధారాలు ఉన్నాయి. అవి ఉంటే తప్పకుండా దాని మీద ఏడుకో తీసుకోడానికి ప్రభుత్వం ఏ పరిస్థితులలోను వెనుకంజ వేయదని సభ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. కానీ ఎన్.టి.ఆర్. పేరుతోను, బాలకృష్ణ పేరుతోను లిఫ్టు చేస్తున్నారు అనే మాట అవాస్తవం. దీనిని మాత్రం ఖండిస్తున్నానని నేను సభ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

శ్రీ జె. సి. ఓవారెడ్డి: మేము ప్యూబ్లిక్ అడిగాము. వాటి సమాధానాలు రావడం లేదు, మాజీ మంత్రిగారికి అన్నీ తుజ్జంగా తెలుసు. వారు అడిగిన దానికి కూడా సమాధానం రావడం లేదు. సమాధానాలు ఇప్పించండి.

(ఇంటరప్షన్)

చైర్మన్:—మీరు కూర్చోండి, ఇప్పిస్తాను.

డాక్టర్ ఎమ్.వి. మైసూరరెడ్డి:—ఇది * * * * *

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి:—ఏ పరిస్థితులలోను ఇది * * * * ఇది కేవలం ప్రభుత్వాన్ని అప్రతిష్టపాలు చేయడానికి మాత్రమే అన్న మాటగా వివరంగా నేను సమాధానం చెబుతున్నాను. ఇది * * * *

డాక్టర్ ఎమ్. వి. మైసూరరెడ్డి:—ఎన్. టి. ఆర్. స్కీములు, బాలకృష్ణ స్కీములు. కె. సి. కెనాల్ కు 100 ఏళ్ళ చరిత్ర ఉంది. ఇది రామారావు అబ్బసాహెబ్?

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి:—అధ్యక్షా.....

చైర్మన్:—మీరు కూర్చోండి. నేను పర్మిషన్ ఇచ్చేవరకూ మాట్లాడడానికి లేదు.

శ్రీ జి. ఆనందరావు:—వారు మాట్లాడినది ఎక్స్ పండ్ చేయండి.

డాక్టర్ ఎమ్. వి. మైసూరరెడ్డి:—ఈ రాష్ట్రం మీ * * * * కాదు.

శ్రీ కె.వి. నారాయణరావు (సిరిపూర్):—నీ * * * *

(ఇంటరప్షన్)

తీసుకువచ్చిన విషయములు :

కర్నూలు, కడప జిల్లాల్లో సేద్యం నిమిత్తం
కె. సి. కాలువ ద్వారా అతి తక్కువగా
నీరు సరఫరా చేయుటను గూర్చి.

శ్రీ సి. అనందరావు:—ఇప్పుడు వ్యక్తిగతముగా ఇక్కడ ఎవరినయినా రిఫర్ చేయడం, డిఫమేటరీ వర్క్ వాడడం జరిగితే మీరు ఎక్స్ పంట్ చేయాలి. రూల్ 280 చూడండి. డిఫమేటరీ వర్క్స్ సభ్యులు వాడకూడదని చెప్పి రూల్ 280 లో ఉంది.

చైర్మన్:—రూల్స్ పరిశీలించి నేను చర్యలు తీసుకుంటాను.

డాక్టర్ ఎమ్ వి. మైసూరారెడ్డి:—ఎన్.టి.ఆర్. స్కిమ్స్, బాలకృష్ణ లిఫ్ట్ స్కిమ్స్ మీద హాజ్ కమిటీని వేయండి.

1-10 గం.
3దయం

శ్రీ వి. రాంభూపాల్ చౌదరి:— అన్యతా, గౌరవ మంత్రి గారు చెప్పారు. మా మంత్రిగారు అక్కడ లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కిములున్నాయి అని చెప్పిన దాని పైన వివరణ ఇస్తూ, మంత్రిగారు అటువంటిదేమీ లేదు, అవాస్తవం అన్నారు. కె.సి. కెనాల్ మా హెడ్ వర్క్స్ వద్ద అసాధరయిజ్జా స్కిములు దాదాపు 10 సంవత్సరాల నుంచి కంటిన్యూ అవుతున్నాయి. వాటి ప్రొమెక్షన్ కోసము, వాటిని కంటిన్యూ చేయడానికి గాను బాలకృష్ణ, ఎన్.టి. రామారావు సేర్వ పెట్టడం వాస్తవం. తక్షణం ఒక హావుస్ కమిటీ వేసి, అక్కడకు వంపి, అన్ ఆఫరయిజ్జా లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కిములు ఉన్న విషయాన్ని పరిశీలన చేయించి, నిజానిజాలను తెలుసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

చైర్మన్:—శిఖామణి గారూ, మాట్లాడండి.

డా. ఎం. వి. మైసూరా రెడ్డి:— ఆయన సిగ్నిటరీ కాదు కదా ?

చైర్మన్:— నేను రజిట్రే అలీ గారికి కూడా అవకాశం ఇచ్చాను. నాకు ప్రొమోగేటివ్ రైట్ ఉంది.

(ఇంటర్వ్యూ)

రూల్ 804 క్రింద సిగ్నిటరీ కాని వారికి కూడా అవకాశం ఇచ్చాను. నిన్న బాగారెడ్డిగారికి కూడా ఇచ్చాను.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ:— ఆయన లీడర్ ఆఫ్ ది అపోజిషన్.....

చైర్మన్:— నేను ఇవ్వవచ్చును. నాకు రైట్ ఉంది.

శ్రీ ఎం. శిఖామణి (కోడుమూరు):— నా నియోజక వర్గం వాస్తవ పరిస్థితులు నాకు తెలియకుండా ఎట్లా ఉంటాయి ?

(ఇంటర్వ్యూ)

జానీగారూ కో ఆపరేట్ చేయండి. కూర్చోండి.

తీసుకువచ్చిన విషయములు :

కర్నూలు, కడప జిల్లాలో సేద్యం నిమిత్తం

కె. సి. కాలువ ద్వారా అతి తక్కువగా

నీరు సరఫరా చేయుటను గూర్చి.

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి :— నేను సిగ్నిటరీని. నాకు అవకాశం ఇవ్వండి. ఇదేం ప్రొసీజర్ ?

చైర్మన్ :— మీకూ అవకాశం ఇస్తాను.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి :— నాకు ముందు అవకాశం ఇవ్వాలేదు. అందరూ మాట్లాడిన తరువాతే ఇచ్చారు. సిగ్నిటరీలకు ముందే అవకాశం ఇచ్చి, తరువాత కావాలంటే ఇతరులకు ఇవ్వచ్చు. అదృష్టా, తమరు త్రొత్తగా అదృష్ట స్థానంలో కూర్చున్నారు. తమకు తెలియదేమో !

చైర్మన్ :— అందరు సిగ్నిటరీలకు అవకాశం ఇచ్చాను. చెంగారెడ్డి గారు ఇప్పుడే వచ్చారు. సెప్టి మెంటరీలకు ఎవరికైనా అవకాశం ఇవ్వచ్చు. కావాలంటే ఇంకా ఎవరికైనా ఇస్తాను.

జా. ఎం. వి. మైసూరారెడ్డి :— అదృష్టా, ముందు ముందు కూడా ఇటు వంటి పద్ధతి పెడతారా?

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ :— నాకు క్లారిఫికేషన్ ఇవ్వండి. ఈ సంప్రదాయం ఈ సభలో ముందు కూడా కంటిన్యూ చేస్తారా?

చైర్మన్ :— ఆ ప్రాంతపు, ఇంపార్టెంట్ లెజిస్లేటర్స్ ని ఎలవ్ చేస్తాను.

శ్రీ తె. సి. దివాకరరెడ్డి :— మీరు వారికి అవకాశం ఇవ్వండి. మాకు అభ్యంతరం లేదు. సిగ్నిటరీలకే కాకుండా వారికి కూడా ఇస్తామన్నాడు. అందరికీనా? కేవలం ఎన్. టి. ఆర్. పేరు మాత్రం వచ్చినప్పుడే ఉంటుందా?

శ్రీ సి. రామచంద్రయ్య :— అదృష్టా, అసలు సబ్జెక్టు డెవల్పు అయింది. దయచేసి చెప్పండి. 10 రోజులకు ఒకసారి పంతుల వారిగా ఇస్తామన్నాడు. అది చెప్పకుండా మంత్రిగారు సబ్జెక్టు డెవల్పు చేస్తున్నారు. సెప్టెంబర్ టీమును ఫి. వి. అన్ అథరైజ్డ్ ఇన్ఫర్మేషన్ రద్దు చేయాలి. అది చెయ్యకపోతే నీరు గాదు. నేను స్పష్టంగా చెబుతున్నాను, పరిస్థితి చాలా దారుణంగా ఉంది. లేకపోతే ఎవనికి బం ఉంటే వారు “పెద్ద చేతులు పంజారంగా” ఉంది. మా మిగిల్ కేన్ ఆయకట్టుని ప్రాజెక్టు చెయ్యడానికి ఏమయినా చర్య తీసుకుంటారా?

శ్రీ ఎన్. ఫరూక్ :— రెండురోజుల నుంచి సంజాలూరు వద్ద కెనాల్ కి నీరు వస్తోంది. కనుక సంచార్యాల ఆయకట్టు వద్ద చెరువులలో నీరు నింపుతారా?

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి :— ఏ పరిస్థితులలోనూ, కడపజిల్లా ఆన్ కట్టు రైబ్బిలను అని మనవి చేస్తున్నాను. అన్ అథరైజ్డ్ ఆయకట్టుకి నీరు ఇచ్చే పద్ధతిని కంట్రోలు చేస్తామని తెలియచేస్తున్నాను.

కర్నూలు, కడప జిల్లాలో సేద్యం నిమిత్తం
కె. సి. కాలవ ద్వారా అతి తక్కువగా
నీరు సరఫరా చేయుటను గూర్చి.

శ్రీ సి. రామచంద్రయ్య :— అక్కడ ఆయకట్టు నాశనం అయింది అంటే
కాలేదు అంటే ఎట్లా?

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి : అన్ అథరైజ్డ్ ఆయకట్టుకి నీరు ఇచ్చే వ్యతి ఉంటే
చర్యలు తీసుకుంటాము.

శ్రీ సి. రామచంద్రయ్య :— అక్కడ ఆయకట్టు డెవలప్ అయినది.
ఇప్పటికే నాశనం అయినది. నాశనం కావడానికి ఎవకాళం ఇవ్వము అని వారు
సమాధానం చెబితే ఎట్లా? మంత్రిగారు సరిగ్గా అర్థంచేసుకోలేదు. ఎ తో అందోళనగా
ఉంది. నాకు ఫోన్స్ కూడా వచ్చాయి. ఈ రోజు రైతులు కలెక్టర్ ఆఫీసు వద్ద
ధర్నా చేస్తున్నారు. 21,500 ఎకరాల ఆయకట్టు లోకలెట్ చేసినది చెబుతున్నది.
15వ లాగి కుంచి ఇంతవరకూ నీరు కాలేదు. ఇవాళో, రేపో వస్తుందంటున్నారు
ఈరోజే 1400 క్యూసెక్కుల నీరు ద్రా చేస్తున్నాము అనే సమాచారం వచ్చింది.
పూర్తిగా యట్టుని ప్రాజెక్టు చేయడానికి ఏ చర్య తీసుకుంటారు? అక్కడ గల
పంట ఎంత చెబుతున్న? గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు, కాంపెన్ సేషను కాని
రిలిఫ్ కాని రైతులకు కల్పిస్తారా?

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి :— ఏ పరిస్థితిలో కూడా నీరు సక్రమంగా అందించ
డానికి తగుచర్యలు తీసుకుంటాము. అవసరమైతే పోలీసు ఫోర్సు ఉపయోగించి
అయినా సరే అన్-అథరైజ్డ్గా తీసుకునే నీరు, తీసుకోకుండా ఏర్పాటు చేస్తాము.

శ్రీ సి. రామచంద్రయ్య :— మంత్రిగారి డిపార్టుమెంటు ఈ విషయంలో
ఏమీ చెయ్యలేకపోయింది.

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి :— చర్యలు తీసుకుంటామని చెప్పాను. తప్పకుండా
తీసుకుంటాము. ఏ పరిస్థితిలో కూడా.....

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి :— కె. సి. కెనాల్ క్రింద అన్-అథరైజ్డ్ ఆయు
కట్టులో లిఫ్ట్ ఇన్ రిగేషన్ పెట్టుకొన్న వారి పేర్లు చెప్పారు....

చైర్మన్ :— లిఫ్ట్ ఇన్ రిగేషన్ కాదు.

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి :— ఆనాథరైజ్డ్ లిఫ్టు ఇన్ రిగేషన్ కి బాలక్యష్ట.
రామారావుగారి పేరు చెట్టారు. వాస్తవమా? అయితే ఆ బాలక్యష్ట ఎవరు?
ఆ వివరాలు బయటకురావాలి అంటే హవుస్ కమిటీ వేస్తారా? దీనివల్ల టెలెండ్రోకి
నీరు రావడం లేదు.

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి :— గౌరవ సభ్యులు సభ దృష్టికి తెచ్చిన విషయాలు
తప్పకుండా పరిశీలిస్తాను.

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి :— 24 గంటలలోగా చూడవచ్చును.

తీసుకువచ్చిన విషయములు :

కర్నూలు, కడప జిల్లాలో సేద్యం నిమిత్తం

తె. సి. కాలువ ద్వారా అతి సక్కువగా

నీరు సరఫరా చేయుటకు గూర్చి.

(శ్రీ ఎం. వి. మైసూరారెడ్డి :— ఈ అన్ అథరైజ్డ్ ఆయకట్టు మీరు చదివి తీసుకుంటామని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. బాగానే ఉంది. ఇక్కడ నీరు తీసుకోవడం వల్ల అథరైజ్డ్ ఆయకట్టు చెప్పబడుతున్నది. అనే విషయం తెలియింది. అన్ అథరైజ్డ్ ఆయకట్టుదారులు ఎన్. టి. ఆర్., బాలకృష్ణ సునూని కాట్టుకుని, బస్సులు తీసుకుని ముఖ్యమంత్రి ఇంటికి వస్తే, “చూసీ చూడనట్లు పొండి” అని అధికారులకు ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినమాట వాస్తవమా? అయితే ఎందుకు చెప్పారు? ఈ రకంగా చెప్పడం వల్ల ఎన్యూరైజ్డ్ ఆయకట్టుదారుల పొట్టగొట్టినట్లు కాదా? ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న వ్యక్తి ఇట్లా చెప్పడం న్యాయమా? ఎవరో బాలకృష్ణ? ఆయనకు సంబంధం ఏమిటి? బాలకృష్ణ పేరు పెట్టుకున్నంత మాత్రాన ముఖ్యమంత్రిగారు ఎందుకు చూసీచూడనట్లు పొచ్చుని చెప్పవలసి వచ్చింది?

(శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి :— అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రి గారు అవిధంగా చెప్పలేదు. అది సత్యదూరం. నేను ఒప్పకోవడం లేదు. అనాథరైజ్డ్ ట్రెడిగేషన్ తీసుకునే విధానం ఏమైనా ఉంటే రద్దు చేసేందుకు చర్యలు తీసుకుంటాము. అవసరమయితే పోలీసు యాక్షన్ కూడా ఉంటుంది. నేను హామీ ఇస్తున్నాను.

(ఇంటర్వ్యూస్)

(శ్రీ తె. సి. దివాకరరెడ్డి పోడియం వద్దకు వచ్చి మాట్లాడడం ప్రారంభించారు).

(డా. మైసూరారెడ్డి, శ్రీ చెంగారెడ్డి మరికొందరు గౌరవసభ్యులు కూడా పోడియం వద్దకు వచ్చారు).

చైర్మన్ :— ఇది వద్దలికాదు. మీరు మీ సీటులోనుండి మాట్లాడాలి. మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతారు. కావాలంటే మరొక ప్రశ్న వేయండి. గౌరవ సభ్యులు పోడియం వద్దకు రావడం మంచి పద్ధతి కాదు.

(శ్రీ తె. సి. దివాకర రెడ్డి, శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి, శ్రీ మైసూరారెడ్డి, తమ స్థానాలకు వెళ్ళారు.)

(శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి :— అధ్యక్షా, నేను మంత్రిగారి ఇబ్బంది అర్థం చేసుకున్నాను. వారికి లిమిటేషన్స్ ఉన్నాయి.

(ఇంటర్వ్యూస్)

(శ్రీ సి. అనందరావు :— ఏమీ ఇబ్బందులు లేవు. ఇది అవసర ప్రసంగం.

(శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి :— ఆ లిమిటేషన్స్ చాలా లిమిటేడ్డ్ గా ఉన్నాయి. నాకు సింపటిగా ఉంది. ఐ పీటీ డెమ్ ఆల్ సో, ఇంచాక్ ముఖ్యమంత్రిగారున్నప్పుడు

చూలు-204 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి
తీసుకువచ్చిన విషయములు :

కర్నూలు, కడప జిల్లాలో సేద్యం నిమిత్తం
కె. సి. కాలవ ద్వారా అతి తక్కువగా
నీరు సరఫరా చేయుటను గూర్చి.

చెప్పాను. స్పీకరు గారు రావడం లేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా లేకపోతే సమాధానాలు అన్నీ మంత్రులు కాకుండా ముఖ్యమంత్రిగారే చెబితే ఇంప్లి మెంట్ అవుతాయనే సమ్మతం ఉంది. కానీ మంత్రులు చెప్పి చెప్పలేని పరిస్థితిలో ఇబ్బంది పడుతున్నారు. దానివల్ల శాసన సభ్యులు చాలా చురుకైన అవుతున్నారు. అవసరంగా చర్చించడమే జరుగుతోంది కానీ ఒకటి కూడా సాల్వ్ కాని పరిస్థితి ఉంది. ముఖ్యమంత్రిగారు ఎక్కడకు వెళ్ళారో? విశ్వామిత్రకు మేనక దొరకనంత వరకూ" ఈ శాసన సభలో ఈ విధంగా నడిస్తే, శాసన సభకు ఉండవలసిన గౌరవం ఉండదు.

శ్రీ సి. ఆనందరావు:—అదృష్టా, స్పీకరుగారు లేకపోతే అసెంబ్లీ పని కంటుపడుతుందనడం సమంజసం కాదు. స్పీకరు లేకపోతే డెప్యూటీ స్పీకరు ఉంటారు. వారు లేకపోతే పేనల్ ఆఫ్ చైర్మన్ ఉంటారు ఆ ఆరుగురూ లేకపోతే సభలో సభ్యులు ఎవరయినా ఎన్నుకుని సభ నడిపించుకోవచ్చును. అదే జరుగుతోంది కనుక స్పీకరుగారి ప్రస్తావన తెచ్చే అవసరం లేదని నేను భావిస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు లేకపోవడం అంటే కాన్ స్టిట్యూషన్ లో అసలు ముఖ్యమంత్రి ఎక్కడా లేరు. కాన్సిల్ ఆఫ్ మినిస్టర్స్ అని ఉంటుంది. వారు తప్ప చెబితే సభా హక్కుల తీర్మానం పెట్టవచ్చు. మంత్రిగారు కానీ, ముఖ్యమంత్రిగారు కానీ, తప్ప చెబితే సభా హక్కుల తీర్మానం పెట్టవచ్చు.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి:—మాకు అభ్యంతరం లేదు, ఎవరినైనా కూర్చో పెట్టండి. ప్రశ్నలకు సరైన సమాధానాలు వస్తే ఎవరున్నా మాకు అభ్యంతరం లేదు. రాకపోతేనే అడుగుతాము.

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి:—నీటిపారుదలకు సంబంధించి వైరు చెబుతినకండా చేస్తామని చెప్పడం జరిగింది. అవసరమయితే కర్నూలు జిల్లా ప్రజాప్రతినిధులతో ఒక సమావేశం ఏర్పాటుచేసి చర్యలు తీసుకుంటాము అని చెప్పాను. గౌరవ సభ్యులు బాగారెడ్డిగారు ఇట్లా మాట్లాడడం చర్చి కాదు అని సభాదృష్టికి తెస్తున్నాను. ఆయిల్ ఇంజన్ల విషయంలో ఈ రోజు నుంచే కాదు 10 సంవత్సరాల నుంచి జరుగుతోందని రాంభూపాల్ చౌదరి గారు ఇంతకు ముందే చెప్పారు. మరి 10 సంవత్సరాలుగా ఉన్నప్పుడు ఈ రోజే అన్నట్లు, ఎన్. టి. రామారావు గారు ఆర్డర్ చేశారనడం చర్చి కాదు. సత్యదూరం. నిజంగా శాసనసభ్యులకు పంట రక్షించాలంటే, దానికి తప్పకుండా చర్యలు తీసుకుంటాము. రాజకీయంగా ప్రభుత్వాన్ని అప్రతిష్టపాలు చేసేటట్లు మాట్లాడడం పద్ధతి కాదు. పంటను రక్షించడానికి సకల చర్యలు తీసుకుంటామని గౌరవ సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి:—ప్రభుత్వానికి ప్రతిష్టే లేదు, ఇక అప్రతిష్ట సమితి?

(ఇంటర్వ్యూ)

Chairman :—The second motion u/r 304, and all the Calling Attention Motions listed for today are postponed to Tuesday, the 7th of March, 1989.

సభాసమక్షములో వుంచిన పత్రములు

Chairman:—All the Papers are deemed to have been laid on the Table of the House :

Annual Report for 1986-87 of A. P. Industrial Infrastructure Corporation Limited.

A copy of the Fourteenth Annual Report for 1986-87 of Andhra Pradesh Industrial Infrastructure Corporation Limited together with the Audit Report and Comments of the Comptroller & Auditor General of India in compliance with section 619-A (3) of the Companies Act, 1956.

Audit Report for 1986-87 of A. P. State Financial Corporation.

A copy of the Audit Report on the Andhra Pradesh State Financial Corporation for the year 1986-87, in compliance with section 37 (7) of the State Financial Corporation Act, 1951.

Report of the Comptroller & Auditor General of India for 1986-87 (Rev. Receipts of Government) of Andhra Pradesh.

A copy of the Report of the Comptroller and Auditor-General of India for the year 1986-87 (Revenue Receipts) of the Government of Andhra Pradesh under clause (2) of article 151 of the Constitution of India.

Report of the Comptroller & Auditor General of India, (Civil) Appropriation and Finance Accounts for 1985-86.

A copy of the Report of the Comptroller and Auditor-General of India (Civil) Appropriation Accounts and Finance accounts for the year 1985-86 of the Government of Andhra Pradesh under clause (2) of article 151 of the Constitution of India.

ప్రభుత్వ సంస్థల సమితి నివేదికల సమర్పణ

Copies of each of the following Reports of the Committee on Public Undertakings were presented :

A. P. State Road Transport Corporation.

Fifth Report on the Audit Paragraphs contained in the Report of the Comptroller and Auditor-General of India for the year 11.40 No. 1981-82, 1982-83, and 1983-84 and 1984-85 (Commercial) relating ఆదాయం to the A. P. State Roads Transport Corporation.

A. P. Forest Development Corporation Limited.

*Sixth Report on the Audit Paragraphs contained in the Report of the Comptroller and Auditor-General of India for the year 1982-83 (Commercial) relating to the A. P. Forest Development Corporation Limited.

A. P. State Trading Corporation Limited.

Seventh Report of the Audit Paragraphs contained in the Report of the Comptroller and Auditor-General of India for the year 1982-83 (Commercial) relating to the A. P. State Trading Corporation Limited,

A. P. State Essential Commodities Corporation Limited.

Eighth Report on the audit Paragraphs contained in the Report of the Comptroller and Auditor-General of India for the year 1982-83 and 1984-85 (Commercial) relating to the A. P. State Essential Commodities Corporation Limited.

A. P. State Meat and Poultry Development Corporation Limited.

*Ninth Report on the Audit paragraphs contained in the Report of the Comptroller and Auditor-General of India for the year 1982-83 (Commercial) relating to the A. P. State Meat and Poultry Development Corporation, Limited.

A. P. Travel and Tourism Development Corporation Limited.

*Tenth Report on the Audit Paragraphs contained in the Report of the Comptroller and Auditor-General of India for the year 1983-84 (Commercial) relating to the A. P. Travel and Tourism Development Corporation Limited.

Republic Forge Company Limited.

Eleventh Report on the Audit Paragraphs contained in the Report of the Comptroller and Auditor-General of India for the year 1983-84 (Commercial) relating to the Republic Forge Company, Limited.

(Three cyclostyled copies are placed on Secretary's Table)

ప్రభుత్వ బిల్లు

1989 సం. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వేతనములు, పింఛనుల చెల్లింపు మరియు అనర్హతల తొలగింపు (సవరణ) బిల్లు.

Minister for Law and Commercial Taxes (Sri C. Anand Rao):—
Sir, “I beg to move that leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Payment of Salaries and Pension and Removal of Disqualifications (Amendments) Bill, 1989.

Chairman :—Motion moved.

The question is : “That leave be granted to introduce.
“The Andhra Pradesh Payment of Salaries and Pension and Removal of Disqualifications (Amendment) Bill, 1989.”

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was introduced.

1989-90 సంవత్సరమునకు బడ్జెటుపై సాధారణ చర్చ

Chairman :—Now, Sri M. Omkar will speak.

(శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—అవధాన, ఈ రోజున మన బడ్జెటు మీద మాట్లాడే 11-20 గం. దానికి అవకాశం కల్పించినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకొంటున్నాను. ఉదయం ఈ బడ్జెటు ఒకరకంగా చెప్పాలంటే ఈ ప్రభుత్వానికి బహుశా ఈ 5 సంవత్సరాల టర్మ్ లో లాస్ట్ బడ్జెటు అవుతుంది. ఎన్నికల ముందు బడ్జెటు కూడా అవుతుంది. అయితే ఈ బడ్జెటు యొక్క మొత్తం స్వభావాన్ని బాగా తగ్గగా అంచనా వేసి నప్పుడు దీనిని వర్ణించాలంటే దీనికి 7 లక్షలున్నాయని చెప్పక తప్పదు. అందులో 1. తలసరి రుణాన్ని 1988-84 లో తీసుకొంటే రూ. 400 ఉండగా ఈ బడ్జెటులో రూ. 885 లకు పెంచిన ఘనత దీనికి ఉంటుంది. అంటే ఇదివరకే ఆల్ ఇండియా లెవల్లో తలసరి రుణం రూ. 8100 కోట్లు కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు చేసి కూర్చుంటే ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దానికి రూ. 885 లు అదనంగా జమ చేస్తున్నారు. అది రుణ భారం. 2. రాష్ట్రాభివృద్ధిని అన్ని రంగాలలో స్థంభింపజేసినటువంటి ఈ ఆర్థిక విధానాల కొనసాగింపు ఇది. 3. లోటు రూ. 230 కోట్లు అని మూత్రమే చెప్పారు కానీ అది రూ. 500 కోట్లుపై బడుతుంది. లోటును పెంచే

బడ్జెటు. 4. ప్రజల కొనుగోలుకట్టి ఏ మాత్రం ఇది పెంచదు. పైగా తగ్గించేటవంటి బడ్జెటు. 5. ప్రజల మీద పన్నుల భారం మోపే బడ్జెటు. 6. నిరుద్యోగాన్ని మరింతగా పెంచే బడ్జెటు. 7. మీరు చేసిన వాగ్దానాలు నిలుపుకోవడానికి వీలులేని బడ్జెటు. ఈ 7 లక్షణాలు ఈ విధంగా చెప్పాలంటే మన ఆర్థిక స్థితి ఇదివరకే సర్వవ్యాపిత సంక్షోభంలో ఉంటే, దానిని మరింత పెంపు చేసే విధానంగా ఉంది. ఇది సంక్షోభంలో కొనసాగింపు బడ్జెటు తప్ప మరొకటి కాదని విన్నవించుకొంటున్నాను. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ బడ్జెటు పరిశీలించే ముందు కేంద్ర ప్రభుత్వ బడ్జెటు కూడా పరిశీలించడం అవసరం. ఎందుకంటే దాని యొక్క ప్రభావాలు మన రాష్ట్ర ఆర్థిక వ్యవస్థ మీద ఏ విధంగా ఉంటాయో కాస్త చూడవలసిన అవసరం ఉంది. కేంద్ర ప్రభుత్వంలో ప్రత్యక్ష పన్నులు, కరోజ్ పన్నులు కూడా తక్కువ ఏమీ లేవు. ముఖ్యంగా స్టైయిస్ లెస్ స్టీల్, మోటోసీన్, సిగరెట్లు, అల్యూమినియమ్, ఆల్కహాల్, ఎక్స్‌యిజు డ్యూటీలు టి. వి. రేడియోల మీద, కొన్ని రకాల కాగితాల మీద వీటన్నిటి మీద పెంచిన ధరలు వాస్తవంగా చెప్పాలంటే మన రాష్ట్ర ఆర్థిక వ్యవస్థ మీద కూడా తీవ్రమయిన ప్రభావాలు కలిగి ఉంటాయి. కొన్నిటి మీద రాయితీలు కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు కల్పించారు. ఆ రాయితీలకు విలువలేదు. సిమెంటు, ఇనుముపై కంట్రోలు తొలగించడం వల్ల మన రాష్ట్రంలో నిర్మించుకొనే ప్యాకెట్లు, బిల్డింగులు కానీ ఇంకా ఇతర నిర్మాణాలకు అయ్యే ఖర్చు బాగా పెరుగుతుంది. కేంద్రం పెట్టిన బడ్జెటులో ఈ రకమయిన ప్రజా వ్యతిరేక విధానాలు ఉండడంవల్ల ప్రజల బాధలు బాగా పెరుగుతున్నాయి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం బడ్జెటు తప్పనిసరిగా తీవ్రమయిన ఒడిదుడుకులకు లోనవుతుంది. మన రాష్ట్ర అభివృద్ధి మరింత స్తంభిస్తుంది. ఎందుకంటే రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని కేంద్రం మీద మరింత ఆధారపడే విధంగా ఒక భిక్షుకురాలిగా, మరింతగా దిగజూచే విధంగా ఉంటుంది. వీటి దుష్ఫలితాలు మన బడ్జెటు మీద ఉంటాయన్నది మర్చిపో కూడదు. మన రాష్ట్ర విషయానికి వచ్చేసరికి ముందు లోటు సంగతి జాగ్రత్తగా పరిశీలిద్దాము. రూ. 231 కోట్లు లోటు ఉంటుంది అన్నారు. కానీ అసలు ఆర్థిక కాళా మంత్రిగారు కొన్ని వాస్తవ విషయాలు పరిశీలించారా? ఇదివరకే వివిధ రంగాలలో పని చేసేటవంటివి ఉన్నాయి. ఇరిగేషన్ డిపార్టుమెంటులో గానీ, ఆర్. అండ్ బి. డిపార్టుమెంటులో కానీ, పంచాయతీ రాజ్ డిపార్టుమెంటులో గానీ పని చేసిన కంట్రాక్టర్లు ఉన్నారు. వాళ్ళకు ఇవ్వవలసిన బిల్స్ ఎంత ఉన్నాయన్నది అంచనా ఉన్నదా? నా అంచనా ప్రకారం రూ. 100 కోట్లు పైగా బిల్స్ పెండింగ్ ఉన్నాయి. తక్కువ ఏమీ లేవు. అలాగే హాస్టల్స్, ముఖ్యంగా రెసిడెన్షియల్ స్కూల్స్‌కు వర్తకులు బియ్యం, ఉప్పు, మిరపకాయలు, పాలు అప్పు ఇచ్చి ఉన్నారు. ఈ బిల్లులు కూడా చాలా బకాయిలు ఉన్నాయి. ఒక సంవత్సరం కాలం మంచి పెండింగు ఉన్నాయి. అవి కూడా తక్కువ ఏమీ లేవు. అంతే కాకుండా ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టు క్రింద కాయవల తగ్గవకానికి, వాటి ముంపు కోసం భూములను సేకరించిన దానికి నష్టపరిహారం ఇవ్వవలసి ఉంది. వీటికి కూడా తక్కువ ఏమీ లేదు. ఇక్కడ స్థలాలకు

కేటాయించిన ఖానుమలకు కూడా ఇవ్వవలసిన బకాయిలు ఇంకా చాలా ఉన్నాయి. మునిసిపాలిటీలకు మనం ఇవ్వవలసిన గ్రాంటుస్ కూడా అలాగే పేరుకు పోతున్నాయి. గ్రాంట్ ఇన్ ఎయిడ్ - స్కూల్స్ కు, కాలేజీస్ కు ఇవ్వవలసిన బకాయిలు కూడా పేరుకొని ఉన్నాయి. ఇవన్నీ కాక విధవలకు, ముసలి వారికి, వికలాంగులకు మొదలగువారికి శాంక్షన్ చేసిన పెన్షన్ బకాయిలు కూడా ఉన్నాయి. ఇవన్నీ కూడా కలుపుకుంటే ఇంకో రూ. 200 కోట్లు కుప్పెన ఉన్నాయి. ఈ బడ్జెటులో కేవలం రూ. 280 కోట్లు లోటు అంటే నిజమైన మాట కాదు. నిజంగా చెప్పాలంటే ఇది, రూ. 550 కోట్ల దాకా ఈ లోటు పెరుగుతుంది. ఇలా చెప్పడంలో ఆతిశయోక్తి లేదు. ఇంత లోటు పూడ్చు కోవడానికి మీరు ఏమి చేస్తారు? ఆ మేరకు పన్నులు వేయవలసి ఉంటుంది. లేదా ఆ మేరకు అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు తగ్గించవలసి ఉంటుంది. ఈ రెండు పనులూ తప్పవు. అంటే మేము పన్నులు ఎక్కువ చేస్తాము అంటున్నారు. అయ్యా మీరు పన్ను వేయండి. ఇప్పటికే ఎవరూ గెలవకుండా మా కళ్ళు కప్పి రూ. 181 కోట్ల పన్నులు వేసే ఈ బడ్జెటు పెట్టారు. మీరు ఎలక్టినిటీకి కేటాయించిన బడ్జెటులో రూ. 100 కోట్లు వాళ్ళే అంతరంగిక వనరుల ద్వారా సమీకరించుకోవాలి అన్నారు. అంటే ఎలక్టినిటీ వారు రూ. 100 కోట్లు ప్రజల మీద పన్నులు వేస్తారు. ప్రజల మీద భారం పడుతుంది. అలాగే ఆర్. టి. సి. వారికి కేటాయించిన డబ్బుల నుంచి వారే అంతరంగిక వనరుల ద్వారా రూ. 180 కోట్లు కంపౌండింగుకోవాలి. అది కూడా వేసే పెట్టారు. కాబట్టి రూ. 181 కోట్లు పన్నులు వేసే సమర్థించారు పన్నులు లేవనే పేరుతో. ఇన్ని పన్నులుంటే లోటు రూ. 550 కోట్లు రాబోతున్నది. వీటినన్నిటిని కలుపుకొంటే. ఇంత భారం ప్రజల మీద వడదా? నానాటికీ తీసి కట్టు వాగం భొట్టు అనడంలో ఆశ్చర్యం లేదు. రాష్ట్రాభివృద్ధి విషయంలో జాగ్రత్తగా ఆలోచించాలి. ఈ సంవత్సరమే కాస్త మంచిగా వరాలు పడి పంటలు పండాయి. రెండవ పంట కూడా పండుతుంది. మంచినీటి కొరత సమస్య కొంతవరకూ తగ్గింది. ఇది చూసి అల్ప సంతోషానికి లోనయ్యి, దూరదృష్టి కోల్పోతే చాలా ప్రమాదం. మన రాష్ట్రం తరచూ వరదలకూ, దుర్భిక్షం ఈ రెంటికీ లోనవుతోంది. పారిశ్రామికంగా చాలా వెనుకబడి ఉన్నాము. విపరీతమయిన ప్రాంతీయ అసమానతలు మన రాష్ట్రంలో ఉన్నాయి. వీటిని అన్నిటినీ అధికమించాలంటే వ్యవసాయ, పారిశ్రామిక రంగాలలో ఉత్పత్తులు పెరగాలి. నీటి వనరులు, విద్యుచ్ఛక్తి వనరులు జాగా పెరగాలి. ప్రజల జీవన ప్రమాణాలు కూడా జాగా పెరగాలి. ప్రాంతీయ అసమానతలు తొలగాలి. నిరుద్యోగ మహమ్మారి కూడా పోవాలి. మంచినీటి కొరత గ్రామాలలో, పట్టణాలలో తీరాలి. ప్రధానమయిన విషయాలైన, ఆత్మవసరమయిన అంశాలపైన మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అతెండామీద ఉన్నాయి. ఈ రిలక్షాలను సాధించాలి అంటే దీనికి ముఖ్యమయిన ఒక సమగ్రమయిన ప్లాన్, ఆపగాహన ఉన్నదా? ఎన్నోసార్లు మేము చెప్పాము. ఈ సంవత్సరంలో ఇంకొక విషయం కూడా చెప్పాలి. బడ్జెటుమీద మాట్లాడాలంటే ఉత్సాహం

గగ్గిపోయింది. క్రొత్తదనం లేదు. చెప్పిన పాటిని పాటించే దిక్కులేదు. "పాడిందే పాడరా, పాచివళ్ల దాసుడా" అన్నట్లు చివరకు మాట్లాడడానికి ఉత్సాహం లేని దుస్థితి ఉన్నది. కానీ ఏమో ఇప్పటికయినా కమ్యూనా ఆలోచిస్తారేమో అని అందుకోమే చెబుతున్నాను. నేను కోరేది ఒక్కటే. మీరు ఒక దీర్ఘ కాలిక ప్రమాణాలు ఉంచుకోండి. రాష్ట్రం యొక్క సమగ్ర అభివృద్ధి కోసం స్వేచ్ఛికాలిక ప్రమాణాలను రూపొందించుకొంటూ సాగించుకోండి. ఇచ్చంపల్లి, పోలవరం, భీమా ప్రాజెక్టులు నిర్మాణం కాకుండా సాధించేది ఏమీ లేదు. శ్రీకాంసాగర్ ప్రాజెక్టు ఈ దశలో పూర్తి కాకుండా, శ్రీశైలం ఎడమగట్టు, కుడిగట్టు కాలువలకు సంబంధించి కానీ, ఇకర పనులు అన్నీ కూడా ఈ దశలో పూర్తి కానిచే సాధించేది ఏమీ లేదు. వంశదార, సింగూరు మొదలైన అన్ని రకాల భారీ ప్రాజెక్టులు, మధ్య తరహా ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేసుకోవలసి ఉంది. అలాగే చిన్న తరహా నీటి వనరులను బాగా అభివృద్ధి చేసుకోవలసి ఉంటుంది. భూగర్భ జలాలను ఉపయోగించుకోవటమే విద్యుచ్ఛక్తి కొరత నుంచి బయటపడలేము. ధర్మత్, విద్యుత్, అణు విద్యుత్ కేంద్రాలను బాగా పెంచుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ పనులు జరగడానికి ఊరికే జరుగుతాయా? నేను ఇదివరకే మనవి చేశాను. మొత్తం రూ. 20 వేల కోట్ల రూపాయలు మీకు వీటికి అవసరం అవుతాయి. రూ. 20 వేల కోట్లు ఎక్కడి నుంచి తెస్తాను? నిజంగా చెప్పాలంటే ఈ ప్రాజెక్టులు కనుక పూర్తి కాకపోతే ప్రాంతీయ అసమానతలు తొలగవు. ప్రజల జీవన ప్రమాణం పెరగదు. గ్రామాలలో, అంటనగరాలలో మంచినీటికొరత తీరదు. మరి ఈ రూ. 20 కోట్లు సంపాదించే మార్గం. ఈనాడున్న రాజకీయ సంబంధాల ప్రకారం కేంద్రం నుంచి పెద్దగా రాదు. విదేశాల నుంచి చూస్తున్నారు. వస్తే సంతోషమే. వద్దనడం లేదు. కానీ పీటన్నిటికీ ఎక్కువగా అంతరంగిక వనరుల మీద ఆధారపడి ఈ రూ. 20 కోట్లు ఒక్కసారే, ఒకే సంవత్సరంలో మనం సంపాదించుకోలేము. మీరు కనీసం 10, 15, 20 సంవత్సరాలలో ఈ రూ. 20 కోట్లు సంపాదిస్తారా? ఒక అక్షయం వెట్టుకోకుండా ప్రతి సంవత్సరం కనీసం 1 వెయ్యి నుంచి రెండు వేల కోట్ల రూపాయలు ఆదాయం వచ్చే విధంగా మీ యొక్క ప్రత్యేకమయిన ప్లాన్ చేసుకోవాలి. రానికి కూడా మీకు సూచనలు చేస్తున్నాము. సమృతం అవుతాయా కాదా అన్నది వేరే విషయం. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అభివృద్ధి విషయాలలో ఏమాత్రమైనా బాధ్యత కలిగి ఉంటే సీరియస్ గా తీసుకోండి. ప్రకృతి వన్నె విడిచింది. రూ. 5 అక్షలు అంతకన్నా ఎక్కువ ఆదాయం వచ్చే వారి మీద సంతోకంత కేయండి-సర్ చార్జ్ రూపంలో. కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రకృతి బాధితులకు సర్ చార్జ్ వేసిన సంఘటనలున్నాయి. కనుక మీకు కూడా హక్కు ఉన్నది. ఆ రకంగా ఈ ఏడాది రూ. 1000 కోట్లు వచ్చే విధంగా ప్లాన్ వేయండి. దానిని ఇంకొక దానికి ఖర్చు చేయకండి. పట్టణాలలో ఇళ్ళ స్థలాల కోసం భూములు అమ్మడం చాలా పెద్ద ఎత్తున జరుగుతోంది. కోట్లాది కోట్ల రూపాయల విలువ గల భూములు మారుతున్నాయి. అదే విధంగా గ్రామీణ ప్రాంతాలలో

వ్యవసాయ భూముల అమ్మకాలు, కొనుక్కోళ్ళు జరుగుతున్నాయి. ధరలు బాగా పెరుగుతున్నాయి. భూముల అమ్మకాలమీద వన్ను విధించండి. వన్నుని తరిగి దీని నుంచి వాస్తవ కొద్దిపాటి ఇంగిత జ్ఞానంతో చెబుతున్నాను సంవత్సరానికి రు. 1000 కోట్లు ఆదాయం వస్తుంది. ఇళ్ళ స్థలాలు, భూముల అమ్మకాలకు వన్నులు వేయండి. సైక్లొలేషన్ విపరీతంగా జరుగుతోంది. మధ్యదేశాల్లో జ్యాలిపారం మనం చూస్తూనే ఉన్నాము. వట్టణ ఆస్తులమీద గరిష్ట పరిమితి విధించండి. గ్రామాలలో ల్యాండ్ సీలింగ్ పెట్టారు. అలాగే పట్టణాలలో పెట్టండి. ఎందుకంటే పరిమితి పెట్టమని కాంగ్రెసు వారు కూడా చెబుతున్నారు. వారు సోషలిస్టు ఫోరమ్లో తీర్మానం చేశారు. రు. 5 లక్షల ఆస్తి కంటే పైన ఉంటే ప్రభుత్వం వారు తీసుకోవాలి. వారు ఏ ఉద్దేశంతో అన్నారో మనకు అక్కరలేదు కానీ వారి ఉద్దేశంతో మంచిదిగా ఉంది. తీర్మానం విషయం సోషలిస్టు ఫోరమ్లో ఉంది. కనీసం రు. 10 లక్షల ఆస్తికంటే పైన ఉంటే పరిమితి పెట్టి ఎందుకు తీసుకోకూడదు? పట్టణ ఆస్తులపైన పరిమితి పెట్టుకొంటే తప్పకుండా రాష్ట్రం అభివృద్ధి కొనసాగుతుంది. తీసుకోవాలని చెబుతున్నాను. ఈ వాగ్దాన సూచన. మన రాష్ట్రంలో దొంగడబ్బు చెలామణి విపరీతంగా అవుతున్నది. అది కలిగిన వారు కంట్రాక్టర్లుగా తయారై, రాజకీయ వేత్తలుగా తయారై కొన్ని డిపార్టుమెంటులలో సామాన్యమైన ఉద్యోగులుగా వుంటూ నెలకు 1500, 2000 రూపాయలు సంపాదించే వారు, అక్రమ సంపాదన ద్వారా డబ్బు గురించి అయిదంతస్తుల భవనాలు, సోమాసోళ్ళు, హోటళ్ళు, ఫ్యాక్టరీలు కడుతున్నారు. చెప్పలేనంత ఆస్తులు సంపాదిస్తున్నారు. ఈ డబ్బు ఎక్కడుంచి వస్తున్నది? రాత్రికి రాత్రి కానీపాకు డబ్బుచెల్లిస్తున్నట్లు ఎవరైనా చెల్లిస్తున్నారా? అక్రమపద్ధతుల ద్వారా ఈ డబ్బు సంపాదిస్తున్నారు. ఇదంతా దొంగ డబ్బు, టాన్స్ ఫోర్స్ ను వేయండి. కమిటెడ్ ఆఫీసర్స్ ను వేసి దొంగ డబ్బును వసూలు చేయండి. ప్రభుత్వానికి కొన్ని వేల కోట్ల రూపాయలు వస్తుంది. ఇటువంటి సమయంలో డ్రాస్టిన్ చర్యలు తీసుకోకపోతే లాభం లేదు. రాష్ట్రంలో పదివేల కోట్ల రూపాయల వల్లధనం చెలామణిలో వుంది. దొంగ డబ్బుతో సంపాదించిన ఆస్తులన్నిటినీ స్వాధీనం చేసుకోండి, ఎలా స్వాధీనం చేసుకోవాలో ఆలోచించండి.

11-40 గ
ఉ.

ఇక, అయిదవ సూచన, అమ్మకం వన్ను ఎకవేతను అరికట్టాలి. అలా ఎకవేతను అరికట్టి సక్రమంగా, కట్టుదిట్టంగా వసూలు చేస్తే వేయి కోట్ల వరకూ వస్తుంది, అందుకు చర్యలు తీసుకోండి.

ఇక, ఆరవ సూచన మనం జరుపుతున్న నిర్మాణాలలో నూటికి ముప్పయి రూపాయలు మాత్రమే వాస్తవంగా ఖర్చు అవుతున్నది. డెబ్బయి రూపాయలు కంట్రాక్టర్లు, రాజకీయ వేత్తల చేతుల్లోకి పోతున్నదని గునార్ మిద్దా ఆరోపణ తెల్పుతున్నాడు. కొన ప్రభాకరరావుగారు ఫైనాన్స్ మంత్రిగా వున్నప్పుడు ఒక సెమినార్ జరిపారు. మీ చేతుల్లో వున్న ముప్పయి రూపాయలు కూడా వృధా కాకుండా ఖర్చు పెడితే, దుర్బినియోగం కాకుండా చర్యలు తీసుకోవచ్చు.

సంవత్సరానికి మూడు వందల కోట్లు ఆదాయం వుంటుందని నిపుణులు చెప్పారు దానిని కూడా పరిశీలించండి.

ఒక, ఏడవ సూచన, అన్ ప్రొడక్టివ్ సెక్టారుకు పెట్టుబడి పెట్టండి. అటువంటివాటిని నిషేధించండి. ప్రొడక్టివ్ సెక్టారుకు పెట్టుబడి పెట్టండి. వాటి ద్వారా ఆదాయం పెంచటానికి చర్యలు తీసుకోండి. ఈ విషయాలను పరిశీలించడానికి ఒక నిపుణుల సంఘాన్ని వేయండి. అందులో శాసనసభ్యులను వేయండి, కమిటెడ్ ఆఫీసర్లను వేయండి. ఆరు మాసాలలో సమగ్రమైన రిపోర్టు ఇవ్వాలని ఒక టైమ్ లిమిట్ పెట్టండి. అవిధమైన చర్యలు తీసుకుని డబ్బులు సంపాదించే పద్ధతులు అవలంబించండి. వీటితో పాటు పొదుపు చర్యలు తీసుకోవడం కూడా అవసరం. పొదుపు చర్యలు సూచించటానికి ఒక క్యాబినెట్ సబ్ కమిటీ వేశారు. వారు రూ. 60 కోట్ల వరకూ మిగలటానికి కొన్ని పొదుపు చర్యలు సూచిస్తే ముఖ్యమంత్రిగారు రూ. 120 కోట్లు ఖర్చు అయ్యే పని చేశారు. ప్రజా సంక్షేమానికి చెళ్ళే ఖర్చు తగ్గించవలసిన పని లేదు. రెండు రూపాయల కిలో బియ్యం పథకాన్ని కూడా అవలంబించిన పని లేదు. జనతా వస్త్రాల పథకాన్ని కూడా అవలంబించిన పని లేదు. ఆదాయం వచ్చే మార్గాలను అన్వేషించండి. అవి చూడకపోతే మీరు ప్రజేశ్ పెట్టిన రెండు రూపాయల కిలో బియ్యం పథకాన్ని మీరే ఆపే రోజు వస్తుంది పొదుపు విషయం గురించి చెప్పాలంటే మొట్టమొదట మన కార్యాలయాలలో అవసరానికి మించిన స్టాఫ్ వున్న కార్యాలయాలు వున్నాయి. కొన్ని కార్యాలయాలలో స్టాఫ్ లేకుండా దానిని నేషనలైజ్ చేయండి. అవసరం వున్నచోటకు లేని చోటు నుండి పంపి సర్దుబాటు చేయండి. అంతేగాని వారిని నిరద్యోగులుగా చేసి ఇంటికి పంపమనడం లేదు. ప్రిన్సిపల్ సెక్రటరీ లెవెల్ నుండి క్లాస్ ఫోర్ లెవెల్ వరకూ స్టాఫ్ నేషనలైజేషన్ వర్తించేయండి. కమిటీ మీటింగులకు, శాసనసభకు హాజరు అయినప్పుడు ఈ రాష్ట్రానికి సంబంధించినవరకూ శాసనసభ్యులకు టి.ఎ. ఇవ్వవలసిన అవసరం లేదు. వారికి బస్ పాస్ వుంది. 5 వేల రూపాయల విలువ గల రైల్వే టికెట్స్ వున్నాయి. కనుక టి.ఎ. ఇవ్వవలసిన అవసరం లేదు. డి.ఎ. మాత్రం ఇవ్వండి. శాసన సభ్యులు ఆదర్శంగా వుండాలి. మంత్రివర్గం ప్రారంభోత్సవాలు, శంఖస్థాపనలకు పోకండి. వాటికి ఒక వైసా ఖర్చు కాకుండా చూడండి.

ఇక బడ్జెటు కేటాయింపుల విషయం చూస్తే ఇరిగేషన్ కు ప్రాధాన్యం ఇచ్చామన్నారు. 1988-89 లో రివైజ్డ్ ఎస్టిమేట్ రూ. 841 కోట్లు అయితే 1989-90 లో రూ. 950 కోట్లు కేటాయించారు. అంటే 9 కోట్లు పెంచారు. వవర్ కు 1988-89 లో రివైజ్డ్ ఎస్టిమేట్ రూ. 215 కోట్లు అయితే 1989-90లో రూ. 285.85 కోట్లు చేశారు. విద్యుచ్ఛక్తికి 1988-89 లో రూ. 101 కోట్లు వుంటే 1989-90 లో రూ. 194 కోట్లు కేటాయించారు. సోషల్ సర్వీసెస్ కు 1988-89 రివైజ్డ్ ఎస్టిమేట్ రూ. 412 కోట్లు అయితే 1989-90 లో దానిని రూ. 480.91 కోట్లకు పెంచారు. ఇక్కడ ఒక విషయం మనం చేస్తాను. హౌసింగ్ కోర్సు వారికి, మునిసిపాలిటీలకు కావలసిన ఆస్తులు ఇవ్వుటికే ఎక్కువగా

వున్నాయి. వారి బకాయిలు చెబితే వగం కేటాయింపు తగ్గుతుంది. ట్రాన్స్-పోర్టుకు 1988-89 లో రివెన్యూ ఎస్టిమేట్ రూ. 82 కోట్లు 48 లక్షలు అయితే 1989-90 లో దానిని రూ. 94.19 కోట్లకు పెంచారు. రూ. 91 కోట్లు 39 లక్షలు మీరే పెంచుకోండి అని చెప్పారు. అంటే బస్ చార్జీలు పెంచుకోమంటున్నారని అర్థం అవుతున్నది. ఎగ్జిక్యూట్ కు 1988-89 లో రూ. 183.11 కోట్లు వుంటే ఇప్పుడు దానిని రూ. 174 కోట్లకు తగ్గించారు. పరిశ్రమల విషయం చూస్తే గత అయిదు సంవత్సరాలలో ఏమీ బడ్జెటులో పెరుగుదల కనిపించడం లేదు. ఎ.వి.ఎస్.ఎస్.ఐ.డి.సి. ఉద్యోగులను పెంచటానికి పెట్టారు తప్ప ఈక్విటీ చార్జిటీషేషన్ కు ఎవరూ సిద్ధంగా లేరు. కారణం డబ్బు లేదు. లిడెక్యాప్ లో అభివృద్ధి లేదు. వవర్ కట్ వల్ల పరిశ్రమలలో అభివృద్ధి అంతంత మాత్రంగా వుంది గాని పెరుగుదల కనిపించడం లేదు. దీనికి తోడు మనపై కేంద్రం శీతకన్ను వేయడం వల్ల మనకు రావలసిన ఖాళీ పరిశ్రమలు మనకు రావడం లేదు. డై రెక్టర్ జనరల్ ఆఫ్ సప్లయ్ అండ్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ వారు అన్ని రాష్ట్రాల్లో వున్న సరుకులను కొంటున్నారు, ఎగుమతి చేస్తున్నారు కాని మన రాష్ట్రం నుండి కొనుగోలు ఒక్క పర్కంటు కూడా లేదు. అంటే వారు కొనుగోలు చేయకుంటే మన రాష్ట్ర అభివృద్ధి ఎట్లా సాధ్యపడు తుంది? పరిశ్రమలు ఎలా పెరుగుతాయి? ఆ విధంగా మన పరిశ్రమలకు 11-50గం, ప్రాత్నాహం కేంద్ర ప్రభుత్వం దాని సంస్థలు యివ్వడం లేదనే విషయము కూడ ఉ. తీవ్రముగా గర్హించవలసిన విషయం. ఇక సుజేమ కార్యక్రమాలు, ఒక సోషల్ వెల్ఫేరు సంగతి చూచినప్పుడు-1988-89 లో వృద్ధావృథు పెన్షన్స్ కు 80 కోట్లు యిచ్చారు. 1989-90 లో అదే 80 కోట్లు పెట్టారు. వితంతువుల పెన్షన్స్ కు 1988-89 లో 33.7 కోట్లు పెట్టారు, 1989-90 లో అదే 33.7 కోట్లు పెట్టారు.

ఒక గౌరవ సభ్యులు : కోట్లు కావు, లక్షలు.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—మన బడ్జెటులో ఒక చోట కోట్లు అన్నారు, ఒక చోట లక్షలు అన్నారు, ఆ విధంగా వ్రాశారు. వ్యవసాయ కార్మికులకు ఆనాడు 180 ఉంటే యిప్పుడు 130 వుంది-లక్షలు అనండి, కోట్లు అనండి-అట్లా అంతా చూచినప్పటికీ వెరసి రు. 243.70 కోట్లు అంటారో లక్షలు అంటారో అది వేరే సంగతి, అప్పుడు 1988-89లో వుంటే యిప్పుడు 1989-90 లో కూడ రు. 243.70 వుంది. పోయినసారి మాజీ మంత్రిజీ ప్రతిభా భారతిగారికి ప్రశ్న వేళాము. బడ్జెటు బాగానే వుంది, మేము ఊళ్లకు పోయినప్పుడు గ్రుడ్డివాడు, గూనివాడు, ముసలివారు, ముండరాండ్రు వచ్చి మాకు పెన్షన్స్ కావాలంటారు, ఒక్కొక్క వూరికి ఎన్ని దరఖాస్తులు పెట్టుకోవచ్చునంటే, పాత వారు ఎంత మంది వచ్చిపోతే క్రొత్త వారు అంత మంది పెట్టుకోవచ్చు అన్నారు. ఈ సంవత్సరం అదే గతా? పాతవాడు చావాలి, క్రొత్తవాడికి వస్తుంది. బాధాకరమైనటువంటి విషయం 1987-88 లో వచ్చిన వారికి 1988-89 లో క్రొత్త దరఖాస్తులు తీసుకోలేదు.

చచ్చిపోయిన వారి బాకీలు అట్లాగే వున్నాయి. ఏమి దిస్కం? ఇదేనా సాంఘిక సంక్షేమం? ఇక భిక్ష గృహాలకు బిల్లు తయారు చేశారు, బడ్జెటులో పాడ్ ఎకౌంటు అని పెట్టారు. కానీ వారికి ఒక పైన కూడ కేటాయింపు లేదు. ఎందుకు అట్లా జరిగింది? అలాగే బాండ్లై లేబర్ కు ఒక పాడ్ పెట్టారు—నామ మాత్రంగా పెట్టారు—మీ వుద్దేశములో మన రాష్ట్రములో అది పోయింది, లేదనుకుంటున్నారంటే ఏ రకమైనటువంటి పూజిడల్ మనస్తత్వముతో వ్యవహరిస్తున్నారు? ఇది సెంట్రల్ స్పాన్సర్డ్ స్కీము. మనం ఎంత ఖర్చు పెడితే సెంట్రల్ గవర్నమెంటు నుండి అంత వస్తుంది. అటువంటి అవకాశాన్ని వుపయోగించుకోలేని దౌర్భాగ్యమైనటువంటి స్థితిలో వున్నారు. ఇకపోతే బి.సి.లకు మీరు చేసింది ఏమిటి? 1970 లో అనంతరామన్ కమిటీ చేసిన సిఫారసు—వది సంవత్సరాలు దీని ప్రోగ్రెస్ ను సమీక్షించుకొని చేయండి అన్నారు. పది సంవత్సరాలు దాటిన తరువాత మురళీధర్ రావు కమిషన్ ను చేశారు. వారు 1982 లో నివేదికను ఇచ్చారు. ఆ నివేదికను అమలు పరచలేదు. దానిని అమలు చేయాలని ఏదో కాంగ్రెస్ వారు అందోళన చేయాలనుకుంటున్నప్పుడు మీరు అమలు జరుపుతున్నట్లు ప్రకటించారు. అదే కాంగ్రెస్ వారు, మీ పార్టీలో వున్న భూస్వాములు అందరూ కలిసి దానికి బయట వ్యతిరేకంగా ఉద్యమం నడిపారు. ఆ సందు చూచుకొని మీరు ఏమి చేశారంటే—మొత్తం బి.సి.లకు ఎగనామము పెట్టారు. మురళీధర్ రావు కమిషన్ కు సంబంధించి ఎంత జనాభా వున్నారనేది ప్రాకౌర్టులో వచ్చిన వివరం. అయిన 48.8 పర్సెంటు, 44 పర్సెంటు అన్నారు, అది కాదు వున్నది 80 పర్సెంటు అన్నారు. పోనీ ఆ 80 పర్సెంటు అయినా జిల్లెషన్ ను ఇవ్వండి. అంతవరకు ఎందుకు ఇవ్వకూడదు? ఉద్యోగాలలో, విద్యా సంస్థలలో, రాజకీయ సంస్థలలో 80 పర్సెంటు అయినా వుండాలని నిర్దిష్టంగా చెప్పండి. ప్రెగా మురళీధర్ రావు కమిషను కేవలం రిజర్వేషన్ ను విషయమే కాదు—అయిన చెప్పాడు—మొత్తం 54 లక్షల బి.సి. కుటుంబాలలో మూడవ వంతు కనీసం ఆర్థిక సహాయం పైన ఆధార పడుతున్నారని—ఈ 18 లక్షల కుటుంబాలలో కుటుంబానికి 25 వేల రూపాయల చొప్పున ఉపాధి కల్పన స్కీం ఇచ్చే 4500 కోట్లు అవుతాయి. ఆ 4500 కోట్లు వది సంవత్సరాల మీద ఖర్చు పెట్టినా సంవత్సరానికి 450 కోట్లు అవుతుంది. ఈ 450 కోట్లలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 225 కోట్లు కేంద్ర ప్రభుత్వం 225 కోట్లు చొప్పున వుండాలి గనుక కేంద్రము నుండి తెచ్చుకోవాలి, అడుగాలి అన్నారు. ఈ 225 కోట్లు రాష్ట్రము పెట్టేదానిలో కూడ వారు అన్నది—యితరుల నుండి బ్యాంకుల నుండి సహకారం తీసుకోవాలన్నారు—అలాంటి ముఖ్యమైనటువంటి సమస్యల మీద మీ బడ్జెటులో ఎక్కడా ప్రస్తావన లేదు. కేవలం బి.సి. కార్పొరేషను, ఎస్.సి. కార్పొరేషను అని యీ రకంగా కాలం వెల్లిబుచ్చుతున్నారని చెప్పక తప్పదు. మీరు బి.సి. లను ఓట్ల కొరకు మాత్రమే వాడుకుంటున్నారు. అదే సమయములో వారి సంక్షేమ కార్యక్రమాల విషయం వచ్చినప్పుడు వారి పొట్ట కొడుకున్నారు. నేను కులతత్వముతో గాని కులోన్నాదముతో గాని చెప్పడం లేదు. కులతత్వానికి, కులోన్నాదానికి నేను బద్ధ వ్యతిరేకిని. కానీ అ పేరుతో,

సాంఘికంగా, విద్యా విషయంగా వెనుకబడిన పేద ప్రజలను అభివృద్ధిలోకి తీసుకురావడానికి చేయవలసిన కార్యక్రమాలను అవే ఆలోచనకు కూడ బద్ధ వ్యతిరేకిని అని మనని చేస్తున్నాను. తప్పనిసరిగా వారికి వసతులు కల్పించాలి.

ఇక భూసంస్కరణల విషయములో బడ్జెటులో ఏమీ కేటాయింపు లేదు. పాడ్ మాత్రం వుంది. బడ్జెటు కేటాయింపు వచ్చే రికి హాల్కి హాల్కి మన్నకు మన్న. నేను యిదివరకు యిదే సభలో ఆనధికార బిల్లును ప్రవేశపెట్టిన సంగతి మీకు జ్ఞాపకం వూదో లేదో తెలియదు. అప్పుడు మీరు యిచ్చిన హామీ, వెంటనే చేస్తామన్నారు. మిస్టర్ కోర్టు తీర్పు ప్రకారము-జరిగిన అమ్మకాల విషయములో భూస్వాములను జాధ్యోత చేసి ఆ భూములను మిగులు భూములుగా తీసుకోవాలి అదొక అంశం. అదే విధంగా నీటి వనరుల విషయం వచ్చినప్పుడు-ఆనాడు మెట్ట భూమి అయినా 40 ఎకరాలు వుంటే-యీనాడు మాగాడి అయింది-20 ఎకరాలు క్రిందవలసిన అవసరం వుంది ఆనాడు పంపకం అయిన తరువాత కొడుకుకు కూడ స్టాండర్డ్ హోల్డింగ్ యిచ్చిన తర్వాత ఆముసలి ఆతను చచ్చిపోయినప్పుడు కొడుకుకు వస్థ పరిహారం యిచ్చాలి తప్ప సీలింగు పైబడిన భూములను వుంచడానికి లేదు, ఆ మిగులు భూములను పంచాలని చెప్పడం జరిగింది. ఆ విషయములో కూడ యంతవరకు జరిగిన అక్రమాలు వున్నవి. అవి ట్రిబ్యునల్ తీర్పుంకు లోను అయినవి. కనుక కలక్టరు తనంతట తాను గాని యితరులు దరఖాస్తులు పెడితే గాని మొత్తం అటువంటి కేసులను వునః పరిశీలన చేసి సీలింగు పైబడి వున్న మిగులు భూములను కేల్వాలని, యీ అంశాలను పొందుపరుస్తూ చేయండి అని మనవి చేశాము. ఈ రోజు వరకు ఏమి చేశారు ? అరు ఏండ్లు అయింది ఒక్క దాని గురించి శ్రద్ధ తీసుకోలేదు. వాగ్దానాలు మాత్రము బ్రహ్మాండంగా చేశారు. ఇంతకంటే దుర్మార్గమైన చర్య వుండదు. ఇప్పటికే నా నిర్దుష్టమైనటువంటి ఆలోచనతో రండి. ఒక నెలలో బిల్లును తీసుకురావాలని కోరుతున్నాను.

ఇక ఎస్.టి.ల విషయం చూడండి. ఎస్.టి. లకు పెద్దల్లుల పరియాన్ లో ప్రాంతీయ స్వపరిపాలన యివ్వకుండా ఆ ఎస్.టి. లకు మీరు చేసినదంతా కూడ బూడిదలో పోసిన పన్నీరు తప్ప మరేమీ కాదు. ఎస్.టి. లకు యిచ్చిన సదుపాయాలు నామమాత్రంగా అయినా వారికి దక్కడం లేదు. దక్కవు. ఆవర్య జిల్లాగా పెట్టిన అదిలాబాదు యీనాడు అధ్వాన్న జిల్లాగా తయారు అయింది. మొత్తం రాష్ట్రమంతా అట్లాగే వుంది. పెద్దల్లుల పరియాన్ ను మొత్తంగా ప్రాంతీయ స్వపరిపాలన క్రింద తీసుకురండి. మీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం క్రింద వుంటుంది. అంతేగాని కేంద్ర పాలిత పాితంగా వుండదు. అది లేకుండా వారి సమస్య పరిష్కారం కాదు. ఈ లోగా మీరు చేసినటువంటి దుర్మార్గమైనటువంటి చర్య ఏమిటి? గిరిజన అడ్వయజరీ కౌన్సిల్ వుంటే దాని మీద ప్రభావం వేసి 1970లో చేసిన 1వ నెంబరు చట్టాన్ని-రెగ్యులేషన్ 1 ఆఫ్ 1970-ని రద్దు చేయించడానికి సిఫారసు చేశారు. ఇది ఎక్కడి దుర్మార్గం ? ఆ రోజు గవర్నరు గారి ప్రసంగం సందర్భములో చెప్పాను. గవర్నరు గారు సంతకం పెట్టకూడదు, కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ప్రాయాళి, దీనిని ఆమోదించ కూడదు అని.

మీ తీర్మానాన్ని ఉపసంహరించుకోండి. ఈ సందర్భములో నాతోటి గిరిజన శాసన సభ్యులు అపార్థం చేసుకోవద్దని మనవి చేస్తున్నాను. అయ్యా, మీ అత్యవశ్యకు మీ చేతితోనే విషం త్రాగించారు మీ పరిపాలకులు... చెబుతున్నాను. ఏ మాత్రము అత్యగౌరవం వున్నా, గిరిజనుల పట్ల కాస్తో కూస్తో పట్టించు వున్నా అటువంటి తీర్మానానికి ఒప్పుకుంటారా? జరుగదు. పెద్ద్యాల్లు పీరియాస్ జాగు పదాలించే భూమి ప్రధాన జీవనాధారము. ఆ భూములు ట్రైబల్ చేతుల్లో గాకుండా నాన్ ట్రైబల్ చేతుల్లో వ్యవసాయం కొరకు వుండడానికి వీలు లేదు. నా సూచనను పునరుద్ఘాటిస్తున్నాను. 5 ఎకరాలు మాగాణి, 10 ఎకరాలు మెట్ట వున్న వారి నుండి ఆ భూములు పీసీ నయా పైన కూడ నష్టపరిహారం యివ్వకుండా గిరిజనులకు పంచండి. 5 ఎకరాల లోపు మాగాణి 10 ఎకరాల లోపు మెట్ట వున్న వారిని ఫేజ్ మేసర్ లో మూడు నాలుగేండ్లలో అక్కడి నుండి తొలగించాలి. తొలగించ బడిన వారికి దానికి సమానమైన భూమిని బయట చూపించండి లేకపోతే మార్కెటు ధర కట్టి యివ్వండి. ట్రైబల్ పీరియాస్ లో వ్యవసాయం చేసే నాన్ ట్రైబల్స్ ను వుంచితే లాభంలేదు. వుంటే లంబాడాలను ట్రీ యి బల్సు గా మీరు ప్రకటించి వారి అభివృద్ధి కోసం సహాయం చేసినందుకు నా అక్షేపణ కాదు, ఇంకా చేయండి, లంబాడాలు పెద్ద్యాల్లు పీరియాల్కుపోయి గిరిజనుల భూములు కొనకుండా ఉండాలి, ఇప్పుడు కోయగూడెంలు పోయి లంబాడా తండాలు అయిపోతున్నాయి. కోయవాళ్లంతా దిచ్చగాళ్ళుగా తయారై పోతున్నారు. వారికి ఉద్యోగాలలోను, విద్యలోను పెద్ద్యాల్లు పీరియాల్లో మొదటినుంచి ఉన్నటువంటి ఆదివాసులకు తప్ప ఎవరికి వాటా ఇవ్వకూడదు. మైదాన ప్రాంతాలలో ఉన్నటువంటి గిరిజనులకోసం వేరే వసతులు వారి జనాభా అవసరాన్నిబట్టి నిష్పత్తినిబట్టి వేరే రకంగా కేటాయించండి. శ్రీకాకుళం విజయనగరం ప్రాంతాలలో వాల్మీకులు మొదటి నుంచి ఉన్నటువంటి ఆదివాసుల హక్కులను మింగిపారవేస్తున్నారు 1985 లో వాల్మీకులు గిరిజనులుగా ప్రకటించబడ్డారు. అందుకు నాకు అభ్యంతరం లేదు. వారికి వసతి కల్పించినందుకు నాకు అభ్యంతరం కాదు. మా తెలంగాణా ప్రాంతంలో లంబాడాలు పవిత్రంగా కోయల, గోండుల హక్కులు మింగి పారవేసేటట్లు చేసారో అక్కడ వాల్మీకులు మొదటినుంచి ఉన్నటువంటి ఆదివాసులను మింగివేస్తున్నారు. అది లేకుండా చేయండి. వీరి జనాభా నిష్పత్తి ప్రకారంగా వీరికి ఉంచండి.

12.00 గ.

మధ్యా
హ్నము

నిరుద్యోగ విషయం గురించి మనవిచేస్తాను. మనకు ఈనాడు 28 లక్షల 70 వేల మంది నిరుద్యోగులు ఉన్నారు. ఈ నిరుద్యోగం మావడానికి మీదగ్గర పనిదమైన ప్రణాళికలు లేకపోవడం దురదృష్టం. 1987 మార్చి నుంచి 1988 మార్చి వరకు జీవనవ్యయం 12 శాతం పెరిగింది మనకు. ఆల్ ఇండియాలో 7.9 శాతం ఉంది. ఆల్ ఇండియా లెవెల్ కన్నా మనకు పెరుగుదల ఎక్కువగా ఉంది. ఇండోనేషియాలో వర్క్యుల్లో 7.9 శాతానికి పెరిగింది. ఇది ఆల్ ఇండియా లెవెల్ కన్నా 0.9 శాతం ఎక్కువగా ఉంది. అట్లాగే ఈ రాష్ట్రంలో వందలాది వరికోసులు మూతపడ్డాయి. సుమారు 80 వేలమంది కార్మికులు నిరుద్యోగులు

అయిపోయారు. వాళ్ళిమల యజమానులు ఎ.వి.ఐ.డి.సి. నుంచి, పైనాన్సు కార్పొరేషనునుంచి డబ్బు తీసి మంచిగా ఉన్నారు. కార్మికులు బైట ఉద్యోగాలు లేకుండా ఉన్నారు. వారి సంస్థలను మూసుకొని కూర్చోవడం జరిగింది. పైగా పారిశ్రామిక కాంటి గురించి ఘోరంగా చెప్పారు. మన రాష్ట్రంలో పారిశ్రామిక అకౌంటి రోజురోజుకు పెరుగుతున్నది. కనీసం యూనియన్ను పెట్టుకునే హక్కు కూడా లేనివిధంగా మేనేజిమెంటును తయారవున్నాయి. పైగా పోలీసుల జోక్యం విస్తారంగా పెరిగింది. పోలీసులతో వారిని అనవదానికి పూసుకొంటున్నారు. ముఖ్యంగా మెదక్ జిల్లాలో లక్ష్మీ ఫోర్సిలిన్ ఇండస్ట్రీ ఉంది. ఆ ఇండస్ట్రీలో ఆ కార్మికులు తమ హక్కులకోసం పోరాడుతూ ఉంటే పోలీసులను తీసుకొని వచ్చి చితకకొట్టి వాతావరణం పాడుచేస్తున్నారు. అటువంటిది జరగకుండా, పోలీసుం జోక్యం లేకుండా చూసి కార్మికుల పక్షాన నిలబడండి. పబ్లిక్ అండర్ టేకింగ్ సంస్థలన్నింటిలో 10; 15 సంవత్సరాలనుంచి పని చేస్తున్న కూలీలను తొలగించి ఇవ్వడు కాంట్రాక్టుకు లేబరు సిస్టం పెడుతున్నారు. ఎ. వి. ఎస్. ఆర్. టి. సి. మొదలైన అన్ని సంస్థలలోను అది రాబోతున్నది. అంటే మీరు బాదాపుగా ప్రయత్నజేసు చేస్తున్నారన్న మాట కేంద్రప్రభుత్వం పబ్లిక్ అండర్ టేకింగ్ సంస్థలను నష్టపరుస్తున్నది. 20 శాతం ప్రయోజనాలిచ్చి ఇవ్వాలని అఫీషియల్ తీర్మానం చేసుకున్నారు. కొన్ని రోజులలో బైటకు వస్తుంది, అమలు చేస్తారు. దానిని మీరు వ్యతిరేకించి ఇక్కడ ఏమి చేస్తున్నారు? ప్రభుత్వ సంస్థలలో ఉన్నటువంటి కార్మికులను మీరు కాంట్రాక్టు లేబరుగా చేస్తున్నారు. దీనివల్ల చాలా నష్టం వస్తుంది. కాంట్రాక్టు లేబరు సిస్టం రద్దు కావాలని మన శాసనసభ తీర్మానం చేసింది. దానికి భిన్నంగా మీరు చర్య తీసుకొంటున్నారు. ప్రభుత్వ దోగ్గరి, ఉపాధ్యాయులు, కార్మికులు అంతా తమ హక్కుల కోసం పోరాడుతున్నారు. అది మేము 804 వ నిబంధన క్రింద నోటీసు ఇచ్చాము. అది బహుశా చర్చకు వస్తుంది. కాని నమ్మే జరిగేదాకా ఊరుకోకుండా ఏదోవిధంగా నాటిని పరిష్కారం చేయాలని కోరుతున్నాను.

మతమోడ్యం ఏదైతే ఉందో అది సామాన్య జనంలో పెరగడం వేరు. దానిని ప్రభుత్వం కావాలని పెంచేది ఎందుకు? శంఖుస్థాపనలవ్వడు బ్రాహ్మణుడు, మంత్రాలు, తంత్రాలు, మహూర్తాలు ఎందుకు? అట్లాగే ప్రారంభోత్సవాలలో ఎందుకు? కొత్తగా వచ్చిన మంత్రులు ఒక కార్యాలయంలో ఆడుగు పెట్టడానికి కావం, పావం, విశావం వగైరా అంతా తీసివేయడం, పూజలు పురస్కారాలు తేసి కొబ్బరికాయలు కొట్టి, నిలుపుట్టు పెట్టి, అడ్డబొట్టు పెట్టి చేయడం—ఇదంతా ఏమిటి? ప్రభుత్వ కార్యాలయాలలో — సెక్రటేరియట్ లో బాదా పూజలు, పునస్కారాలు చేస్తున్నారు. ప్రభుత్వ కార్యాలయాలలో ఎక్కడ చూసినా ఇలాగ చేస్తున్నారు. మీ మత విశ్వాసాన్ని నేను గాయపరచను. మీ హృదయాలను నేను గాయపరచను. నేను గౌరవిస్తాను కాని అవి మీ వ్యక్తిగత జీవితంవరకు పరిమితం కండి; మీ కుటుంబంవరకు పరిమితం కండి. కాని ప్రభుత్వ సంస్థలలో బహిరంగ కార్యకలాపాలలో దానిని తీసుకొనిరాండి, అది మంచి పద్ధతి కాదు.

మన ముఖ్యమంత్రిగారు కటివల మద్రాసులో ఒక ప్రకటన చేశారు. మన దక్షిణ భారత దేశపు నాగరికతను, సంస్కృతిని వశీకరించడానికి, పరిశోధించడానికి దర్శినిగాన్ కల్చర్ రికెర్వి పెటరు ఒకటి పెళ్ళాని అన్నారు. చిత్తూరు జిల్లాలో కుప్పంలో వెయ్యి ఎకరాల భూమి కూడా బడెంటిపై చేయడం జరిగింది. అట్లాగే సెవెన్ యూనివర్సిటీ ఫర్ గ్రేవిడియన్ స్టడీస్ వారు కూడా ఒక కమిటీని వేసారు శ్రీ ఆవుల సాంజీవరావుగారి అధ్యక్షతన. కాని ఈ బడ్జెటులో దాని ప్రస్తావన ఎక్కడా లేదు. ఇప్పుడైనా దానిని గురించి పెట్టడం మంచిదని మనవి చేస్తున్నాను.

సహకార సంస్థను మనం పటిష్టమైన సంస్థగా చేస్తే అన్ని రంగాలలో బాగుపడుతుంది. కర్షక పరిపత్తుకు ఇంతవరకూ మీరు ఎంతయ్యి పెట్టలేదు. వ్యవసాయ శాస్త్రము మంచల అధిశత్యంనుంచి తొలగించాము. ఇప్పుడు వ్యవసాయ శాఖ ఎవరికి బాబుబుడారి లేకుండా అయిపోతున్నది. ఈ రకమైన పద్ధతి మంచిది కాదని మనవిచేస్తున్నాను.

ప్రజాస్వామిక వ్యవస్థ ఏమయం గురించి రెండు మాటలు చెబుతాను. మన శాసనసభను హుందాతనంగా కాపాడుకోవలసిన బాధ్యత అందరిమీద ఉంది. ఏ నిర్ణయం అయినా బిజినెస్ ఆడ్యుయిజరీ కమిటీలో అందరి ఆమోదంతో అవుతుంది కాని ఇక్కడికి వచ్చేప్పటికి అమలు కావడం లేదు. దానిని విచారం చెప్పడం తప్ప ఏమీ లేదు. ప్రైవేట్ ప్రభుత్వంవారు, ప్రధాన ప్రతిపక్షంవారు — వీరిద్దరిమీద నూటికి 90 వాడులు బాధ్యత ఉంది. ప్రధాన ప్రతిపక్షం దేశం అంతటా పాజిక పార్టీగా ఉంది. ఇక్కడ పాలకపక్షం ఈవేళ ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్నప్పటికీ సేవసల్ ఫ్యోంటులో అధ్యక్షస్థానం వహించి ఉన్నది. వీరిద్దరు చేసే పనులు ఏమిటో ఒకసారి చూడాలి. రెండు కారణాలచేత కాంగ్రెస్ దెబ్బతిన్నది. ప్రజా వ్యతిరేకమైన విధానాలు అనుసరించడం ఒకటి. అంతరంగిక కుమ్ములాటలు మరొకటి. వారి కొంపకు వారే చిచ్చు పెట్టుకున్నారు. తెలుగుదేశంపార్టీ ప్రభుత్వంచేసే పనులవల్ల పోలీసు దూరం అయిపోతున్నారు. ప్రజా వ్యతిరేక కార్యక్రమాలు పెరుగు తున్నాయి. అది ఒక భాగం. వారి అంతరంగిక కొట్లాటలు మరొక భాగం. వాళ్ళ కొంటికి వారే చిచ్చు పెట్టుకొంటున్నారు. ఇప్పుడు జరగబోయేది ఏమిటంటే— ఈ విధంగా కాంగ్రెస్ బలహీనపడితే తెలుగుదేశంకు లాభం, తెలుగుదేశం బలహీన పడితే కాంగ్రెస్ కు లాభంగా ఉంటుంది. కాని ఒక బాధాకరమైన విషయం ఉంది. ఎట్టి సిద్ధితులలోనూ కూడా ఈ రాష్ట్రంలోని ప్రజలు కాంగ్రెస్ ను గద్దెమీదకు తీసుకొని రాకూడదని బలంగా విశ్వసించి బలంగా వాదించేవారిలో నేను ఒకడిని. కాని అదే విషయంలో ప్రజాస్వామ్య వ్యతిరేక పద్ధతులలో పోతూ ఉంటే దానిని దించి దీసిది నెత్తని ఎత్తుకొని కూర్చోవడానికి కూడా అండ్రప్రదేశ్ ప్రజలు సిద్ధంగా ఉండరు. కనుక ఇప్పటికైనా ప్రజాస్వామ్య విలువలు కాపాడాలి. మాకు చేతనైన కొలది మండవ పక్షం—రెప్పు అండ్ డెమోక్రటిక్ ఫ్యోంటు ఒకటి ఏర్పాటు చేశాము. దానిని బలపరచుకొని దానిని అయినా అధికారంలోకి తీసుకొని రావాలని అండ్రప్రదేశ్ ప్రజలకు మీ ద్వారా విజ్ఞప్తి చేస్తూ నెలపు తీసుకొంటున్నాము.

Dr. Md. Vizarat Rasool Khan (Asifnagar):— Mr. Speaker, Sir, 12.10.70
I am happy to note that the Government is concerned with the development of the poorer sections of the society. In this context, the Government has said in the Budget that they are investing about Rs. 430 crores in the form of giving subsidised Rice, rural housing and subsidy to the Sugarcane farmers and other things.

(Smt. A. Bhanumathi was in the Chair.)

Regarding Rice the scheme of Rs. 2 per Kg of Rice was introduced at the time of the Congress Government in the year 1982 also. But at that time the rate of Rice in the Open Market was Rs. 2-60 Ps. But, now, in the Open Market the rate is between Rs. five and seven. I think within five or six years the inflationary rate is hundred per cent, The Government has to consider that point and see that the rate of Rice in the Open Market is controlled.

In so far as the developmental schemes are concerned, the Government has introduced the Single Window system through the institution Of Karshaka Parishad. This is a very good system which they have introduced and I think the single window is established only in the interests of the poor people. But corruption should be avoided in that system.

Regarding drought it is said that there is drought for the past four years in the State and now there is a very equitable distribution of rainfall this year; with the result there is a very good production of the foodgrains. But now the prices of the food-grains are very high and even essential commodities' rates are also going higher and higher. It is the duty and responsibility of the State Government to control the rates of the essential commodities especially the food-grains.

Regarding the Public Distribution System the Government has said that they are incurring an expenditure of Rs. 730 crores in the form of giving subsidy to the poor people for Rice. But I regret to say that the Government has said that this is applicable for those people who are getting an income of Rs. 6,000 per annum. I think that even the Class-IV employees of the Government are not availing of this benefit. The benefit should be extended to, at least, those people who are earning about Rs. 10-12 thousands. What I mean to suggest is that the enhancement of this benefit shon'd be from Rs. 6,000 to Rs. 10,000-Rs. 12,000 in respect of the poorer sections of the people.

Regarding School Education it was said in the Budget there is a massive construction proposal for the school buildings and about

14 000 schools were constructed and class-rooms were constructed recently. I regret to say that in my Constituency there is one school. This scheme is not applicable for the urban areas. It is only applicable for the rural areas. I think that the Telugu Desam Government should consider this fact that urban people are also here and the whole prestige lies with the urban people. The Government is neglecting the urban areas and they are giving concentration only to the rural areas. In this context, I will explain you that in my Constituency there is one school-Mallepally School, which has no compound wall, the roof is leaking and the entire building is in a very bad shape. There is no furniture. The students are sitting on the floor. There are no sufficient teachers. This is a Urdu Medium school and this is the fate of the Urdu Medium school in the regime of Telugu Desam Government. There is another school viz, Majidia School. When it was at the A. C. Guards it was scattering to the needs of the students of Bazarghat, Chintalbasti Vijayanagar Colony and A. C. Guards. The Telugu Desam Government has vacated that Urdu Medium school and shifted to some other place with the contention that they have given it to the Co-operatives Sector. But the building was given to a co-operative society for the construction of a multi-storeyed building. When I have argued about this two and a half years ago in the Assembly the then Education Minister Sri Muddu Krishnam Naidu has promised that he would shift the building immediately after the construction was over. Even though the construction is over and the building is ready for occupation the Telugu Desam Government has not taken any action in the case of Majidia School. It is also an Urdu Medium school and the Majidia School was shifted to a place near Saifabad where a boys college is there. This is the fate of the Urdu Medium schools in the regime of Telugu Desam Government. There is another school at Mozamzahi Market and this is also an Urdu Medium school. This was shifted by the Telugu Desam Government to some remote area. Another school is I Lancer where there are no teachers. The building is in a very shabby condition and not even a single student has passed in the X class examination for the past ten years. This is the result of an Urdu Medium school and the Education Department has not taken any interest to find out what is the cause of failures and whether the teachers are there or not. In my area there are prestigious schools viz., Mahabubia and Aliya schools. These were established by the late Nizam of Hyderabad in the name of his father the late Mahabub Ali Pasha and for them also the State Government has not taken any care and the students are sitting under the trees. There is no furniture, no staff and the school has gone to a third-rate. This is the way in which the Government is keeping the respect

of the Late Nizam of Hyderabad. This is the pattern followed by the Telugu Desam Government. Regarding the Aliya School this was established by the Late Nizam of Hyderabad. This was a prestigious school about 30 years back. Now, that school has also become a third-rate school. Recently the building of Aliya School, which is centrally located at a place like Fathemaidun, has also collapsed. This is the situation of the schools founded by the Late Nizam. Now, I request the Government to consider to make these two schools viz., Aliya and Mahabubia as Model schools because to the dignitaries who visit here these schools can be shown as Model schools.

Regarding Old City Schools.....

డా. అల్లాడి. పి. రాజుమూర్తి (సికి దరాబాద్):- అధ్యక్షా, ఖాళీమయల్ ల్యాబెస్ ఏరియా మెంటు కింద 25 లక్షల రూపాయలు సేంషన్ చేయడం జరిగింది. హాసులో నిజానికాలు చెప్పమనండి.

Dr. Md. Vizarat Rasool Khan:—I am telling the present position—the crucial balance allotment. This is all wrong and we are not going to accept it. What is the crucial balance ?

Another thing is the Old City syhools are in a dilapidated condition. All these are Urdu Medium schools and they are not taken care of. There are no teachers, no staff, no furniture and the results of Urdu Medium schools in Old City are becoming worse day by day. This is the fate of the Urdu Medium Schools in the regime of the Telugu Desam Government. The Hon'ble Chief Minister has announced some one and a half years ago that he is going to inaugurate, in the Telugu Kala Samithi, about 100 Urdu Medium schools during 1988-89. This time also in the Budget it was said that still they want to start 100 Urdu Medium schools. It was announced last year and they have not completed last year. They again repeated the same thing this year that they want to start 100 schools.

The Chief Minister has announced that the Urdu Pandits' services will be regularised and they will be given regular posts, But I regret to say that even today the posts of Urdu Pandits were not regularised and people who are working in Medak district are getting Rs. 396 per month as salary. This is the fate of Urdu teachers in the regime of the Telugu Desam Government I regret to say that whatever the Chief Minister has announced it is not coming up on the paper. It is only in the air. The bureaucracy does not want to implement it. What is wrong I cannot follow.

Regarding Higher Education the Government is very happy 12.20 గా. that they have invented a very innovative and progressive method ౩

by introducing the junior colleges in the co-operative sector. I regret to say that the Junior Colleges established in the co-operative sector at least about 75% colleges are utter failure. Why? Because the State Government has not thought of making a policy decision to be followed by the Management Committee. They have said that the Management Committees, should have members from the parents' body and it is only two years' duration. Every two years the Management Committee should be reconstituted by changing the members completely. With this type of rules the co-operative system cannot work. Another thing is they have been given the freedom and liberty to collect the fees whatever the Co-operative junior college Managements charge. For other institutions Government prescribed the fees. Why the Government is showing so much concern for those institutions which are established in the co-operative sector? I say that the Co-operative schools and colleges which are opened very recently have almost failed. If the Government goes into the depth of the issue not even 50% of colleges are functioning. 50% of the Colleges have failed and they are closed. The Government has to consider its policy regarding co-operative colleges. The other thing regarding Higher Education is.....

Chairman:—Please wind up at this stage.

Dr. Md. Vizarat Rasool Khan:—No Madam because I am representing a whole minority community in the State of Andhra Pradesh and you have to give me some more time to speak about education and other budget items. Everybody has spoken for considerable time and you have to give me some more time, and importance.

Regarding the State Council of Higher Education the Government has said that the State Council of Higher Education was created because of the fact that the State should be improved in the matter of education and there should be good liason between the State Government and the University Grants Commission. In this context. I would like to bring to your notice that not a single Muslim minority representative is there in the State Council of Higher Education. We have brought it to the notice of the Government, But still the Government has not considered this aspect. I suggest that a minority community representative should be there on the State Council of Higher Education. The State Council of Higher Education, was created to maintain good liason between the State Government and the University Grants Commission. I regret to say that in 1986 a new National Educational policy was laid down and in that new National Policy of Education the Muslims were declared as educationally backward. They said that the Muslims constitute about 12% of the total population. The Ministry of

External Affairs have made the survey and they declared that the Muslims are educationally backward. In this context, the Government should have made a separate Council of Higher Education exclusively for the minorities. But the Government has not done justice in this aspect. They have made it only for all the people. I suggest that the State Government should create a Council of Higher Education separately. They have to make Planning and Monitoring Board separately for the minority communities and special guidelines should be laid down for the minorities. Clear guidelines have to be framed for the minorities. They should give affiliation to the University of Muslims. They should create immediate infrastructure for the minorities. This aspect, the Government did not care at all.

In fact, I have brought it to the notice of the Government number of times that Muslims are educationally backward. Now as there is a constitutional right given to the minorities we want to establish the educational institutions. Government imposed certain conditions over and above the Constitution. After the AICT has come into existence, we cannot start any college and now, we have to approach through AICT. Even though it was declared that the Muslims are educationally backward they are controlled by the State Government against the declaration of the Central Government. I suggest these things to be taken into consideration and a State Council of Higher Education for minorities has to be created. In the present State Council of Higher Education one representative of the minority community should be there.

Regarding the Government's call of 'Earning while Learning' it has remained as a mere slogan in the Budget. I regret to say that the Government has recently cancelled number of permissions for the evening colleges. Where evening colleges have been closed they have obtained justice from the Court of Law. Your slogan is 'Earning while Learning'. But your act is not like that. I suggest that the shift system should be improved and necessary instructions should be given to all the officials that the Government policy of 'Earning while Learning' has to be encouraged.

In so far as the Medical and Health Department is concerned it is said that the Medical and Health Department is incurring this time about Rs. 390 crores. I feel that Rs. 390 crores will not be sufficient for the Medical and Health Department, in view of the fact that the position of the Osmania and the Gandhi Hospitals has become worse. At the time of the Congress Government the Medical and Health Department used to be a very good Department, and they used to give lot of importance to the

Medical and Health Department. This Department has to be encouraged and a lot of benefits and facilities should be given to the Osmania and Gandhi Hospitals. Essential medicines should be given to these Hospitals.

Regarding Quli Qutubshah Development Authority the Government has said that they have given Rs. 20 crores in the Budget. But I regret to say that the Rs. 20 crores was given over a period of five years. But as it is declared now this should be given only for a period of one year. In that context the Government has said that they give Rs. 2 crores for Osmania Hospital and one crore and twenty lakh rupees to the national road highways and one crore and fifty lakh rupees for Domes. It is said that this amount should be given by the Government from the Medical and Health Department for the Osmania Hospital and in the case Rs 1.2 crores for the Roads and Buildings Department it has to be given for the Roads and Buildings Department and the amount of one crore and fifty lakh rupees to be given for the Domes, it has to be given by the Archaeological Department. The amount was to be given by the Quli Qutubshah development authority. This is not fair on the part of the Government to give this amount by the Quli Qutubshah Development Authority. The amount is not sufficient for the Quli Qutubshah Development Authority for the last four years. Amount should be given for the development of the Old City schools and for the purposes of development of roads, widening of roads, water facilities, drainage and other facilities.

Regarding Municipal Corporation of Hyderabad it was said that in the year 1985 the Government has given Rs. 15 crores. But this year, the Government has not given single Paise for the upliftment of the Municipal Corporation of Hyderabad. Even the drainage system which is there in the Municipal Corporation of Hyderabad, it was taken away by the State Government. Now, I suggest that the State Government to give Rs. 15 crores immediately for the development of the old City.

Another thing is regarding Minority Commissions. We are requesting the Government all the time to make the Minority Commission a statutory body. But still now the Minority Commission was not given any chance. The Minority Commission used to give certificate that this institution is a minority institution. Even that facility was also withdrawn by the State Government by issuing G. O. Ms. No. 526 dated 21-12-1988. Now, it is only a dead body. The Minority Commission should be given the status of a statutory body. In the year 1986-87 they have shown that they have given Rs. one crore to the Minority Financial Corporation. But that amount was

not released for the Minority Financial Corporation during 1986-87. They said that during next year they give Rs. 40 lakhs. But they have given only Rs. 30 lakhs. Upto now, they have given only two crores and ten lakh rupees. Very recently one of our Hon. Ministers has declared that for the Minority Financial Corporation Rs. 4 crores were given. But he misguided people and that is the fate of the Muslims in the State of Andhra Pradesh where the Telugu Desam Government is not willing to uplift the Muslim minority community. They did not give enough finances for the Minority Finance Corporation. I request the Hon'ble Finance Minister to consider this aspect and see that the Minority Finance Corporation should be given at least two crore rupees for the upliftment of the minorities this year.

As far as the Wakf Board is concerned I say that this is a very important aspect, Recently i.e., about one and half years back the Chief Minister has declared that he is going to give Rs. 25 lakhs for the construction of the wakfs and the grave yards and Rs. 20 lakhs for the construction of Mosques for the Wakf Board. It was announced before one and half years back in the Assembly just before the Vayalapadu Bye-election that the then Minister Mr. Farooq has utilised this amount. He was telling every time in the public meetings that the Chief Minister has given Rs. twenty to twenty five lakhs for the Wakf Board and thereby they have fooled the Muslim people. The Telugu Desam Government has won that Bye-election because 40 per cent of Muslims are there in Vayalapadu constituency. Upto now, they have not given single Paise to the Wakf Board, Recently, the Chairman of the Wakf Board has said that he has not received that amount of Rs. 25 lakhs or Rs. 20 lakhs, in a Press notification. This is the fate of the Muslims in the Wakf Board and the position of the Wakf Board in the rule of the Telugu Desam Government. I suggest that whatever the Chief Minister has announced, it has to be implemented immediately and the money has to be given immediately for the Wakf Board.

Recently, the Chief Minister has said that he will make the Wakf Corporation within one year. But still, the Wakf Corporation was not created. So, I request the Hon'ble Chief Minister to consider this aspect and see that the Muslim brothers should not be deprived of their position and also see that they should be given equal opportunities in the State of Andhra Pradesh.

(శ్రీ) వి. రాంభూపాల చౌదరి :— అధ్యక్షా, రాష్ట్ర అర్థిక సంక్షోభం 12-80 గా అస్తవ్యస్తం - ఈ రాష్ట్రము గవర్నము లేక త్రిశంక లోకంగా వుంది. మన ముఖ్యమంత్రిగారు రాతింపవల్ల కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని, నిధులు ఉవ్వడం లేదనో. అధికారం ఉవ్వడం లేదనో పనలేని అర్థ్యవెంట్స్ చేయడం జరుగుచున్నది.

ముఖ్య మంత్రిగారి అధ్యమెంట్స్ పసలేనివిగా వున్నాయని చెప్పడానికి కొన్ని ఫిగర్స్ సభ దృష్టికి తెస్తున్నాను.

ముఖ్యంగా కేంద్ర ప్రభుత్వము ప్రకటించిన బడ్జెటులో మన రాష్ట్రానికి కేటాయించిన గ్రాంటిన్ ఎయిడ్, సెంట్రల్ సప్లయ్ స్కీమ్స్ ఎడ్యూకేషన్ చూస్తే మన రాష్ట్రానికి గ్రాంట్ ఎన్ ఎయిడ్ వచ్చినది 1989-90లో రు. 564,68 కోట్లు, సెంట్రల్ సప్లయ్ స్కీమ్లకు 494.4 కోట్ల రూపాయలు. ఎడ్యూకేషన్ క్రింద రు. 219.11 కోట్లు అని మనం యిచ్చిన ఎకనామిక్ సర్వేలో అయితే నేమి, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ బడ్జెట్ బుక్ లో అయితే నేమి, మనమే ముద్రించుకొన్నాము. అటుపై ఎప్పుడు 8వ ఫయినాన్స్ కమిషన్ రిపోర్టు ప్రకారం ముఖ్యంగా మన రాష్ట్రానికి-వాగు కొన్ని గైడ్ లైన్స్ ఇచ్చారు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ 6వ ఫయినాన్స్ కమిషన్ రెకమెండేషన్స్ ప్రకారం ఇన్ కం టాక్స్ షేర్ 8.19 శాతం, ఎక్సైజు డ్యూటీ షేర్ 7.50 శాతం, రైల్వే షేర్ మీద మనకు వచ్చే టాక్సెస్ క్రింద షేర్ 7.69 శాతం. 8వ ఫయినాన్స్ కమిషన్ రెకమెండేషన్ ప్రకారం మన రాష్ట్రానికి వచ్చేది 841 కోట్లు. మొత్తం ఎమాంట్ 12 వేల 54 కోట్ల రూపాయలు. దీనిలో అంటే మొత్తం సెంట్రల్ బడ్జెటులో అన్ని రాష్ట్రాలకు ఇచ్చేది చూపినట్లయితే. మన రాష్ట్రానికి రు. 841 కోట్ల టాక్స్ షేర్ లో వస్తున్నది. ఇవన్నీ చూస్తే మన రాష్ట్రానికి వస్తున్నది చూస్తే మన షేర్ సక్రమంగా వస్తున్నదని చెప్పక తప్పదు. మొత్తం భారత దేశం యొక్క రెవిన్యూ కాపిటల్ ఆండ్ రిసర్వ్ రు. 74 వేల 224 కోట్లు. అందులో మన రాష్ట్రానికి వచ్చే వాటా, రు. 90 వేల 974 కోట్లు. ఇందులో టాక్సెస్ క్రింద మన రాష్ట్రము వాటా, రు. 841 కోట్లు, గ్రాంట్ ఇన్ ఎయిడ్ రు. 564 కోట్లు, సెంట్రల్ సప్లయ్ స్కీమ్లకు ఎడ్యూకేషన్ రు. 424 కోట్లు, రు. 219 కోట్లు లోను సెంట్రల్ గవర్న మెంటు తీసుకొన్నాము. మొత్తం రు. 3,088.88 కోట్లు, మన రాష్ట్రములో పబ్లిక్ సెక్టార్స్ విశాఖ సీల్ ప్లాంట్ అయితే నేమి, సింగరేణి ప్రాగాటూల్స్, బిపాచ్. ఇ. ఎల్. అయితే నేమి, వీటికి 1,500 కోట్ల రూపాయలు సెంట్రల్ సెక్టారు నుండి వస్తున్నది. ప్రతి సంవత్సరం సెంట్రల్ గవర్న మెంటు నుండి 6818 కోట్ల రూపాయలు వస్తున్నది. ఇంత పెద్ద రెవిన్యూ వస్తున్నప్పుడు మన ముఖ్య మంత్రిగారు రాత్రింబవళ్ళు కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని తిట్టడంతప్ప, వేరే పనిలేవటం విచిత్రమన్నది. గాడిల్ ఫార్ములా ప్రకారం మనకు రావలసిన సెంట్రల్ ఫ్రాన్ ఎస్సెస్-మొత్తం భారత దేశం యొక్క బోటన్ ప్లాన్ 85 వేల 458 కోట్ల రూపాయలు అయితే, అందులో మన స్టేట్ షేర్ 10,850 కోట్లు మన రాష్ట్రానికి వస్తున్నది. గాడిల్ ఫార్ములా ప్రకారం ఇప్పుడు చెప్పినదాన్ని బట్టి చూస్తే I call this as centrally aided Budget. Now time has come for every right thinking person to think about Budget. కనుక జనాకర్షణ కావాలా, లేక పార్టీధాన్యత కావాలా అలోచన చేయవలసిన అవసరం ఎంతయినా వుంది. ఒక సారి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ బడ్జెటు చూస్తే ఈ రాష్ట్రము యొక్క ఆర్థిక పరిస్థితి ఏవిధంగా స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది. ఈ రోజు ఆర్థిక పరిస్థితి దాదాపు 290

కోట్ల రూపాయల డెఫిసిట్ లో మన రాష్ట్రము నడుస్తున్నది. 1978-79 నుండి 1982-83 వరకు రాష్ట్ర బడ్జెట్ సర్వైస్ గా వుంటే, మీరిచ్చిన రెవిన్యూ ఎకౌంట్స్ లో పేజీ 19 మాస్తే. అది కూడా ప్లాన్ లో వున్నట్లు తెలుస్తుంది. అయితే ఈ రోజు బడ్జెటు డెఫిసిట్ లో వుంది. అయితే మన రాష్ట్రము ఇప్పుడు అప్పులపాలయింది. మీరిచ్చిన ఫిగర్స్ పబ్లిక్ డెబ్ట్ బాండ్ స్టాండింగ్ 5,189 కోట్లు వుంది. మీరు తీసుకొన్న లోన్లు, రిపేమెంట్స్ సామర్థ్యంగా లేకుండా వుంది. ఆ ఫిగర్స్ 1988-89లో రు. 480 కోట్లు లోన్లు తీసుకుంటే, పేజీ 205 కోట్లు మాత్రమే. రిపేమెంట్ ప్రోజెక్ట్ సంవత్సరం ఈవిధంగా రు. 200 నుండి 250 కోట్ల వరకు ఎక్కుములేబ్ అవుతున్నది. రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితి ఈ విధంగా వుంది. ఎకనామిక్ ట్రెండ్ ప్లాన్ క్రింద అలోచిస్తే, ప్లాన్ ఎలోకేషన్ 1,300 కోట్లు. మీరు అడిగింది 1,400 కోట్లు. గతములో ఫిక్స్ చేసిన టూరెట్ ఎప్పుడూ రిచ్ కాలేదు. పేజీ 42లో మీరిచ్చిన ఫిగర్స్ ప్రకారం యాస్తే ప్లాన్ ఎలోకేషన్ 5,200, మీరు అడిగింది 7,500 కోట్లు. గత సంవత్సరం 7వ వంచవర్ష ప్రణాళికలో మీరు ఇచ్చిన ఫిగర్స్ 6,080 కోట్లు చేస్తామని వంద కోట్లు ఎక్కువ యాడ్ చేశారు. ఈ ఫిగర్స్ ఎక్సగ్రాట్ గా వున్నాయి. సర్వే ఎకనామిక్ ట్రెండ్ లో పొందుపరచిన విషయాలను చెబుతున్నాను. ఇప్పుడున్న ఆర్థిక సంక్షోభంలో ఈ రాష్ట్రము ఆర్థికంగా నిధులు సమకూర్చుకోలేక పోతున్నది. ఇక్కడ ఫయినాన్సియల్ ఎమర్జెన్సీ పెట్టవలసిన అవసరం వుందని మనవి చేస్తున్నాను. సివిల్ పబ్లిక్ సర్వీసు గురించి అలోచించినట్లయితే, దాదాపు 90 లక్షల ప్యామిలీస్ కు గ్రీన్ కార్డుస్ ఇస్తామని అంటున్నారు. అది అందరికీ సక్రమంగా అందుతున్నాయా? అని అడుగుతున్నాను? ఒక పాయింట్ గురించి నేను స్ట్రోన్ చేయదలచుకున్నాను. మీరు ఫస్టు ప్రకటించిన రెండు రూపాయలకు కె.జి. బియ్యం ఇస్తున్నప్పుడు ఓపెన్ మార్కెట్ ప్రయిస్ రూ. 2.30 లు వుండేవి. ఈ రోజు రూ. 5 లు అయినా రెండు రూపాయలే కె.జి. రూ. 10 లు అయినా రెండు రూపాయలే అని అనడానికి, ఆ రెండు రూపాయలకు పాతివ్రత్యం వుందా లేక అది ఒక బై బిల్ నా, అంటే నేను ఆ స్క్రీముకు ఎగిరిస్తే అని కాదు. మన రాష్ట్రాన్ని భగ్గిస్తు పట్టించామని కాదు నా ఉద్దేశము. ముఖ్యమంత్రిగారు వదే వదే చెబుతూ ఉంటారు. ఇమ్మూ ప్రయిసుని గురించి. ఈ భారము మేము భరించలేము. దానిని తగ్గించాలి అంటూ ఉంటారు. మళ్ళీ రైతుకి గిట్టుబాటు ధర కావాలని ప్యాక్యూరి మెంటు లేదు పెంచాలని ముఖ్యమంత్రిగారు వాదిస్తూ ఉంటారు. ఇట్లా ఇమ్మూ ప్రయిసుగురించి దానిని తగ్గించాలంటూ ప్యాక్యూరి మెంటు లేదుని పెంచాలని వితిండ వాదం చేయడం ఏమి సమంజసం? జిల్లాలో కలెక్టరుని ఇగ్నోరు చేస్తూ ఆర్.డి.ఓ.లకు పవర్ను ఇవ్వకుండా వారికి ఎంట్రీస్టు చేయకుండా అంతా పచ్చ చొక్కాలకే పరిమితం చేయడం బాగాకేదు. పవరు విషయానికి వస్తే దానికి 6 వ వంచవర్ష ప్రణాళికలో 25 పర్సెంటు ఎలోకేషన్ చేశాము. ఈ రోజు 7 వ ప్రణాళికలో అది 21 పర్సెంటు అని మీరు ఇచ్చిన బుక్ లోనే ఉంది. మనం ఇరిగేషనుకి ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి.

12-40
మధ్యాహ్నం

ఇంజనీరింగ్ పవరు ఇంటర్ లింకుడు. అన్నటికి ఉపయోగ పడుతుంది కాబట్టి పవరుకి మంచి ప్లేసు ఇవ్వాలి. ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఇచ్చి ఆంధ్రప్రదేశ్ ని అంధేరా ప్రదేశ్ గా మారకుండా చూడాలి. ధర్మల్ పవరుకి అత్యధిక ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. 300 కోట్ల మెగావాట్ల పవరు ప్రతి సంవత్సరం కనీసం ఏడే చేస్తే తప్ప లాభం లేదు. కొత్త పథకాలు చేపట్టి చేయాలి గాని ఎన్ని వర్షాలు పడినా రిజర్వాయర్లు ఎంత పొంగిపొర్లినా రాదు. గ్రీడ్ కి ప్రతి సంవత్సరం ఏడే చేయాలి. మీరు ఇచ్చిన ఏలోకేషన్స్ ఎన్ ఆర్ సి రూ. 32 కోట్లు అయితే శ్రీశైలముకి రూ. 20 కోట్లు మాత్రమే. పోనీ పక్కప వేటాయించినందుకు సంతోషమే. తక్కువ వేటాయించారు కాబట్టి అ తక్కువది అయినా పూర్తిగా ఖర్చుచేయాలని కోరుతున్నాను. తెలుగు గంగ పోల్డెక్కు మాత్రము విశ్వామిత్ర కూతురు శకుంతలను దుష్ప్రభువు వదిలివేసినట్లు కాకుండా దుష్ప్రభుడు అయినటువంటి కరుణానిధిగారి ద్వారా అయినా కంప్లీటు చేయడానికి ఏర్పాటు చేయాల్సి కోరుతున్నాను. పంచాయతీ రాట్ సిస్టమ్ లో ఏదో కేంద్ర ప్రభుత్వము సంస్కరణలు తీసుకురాబోతున్నది దైరెక్టుగా స్టేట్లు జిల్లా ఎడ్మినిస్ట్రేషన్లలో సెంటర్ ఇంటర్ ఫియర్ అవుతున్నది అని భయపడుతున్నారు. అది గాడ్ గేరు చేసిన రికమెండేషన్లు ప్రకారం లోక భ దిటిటు తరువాత ఈ విలేజ్ పంచాయతీని సెల్ఫు గవర్నమెంటునీ తీర్చి దిద్దాలని ఈ పంచాయతీ రాట్ న్యవస్థను గురించి దీనిలో సంస్కరణలు తీసుకురావాలని ఈ రోజు దేశ వ్యాప్తముగా జరుగుతున్న ఆలోచనను బట్టి చేయడం జరుగుతోంది. తరువాత మైనారిటీస్ గురించి గత సంవత్సరం రు. 19 లక్షలు ఎలాట్ చేశారు. ఈ సంవత్సరం సేను ఎంత వెదికినా ఈ పుస్తకాలలో మైనారిటీస్ కి చేసిన ఏలోకేషన్ కనబడలేదు. కనీసం రు. 2 కోట్లు అయినా ఎలోకేట్ చేయమని కోరుతున్నాను. కానన సభ్యులుగా మాకు మైనారిటీస్ నుంచి ప్రతిరోజు ఎన్నో అప్లికేషన్లు వస్తూ ఉంటాయి. కాబట్టి ఈ ప్రభుత్వానికి రియల్ టైమ్ ఎప్రోచ్ ఉండాలి. ఉర్దూను పెకండ్ లాంగ్వేజిగా గుర్తించి అది పేషరుమీదనే కాకుండా ఇంప్లీమెంటు చేయాలి. సైన్ బోర్డులను ఉర్దూలో కూడా వాయింఛాలి. వక్స్ బోర్డును తీర్చి దిద్దాలి. ఈ మధ్య డి. ఏ. డి. బి సర్క్యులర్ ఇచ్చింది. "G. A. D. has issued a circular prohibiting others not to inaugurate any schemes without the permission of the concerned Minister." ముఖ్యంగా మా జిల్లాలో ఎం. ఎల్. ఏలకు సంబంధించిన మా వియోజక వర్గాలలో దాని ప్రకారం ఏవి ఇనాగరేట్ చేయడానికి వీలు లేదు. కలెక్టరుకి అధికారాలు లేవు సంబంధిత జిల్లా మంత్రి చేయాలని ఇచ్చారు. మా జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్ కనీసం ఒక స్కూలు బిల్డింగు కూడా ఇనాగరేట్ చేయకూడదు. ఇది బాగుండదు. కనీసం కలెక్టరుకి పవరు ఇవ్వండి. వారు ఫిక్సు చేస్తారు. ఆ జీ. ఓ. ని ఉపసంహరించుకోవాలి. లాటరీలను గురించి ఏ విధంగా ఆలోచిస్తున్నారో తెలియదు. గవర్నమెంటు ఉద్దేశం మంచిదే కావచ్చు. కాని మన గ్రామీణ సొసైటీకి లాంటి కొన్ని సంస్థలు పబ్లిషన్ తీసుకుని 14 లాటరీలు తీసుకుంటున్నారు. కోట్ల రూపాయలలో ఉంటుంది. ఆదాయం ప్రభుత్వానికి

రాకుండా ఉంది. నాగాలాండు ప్రభుత్వం వారు ఓప్పుకున్నారు వారి స్టేటులో లాటరీలకు వాళ్ళకు రు. 2 కోట్లు వస్తున్నది. కాని మన స్టేటులో ఈ 14 లాటరీలు చేస్తే కనీసం రు. 20 కోట్లు రెవెన్యూ ప్రభుత్వానికి వస్తుంది. అది ఆలోచించవలసిందిగా విజ్ఞప్తి చేస్తూ నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

Mrs. Marjorie M. Godfrey (Nominated):— Madam speaker, thank you very much for giving me an opportunity to speak. As a matter of fact, I have been preparing for the last three days but I have not got the opportunity to speak. I have not come prepared to-day because I did not think that I would have an opportunity. Since you are in the Chair, I got an opportunity to speak for which I thank you Madam.

I will just speak a few words as you have asked me to be very brief. ... My main topic would be 'Education.

Mr. Vizarat Rasool Khan has spoken about educational problems facing particularly minorities. Since I am representing the minorities; I do not want to speak only for minorities; I am interested in everybody. As far as the Government Schools are concerned, the buildings are in a very bad condition, in a dilapidated condition. Now, I have come to know that we are getting foreign aid from U. K. Government for the construction of schools. But, I am disappointed to know that they are only constructing in the rural areas. Where should the urban population go? The schools in the Twin Cities and in the Urban cities are in very bad condition. Most of the children studying in these schools have nowhere else to go. They go to the private institutions, no doubt. Why not Government also provide suitable accommodation, suitable material for the children, so that the Government Schools will also be well accommodated with students and they will get what they want.

I have one school. This is the Government high-school. As a matter of fact, when I was an M.L.A. in 1969, I have raised it, upgraded it into a high school. The building cannot accommodate the children, they have no amenities, toilets, proper water facilities and other things. I am really sorry to have upgraded that school. I thought that the Government would be kind enough to put a better building for the school. But, I was very disappointed. Then, there was another school in Ramnagar which is being housed in a private building. She is trying to shift that school into some building. I have already submitted it to the Minister. She is a lady widow, She is trying to shift it into some Government building and occupying her own house. She is a widow with 6 girls and one boy. The Government has not done something so far. I request the Government

to put up a building, so that the children in the Ramnagar Government school may be accommodated and this poor lady may be given back her house.

About Urdu medium schools, as Dr. Vizarat Rasool Khan was saying I say about the Minority schools. There are nearly 10 students in each class I think, it will not be economically viable to pay for the teachers and for the building. If our people are really interested in bringing up Urdu—I said last year also that they should admit their children in Urdu medium schools and not to try to go to English medium schools, if they want Urdu to become the second language, why not they admit their children in the Urdu Medium Schools, so that the Urdu Medium schools may flourish.

Regarding Wakf Board, as Sri Vizarat Rasool Khan has already stated the Wakf Board has been earning lot of money by selling out Wakf properties and giving out on huge rents. I do not know whether this has been accounted for. I hear lot of complaints that Wakf properties are not being maintained properly. I do not know why they should not draw on their own money in the best way possible.

12.50 గం.

మరి

Regarding Higher Education, I must say that I do want to praise myself for my community. I think the Christian colleges have been providing education to boys and girls of all communities and for that I am really proud to say that our colleges have been doing a very good job. But we are very sorry to hear about the St. Ann's College in Mehadipatnam. There has been every effort to say something bad even about good colleges. I know the Principal as principal at Vijayanagaram and she is very honest, very good administrator and really devoted teacher, who cares for students. But this kind of blasphemy and ill talk which has come against the college which is one of the leading colleges in the twin cities, I am sorry to hear. I would request the Government to conduct proper investigation and find out what is the cause. We cannot allow bad name to be given unnecessarily. I would like some investigation be made and truth brought to the notice of our people. This is hurtful. Besides sacrificing their lives, these nuns sacrifice homes and pay undivided attention to the Colleges and schools and yet to give them bad name is really uncalled for.

Since I belong to the Minority Commission, as Sri Vizarat Rasool Khan has mentioned, I think really the Government should give statutory powers to the Minority Commission. Otherwise, there is no point in functioning. We are not even allowed to issue minority certificates to these minority institutions because it has been turned down by the High Court. What is the point in working there? We

just process few applications coming and give some promotions and appointments. If Statutory powers are given to the Commission, perhaps the Commission will be able to function in a better manner.

About the hosteles to be put up, I am glad that many hostels are coming up. But I would like to say that there should be more vigilant supervision over these hostels. When I was in the Social Welfare Advisory Board visited many hostels, I was really disappointed to know that when they take money for hundred students there would be scarcely twenty inmates. Government money is just going down the drain like this. I told them that we should not waste the Government money and we all belong to the Government and we should see that Government functions properly and we are there to hold the Government and not to rob the Government and I asked them to cooperate with the Government and if funds were not sufficient they should request the Government and not rob the Government, This I feel is a great drain on the Government. The Government is trying to do its best and the previous Congress Government also did its best. Strict vigilance should be there on these hostels. In this connection, I would like to bring to the notice of the House about a particular school at Rajahmundry. It is a girls' school and just opposite to it is a boy's hostel has been set up which is very, very inconvenient for the girls, When girls come out from their school they are teased and it is not fair to put up boys hostels just in front of girl's school and so many inconveniences are caused. Last time I spoke to the Minister for Social Welfare and she promised to shift the girls' hostel there. kindly do that in the near future.

About Municipality, I do want to talk much about roads that have been widened. I am happy to state that the City is becoming beautiful with wide roads but the debris is left there. Once the roads are widened, the debris should not be left there since it causes traffic hazards. The movement of bullock carts and animals on the main roads should be banned. These animals going round the main roads are causing lot of traffic hazards. Thank you very much for giving me time.

శ్రీ జె. చిత్తరంజన్ రావు :—అధ్యక్షా, తమరు యిచ్చిన కొద్ది ఆన కాశాన్ని వినియోగించుకొని కొన్ని ముఖ్య విషయాలు చెప్పదలచుకున్నాను. ముఖ్యంగా యీ బడ్జెటులో యీ రాష్ట్రంలో ఉన్న ముఖ్య సమస్యల మీద కేటాయింపులు ప్రక్కకు పెట్టారు. ఈ బడ్జెటులో ఆన్ ఎంప్లాయిమెంటు, ఎలక్ట్రిసిటీ, ఇరిగేషన్ మొదలైన అత్యవసర అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను ప్రక్కకు పెట్టి వాటి విషయంలో స్టెట్స్ చేయడం జరిగింది. ఇప్పుడు పవర్ సమస్య రాష్ట్రంలో ఎక్కువగా ఉంది. ఈ బడ్జెటు కేటాయింపులు చూస్తే

మనం లాస్ట్ యియర్ కు యిప్పటికీ యీ విద్యుచ్ఛక్తి అవసరాలు 8.5 మె. వాట్ కు పెరిగిపోయి ఉంది ఇప్పుడు ప్రభుత్వం వవర్ కనక్షన్స్ 54,000 కోట్ గా యిచ్చామన్నారు. అటువంటిపుడు యీ పవర్ అనలేదేనో ఎక్కువ లేనిదే విద్యుచ్ఛక్తి ప్రజల వాడకానికి ఏ విధంగా అందించగలము. అందువల్ల యీ విద్యుత్ కొరకు ధర్మల్ కేంద్రాలు స్థాపించడానికి ఎక్కువ ప్రాధాన్యత యివ్వాలని ప్రభుత్వానికి గుర్తు చేస్తున్నాను. ఇక ఇంగ్లెండ్ కు నే. బంధించి మా జిల్లా మహబూబ్ నగర్ కు సంబంధించి చేప్పదలచున్నాను. ముఖ్యమంత్రి గారికి వాగ్దానాలు చేయడానికి ఆత్యంత ఉంది కాని వాటిని నిలబెట్టుకోవడానికి ప్రయత్నం లేదు. శిమా ప్రాజెక్టు గురించి ముఖ్యమంత్రిగారు ఇమీడియట్ గా ఆ ప్రాజెక్టుకు డబ్బు కేటాయించి పూర్తి చేస్తామని అన్నారు. కాని యీ రోజుకు కూడా యీ బడ్జెటులో ఒక్క నయా డ్రైవ్ కూడా దానికి కేటాయించలేదు. అంతేకాకుండా శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు ద్వారా కొలహపూర్, నాగంపేట, అచ్చంపేట, కల్వకుర్తి ప్రాంతాలకు నీరు యిస్తామన్నారు. కాని ఏమీ చేయలేదు. శ్రీశైలం రెగ్యులేటర్ కట్టడం విషయంలో ఏమీ ప్రస్తావన బడ్జెటు ప్రసంగంలో లేదు. అదే విధంగా రాజోలిబండ ప్రాజెక్టు సంబంధించి ఆంధ్ర, కర్నాటక చీఫ్ ఇంజనీర్లు తూములకు రంధ్రాలు పూడ్చివేయడానికి ఆర్డర్ చేసి పూర్తిగా ఉపయోగపడకుండా చేస్తున్నారు. అదే విధంగా జూరాల ప్రాజెక్టుకు ఈ సంవత్సరం 20 లక్షల రూపాయలు మాత్రమే కేటాయిస్తే ఎన్ని సంవత్సరాలకు మా మహబూబ్ నగర్ జిల్లా సభ్యత్వములం అవుతుందో ఒకసారి ఆలోచించాలి. ఇక మా ప్రాంతంలో బ్రింగ్ ప్రాజెం లేబర్ ప్రాజెం. ఈ ప్రాజెం గురించి గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా ప్రస్తావిస్తున్నప్పటికీ ప్రభుత్వం ఏ విధమైన చర్య తీసుకోవడంలేదు. మా లేబర్ కు ఏ విధమైన సౌకర్యం కల్పించడం జరగలేదు. ఫలితంగా అనేక మంది లేబర్ ఇతర రాష్ట్రాలకు; ఇతర దేశాలకు పోతున్నారు. అందుకు నేను విచారాన్ని వ్యక్తంచేస్తున్నాను. ఈ మధ్యన లేబర్ ను విదేశాలకు పంపించే సర్పాలు జరుగుతున్నది. అక్కడ డిస్ట్రిక్ట్ కోఆపరేటివ్ బ్యాంకునుంచి సౌద్ అమెరికాకు మా ప్రాంతంలో నిరుద్యోగులుగా వున్న లేబర్ ను అమ్ముకొనే దుర్దశ రాష్ట్రంలో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వున్నప్పుడు ఏర్పడడం అత్యంత దురదృష్టకరమని మనవిచేస్తున్నాను. చట్టప్రకారం అక్కడికి పంపించడానికి సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ వర్మిషన్ లేదు. ఉద్యోగాల కోసం జనాన్ని ఇతర దేశాలకు పంపించడానికి పాస్ పోర్ట్ ఇవ్వడంలేదని ఈ మధ్యనే పాస్ పోర్టు అఫీసుచారు ప్రకటించినప్పటికీ మా ప్రాంతంనుంచి విదేశాలకు బాండెడ్ లేబర్ ను ఎగుమతి చేస్తున్నారు. దీనిని ఆపాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. విదేశాలకు అక్రమంగా లేబర్ ను పంపిస్తే చట్టప్రకారం 12 సంవత్సరాల జైలుశిక్ష వేసే అవకాశం ఉంది. ఈ విషయాన్ని కూడా తమ దృష్టికి తెస్తూ ఈ అవకాశం ఇచ్చిన మీకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను.

1-00 గం.
మ.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు :—అధ్యక్షా, ఇంత ఇంపార్టెంట్ బడ్జెట్ సెషన్ లో ముఖ్యమంత్రిగారు లేకుండా, 200 మంది సభ్యులలో 20 మంది కూడా లేకుండా

అపామాషగా మాట్లాడడం జరుగుతోంది. ముఖ్యమంత్రిగారు లేరు. ఇదేమి ప్రజాస్వామ్యయుతమో అర్థం కావడం లేదు.

శ్రీ కె. పి. నారాయణరావు : — ఆర్థిక శాఖా మంత్రిగారు వున్నారు.

శ్రీ యం. రాజయ్య : — మధ్యాహ్నం మీటింగ్ ఉంటే ముఖ్యమంత్రిగారు ఉంటారు.

శ్రీ పి. శ్రీరాములు : — ఇంత నిర్లక్ష్యం అవుతే ఎట్లా?

శ్రీ కె.వి. నారాయణరావు : — లక్ష్యమే, నిర్లక్ష్యంలేదు.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి : — అయితే, ఈ లక్ష్యం, నిర్లక్ష్యాల మధ్య ఈ రివ కానన్ సభలో అఖి బడ్జెట్ చర్చను వైండ్ చేసే అవకాశం ఇచ్చిన మీకు ముందుగా నా హృదయపూర్వక శ్లోకజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ యం. రాజయ్య : — జోకర్లం చెపుతున్నారు.

డి.కె. సమరసింహారెడ్డి : — ఇది జోస్యం అంటున్నారు, ఇంకా ఏమైనా ఉండేమో చెప్పమనండి. నేను చెప్పిందీ అర్థం లేదేమో ఈనాడు బడ్జెట్ మాస్తే పరిస్థితులకు, కేటాయింపులకు ఏమైనా పొంతన ఉందా అనేది ఆలోచించాలి. వేరే పుస్తకాల జోలికి పోకుండా ప్రభుత్వమే ఇచ్చిన పుస్తకాలను పరిశీలించిన మీదట రాష్ట్రంలో వున్న వాస్తికీని జాగ్రత్తగా పరిశీలన చేసుకొనే ప్రతి ఒక్కరికీ ఎంతో ఆవేదన, నిరాశ, నిస్పృహ కలుగక మానదని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ ఆవేదనతో, నిరాశ, నిస్పృహలతో వున్న ప్రజలయొక్క గోడును చూసి భరించలేక నాలో కలిగిన భావ వల్లరితో వున్న కొన్ని పద్యాలను ఆశువుగా రచించాను. అవి తమ అనుమతితో చెప్పశాను. ఇది అంతా బడ్జెట్ సుఎటాచ్ చేస్తూ, బడ్జెట్ ను సంబంధించి 1-10 గం. దైరెక్టు, ఇండైరెక్టు గానే ఉన్నది. లాస్టు ఇయర్ కూడా చెప్పాను. ఎంతో దయతో మధ్యాహ్నం అప్పీసియేట్ చేశారు. సభ్యుల నుంచి యీసారి కూడా అదే ఎప్పీసియేషన్ వస్తుందని భావిస్తూ మనవి చేస్తున్నాను ఆద్యతా!

1. సత్కానికి కట్టుబడినందుకు హరిశ్చంద్రుణ్ణి
అష్టకష్టాలు పెట్టిన విశ్వామిత్రులు ఉన్నారు
తనకు రక్షణ లేదని సత్కాగ్నిహ వశంతో ఉన్న
రంగాను కూర్మిరంగా హతమైన విశ్వ అమిత్రులు ఉన్నారు
ప్రజాప్రతినిధిని 'కాపు' కల్పించలేని
పేడి మూతి ప్రభుత్వానికి
పీడిత ప్రజ కట్టకపోతుందా శాశ్వత సమాధి.

2. స్వర్గమంటే ఏమిటో చూపలేక
తానున్నచోటే స్వర్గమున్నదని తనను నమ్మిన తమ్ములకు
వెళ్ళిపోయారు కల్పించి
తానొక్కడినే సర్వజ్ఞుడనని విర్రగీగిగుడు
తక్కిన తమ్ముళ్లందరు సర్వ అజ్ఞులని వెర్రివాగుడు,
కుష్కవాగ్దానాలతో, కూనబహస్తాలతో, బద్ధిఫలాలతో
తిమ్మిని బమ్మిని, బమ్మిని తిమ్మిని చేసే ఈ విశ్వామిత్ర స్పృహ
భరించలేక
తెలుగు మేనక ఈనక తప్పమందా అశాంతి శకుంతలను
3. తన మాట వినలేదు
తన మార్గురు కొడుకులను శోచారు అనాడు
తన మాట బయట పడిందని
తన ముప్పయి ఒక్క తమ్ముళ్ళు తనకు ముప్పైనారని
తప్పించాడు ఈనాడు.
4. రామా, ఎందుకీ దాగిచూ?
తమ్ముళ్లకు పదవులేక తల్లి ఢిల్లీ పోతుంటే,
కల్ల బొల్ల మాటలతో కట్టు కథలతో
కానేమో ఎల్లా ఢిల్లీ పీఠం ఎక్కాలో
కలల నిచ్చిన కట్టుకొంటున్నాడు
5. ఎన్ని కమ్మలు వాగినా
ఎంత కమ్మగా కూసినా
తన్ను నమ్మిన తమ్ముళ్లకు చలా చీటికెడు బూడిద,
కమ్మోళ్లకు కలెడు 'కమ్మ' ని పరమాన్నం
6. అన్న ఒక్కడే అంకె
తమ్ముళ్లందరూ సున్నాలు
అయితే యీ సున్నాలు
అంకెకు ఎటు ప్రక్క చేరినా
అంకె విలువ పెంచనీ
అంకె విలువ దించని సున్నామిని అన్న భావన
ఈ అంకెకు లేదు ఏ అంకె
ఆ అంకె రంకె చేసిందంటే
సున్నాలు కన్నాలు చూసుకొంటే
నీ దాగిచూ గోవిందే

7. పరీక్షా పత్రాలు లీకయ్యాయని
'గాలి' చదువులన్నీ పడితేసి
బడవుల పొయ్యోడ్డా
ఇల్లు తగలబడిపోయిందని
'కోడెల' తెలుగు కలుగు తెంచుకొని
'ఇల్లే' వదలి నేల పాలయ్యాడు
ముచ్చై ఒక్క తమ్ముళ్ళు మూకుమ్మడిగ
భస్మాసురిడికి బలి అయి
తెలుగు బూడిద అయ్యారు
8. రామ రాక్షాసంలో
తనకొక న్యాయం, తమ్ముళ్ళ కొక న్యాయం
ఏదీ లీకు అయినా
ఎందుకు కొరగాని వారిలా ఎత్రితమ్ముళ్ళు ఎరకు, బలి
ఎన్ని తీర్పులు ఎదురై నా, ఎందరు చీకొట్టినా
తనను జై కొట్టినారనుకొని, తనకే జాధ్యత లేదంటాడు
'తల్లు' నంటపెట్టుకోవడమే తన హక్కుంటాడు
కానీ
'తల్లు' నుంచి దిగడం తన వల్ల కాదంటాడు
9. మాటల్లో కోట్లు రాటును
చేతల్లో బూడిద రాటును
రోజుకో శంకుస్థాపన
రోకుకో బొరకు అలాపన
ఏళ్ళతరబడి త్రిశంకుడిలా ఉన్నచోలే
ఉండిపోయిన ప్రాతెట్టలు పథకాలూ
10. వన్నులు వేసి వేసి వేసి వేయడానికి వన్ను లేక
పనులు చేయడానికి ఖజానా లేక
వనరులు సమీకరించడానికి ఖరేజాలేక
కోట్లకు కోట్లు లోటు పెట్టారండి
ఈ గండి పూడే దెలాగండి?
ఈ బండి నడిచేదెలాగండి? రాదండి
సాయం పెట్టండి, నెట్టండి తెలుగు గంగలోకి

11. తాను చేసేది అంకెల గారడీ
తాను పెట్టేది రంకెల అరడీ
ప్రాజెక్టులకు, పథకాలకు కోట్లు కోట్లు కేటాయింపులు
చివరకు నబ్బిడిలకు బదలాయింపులు
చేసేది లేక ప్రతి దమ్మిడికి కేంద్రాన్ని దేబిరింపులు
అయిన దానికి కాని దానికి కేంద్రాన్ని సతాయింపులు
12. ఒక వైపు రంగా హత్యతో
పోలీసు కాపు లేక దేశం తుకతుక ఉడుకతుంకే
తాను ఏమో అరరంగ వైభోగంతో
నాచారంలో నాసామి రంగా
రంగులు పూసుకుని మేనన కొంగులు పట్టుకొని
తై తక్కులాడడం, తెలుగు ఓటరు గ్రహచారమా?
ఈ హీరో సీరోపాలనలో
తెలుగు దేశం జీరోకాక తప్పకుండా?
13. పేరేమో "సర్వహితం"
తీరేమో "సర్వహితం"
మనసేమో "సర్వ భూతం"
తానేమో "సర్వం గతం"
14. అత్త గౌరవం అన్నది అన్న కేనా?
సోదరులందరికీ సున్నయేనా?
తాను మాత్రము గాధేయుడు
అనుజాలందరు గధేయులు
అన్న తత్వం ఎన్నడెటుల
తలకెక్కినో గాని
దానిని దించగ బ్రహ్మకై నను తరమా?
15. తెలుగుదేశంలో విద్యుత్తుకూ కొరత
విద్యుత్తుకూ కొరత
మందులకు కొరత
నిధులకు కొరత
కొరతలెన్నగ కోకొల్లలు
కొరతలేనిది కోతలకు
మరి కారు కూతలకు

16. ఇది లేకుండా ప్రభుత్వమా, రద్దుల ప్రభుత్వమా, కాకుల ప్రభుత్వమా
తేలుస్తారు తేలుగు ప్రజలు

తెల్లారే కూలుస్తారు నూకటి చేళ్ళతో కళారే.

నేను ఎంతో ఆవేదనతో, నాకు కలిగినటువంటి బాధతో వ్రాసలు అమోఘమైనట్లు
వంటి కష్టాలను చూస్తూ చెప్పాను. ఈ ప్రభుత్వ యంత్రాంగం వైఫల్యం చెంది,
అసలు రాష్ట్రంలో ప్రభుత్వం అంటూ ఉందా లేదా అనే విషయం ఏర్పడింది.
వీటిని దృష్టిలో ఉంచుకుంటూ కొన్ని పద్యాలు చెప్పడం జరిగింది. దాంతో
యితర ప్రాంతాల లేకపోవచ్చు. కాని నాకు తోచిన విధంగా మనవి చేశాను.
కాని, ఈ నాడు చాలా మందికి నేను చెప్పిన పద్యాలలో ఉన్న అర్థం బాగా
అర్థం అయింది. వారి మనసుకు నచ్చింది.....

(ఇంటర్వ్యూ)

It is beyond his comprehension. I can not help it. I have to pity him.
That is all. బడ్జెట్ ప్రస్తావనకు కేటాయింపులకు ఎలాంటి పాఠశాల లేదు.
ఇప్పుడున్నటువంటి వీరి యొక్క పద్ధతి సభలో జరుగుతున్నటువంటి చర్చలు
యొక్క పద్ధతి చూస్తుంటే, తన యొక్క తప్పులను ఎవరి మీదకో నెట్టాలనే
అలోచనలో ఉన్నది. కాని దాన్ని ఏ విధంగా సరిదిద్దుకోవాలో, తాము చేసిన
తప్పులను తాము జవ్వకుని సక్రమమైన రాస్తాలో నడవాలని చాలా మంది
సలహా ఇస్తే కూడా వారి పురోగు ఎక్కడం లేదు.

మీరు మునిగిపోతే మా గతి ఏమిటి అంటే, వీళ్ళను కూడా తీసుకుని 1-20
మునిగే పరిస్థితి వస్తూ వుంది. ఏ విధంగా మధ్యాహ్నం

اینوں کے لیے کھانا اور کپڑے کی ضرورت ہے

ఈ రోజు వాళ్ళను, అంటిపెట్టుకున్న వాళ్ళను ముంచే పరిస్థితి వస్తూ వుంది. మీరు
ప్రజల యొక్క మన్ననతో, ప్రజల యొక్క మద్దతును పొంది అధికారానికి
వచ్చారు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— సమరసింహారెడ్డిగారిని సాయం కోరదలచుకో
లేదు.

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి :— అధ్యక్షా, మేము సాయం రాము కూడా.
రాఘవరెడ్డి గారంటే నాకు చాలా గౌరవం. పెద్దవారు, నా ముందు
కూర్చుంటారు కాబట్టి. ఈ నాడు మీకు మనవి చేస్తున్నట్లుగా ప్రభుత్వం
యొక్క ప్రయత్నం అంతా కూడా నేను మనవి చేసినట్లు తమ తప్పులకు ఒక
ఎలిటి, ఒక కారణం ఎవరి మీద నెట్టి తప్పించుకోవాలి అనే పద్ధతి కనిపిస్తున్నది.
ఈ నాడు బడ్జెటులో చూసినా, ఏ అంశం మీద ఎక్కడ డిస్కంపెన్స్ వచ్చినా,
అఖిలీ ఎక్కడ అన్న మీటింగులో మాట్లాడినా కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని
నిందించడం, కేంద్ర ప్రభుత్వం మీద తమ తప్పు నూకడం లెప్ప, మా తప్పు
యిది, మా తప్పులను సరిదిద్దుకుంటాము అనే ధోరణి ఎక్కడా కనిపించడం లేదు.

నేను ఎందుకు మనసు చేస్తూ వున్నానంటే వాస్తవంగా, నిజంగా ఏమయినా తప్పు వుంటే అనేది యింపార్మియల్ గా పరిశీలన చేద్దాము. ఎవరెవరు ఎంత డబ్బు యిచ్చారు? ఈ డబ్బును ఏ విధంగా మీరు సర్వనియోగం చేస్తున్నారు, లేదా దుర్నియోగం చేస్తున్నారు? ఏ పద్ధతిలో ఎవరు ఖర్చు చేస్తున్నారు? బడ్జెట్ పరిశీలనలు అంటే ఏమిటి? బడ్జెట్ అంటే ఏమిటి? సర్కెమమైన పద్ధతిలో అందరూ మెచ్చే విధంగా నడుస్తున్నదా అని మనం ఒక నిర్ణయానికి రావాలన్నప్పుడు, వేరే పుస్తకాల జోతకి వద్దు. మీరు యిచ్చిన 'ఆండ్రప్రదేశ్ బడ్జెట్ యిన్ బ్రిఫ్' చూద్దాము. 'సర్వే ఆఫ్ ఎకనమిక్స్ ట్రెండింగ్స్' అని మరొక పుస్తకం యిచ్చారు. చాలా మంది సభ్యులు చదివి వుంటారు. కొన్ని పేజెస్ నేను రిఫర్ చేసి మీ ముందు వుంచుతాను. కేంద్రం ఎంత యిచ్చింది? ఎంత ఖర్చు చేశారు, ఈ విషయాలు చాలా మంది మిత్రులు చెప్పారు. చెప్పినవాటిని రిపీట్ చేయకుండా కొన్ని అంశాలను మీ ముందు వుంచుతాను. మొట్టమొదటిగా 'ఏ.పి. బడ్జెట్ యిన్ బ్రిఫ్' లో పేజ్ నెం. 1 లో 'లోస్స్ ఫ్రం ది గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా' అందులో.....

ఒక గౌరవ సభ్యుడు :—ఆ పుస్తకాలు నాకు యివ్వలేదు.

శ్రీ డి. కె. సమరసింహా రెడ్డి :—అధ్యక్షా, ట్రెజరీ బెంచెస్ నుండి సభ్యుడు తనకు యివ్వలేదంటే, ఆర్థికమంత్రిగారు యిన్ వార్వ్ కావలసిందే. ఇవ్వలేదంటే ఎట్లా?

శ్రీ యం. రాజయ్య :—అధ్యక్షా, అందరికీ యిచ్చాము.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహా రెడ్డి :—అధ్యక్షా, బడ్జెట్ అంటే ఒక వైపు లిడర్ అబ్జెంట్. సభ్యులు అందరూ లేరు, బడ్జెట్ మీద డిస్కషన్ చేస్తున్నామంటే సభ్యులందరూ వుండాలి. బడ్జెట్ గురించి అందరికీ అన్ని తెలుసు అని చెప్పను. చెప్పేవాంట్లో తప్పు వుండవచ్చు. తప్పు, ఒప్పు అనేది బడ్జెట్ డిటేల్స్ ను లైబ్రరీలో కూర్చోని చదువుతే అందరికీ అర్థం అవుతుంది. వాళ్లకు అర్థం కావాలంటే యిచ్చిన పుస్తకాలను జాకర్లగా చదువుకుంటే పరిస్థితి ఏమిటి అనేది అర్థం అవుతుంది. ఈనాడు "లోస్స్ ఫ్రం ది గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా అనే పాడింగ్ క్రింద ఒకటవ పేజ్ లో రూ. 582.91 కోట్లు కేంద్రప్రభుత్వం నుండి ఈ సంవత్సరం అంటే 1989-90 ఎస్టిమేట్ లో చూపించారు. పోయిన సంవత్సరం, అంతకుముందు సంవత్సరం యిచ్చిన వాటితో చూసినా, అప్పటికీ యిప్పటికీ దాదాపు రూ. 120 కోట్లు ఎక్కువ కేంద్రం నుండి వచ్చింది. అధ్యక్షా, దయచేసి పేజ్ నెం. 10 చూడండి. ఇన్ రెవిన్యూ రిసిట్స్, గ్రాంట్స్ యిన్ ఎయిడ్ క్రింద కాము చేస్తే, 1979-80 సంవత్సరంలో గ్రాంట్ యిన్ ఎయిడ్ కేంద్రం నుండి వచ్చింది రూ. 184.16 కోట్లు 1982-83 సంవత్సరంలో, కేంద్రంలో మా పార్టీ అధికారంలో వుంది కాబట్టి అప్పుడు యిక్కడ మా పార్టీ ఆఖరి సంవత్సరం అధికారంలో వుంది కాబట్టి మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. రూ. 210.02 కోట్లు ఆ సంవత్సరం గ్రాంట్ యిన్ ఎయిడ్ గా వచ్చింది. ఈ సంవత్సరం మీళ్లు

యిచ్చిన ఎస్టిమేట్ ప్రకారం రూ. 564.84 కోట్లు. అల్ మోను డబుల్ వుంది. దయచేసి పేజ్ నం. 16 చూడండి. అధ్యక్షా, 16 వ పేజ్ లో కంట్రీబ్యూషన్స్ క్రింద చూసుకున్నప్పుడు 1982-83 లో రూ. 29.74 కోట్లు యిస్తే, ఈ సంవత్సరం రూ. 54.26 కోట్లు అప్పుడా, ఈ సంవత్సరంగా నేను మనవి చేయక తప్పదు. దేశం లోపల కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి సహాయం పొందుతున్న రాష్ట్రాల లెక్కలు చూస్తున్నప్పుడుమనది నాలుగవ రాష్ట్రంగా ప్రతి ఒక్కరు ఒప్పుకోవలసి వస్తుంది. అధ్యక్షా, 26 వ పేజీ చూడండి. 26 వ పేజీలో లోన్స్ ఫోం సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ నుండి తీసుకున్నప్పుడు, 1982-83 వరకు వున్న లోన్ ఎమవుంట్ ఖాట్ స్టాండింగ్ యట్ డి ఎండ్ ఆఫ్ డి యిచూర్ 1982-83 రూ. 1688.51 కోట్లు. ఈ సంవత్సరం నాటికి. యిప్పటి దాకా రూ. 3687.14 కోట్లు. అంటే మోర్ డాన్ డబుల్. అప్పటికి, యిప్పటికి ఈ ఏడు సంవత్సరాల్లో చూస్తే డబుల్ కంటే ఎక్కువ కేంద్రం నుండి వచ్చింది. అధ్యక్షా, 28 పేజ్ లో...

(1) ఎం. టంకార్ :— అధ్యక్షా, దానితోబాటు గౌరవసభ్యులు మన రాష్ట్రం నుండి. కేంద్రానికి ఎంత తీసుకుపోతున్నారో కూడా చెబితే బాగుంటుంది.

(2) డి.కె. సమరసింహ్ రెడ్డి :— అధ్యక్షా, తప్పకుండా చెబుతాను, మన రాష్ట్రం నుండి ఎంత తీసుకుపోతున్నాడు? మన రాష్ట్రానికి ఎంత వస్తుందనేది తప్పకుండా చెబుతాను. రాజ్యాంగంలో, భారత సంవిధానంలో యూనియన్ స్టేట్స్ అని చాపర్లు సవరేట్ గా వున్నాయి. యూనియన్ అండ్ ప్రేట్స్ మధ్య ఏ విధంగా ఆర్థిక వనరులు పంపిణీ జరగాలి అన్నప్పుడు డీనిమిడ నంబర్ ఆఫ్ ఫ్రెవాన్స్ కమిషన్స్ నంబర్ ఆఫ్ ఇండిపెండెంట్ రిపోర్టు వీటినిన్నింటిని అన్ని రాష్ట్రాల యొక్క పార్టీనిపేజ్ లో చేపట్టిన ప్రకారం సిస్టిమేటిక్ గా ఏర్పాటు చేసి ఒక రాష్ట్రం కొరకు పరిమితం కాకుండా, దేశ వ్యాప్తంగా వున్న అన్ని రాష్ట్రాలకు అందు బాటులో వుండే విధంగా గైడ్ లైన్స్ ప్రకారం డిస్ట్రిబ్యూషన్ చేస్తున్నప్పుడు, ఒక రాష్ట్రానికి అన్యాయం జరిగింది అన్నదానికి వాదనలో వస వుండదు. కేంద్రానికి వున్న విధులు, బాధ్యతలు కేంద్రానికి వున్నాయి రాష్ట్రానికి వున్న విధులు, బాధ్యతలు రాష్ట్రానికే వున్నాయి. ఎవరి బాధ్యతలను వారు నిర్వహించాలి అన్నప్పుడు, వాటినిన్నింటినీ చృష్టిలో వుంచుకోవలసి వుంటుంది. ఈ యొక్క ఫండ్స్ పంపిణీ కార్యక్రమం ఫ్రెవాన్స్ కమిషన్స్ యొక్క గైడ్ లైన్స్ క్రింద యివ్వడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. అధ్యక్షా, పేజ్ నం. 28 చూడవలసిందిగా అడుగుతున్నాను. ఈ యూనివర్సిటీ హయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్ క్రింద ఈనాడు రూ. 161.38 కోట్లు కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి మన రాష్ట్రానికి యు.జి.సి. స్కెల్స్ కు ఎయిడ్ క్రింద డబ్బు ఇస్తోంది. ఈ విషయాలను అన్నిటిని పరిశీలిస్తూ కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి వస్తున్నటువంటి మిగతా సోషల్ వెల్ఫేర్ స్కీమ్స్ ఏకీకృత ఉన్నాయో — ఎన్.ఆర్.ఇ.పి., డోగ్ గా, అర్.ఎల్.ఇ.జి.పి., డి.ఆర్.డి.పి., ఐ.ఆర్.డి.పి. మొదలైన స్కీమ్స్ ఈనాడు మనం అందరం కూడా వెలకు ఒకసారియినా జిల్లా

చరిత్ర సా-డింగ్ కమిటీ మీటింగుకో, జిల్లా పరిషత్తు మీటింగుకో, మండలాల మీటింగులకో పోతున్నాము. ఆ మీటింగులలో మనము ఒకసారి జరుగుతున్న అజెండాను పరిశీలన చేసినప్పుడు ఈ ఎస్.ఆర్.ఇ.పి., ఆర్.ఎల్.ఇ.బి.సి., డి.జి.ఎ., ఐ.ఆర్.డి.పి., కింద ఉన్న కార్యక్రమాలు తప్ప మిగతా కార్యక్రమం ఏమీ జరగనటువంటి పరిస్థితి ఉంది. మరి ఈ పద్ధతిలో జరుగుతూ ఉన్నప్పుడు తమరు కేంద్రాన్ని నిందింపటం కేంద్ర ప్రభుత్వంతో మంచిగా ఉంటూ ఏ విధంగా మనము ఎక్కువ సదులు తెచ్చుకోవాలి ఏ విధంగా మన రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధి చేసుకోవాలి అనే పద్ధతిని అనిలించి వసుండా ఉండడం మంచి పద్ధతి కాదని మనవి చేస్తున్నాము. ఎంతసేపు కేంద్రాన్ని నిందించడం, కేంద్రానికి సంబంధించినటువంటి అధికారులను గురించి కాని, కేంద్రానికి సంబంధించినటువంటి ఉన్నత పదవులలో ఉన్నటువంటి వారిని కాని కించపరిచే విధంగా వ్యవర్తించడం చూస్తూ ఉన్నప్పుడు ఇది రాష్ట్రానికి మేలు చేయదు. చెబుపు చేస్తుందని, ఈ రాష్ట్రములో ఉన్నటువంటి ప్రజలందరూ ఈ పద్ధతికే అలవాటుపడి ఉంటారనే ఆలోచన వస్తుంది. టూకీగా మీ దృష్టికి 15వ పేజీలో ఉన్నటువంటి ఒక వాక్యం చదివి వినిపిస్తాను. “1989 జనవరిలో మన ముఖ్యమంత్రిగారికి ప్రచాళికా సంఘం ఉపాధ్యక్షునికి మధ్య న్యూ ఢిల్లీలో జరిగిన చర్చలలో.....” అంటే ‘ముఖ్యమంత్రిగారికి’ అంటే సంజోషణ, ముఖ్యమంత్రిగారిని ప్రతి ఒక్కరూ గౌరవించాలి, ఆంధ్ర రాష్ట్రానికి ముఖ్యమంత్రి కాబట్టి. అట్లాగే ప్రచాళికా సంఘం ఉపాధ్యక్షుల వారు, ఉపాధ్యక్షులుగారు రారండి! ఉపాధ్యక్షునికి అంటే సింగులర్ సెంటెన్స్. ఇదా పద్ధతి! ఇది మన రాష్ట్రానికి గౌరవప్రదమా? ఈ విధంగా బడ్జెట్ ప్రసంగాలు తయారు చేస్తే.....

(ఇంటర్వెన్)

మనం మనల్ని గౌరవించుకుంటున్నప్పుడు అవతలి వారిని కూడా గౌరవించే సాంప్రదాయం ఉండాలి.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి — గవర్నరుగారు సరిచేయవచ్చు కదా!

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:—ఇది అర్థిక మంత్రిగారి బడ్జెట్ ప్రసంగం. “కొత్త ఢిల్లీలో జరిగిన చర్చలలో 1989-90 సంవత్సరానికి రూ. 1800 కోట్లు ప్రచాళికా పెట్టుబడి” అంటే మన రాష్ట్రానికి సంబంధించినటువంటి ప్రచాళికా పెట్టుబడికి సంబంధించి నిర్ణయం చేసేటటువంటి ఉన్నత అధికార పదవిలో ఉన్న వ్యక్తికి ఇచ్చే గౌరవం ఇదా! ఇదా పద్ధతి! మరి ఈ పద్ధతి అవలంబిస్తూ ఉన్నప్పుడు నేను ఈ సందర్భముగా చెప్పక తప్పదు. మరి ఆయనకు తెలుసు రాదని వాగ్వికారా? అప్ నేకో ఆప్, దూసరోంకో మా—అన్నట్లుగా ఇది ఏమి పద్ధతి? దీనికితోడు ఈ మధ్యన ముఖ్యమంత్రుల సమావేశం జరిగినప్పుడు— మన రాష్ట్రములో ఉన్న పత్రికలైతే వ్రాయలేదు కాని అక్కడ ఉన్నటువంటి కొందరు ముఖ్యమంత్రులు చెప్పిన దానిని బట్టి అక్కడ మన ముఖ్యమంత్రిగారి యొక్క ప్రసంగ తీర్పు మన

ముఖ్యమంత్రిగారి యొక్క ప్రవర్తనా తీరు కూడా మన శాస్త్రానికి కావలసినంత కీడు చేసిందని ఈ సందర్భముగా మనవి చేయక తప్పదు. అంతేకాకుండా ఆయనతో మిత్రులుగా ఉన్న ముఖ్యమంత్రులు కూడా ఈ సడించుకొనే పద్ధతిలో అక్కడ జరగడం అంటే ఈ విధంగా శాస్త్రానికి దెబ్బతీసి ఈ రాష్ట్రములో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు దెబ్బతినే విధంగా ఈ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి ప్రవర్తించడం, అదే పద్ధతిలో ఆర్థిక మంత్రిగారు బడ్జెటు ప్రసంగములో పదాలు ఉపయోగిస్తూ అక్కడ సబ్జిక్ట్ చేయడం చూస్తూ ఉన్నప్పుడు ఇది రాష్ట్రానికి తీరని నష్టాన్ని కలుగజేస్తూ ఉందని మరొకసారి మనవి చేస్తున్నాను.

దీనికితోడు ఒకసారి మీరు ఆంధ్రప్రదేశ్ బడ్జెట్ లో 24 పేజీ కూడా చూడండి. మీరు చూస్తే పబ్లిక్ డెబ్ట్ బాల్ ట్టాండింగ్ ఇమ్యూ కూడా 1983-84వ సంవత్సరములో పబ్లిక్ డెబ్ట్ బాల్ ట్టాండింగ్ ఇది మీరు ఇచ్చిన వుత్తరంలో దేరు. 2,356.76 కోట్లు ఉంటే ఈ నాడు రు. 5,189.70 కోట్లకు వచ్చింది. నేను ఇది ఎందుకు మనవి చేస్తున్నాను అంటే ఈ పబ్లిక్ డెబ్ట్, గ్రాంట్ ఇన్ ఎయిడ్, గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా కాంట్రీబ్యూషన్స్, గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా ఇన్స్ట్రుమెంటువంటి రుణాలు, వీటికి అన్నిటికీ ఉన్నటువంటి అవినాశావ సలబంధం, మంచి సాంప్రదాయాలు. సత్పవన ప్రసతో సక్రమంగా నడచినప్పుడు రాష్ట్రానికి మేలు చేస్తాయి. మీరు వాటిని ప్రక్కకు పెట్టి తప్పుడు విధంగా నడచినప్పుడు రాష్ట్రానికి తీరని నష్టం కలుగుతుంది. వాటిని అన్నిటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని బడ్జెట్ ప్రివేట్ చేయవలసిన అవసరం ఎంతయినా ఉందని తమ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. మరి ఈనాడు దీనికితోడు 'సర్వే ఆఫ్ ఎకనామిక్ ట్రెండ్స్' అనే బుక్ లోని 39వ పేజీ ఒకసారి పరిశీలించి చూడండి. నాబార్డు నుంచి కానీ ఐ. డి. బి. ఐ. నుంచి కానీ ఐ. ఎఫ్. సి. ఐ. నుంచి కానీ రాష్ట్రానికి అందిన మొత్తాలు ఎంత అనేది తెలుస్తుంది. 1981-82, 1982-83 అంతలు చూస్తే—1988 ఫిగర్స్ చూస్తే, ఏ విధంగా రాష్ట్రానికి పెద్దఎత్తున సహాయం అందిందో జాగ్రత్తగా పరిశీలించాలి. 1981-82లో నాబార్డు నుంచి రు. 81.07 కోట్లు రాష్ట్రానికి వచ్చింది. 1982-83లో రు. 78.30 కోట్లు వచ్చింది. 1987-88లో నాబార్డు నుంచి రు. 142.06 కోట్లు వచ్చింది. అంటే సుమారు రెట్టింపు వచ్చినట్లు.

1-40

మధ్యాహ్నం

ఐ. డి. బి. ఐ. నుంచి 1981-82లో రు. 99.94 కోట్లు, 1982-83లో రు. 121.88 కోట్లు రాగా అదే 1987-88 వచ్చేసరికి రు. 306.80 కోట్లు రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఐ. డి. బి. ఐ. నుంచి కీఫైనాన్స్ వచ్చిందనే విషయం కావని అనగలరా? ప్రభుత్వం వారిచ్చిన వుత్తరకాలే చెబుతున్నాయి.

ఐ ఎఫ్. సి. ఐ. నుండి 1981-82లో రు. 17.64 కోట్లు వచ్చింది.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు :— ఆ డబ్బురకా బోఫోర్స్ నుంచి వచ్చిందా?

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ డి. కె. సమరసీంహా రెడ్డి :— ఆయన ఏమన్నాకా అరం కాలేదు. శ్రీరాములు గారు ఆ రకంగా అంటారని నేను ఊహించలేదు. ఐ. ఎఫ్. సి. ఐ.

నుంచి 1981-82లో రు. 17.84 కోట్లు వచ్చింది. 1982-83లో రు. 29.81 కోట్లు రాగా, 1987-88కి వచ్చేసరికి రు. 68.7 కోట్లు వచ్చింది. సుమారు 8 రెట్లు అదనంగా వచ్చినట్లు. ప్రధానమైన ప్రైవేసెక్టర్ ఇన్వెస్ట్మెంట్స్ పోలీస్ సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ అండ్ లో ఉన్నాయని చెప్పబడుతున్నాయో, అనేకం పెద్ద యెత్తున రాష్ట్రప్రభుత్వానికి సహాయం చేసిన విషయం కాదని అనగలరా? రాష్ట్రప్రభుత్వం దాంట్ పాటు చేపట్టిన క్రాస్ ఇన్ స్యూరెన్స్ స్కీము గురించి బడ్జెటులో ఎక్కడా ప్రస్తావించలేదు. దీని క్రింద కేంద్రం వారిచ్చిన నిధులు ఎట్లా వాడతారో, ఎక్కడా ప్రస్తావన కూడా లేదు. ఎకనామిక్ సర్వే ఆఫ్ 1988-89, పేజీ 25 రెఫర్ చేస్తాను. "50 percent of the premium payable by the small and marginal farmers is subsidised by Central Government and the concerned State Governments in equal proportions." నేను మొత్తం చదవడం లేదు. రెలవెంట్ సెంట్రెన్సుల మాత్రం చదివి విసిపించాను, ఎకనామిక్ సర్వే ఆఫ్ 1988-89 పుస్తకం తెప్పించుకుని చూడండి. పెద్దయెత్తున రైతులకు మేలు చేయాలని, వారిని ఆదుకోవాలని అంటాము. రైతులు ఆత్మహత్యలకు పాల్పడుతున్నారు. పంటలు దెబ్బతింటున్నాయి అంటూ అన్ని పతాల కాసన సభ్యులు అందోళన చూపుతున్నారు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవ రెడ్డి :- సెంట్రల్ బడ్జెటులో కాగ్స్ ఇన్ స్యూరెన్స్ లేదు...

శ్రీ డి.కె. సమరసింహా రెడ్డి :- ఉంది. చదవకుండా ఎందుకు మాట్లాడతారు? ఈ పద్ధతిలో రాష్ట్రానికి కేంద్రప్రభుత్వం నుంచి వస్తున్న స్కీములకు వస్తున్న డబ్బు సక్రమంగా వినియోగించలేని పరిస్థితి ఎందుకు వచ్చింది? కారణం ఏమంటే రాష్ట్రంలో రిసోర్సెస్ మొబిలైజేషన్ చాలా తక్కువగా ఉంది. పెంచడం లేదు. రిసోర్సెస్ పెంచాలంటే, పోలిటికల్ గా లిడర్ షిప్ గో కావాలి. పోలిటికల్ వాతావరణాన్ని చక్కటి పరిస్థితులలో అభివృద్ధి చేసుకోవడానికి చర్య తీసుకోవాలి. కానీ ఇక్కడ ప్రభుత్వం ఎంత సేపూ ఫేయిల్యూర్స్ ని ఎట్లా తప్పించుకోవాలి అని చూస్తుందే తప్ప. రిసోర్సెస్ మొబిలైజేషన్ కి ఎటువంటి చర్యలూ తీసుకోవడం లేదు. ఏ రకమైన చర్యలు తీసుకుంటే బాగుంటుందనే పద్ధతి రాష్ట్రంలో కనిపించడం లేదు. కేంద్రం మీద ఒక విధమైన వత్తిడి చేయడం జరుగుతోంది. కన్ సైన్ మెంట్ టాక్స్ అందరూ కావాలని కోరారు. మన బడ్జెటు లోటు (ర. 289 కోట్లు ఈ కన్ సైన్ మెంట్ ఏస్తుంది, దానితో పూడ్చుకోవచ్చు అనుకుంటున్నారు. ఆ గండి ఆ రకంగా పూడ్చుకోవచ్చనే విధంగా ఆర్థిక మంత్రిగారు బడ్జెట్ ప్రసంగంలో చెప్పారు. అటువంటప్పుడు ఈ కన్ సైన్ మెంట్ టాక్స్ అభివృద్ధి కరమా లేక అభివృద్ధి నిరోధకమా? జాగ్రత్తగా ఆలోచించించండి. అప్పుడన్నారు. ఈ కన్ సైన్ మెంట్ టాక్స్ వ్యాపారాన్ని దెబ్బ తీస్తుందని, టెక్స్ టెక్స్ లేకుండా, టాక్స్ చేసే అవకాశం ఉంటుందనే ఉద్దేశంతో ఇంప్లీ మెంట్ చేయకుండా ఉన్నప్పుడు, ఈ రు. 289 కోట్లు లోటును ఏదో వస్తుందనే భారతిలో, పూడుస్తాము అనేరకంగా చెప్పారు. గత సంవత్సరం

సాధారణ చర్చ.

లోటు ఎక్కడా పూడ్చారంటే, లైఫ్ టాక్స్ చేకామన్నారు. ఆ లైఫ్ టాక్స్ అయిపోయింది. ఆ లైఫ్ టాక్స్ పనులు చేసినప్పటికీ, లోటు దృష్టిలో పెట్టుకొంటే, ఇప్పుడు కన్సైన్ మెంట్ టాక్స్ ఏదో వస్తుంది, దానితో లోటు పూడ్చిస్తాము అనడం, రాజకీయ, ఆర్థిక దివాలాకోరు విధానం తప్ప, ఆర్థిక సంపత్తిని పెంచేది కాదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి ఎంతెంత డబ్బు వచ్చింది? ఏ విధంగా ఖర్చు చేశారు? వేటని విస్తరించారు అని ఈ విషయాన్ని చెబుతున్నప్పుడు, ఇంటి వైకప్పు ఎక్కి, కేంద్రం నుంచి అన్యాయం జరిగిందని కేకలు వేస్తున్నారు. సరే, అటువంటిప్పుడు క్రింద గల పంచాయతీలు, మండల పరిషత్తులు, మునిసిపాలిటీలు, ప్రాంతాలు, ప్రాధరాబాదు మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ వారు తమకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుంచి డబ్బు రావడం లేదని, రిసోర్సెస్ ఇవ్వడం లేదని అంటున్నప్పుడు మీ అంతట మీరు Why don't you set an example for distribution of resources between the Regions and Districts in the State? ఫైనాన్స్ కమిషన్ పేట్రన్ లో ఒక మిషనరీని ఏర్పాటు చేయడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సిద్ధపడుతుందా? సిన్సియర్ గా ఈ స్థానిక సంస్థలు సరిగ్గా నిర్వహించబడాలి, అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు జరపాలి, పేదప్రజలకు లాభం జరగాలి అని ఉంటే, ఖచ్చితంగా ఫైనాన్స్ కమిషన్ కి, డిప్రీబ్ల్యాషన్ ఆఫ్ రిసోర్సెస్ కీజీయన్ వైట్ గా జిల్లాలకు, తాలూకాలకు ఇవ్వడానికి ఏ విధమైన చర్య తీసుకుంటారు? నన్ను తప్పగా అర్థం చేసుకోవద్దు, తెలంగాణ ప్రాంతం నుండి వచ్చిన వ్యక్తిగా, తెలంగాణకు జరిగిన అన్యాయాలను ఇదే సభలో ఒక ప్రత్యేక పరిస్థితిలో చర్చకు వచ్చినప్పుడు చెప్పిన వ్యక్తిగా, ఈ రోజు తిరిగి మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పటికీ తెలంగాణకు అన్యాయం జరుగుతోంది. తెలంగాణకు సంబంధించిన లెక్కల ప్రకారం వాస్తవంగా రావలసిన డబ్బు రాకుండా పోతోందనే భావన ఈ ప్రాంతానికి సంబంధించిన ప్రజలలో ఉంది ప్రభుత్వం వాస్తవంగా రావలసిన డబ్బు ఇస్తున్నామని, ఎవరికీ అన్యాయం చేయడం లేదని, సక్రమంగా ఇస్తున్నామని అంటే, తెలంగాణ ప్రాంతపు లెక్కలు మొత్తం సభలో పెట్టమనండి. ఏ ఏ ప్రాంతాలకు ఎంతెంత కేటాయించారు, ఏ రకమైన అభివృద్ధి చేశారు, దేనికెంత డబ్బు ఇచ్చారు అనేది అల్ పార్టీ మీటింగులో అయినా పెట్టండిని కోరుకున్నాను. ఈ ప్రాంత ప్రజలలో ఒక భావన ఉంది. వారు చీక చేయబడినారని, నిర్లక్ష్యం చేయబడినారని, పైడ్ లైన్ కాబడినారని అనుకుంటున్నారు. ఆర్థిక మంత్రిగారు, వారి పరిశీలేమిటో నాకు తెలుసు. అయినా వారి పరిధిలో ఎంత వరకూ చేస్తారో, చేయడానికి ప్రయత్నం అయినా చేయండి అని కోరుకున్నాను. ఇక మంత్రుల ప్రస్తావన వచ్చింది కనుక చెబుతున్నాను. మంత్రి పదవి అంటే గౌరవమైన పదవి. మంత్రిపదవి భారత సంవిధానంలో ఒక మంత్రిగా చేయవలసిన కార్యక్రమాలు నిర్దేశిస్తూ, ఆయన ఎవరికీ తలవంచకుండా, భారత సంవిధానానికి కట్టుబడి ఆయన విద్యుత్తదర్శనం నిర్వహిస్తానని వోట్ తీసుకునే మంత్రులు, వారి పరిస్థితి ఈ రాష్ట్రంలో ఎక్కడా ఉందో మీకు చెప్పుక్కర లేదు. మీరే చూస్తున్నారు. వారి అత్యగౌరవం ఏమయింది?

1-50 గం.

ఈనాడు అధికారుల దగ్గర, ఇప్పుడు ఇక్కడున్న మంత్రులు పిళ్ళ మీద మధ్యాహ్నం

ఎన్నడు గిలిచెన్ పడుతుందో వారికి కూడా తెలియదు. 30 మందిని ఒక్కసారి గిలిచెన్లో-5 పోలిట్ బ్యూరోకి కూడా తెలియదు. అర్ధరాత్రి నిర్ణయంలో 31 మంది తలలు గిలిచెన్లో ఎగిరిపోయాయి. ఈ 23 మంది తలలు ఎన్నడు వెళ్ళిపోవారో వాళ్ళకే తెలియదు. వీళ్ళు పోతే మేము ఎప్పుడు పస్తామో తరువాత కొన్నాళ్ళకయినా మాజీ మంత్రి అని ప్రాసుకోవచ్చనే ధోరణిలో ఉండి, తృప్తి పడుతున్నారు. కానీ ఇన్ స్టిట్యూషన్ నాశనం అవుతోంది. ప్రజా కార్యక్రమాలు దెబ్బతింటూ, ప్రజలకు సంబంధించిన విషయాలు అస్తవ్యస్తం అయ్యే పరిస్థితులు ఏర్పడుతున్నాయని తమ వ్యూహా మనవి చేస్తున్నాను. ఎందుకంటే ఈనాడు కొత్తగా వచ్చిన మంత్రులకు-పత్రికలతో వచ్చిన దానిని బట్టి-వాళ్ళ వి.పి.లను కూడా వాళ్లు పెట్టుకోలేని పరిస్థితి ఈనాడు రాష్ట్రంలో ఉంది. ఎందుకంటే ఈ బోడి ముండా మంత్రి పదవి. ఎందుకు? ఏమి చేయడానికి అని అడుగుతున్నాను. ఒక ఫోను, ఒక కారు కోసమా? నేను ఒక విషయం మనవి చేస్తాను. People can tolerate corrupt politicians, defector-politicians but will never pardon coward politicians. అనే దానిని అందరూ దృష్టిలో పెట్టుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఈనాడు ఇది ఈ విధంగా ఉంటే పాపం ఆడకూతురు ఒక్కామే ఉంటే హరిజన రివ్రెండెంటేషన్-అది వారి విషయం- పార్టీ అంతర్గత వ్యవహారంలోకి మేము పోము కానీ

(Interruptions)

It has been direct bearing on the budget, ఇప్పుడు ఒక ఆడకూతురు, హరిజనుల నుంచి, విద్యావంతురాలయిన మహిళ ఉన్నప్పుడు.....

(శ్రీ) ఎం. రాజయ్య :—సమరసింహారెడ్డిగారూ దయచేసి బడ్జెటు గురించి మాట్లాడండి. మా విషయాలు మేము చూసుకొంటాము. దాని గురించి మీరు తొందర పడవలసిన అవసరం మీకు లేదు.

చైర్మన్ :—వ్యక్తులగురించి ఎందుకు?

(శ్రీ) డి. కె. సమరసింహారెడ్డి :—అమెను తీసి వేసి ఇంకొక లేడిని పెట్టుకొన్నారు. సంకోపం. మాకు అత్యంతరం లేదు. బికాక్ పీ షాక్ ఆలోసి ఎడ్యుకేటెడ్ తెచ్చుకొన్నాము అన్నారు. అదే హరిజన కమ్యూనిటీలో కానీ, మిగతా చోట్ల కానీ మిగతా వారిలో కానీ మంత్రి పదవి చేయడానికి అర్హత ఉన్నవాళ్లు లేరా? 30 శాతం రిజర్వేషన్ విధానం అన్నప్పుడు మీరు ఇచ్చింది ఎంత? ఇక్కడ ఉన్న ఆడవాళ్ళు తమ మనసులను తామే ప్రశ్నించుకోండి. అధ్యక్షా, తమకు అన్యాయం జరుగుతున్నదో లేదో చూసుకోండి.

(అంతరాయం)

ఇప్పుడు ఈనాడు బయట రాజకీయ వ్యవస్థ ఇటీవ్ బేరింగ్ ఆన్ ది బడ్జెట్. కాబట్టి నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఇక్కడున్న వారిలో 18 మందికే సీట్లు

వస్తాయి మళ్ళీ ఎన్నికలు పెడితే అనే టాక్ ఉంది. అందుకే వీళ్ళు లేచి మాట్లాడుతున్నారు. సానుభూతితో.....

చైర్మన్ :—మీకిచ్చిన టైంలో ఫినిష్ చేయండి.

శ్రీ . కె. సమరసింహారెడ్డి :—ఈనాడు రాష్ట్రంలో మీరు డెవలప్ మెంట్, నాన్ డెవలప్ మెంట్ ఎక్స్ పెండిచర్ విషయంలో చూసినప్పుడు మీరు చేస్తున్న పన్నులు, వాటిని ఏ పద్ధతిలో వసూలు చేస్తున్నారో అధికారంలోకి వచ్చాక ఆలోచించుకోండి. మునిసిపల్ ప్రాంతాలలో, మునిసిపాలిటీలలో ఈనాడు కాన్సిలర్స్ కానీ, కార్పొరేటర్స్ గానీ మీరు పెంచిన పద్ధతులపైన వసూలుకు పోతే ప్రజలు వారిని తన్నేట్లు చూస్తున్నారు. 10 రూపాయలున్న ఇంటి పన్ను కొన్ని చోట్ల 300 రూపాయలకు పెంచారు. ఈ పద్ధతిలో చేయడంవల్ల ఒక ప్రక్క ప్రభుత్వ ఖజానా పెంచుకొంటాము అన్నా కానీ మీకు దానివల్ల బడ్జెటు మీద ఇన్ డెర్బెట్టుగా What bearing it is having on the Entry Tax, Consignment Tax, Life Tax, Water Cess?, Sales Tax, Excise, Revenue దాని విషయాలు జాగ్రత్తగా మీరు దృష్టిలో పెట్టుకోవడం లేదు. మునిసిపాలిటీలలో మీరు ఎన్ హాన్స్ చేసుకొన్న దానిని తగ్గించుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఎంట్రీ టాక్స్, కన్వైన్ మెంట్ టాక్స్, లైఫ్ టాక్స్ పెట్టారు. వాటర్ షెస్ పెంచారు. సేల్స్ టాక్స్ ఎన్ హాన్స్ చేశారు. ఎక్స్ సైజు, రెవిన్యూ, వారుణీ వాహినీ మీద ఖర్చు పెట్టి వందల కోట్లు పెట్టి కట్టిన పెద్ద ఫ్యాక్టరీలు మూత పడేట్లు చేశారు. దాని వల్ల తమ వాళ్ళు ఇంకొక పద్ధతిలో లాభ పడ్డారు. దాని వల్ల మిగతా కార్యక్రమం జరుగుతోంది. దాని మీద బడ్జెటు ఎంత ఎఫెక్టు అయ్యేది మిగతా సభ్యులు చెప్పారు. దానిని రిపీట్ చేయను. నీటిని అన్నిటిని పోలిస్తే డెవలప్ మెంట్ నాన్ డెవలప్ మెంట్ ఒక్కసారి పోలిక చేసుకొన్నప్పుడు మీకు బడ్జెటులో షేడ్ 12 లో మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఒక్కసారి చూడండి. డెవలప్ మెంట్ ఎక్స్ పెండిచర్ 1984-85 లో ఈ రాష్ట్రంలో రూ. 1811.57 కోట్లు ఉంటే ఈనాడు రూ. 3,885.52 కోట్లు ఉంది. అల్ రైట్. నాన్ డెవలప్ మెంట్ ఎక్స్ పెండిచర్ విషయంలో చూడండి. అదే సంవత్సరం రూ. 651.25 కోట్లు ఉంటే ఈనాడు రూ. 1272.54 కోట్లు నాన్ డెవలప్ మెంట్ ఎక్స్ పెండిచర్. ఈ నాన్ డెవలప్ మెంట్ ను మోర్ చేస్ డబుల్ ఉండే విధంగా పెడితే, మీరు ఈ విధంగా పన్నులు పెడితే వీర ప్రజల మీద ఎనలేని భారం వేస్తూ. వైనుంచీ మేము రూ. 280.39 కోట్లు లోటు చూపిస్తున్నాము బడ్జెటులో అని ఇక్కడ ఇస్తే, దానిని పూడ్చడానికి సాపోలిటికల్ కండిషనల్ గా చేయడమే కాక, ఏదో ఇన్ కం వస్తుంది అని చెబుతూ, ఇంకా ఎంతో వేరే పద్ధతిలో రావాలని ఉందని చెప్పడం మనపూని మారేదు కాయ అన్న పద్ధతిలో తప్పించుకొనే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఆ పద్ధతులు ఏవిధంగానూ సమర్థించలేము. ఇంకా ఇప్పుడు ఇరిగేషన్ మీద, పవర్ మీద, మెడికల్ అండ్ హెల్త్ మీద, ఎడ్యుకేషన్ మీద, అగ్రికల్చర్ విషయంలో చెప్పవలసిన విషయాలు చాలా ఉన్నాయి. కానీ టైం లేదు. ఈ విషయాల

గురించి చెప్పాలనుకొన్నవి చాలా ఉన్నాయి. చాలా మంది మిత్రులు చెప్పారు. చెప్పనివి కూడా కొన్ని ఉన్నాయి.

ఈనాడు రాష్ట్రంలో న్యాయ వ్యవస్థ కోర్టులోపల జరుగుతున్న అపాయింట్ మెంట్ విషయంలో దానితోపాటు దురదృష్టవశాత్తు ఎప్పుడూ ఎన్నోసార్లు ఏదయితే అపాయింట్ చేయాలనుకొన్నామో, అపాయింట్ చేయాలని ఎవరయితే చేసినా, దానికే దోహదం ఇస్తూ, అవకాశం ఇస్తూ, మీ ప్రవర్తిస్తున్న పీఠము చూసినప్పుడు నేను డైరెక్టుగా ఆ అపాయింట్ రిఫర్ చేయకుండా మీ ముందు మనవి చేస్తాను. మీరు జిల్లాలలో పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్స్ అపాయింట్ చేయాలన్నా. హైకోర్టులో పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్స్ అపాయింట్ చేయాలన్నా కిమిసల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ కాన్స్టిట్యూషన్ క్రిం కొన్ని షర్తులున్నాయి. కొన్నిగైడ్ లైన్స్, నార్మస్ ఉన్నాయి. వాటి అన్నిటినీ కానని రెండు సంవత్సరాల నాడు ఇదే సభలో నేను బడ్జెటు మీమెంట్ లో అవ్ చేస్తూ కొన్ని విషయాలు మనవి చేయడం జరిగింది. దానిని మరల పునశ్చరణ చేయను. కానీ ఒక్కసారి మీరు జ్ఞాపకం చేసుకోండి Kindly recaptulate your memory. It was a warning to this Government to restrain itself from such style of functioning కానీ మీరు మానుకోలేదు. మీరు ఏదో నాలుగు రోజులు మానివెట్టు కనిపించినా మరలా యథాప్రకారం పడవడం జరుగుతోంది. దాని పరిణామాలు కోస్తా ప్రాంతాలలో, ఏ స్థాయికి వచ్చాయో—కమ్యూనిటీ అనే భావన ప్రజలలో తీసుకురావడం మంచిది కాదు. మంచివాళ్లు కూడా చెబుకలిగించే విధంగా ప్రవర్తించారు కాబట్టి ఇప్పటికయినా అర్థం చేసుకొమ్మని మనవిచేస్తున్నాను. ఉదహరణకు హైకోర్టు పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ అపాయింట్ మెంట్ విషయంలో మొదట కొందరెద్దిగారని, ఒక పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ వున్నారు. వారిలో పాటు భాస్కరరావుగారు, సుశీందేవిగారనే అడిషనల్ పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్లు వున్నారు. అప్పుడున్న టి.టి. ప్రకారం 50% of the cases must go to the Public Prosecutor and the remaining 25% and 25% must be shared by these Two Public Prosecutors. తరువాత కొందరెద్ది రిటైర్డ్ అయిపోతే సీనియర్ పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ గా వున్న భాస్కరరావును కాదని మరి ఏ కారణం వల్లనో మూడవ వ్యక్తిగా వున్న వాళ్లను పిలువవచ్చు ప్రాసిక్యూటర్ ను ఈ ప్రభుత్వం చేసింది. తరువాత భాస్కరరావుగారు హైకోర్టు జడ్జి అయినారు. మరల ఇద్దరు అడిషనల్ పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ ను క్రొత్తగా అపాయింట్ చేశారు. ఆ టి. టి. చూస్తే తెలుస్తుంది. కేస్ ల సంఖ్య, డిస్ పోజిల్ సంఖ్య అప్పటికీ, ఇప్పటికీ పెరిగిపోయింది. కానీ ఒక్క బ్యాక్ వర్డ్ క్లాసుకు సంబంధించిన వ్యక్తిని అడిషనల్ పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ గా పెట్టారా? నరసింహారెడ్డి అనే అతన్ని అడిషనల్ పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ గా పెట్టారు. మరి ఏమీ కారణం లేకుండా ఒకేసారిగా ఆ ఇద్దరిని తీసి వేసి ఆ ట్రిబ్యునల్ పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ గా వుండాలా? రాష్ట్ర మొత్తానికి మొత్తం వారు

ఒక్కరే ఫీజు తినేసేయాలి అనే పద్ధతిలో ప్రవర్తిస్తున్నప్పుడు అది ఎలాంటి వాతావరణాన్ని క్రియేట్ చేసిందనే దానికి జాగ్రత్తగా ఆలోచన చేయండి. మరి రాజయ్యగారు న్యాయ వ్యవస్థకు సంబంధించిన వారు. వారికి తెలుసు. న్యాయ కాళా మంత్రిగారు ఇక్కడ వుండి వుంటే — If the Law Minister is here, I am sure, he would have appreciated what I have said. Even the Minister for Finance, will be able to appreciate what I say. ఈ నాడు స్పెషల్ పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ గా ఒక్క నాడు కూడా ట్రయల్ కోర్టు ఎక్స్ పీరియన్స్ లేని వారిని రోజుకు 500 రూపాయలు ఫీజు ఇచ్చే విధంగా వేస్తున్న పద్ధతి ఏమిటి? అస్టడీయులు, తస్టడీయులు మన వాళ్లు; ఈ పద్ధతి జరుగుతూ వున్నప్పుడు Is it not going to affect the budget? ఈ బడ్జెట్ నుంచి కాకపోతే ఇంక ఎక్కడి నుండి ఈ డబ్బు అంతా పెడుతున్నారు? ఇలా చేయడంలో ఏమి అర్థం వున్నది? మహబూబ్ నగర్ లో అడిషనల్ ప్రాసిక్యూటర్ డిప్యూటీ గము వస్తే ఈ ప్రాంతానికి చెందిన ఎం. ఎల్. ఎ. తన చుట్టాన్ని వేరే ప్రాంతం నుంచి తీసుకువచ్చి అక్కడ అడిషనల్ పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ గా పెట్టిస్తాడా? ఇది ఏమి పోస్ట్ అండ్? ఇది న్యాయకాళా మంత్రికి తెలియదు. చక్కగా ముఖ్యమంత్రి దగ్గరి నుంచి వస్తున్నది. ఈ విషయం వర్సిరెడ్డిగారికి తెలియదా? ఇది జరుగుతున్న విషయం. వారికి సంబంధించిన వ్యక్తుల కోరిక వారు వెల్లె చెబుతున్నారు. జిల్లా వారు కాదని ఎక్కడి నుంచో తెచ్చిపెట్టారే? నేను వారి పేరు చెబితే మరల బాధపడతారు. మరి దీనిలో పాటు అనంతపురం జిల్లాలో జరిగినది మనవిచేస్తాను. అనంతపురం జిల్లాలో పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ పోస్ట్ కొరకని ప్యానల్ కాలేఫార్ చేశారు. జిల్లా జడ్జిగారు ప్యానల్ పంపించారు. ఆ ప్యానల్ ప్యానల్ గానే వుండిపోయింది. ఒక ఎ. పి. పి. గ్రేడ్ టును కిసుకొని వచ్చి ఆయన పైన గ్రేడ్ వసీలు నలుగురువున్నా వాళ్లను కాదని ఆయనను తీసుకువచ్చి పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ ఇన్ ఛార్జ్ చేసినారు. ఎందుకంటే ముఖ్యమంత్రి గారి చుట్టము కాబట్టి. ఇచ్చెక్కడి పద్ధతి? Is it not going to affect the budget? (అధికార పక్షం నుండి కొందరు గౌరవ సభ్యులు “ఎప్పుడూ కాస్టు కాస్టు అని మాట్లాడుతారని” అన్నారు).

మరి అతను ఏమవుతాడండి. ఆయన మాకు కూడా తెలుసు. ఇప్పుడు ఫైనాన్స్ మినిస్టర్ గారిని చెప్పుమనండి. వారు అన్నారు కాబట్టి చెబుతున్నాను. నేను మాత్రం ఇంతవరకు ఆ మాట అనలేదు. I have moved in a very restraint tone అనంతపురం జిల్లాలో నలుగురు అడిషనల్ పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ లు వున్న చోట కాదని ఎ.పి.పి. గ్రేడ్ టు—ఆయనకు సంబంధించిన ఆయన చుట్టాన్ని, ఆయన కులస్తుడిని తీసుకవచ్చి ఇన్ ఛార్జ్ గా పెట్టి ప్యానల్ పంపించినారు. ఎవరిని అప్పాయింట్ చేయకుండా పెట్టారంటే ఈ రాష్ట్రం కుల ప్రాతిపదిక మీద పని చేయకపోతే ఎలా పని చేస్తూ వున్నది? మరి అంత దూరం ఎందుకు. మన ఎదురుగా వున్న రవీంద్ర భారతిలో క్యాంటీను కొరకు, సైకిల్ స్టాండ్ కొరకు పెందలూ కాల్ ఫార్ చేస్తే తెలంగాణా ప్రాంతానికి సంబంధించిన వెనుకబడిన

కులానికి చెందిన వ్యక్తి. టెండర్ వేస్తే హక్కు ప్రకారం, చట్ట ప్రకారం ఈయన టెండర్ టెండర్. ఈయనకు వచ్చి తీరాలి. అలాంటిది ఈయనను కాదని ముఖ్యమంత్రి ఇంటినుండి ఫోన్ వచ్చిందని చెప్పి కృష్ణా జిల్లాకమ్యూకులస్థలను తీసుకువచ్చి దానిని ఇస్తారా? ఆ విధంగా కాదని చెబుతారేమో చెప్పమనండి? వారు చెబితే నేను ఇప్పుడే నా శాసన సభ సభ్యత్వానికి రాజీనామా చేయడానికి సిద్ధంగా వున్నాను. కాదని చెప్పే ధైర్యం ఎవరికయినా వుందా? లైట్ బోయే అందరితో విచారణ చేయద్దాము. ఇప్పుడే ఇక్కడ ప్రతిపక్ష నాయకులతో మాజ్ కమిటీని చేయమనండి. ఇప్పుడే ఇక్కడి నుంచే పోయి విచారణ చేసి వద్దాము. ఏమి పద్ధతి ఇది. రాష్ట్రము ఏమయినా వీరి సొత్తా? నేను రెండు సంవత్సరాల క్రితమే వారికి వార్నింగ్ ఇచ్చాను. వారు అర్థం చేసుకోలేదు. ఏదో తనూషాగా తీసుకొన్నారు. దాని పరిణామం ఏమయింది? వారు ఏదో వారికి కావలసిన వారికి చేస్తే ఆ ప్రాంతంలో వున్న అమాయకులు నానా అవస్థలు పడ్డారే? కృష్ణా, గుంటూరు, ఈస్ట్ గోదావరి, వెస్ట్ గోదావరి జిల్లాలలో వున్న వారు ఎంతో ఇబ్బంది పడ్డారు. దీనికంతా కారణం ఏమిటి? 1988 వ సంవత్సరముకంటే ముందు ఒక్కనాడు కూడా ఈ రాష్ట్రంలో ఇలాంటి వాతావరణంలేదు. ఆ వ్యతిరేకంగా గ్రేస్ పార్టీ ఆలోచించి వుంటే వీరు ఎన్నడూ కూడా బ్రతికి బట్టకట్టే వారు కాదు. నేను ఎందుకు మనవిచేస్తున్నాను అంటే ఈ పరిస్థితి ఎక్కడకు పోయిందంటే ఈ నాడు సెక్రటేరియట్ లో ఐ.ఎ.ఎస్. ఆఫీసర్లు, ఐ.పి.ఎస్. ఆఫీసర్లు పోలీస్ ఆఫీసర్ల అసోషియేషన్ లో ఈ కుల ప్రాతిపదికపై ఇంటర్ ఫియరెస్ జరుగుతూ వున్నది. నేను ఈ రోజు ఓ పెన్ గా చెబు తున్నాను. మిగతా వారు బయటకు చెప్పలేక మనసులో చెబుతున్నారు. ఒక పాడ్ ఆఫ్ ది డిపార్టుమెంట్ వేరే కులస్తుడు వుంటే, వారికి సంబంధించిన వాడు ఆఖరుకు ఒక అటెండర్ కాదు గదా మామూలుగా ఒక చిన్న ఉద్యోగస్థుడు వున్నా కూడా వాడిని చూసి ఆ పాడ్ ఆఫ్ ది డిపార్టుమెంట్ భయపడే పరిస్థితి వీరు తెస్తున్నప్పుడు మరి దీని వలన ప్రజలలో ఏమి భావన కలుగుతుంది. రాజకీయ అస్థవ్యస్థ పరిస్థితి ఏ స్థాయికి దిగజారిపోతుంది. దీని వలన రాష్ట్ర ప్రతిష్ట మంటగలిసిపోతూ వున్నది. రాష్ట్రానికి సంబంధించిన కార్యక్రమాలు చెల్లించిపోతున్నవే. వీటి అన్నిటినీ ఎందుకు విస్మరిస్తున్నారు? ఎందుకు ఈ పరిస్థితికి అవకాశం ఇస్తున్నారు. ఇక కన్క్లూడ్ చేయమంటున్నారు కాబట్టి నేను మనవిచేస్తున్నాను. This Government is non-functional. It has got some inherent incapacity. ఇది పార్టీ కొరకే వున్న ప్రభుత్వం తప్ప, ప్రజల కొరకు వున్న ప్రభుత్వం కాదు. కాబట్టి ఈ బడ్జెట్ ను నేను సమర్థించలేక పోతున్నందుకు విచారిస్తున్నానని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

Chairman :—The House is adjourned to meet again at 5-00p.m) to-day.

(The House Then adjourned at 2-10 p.m. to meet again at 5-00p.m.

సభ తిరిగి సాయంత్రము 5-00 గం. లకు సమావేశమైనది

(ఉప సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు)

1989-90 సంవత్సరమునకు బడ్జెటుపై సాధారణ చర్చ.

శ్రీ ఎం. రాజయ్య:—అధ్యక్షా, ఈ బడ్జెటుపై డా. వై.ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డిగారు, జక్కా వెంకయ్యగారు, వికల్ రెడ్డిగారు, రవీంద్రనాథ్ రెడ్డిగారు నర్సిరెడ్డిగారు, వీరభద్రరావుగారు, ఓంకార్ గారు, చనుబాబ్ గారు, రాంభూపాలచౌదరిగారు, గాడ్ ప్రేగారు, చిత్రంజన్ దాస్ గారు, నగరాజ్ రెడ్డిగారు ప్రసంగించారు. అనేక రకాలుగా అనేక విషయాలను చూచుకుంటున్నప్పుడు నందుకు వారికి నా ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. సభ్యులు అన్ని సజ్జెక్షన్లు కవర్ చేస్తూ ముఖ్యంగా నేను అన్నిటికీ సమాధానం చెప్పలేనోయినా కొన్ని ముఖ్యమైన పాయింట్స్ గురించి సభ దృష్టికి తీసుకువస్తాను. పోటీ మంత్రివర్గులు తమ తమ డిమాండ్స్ పై చట్టాలు జరిగినప్పుడు మిగిలిన విషయాలను వివరంగా చర్చించే అవకాశం వుంటుంది. 1989-90 సంవత్సరానికి ప్రవేశపెట్టిన ఈ బడ్జెటు 280 కోట్ల రూపాయల లోటుతో ప్రవేశపెట్టిన విషయం సభ్యులందరకూ తెలుసు. మనం వెనుక సంవత్సరాల బడ్జెటులు ఒక్కసారి పరిశీలిస్తే 1982-83 లో రూ. 550 కోట్లతో బడ్జెటు ప్రవేశపెట్టుకుంటే ఇప్పుడు రూ. 1400 కోట్లకు చేరుకున్నామంటే రెట్టంపుకంటే ఎక్కువ మొత్తానికి చేరుకున్నామని మనవిచేస్తున్నాను. అంతేకాదు, పెట్టుబడుల విషయం చూస్తే 1978-79 నుండి 1982-83 వరకూ ఆ అయిదు సంవత్సరాలలో రూ. 2442 కోట్లు పుండగా 1983 నుండి 1988 వరకు ఈ అయిదు సంవత్సరాలలో ఆ పెట్టుబడి రూ. 4983 కోట్లకు పెరిగిన విషయం సభ్యుల దృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను. ఇలా సంవత్సరం సంవత్సరానికి మనం బడ్జెటును పెంచుకుంటూ పోతున్నామని మనవిచేస్తున్నాను. అదే మాదిరిగా చాలా మంది సభ్యులు అనేక విషయాలపైన చాలా వరకు మాట్లాడారు. ముఖ్యంగా ప్రజల అవసరాలను గురించి మాట్లాడుతూ పవర్ అవసరము గురించి చాలా మంది గౌరవ సభ్యులు సాయంత్రం లేవనెత్తారు. దానిని పురస్కరించుకొని సెవంథ్ ఫ్రైన్ యియర్ ప్లాను జాబ్లై ఏడైతే ప్లానింగు కమిషను ఎయిర్ చేసిందో దానిని మీ దృష్టికి తీసుకురావాలని కుంటున్నాను. మన ప్లాను జాబ్లై పవర్ కు రూ. 1000 కోట్లు, పవర్ కు తక్కువ ప్రాధాన్యత యిచ్చారని గౌరవ సభ్యులు కొంత మంది చెప్పారు. దానిని దృష్టిలో పెట్టుకున్నప్పుడు అంత కంటే ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టడం ఒకరినొకరి ఫిగర్స్ ద్వారా చెబుతున్నాను.

శ్రీ వి. రాంభూపాల్ చౌదరి:—జరవ ప్లాను వరకు చెప్పండి.

శ్రీ యం. రాజయ్య:—ఏడవ ప్లాను—ఎక్స్ పెండిచర్ రూ. 1005 కోట్లు గాకుండా పవరు ఫ్రైన్స్ కాల్పొరేషను నుండి రూ. 152 కోట్లు, ఆర్. ఇ.సి., అదర్ బ్యాంక్స్ నుండి రూ. 853 కోట్లు, మొత్తం ఎండ్ ఆఫ్ ది పి.ఎం. థ్ 5 యియర్ ప్లాను రూ. 1515 కోట్లు ఖర్చు పెట్టడానికి యీ ప్రభుత్వం నిశ్చయించు

కుందని గౌరవ సభ్యులకు చెబుతున్నాను. అంతేగాకుండా 1982-83 లో దాదాపుగా 6 లక్షల పంపు సెల్లకు కనెక్షను యివ్వగా యూజీటీసీ గా యీనాడు వదిలక్షలకు చేరుకున్న సంగతి సభ్యుల దృష్టికి తెస్తున్నాను. దానినిబట్టి ప్రతి సంవత్సరము ఒక లక్ష పంపు సెల్స్ కు కనెక్షను యివ్వడం జరుగుతోందని గౌరవ సభ్యుల దృష్టికి తెస్తున్నాను. అంతేగాకుండా యిన్ స్టాల్ట్ కెపాసిటీ 1982-83 లో 2785 మెగావాట్లు కాగా 1988 లో అది 3,615 కు చేరుకుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఎలక్ట్రిసిటీ జనరేషను కూడ 1246 నుండి 1988 లో 13,852 కు చేరుకున్న విషయము సభ దృష్టికి తెస్తున్నాను. అదే విధంగా ఎలక్ట్రిఫై చేయబడిన గ్రామాలు 1982-83 లో 20,885 కాగా 1988 సంవత్సరములో 26,018 కు చేరుకుందని గౌరవ సభ్యుల దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఈ విధంగా ఎలక్ట్రిఫికేషను విషయములో అభివృద్ధి సాదిస్తూ యీ సంవత్సరం బడ్జెటులో షెట్టిన రూ. 220 కోట్లు గాకుండా రూ. 80 కోట్లు 19 లక్షలు లోన్స్ గా కూడ తీసుకొని రూ. 300 కోట్లు 19 లక్షలు ఎలక్ట్రిసిటీ కొరకు ఖర్చు చేయడం జరుగుతుందని గౌరవ సభ్యుల దృష్టికి తెస్తున్నాను.

ఇకపోతే చాలా మంది గౌరవ సభ్యులు యిరిగేషను కొరకు తక్కువ డబ్బు ఖర్చు పెడుతున్నట్లుగా చెప్పారు. ఓవర్ ఆల్ గా ఒకసారి ఆలోచిస్తే ఏడవ ప్రాంతంలో ఎవ్వాళ్లు బాక్లె రూ. 1488.10 కోట్లు కాగా ఎక్స్ పెండిచర్ 90 వంతు రూ. 1518 కోట్లకు పెంచాలనే ఆలోచన యీ బడ్జెటులో వుందని గౌరవ సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను. అదే విధంగా 1982-83 లో రూ. 15256 కోట్లు కాగా 1989-90 కి రూ. 350 కోట్లకు పెరిగిన విషయం గౌరవ సభ్యుల దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఈ రకంగా ఒక వైపు అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు కుంటువడ కుండా యిరిగేషను అభివృద్ధి ప్రాధాన్యత యిస్తూ సోషల్ వెల్ఫేరు యాక్టివిటీస్ సక్రమంగా జరుపుతున్న విషయము సభ్యులందరికీ విధితమే. ఉదాహరణకు చెప్పాలంటే రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం స్కీం, ఇది పాపులర్ స్కీము అని చాలా మంది భుక్తులు అభిప్రాయపడినారు. ముఖ్యంగా గ్రామాలలో నివసించే పేద ప్రజానీకానికి యిదొక పెన్నిధిలాగా పని చేస్తున్నదనే విషయం మరువకూడదని చెబుతున్నాను. ఇంతకుముందు ఎంతో చెమటోడ్డి కష్టపడినా కడుపు నిండని కష్టజీవులకు కనీసం ఒక పూట ఆయినా తృప్తిగా భోజనం చేసే అవకాశం కల్పించిన యీ ప్రభుత్వానికి వారు ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్న విషయం మీ ద్వారా సభ దృష్టికి తెస్తున్నాను. 1987-88లో దానికి రూ. 730 కోట్లు సబ్సిడీక్రింద ఇవ్వగా 1988-89లో రూ. 278 కోట్లు, 1989-90లో రూ. 322 కోట్లకు పెరిగిన విషయము మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. అయినా యీ మద్దన కరువు కారణంగా ప్రజలకు సక్రమంగా యీ పంపిణీ జరుగని విషయం వాస్తవం. జూలై 1988 నుండి నవంబరు 88 వరకు యీ సౌకర్యం లేకపోయినప్పటికీ డిసంబరు నుండి దానిని సక్రమంగా నడిపిస్తున్న విషయం, వదిలక్షల టన్నులు మసక పెంట్రల్ గవర్నమెంటు యిచ్చినా, మనము 15 లక్షల (10 ప్లస్ 15) మొత్తం పంపిణీ జరుగుతుందనే విషయం మీ ద్వారా సభ దృష్టికి తెస్తున్నాను.

సెంట్రల్ గవర్నమెంటువారు, వారు యిచ్చే బియ్యం పైన ధర కొంత పెంచినందున మనకు యీ పంపిణీలో కొంత యిబ్బంది కలుగుతుందని నభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను. గ్రామాల్లో పేద ప్రజలు ముఖ్యంగా ఊండి, బట్ట, నీడ, యీ మూడు కోమకోలేని పరిస్థితిలో అనేక యిబ్బందులకు గురి అవుతారు. ముఖ్యంగా పేద ప్రజలు దినమంతా చెమటోడ్చి కష్టపడినా కనీసం రాత్రి సుఖంగా నిద్ర పోని పరిస్థితి యీంతకు ముందు వుండేది. చాలా కాలముగా వారు గుడిసెలో నివసిస్తూ వుండేవారు. కొంత మంది పేద ప్రజలు అయితే చెట్ల క్రిందనే పడుకుని తమ జీవితాలు గడిపిన సందర్భాలు వున్నాయి. అలాంటి సందర్భములో మా ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత పక్కా యిండ్లను కట్టి చాలనే కార్యక్రమము తీసుకొని పీకె సెక్షను హాసింగు ప్రోగ్రాం క్రింద 1983 నుండి 88 వరకు 81 లక్షల 83 వేల యిండ్లు కట్టించిన విషయం మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. అంతేకాకుండా హవుసు పైట్లు డిస్ట్రిబ్యూషను కూడ ఎక్కువనే జరిగింది. దీంతో 1983-88 వరకు 13 లక్షల 91 వేల హవుసు పైట్లు ఈ ప్రభుత్వం పంచిపెట్టడం జరిగింది. దీనికి రూ. 290 కోట్లు, ఏ సంవత్సరంనీ మనం దీని కొరకు అప్పుగా తీసుకొని వారికి రీపేమెంటు చేయడంలో రూ. 90 కోట్లు అప్పు తిరిగి ఇవ్వడం జరిగింది. 1989-90లో సబ్సిడీగా రూ. 49.92 కోట్లు రీపేమెంటు చేయవలసిన దానిని ఈ బడ్జెట్ లో పొందుపరచడం జరిగింది. అంతేకాకుండా సోషల్ వెల్ఫేరు క్రింద గ్రామాలలో ఉన్నటువంటి పేద ప్రజానీకానికి ఎరళంగా ఈ ప్రభుత్వము సహకరిస్తున్నది కూడ ఒక సారి ఆ ఫిగర్స్ మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. 1982-83వ సంవత్సరంలో రూ. 38.84 కోట్లు కాగ 1989-90కి రూ. 89.47 కోట్లు దీని కొరకు కేటాయించడం జరిగింది. ఇది 7వ వ చక్రవర్తి ప్రకారంలో రూ. 289.60 కోట్లకు పూర్తిగా తీసుకున్న మరి దీనికొరకు టుటిస్ పేట్ చేసిన రూ. 396.51కి చేరుకుంది. ఈ రకంగా ఈ ప్రభుత్వం ఎన్నో కార్యక్రమాలు చేపడుతూ ఉన్నది. చాల వరకు గ్రామాలలో నివసించే వారికి, అటువంటి 80 శాతం ప్రజలకు అగ్రికల్చర్ చాల ముఖ్యమైన విషయం. ఈ అగ్రికల్చరు మీద రైతులకు ఎలాంటి గ్రామీణుల ఇవ్వడంలేదని చాల మంది సభ్యులు చెప్పారు. మరి దానికి గాను ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ల్యాండు రివెన్యూని తీసివేయడం జరిగింది. వాటర్ సెన్సు కూడ 1975లో ఏ సెన్సు అయితే ఉన్నదో అదే నమూనా చేయవలసిందిగా ఈ ప్రభుత్వం నిర్ణయించుకున్నట్లు మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఇక ఎలక్ట్రిసిటీ గురించి ఆలోచిస్తే వ్యవసాయానికి, వ్యవసాయ శాస్త్రానికి ఎలక్ట్రిసిటీ కావాలి.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి :—వాటర్ సెన్స్ ఎస్ హేనుడు సెన్సు కలెక్టు చేస్తున్నారా. అది రిఫండు ఇస్తారా ?

శ్రీ ఎం. రాజయ్య :—అర్నా, గౌరవ సభ్యులు బాగారెడ్డిగారు వాకు మాట్లాడడానికి అవకాశం కల్పిస్తారనుకుంటాను. జవాబులు ఏమైనా ఉంటే నేను తరువాత చెప్పగలను. మధ్యలో ఇంటర్ ఫియర్ అయితే నేను మాట్లాడేది కట్ అయిపోతుంది. ఎలక్ట్రిసిటీ గురించి అందరికీ బాగా తెలుసు. ఈ ప్రభుత్వం

వచ్చిన తరువాత ఎన్ని శిబిరాలు ఉన్న 50 రూపాయలు ఒక పాచ్.పి. వర్ ఇయర్ ప్రకారంగా క్లాబ్ సిస్టమ్ ప్రవేశపెట్టి రైతులకు తోడ్పడుతున్నది. అదే రకంగా ప్లాన్లుగాని సైక్లోనులు గాని వచ్చినప్పుడు 50 వర్సంటు సబ్సిడీ ఇవ్వడం జరుగుతోంది. దీనికి గాను రూ. 40 కోట్లు ఖర్చు చేయడం జరిగింది. అంతే కాకుండా ఒక సంవత్సరానికి ఒక లక్ష పంపునెట్టుకి కనెక్షన్ ఇవ్వడం జరుగుతుంది. అగ్రికల్చరల్ లోన్ను కొరకు లాంగ్ టర్మ్ గాని షార్ట్ టర్మ్ గాని క్రాఫుకి లోన్ను ఇవ్వడానికి సింగిల్ విండో అనే దానిని ఏర్పాటు చేసి మరి అనేకముగా స్కాల్ అండ్ మార్జిన్ పార్సర్స్ లోన్ను ఇస్తున్నాము. ఈ లోన్ను సిస్టం 1988 నాటికి రూ. 110 కోట్లు కాగ అదే 1988 లో రూ. 272 కోట్లకి పెరిగింది. ఇంతకు ముందు గౌరవ సభ్యులు ఓంకారుగారు మాట్లాడుతూ క్రాప్ ఇన్ సూరెన్సు గురించి ప్రస్తావించారు. క్రాప్ ఇన్ సూరెన్సు అమలులోనికి తెవడానికి ప్రభుత్వము ఎన్నో రకాలుగా అలోచిస్తున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. అంతేకాకుండా గ్రామాంతో వ్యవసాయంపైనే పూర్తిగా ఆధార పడ్డావారికి ఎన్నో రకాల లోన్ను ఇవ్వడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక ప్రాంతం పీవర్సు గురించి చాల మంది సభ్యులు అందోళన వదుతున్నారు. దీనికి గాను 1982-83లో రూ. 4.44 కోట్లు, 1989-90 లో రూ. 15.50 కోట్లు కాంపెన్ సేషనుగా 50 లక్షలు లోనుగా ఇవ్వడానికి కోవరేటివ్ సొసైటీకి ఆ అవ్వెస్ట్ మెంట్ లు వక దృష్టికెత్తున్నాను. వారు సేసిన లట్టి మార్కెట్ లో వేరే లట్టి పోటీ ఉండదని గిరాకి రాదు అనే ఆలోచనతో 22 లక్షలముని కూడ వాకి అర్హు చేయడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇకపోతే పబ్లిక్ డెబ్టు గురించి చాల మంది సభ్యులు ముఖ్యంగా సమరసింహారెడ్డిగారు చాల మాట్లాడారు. అందోళన వ్యక్తం చేశారు. పబ్లిక్ డెబ్టు గురించి చెప్పాలి అనుకుంటే 1979-80 లో రూ. 1,215 కోట్లు కాగా ఇది 1989-90 కి రూ. 3687 కోట్లకి పెరిగిన విషయం మీ దృష్టికెత్తున్నాను. దీంతో ఎక్కువగా సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ వారికి లోను ఇవ్వ వలసిందికూడ ఉంది. దీట్లో 73 వర్సంటు గవర్నమెంట్ ఫ్ ఇండియాకి లోను ఇవ్వవలసిన సమయం ఉంది. మరి సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ మనకు ఇచ్చే 100 వర్సంటు, 70 వర్సంటు లోనుగా 30 వర్సంటు గ్రాంటు ఇవ్వడం అనేది నేను

5-30 సా. గౌరవ సభ్యుల దృష్టికి తెస్తున్నాను అన్ని రాష్ట్రాలకు జలాంటి సిస్టం ఉన్నప్పుడు అన్ని రాష్ట్రాలు కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కొరడం జరిగింది. దీనిని 50 కాశం లోన్, 50 కాశం గ్రాంటుగా ఇవ్వాలని కొరడం జరిగింది. నేను మీ దృష్టికెత్తున్నాను. చాలానుది బట్టలు దీని గురించి మాట్లాడవచ్చు. నేను ఇంకొక విషయం తమ దృష్టికెత్తున్నాను-సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ ఎన్నో లోన్ రూపంగా గానీ ఇతర రూపంగా గానీ-నేను సమరసింహారెడ్డిగారు, అంతే గారడీ అనలేను గానీ, వారు చాలా క్లియర్ గా ఒక్కొక్క అంకె చూపిస్తూ చెప్పారు-రావువరెడ్డిగారు అప్పుడే చెప్పినట్లుగా-మన నుంచి కేంద్రానికి ఏమి పోతున్నది ప్రస్తావించారు. నేను కూడా అదే ప్రస్తావించకుండా కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి వచ్చిన రేషియో రెవెన్యూ రిసెల్ట్ తమ దృష్టికి తీసుకురావాలని ప్రస్తావిస్తున్నాను.

మనకు 1979-80లో రెవిన్యూ స్కీమ్ 1186 కోట్ల రూపాయలు కాగా 1989-90 లో 4111 కోట్ల రూపాయలకు పెరిగింది. కానీ కేంద్ర ప్రభుత్వం మనకు ఇచ్చిన డాంట్లో మాస్తే 1979-80లో 39.5 శాతం ఇవ్వగా 1989-90లో 31.16 శాతం మాత్రమేనని గౌరవ సభ్యుల దృష్టికి తెస్తున్నాను. దీనిని బట్టి చూసినట్లయితే—1989-90లో ఏ రెవిన్యూ అయితే కేంద్ర ప్రభుత్వం మంచి వచ్చిందో డాంట్లో 8.11 శాతం తగ్గిపోయిందని మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను అప్పుడే సమరసింహారెడ్డిగారు తాము చూపించిన లెక్కల ప్రకారంగా చాలామంది సభ్యులకు అందోళన కలిగించారు. వారు దీనిని ఒకసారి చూసినట్లయితే కేంద్రం ఎయిస్ మనకు తగ్గిందా లేదా వారు రిఫర్ చేసుకోవాలని ఈ సభాముఖంగా తెలియజేస్తున్నాను. అదేమోదిరిగా చాలామంది సభ్యులు మైనారిటీస్ వెల్ ఫేర్ గురించి—ముఖ్యంగా గౌరవ శాసనసభ్యులు రసూల్ ఖాన్ గారు ప్రస్తావించారు. మైనారిటీస్ కు ఈ ప్రభుత్వంలో; అన్ని వర్గాలను అన్ని రకాలుగా సహాయం చేస్తూ వస్తున్నదని, ఈ ప్రభుత్వం మైనారిటీస్ ను నెగ్లెక్ట్ చేయలేదని మనవి చేస్తున్నాను. దాని నేను వెళ్ళగా చెప్పకుండా అన్ని ఫిగర్స్ లో మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఉర్దూ మైనారిటీస్ గరల్స్ కొరకు బాయిస్ కొరకు నాలుగు రెసిడెన్షియల్ స్కూల్స్ తెరవడం జరిగింది. మన బడ్జెటులో మీరు చూసే ఉంటారు—వంద ఉర్దూ స్కూల్స్ తెరవాలని ప్రతిపాదన ఉన్నట్లు మీకు తెలుసు. కులీకుతుబ్ సా సంస్థకు కూడా రూ. 387 లక్షల రూపాయలు ఇవ్వడమే కాకుండా ఇంకో 112 లక్షల రూ.లు ఇవ్వడానికి ఈ ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకున్నదని గౌరవ సభ్యుల దృష్టికి తెస్తున్నాను. విద్య విషయంలో — ఈ ప్రభుత్వం విద్యాభివృద్ధి చేయడానికి, విద్యా ప్రమాదాలు పోవడానికి, చదువుకొన్నవాడు నిరుద్యోగి కాకుండా సెల్ ఫోన్ లను తానే ఏదన్నా చేసుకోవాలనే ఉద్దేశంతో ఎర్నింగ్ లై లర్నింగ్ అని ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. కోఆపరేటివ్ డ్యారా 75 జూనియర్ కళాశాలలు కూడా తెరవడం జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను. చాలా మంది ఈ జూనియర్ కాలేజీస్ గురించి ఎన్నో రకాలుగా వ్యాఖ్యలు చేశారు — అయినా సంస్థ మొదలు పెట్టగానే దానికి అన్ని రకాల హంగులు చేకూరవు కాబట్టి ఈనాడు స్థాపించిన 75 జూనియర్ కళాశాలలు కొద్ది రోజుల్లో అన్ని హంగులతో పని చేయగలవనే నమ్మకం మాకు ఉంది. ఈ సంవత్సరం లెక్చర్స్ కు యు. జి. సి. స్కేల్స్ ప్రవేశపెట్టున్న రాష్ట్రాలలో మన రాష్ట్రం కూడా ఒకటి— ఈ సంవత్సరంలో ఆ ప్రోగ్రామ్ ఉంది — దానికి 14 కోట్ల రూపాయలు సంవత్సరానికి ఖర్చు కాగలదని మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. చాలా మంది గౌరవ సభ్యులు చాలా అందోళన వ్యక్తం చేశారు ఈ 280 కోట్ల రూపాయల లోటు బడ్జెటును పేరకంగా తీరుస్తారని, కొందరు గౌరవ సభ్యులు ఇన్ డై రెక్టుగా దీనిలో టేక్స్ ఉన్నాయి అన్నారు. అంతే కాకుండా ఈ బడ్జెటుపైన చాలా మంది సభ్యులు అనుమానాలు వ్యక్తం చేస్తూ ఈ పెట్టనటువంటి ఎల్లోకేషన్స్ కూడా సరిగ్గా ఖర్చు చేయకుండా ఈ లోటు బడ్జెటు పూర్తి చేస్తారని వ్యక్తం చేసిన అనుమానాల విషయంలో నేను చెప్పదలచుకుంది ఏమంటే — ఈ ప్రభుత్వం ఒక

నిర్ణయం తీసుకుంది — అన్ని టేబుల్స్ లో ఏ మాత్రం లూప్ హోల్స్ లేకుండా కట్టగా వసూలు చేసి కొంత లోటు పీర్సాలని నిర్ణయం తీసుకుంది. అంతే కాకుండా కన్ పైన్ మెంట్ టేక్స్ ఇది సెంట్రల్ గవర్న మెంట్ కు సంబంధించినటువంటిది — కన్ పైన్ మెంట్ టేక్స్ క్రింద మనకు కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి దాదాపుగా 50 కోట్ల రూపాయలు వస్తుందని అంచనా చూశా ఉంది. అంతే కాకుండా ప్రొఫెషన్ టేక్స్ ను కూడా సక్రమంగా వసూలు చేసి ఈ లోటు తీర్చే అలోచన ఉంది. మార్కెట్ బారోస్ కూడా పెరిగితే ఈ బడ్జెటులో ఉన్న లోటు తీరతుందని అనుకుంటున్నాము. చాలామంది సభ్యులు లోటు బడ్జెటు ప్రవేశ పెట్టారని విమర్శించారు — ఆ సందర్భంలో గౌరవ సభ్యుల దృష్టికి 5-40 సా. తెస్తున్నాను. లోటు బడ్జెట్ ను లేకుండా బడ్జెట్ ను ప్రవేశ పెట్టిన రాష్ట్రాలు చాలా తక్కువ. ఒక సారి సెంట్రల్ గవర్న మెంట్ బడ్జెట్ చూసినట్లయితే లోటు 7338 కోట్ల రూపాయలు లోటు బడ్జెట్ ను ప్రవేశ పెట్టినట్లుగా గౌరవ సభ్యులు గుర్తించాలి.

(శ్రీ వి. రాంభూపాల్ చౌదరి:—గత సంవత్సరముకన్నా లోటు తగ్గింది)

(శ్రీ యం. రాజయ్య:—చాలా మంది గౌరవ సభ్యులు లోటు బడ్జెట్ ను గురించి మాట్లాడినారు. నేను యిండాక మాట్లాడుతూ మీ దృష్టికి 5200 కోట్ల రూపాయలు పాను అవుట్ లే ఉంటే దానిని 8000 కోట్ల రూపాయలకు సరి చేస్తూ నిర్ణయం తీసుకున్నాము. దాని ప్రకారం ఈ రాష్ట్ర కార్యక్రమాలు నడుపుతామని మీ ద్వారా గౌరవసభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. చాలా మంది గౌరవ సభ్యులు అనేక విషయాలు సభ దృష్టికి తీసుకొనివచ్చారు. అవన్నీ క్లియరుగా డిస్ కస్ చేయాలంటే రేపటి నుంచి 18 రోజులు ఇండివిడ్యుయల్ డిమాండ్స్ ప్రవేశ పెట్టబడతాయి కాబట్టి వాటి గురించి క్లియరుగా డిస్ కస్ చేయటం అసాధ్యం. ఆ డిస్ కస్ ములో గౌరవ సభ్యులు వారి వారి అనుమానాలను తీర్చుకోవచ్చునని గౌరవసభ్యులకు మనవి చేసుకుంటూ దీనిని గౌరవ సభ్యులందరు సహృదయంతో ఆమోదించవలసిందిగా కోరుతూ యిట్లాంటి అవకాశం యిచ్చినందులకు తమకు ధన్యవాదాలర్పిస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

(శ్రీ యం. టంకార్:—నేను బడ్జెట్ మీద ప్రశంసలు చేసినప్పుడు వనరు సమకూర్చుకునే విషయంలో నిర్దుష్టమైన సూచనలు కొన్ని చేశాను. అందులో మొదటిది ప్రకృతి వైపరీత్యాల జరిగినప్పుడు సంవత్సరం మీద విపత్తు వస్తు చేయండి అని ఒక సూచన చేశాను. భూములు అమ్మకాలపై, వ్యవసాయ భూములు, యిండ్ల స్థలాలు కాని అమ్మినప్పుడు 100 రూపాయలకు 10 రూపాయలు చొప్పున వస్తు వేయండి. దీని వలన షుమారు 1000 కోట్ల రూపాయల ఎరకు వస్తుంది. వట్టణ ఆస్తులపై గరిష్ట పరిమితి విధించే చర్యలు తీసుకోండి. బ్లాక్ మనీ పెర్మ యెత్తున పెరుగుతున్నది. ఆస్తులు బాగా కొంటున్నారు. దీనికి టాక్సోఫోర్సును ఏర్పాటు చేసి వీటిని బయటకు తీయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా? ఇదే విధంగా ఇన్ కంటాక్సు గురించి కొంత మంది కట్టకుండా తప్పించుకుంటున్నారు. ఇట్లాంటి వారిని బయటకు తొగడానికి

సూచన చేశాను. యిటువంటి విషయాన్ని మీరు సక్రమంగా పరిశీలించడానికి నిపుణులతో ఒక కమిటీని వేయండి. ఆరు నెలల లోపల వారిని రిపోర్టు ఇవ్వమని చెప్పండి. అదాయం పెరగడానికి, వనరు పెరగడానికి నేను చేసిన సూచనలు గురించి మంత్రిగారు ఒక మాట కూడా చెప్పలేదు. ఎంత సేపూ కేంద్రం ఇవ్వలేదు అని చెప్పకపోతే నేను చెప్పినట్లుగా ఒక కమిటీని వేసి రిపోర్టును తెప్పించుకుని పరిశీలించండి. ఎంతసేపూ “తొట్టపిట్ట పెదవి కోసము నక్క అశించినట్లుగా” ఉంది మీ పరిస్థితి. వనర్లు సమకూర్చుకునేందుకు సమగ్రమైన ఆలోచన చేయండి. రెండవ విషయం బి.సి.ల గురించి చాలా వివరంగా చెప్పాను. మురళీధరరావు కమిటీ సిఫార్సుల ప్రకారం—హైకోర్టు తీర్పు ప్రకారం—శారీకి 80 శాతము యిస్తారా? వనర్లు గురించి నేను చేసిన సూచనలు మీరు పాటిస్తారా? మూడవది ట్రైబియల్ ప్రాంతీయ స్వపరిపాలన గురించీకూడా నేను గట్టిగా కోరాను. రెగ్యులేషను ఆఫ్ 1979 విటెడ్డా చేయవలసిందిగా రికమెండు చేస్తూ మీరు సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకు పంపించారు — దయచేసి దీని మీద మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పాలి.

శ్రీ యం. రాజయ్య:—గౌరవసభ్యులు శ్రీ ఓంకార్ గారు ఈ విషయాన్ని లేవనెత్తడం యిది రెండవసారి. యంతకు ముందు సంవత్సరం నుంచి నేను వింటూనే వున్నాను, విషయం సంభవించినప్పుడు ధనవంతులు, దగ్గర పెరవారి దగ్గర వన్న వసూలు చేస్తే బాగుంటుందా? మీరు చెప్పిన విషయంలో వన్న వసూలు చేయాలంటే దీని విషయంలో ఒక నిర్దిష్టమైన రూలు, రెగ్యులేషను పెట్టాలి. విషయం అరిగిడి డబ్బు ఇవ్వమంటే ఉన్నవారు వన్న ఇవ్వమంటే యిస్తారా? లేనివారు దీనిని సపోర్టు చేయవచ్చు. ఉన్నవారు దీనిని ఒప్పుకుంటారా అని నేను అనుమానపడుతున్నాను. ఓంకార్ గారు చెప్పిన సూచన ప్రకారంగా సమాజంలో యిటువంటి చర్య తీసుకోవాలంటే నిర్దిష్టమైన రూలు పెట్టవలసిన అవసరం ఉంటుంది.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—అధికశాఖామాత్యుల మీద నాకు పూర్తి సానుభూతి ఉంది, రాష్ట్ర అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేపట్టడానికి కావలసినటువంటి వనర్లు గురించి మీదృష్టికి తీసుకుని వచ్చాను. దీని మీద ముఖ్యమంత్రిగారై నా వెంటనే నిపుణుల కమిటీని ఏర్పాటు చేయండి. రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత దీని గురించి ఒక పట్టు చేయండి. తరువాత దానిని అమలు జరపవచ్చు.

శ్రీ యం. రాజయ్య:—గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు నిపుణులు సంఘాన్ని వేసినా వారు రిపోర్టు ప్రకారం ధనవంతులు మీద వన్న వేస్తే వారు ఎంతవరకు కడతారు? దీని విషయం పరిశీలిస్తామని—మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—మీరే ఏమి కమిటీని వేస్తారు? మీరే లఞాతోండ్ల వేరి అనుమానాలు పెట్టుకుని చెబుతున్నారు.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి :— నేను మంత్రిగారిని ఎక్కువ ఇబ్బంది పెట్టమని Without going into the merits, legality or otherwise I have suggested an authority on the lines of Finance Commission for distribution of resources between the districts and regions. స్టేట్ గవర్నమెంటు అన్ని జిల్లాలలోను డెవలప్ మెంట్ వర్కులు చేపట్టే అవకాశానికి పిలుగు రీజిమెంట్ కేంద్ చేయడానికి ప్రామాణికంగా కమిషను లైనులో ఉండాలి. దైనా అలా చేయడం? బ్యాంక్ వర్కు డిస్ట్రిబ్యూట్ లో ఎక్కువగా అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేయాలంటే దీనిని ఏమైనా పరిశీలించాలి. దీనితోబాటుగా మెడికల్ అండ్ హెల్త్ బడ్జెట్ స్పెషల్ లో 39.7 కోట్ల రూపాయలు చూపించారు. ఎనెమిక్ ప్రోగ్రెస్ లో 38.90 కోట్ల రూపాయలు చూపించడం జరిగింది. ఎఫిగరు కరెక్టు? ఈ ఫిగరు కరెక్టు? దీని గురించి ఏ ఫిగరు కరెక్టు మంత్రిగారు చెప్పాలి.

శ్రీ యం. రాజయ్య :— సమరసింహారెడ్డి గారు చాలా చక్కని విషయాన్ని సభ రృద్ధికి తెచ్చారు. వెనుకబడ్డ ప్రాంతాల అభివృద్ధికి ఏదైనా కమిటీ లేని అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేపడతారా అని గౌరవసభ్యులు అడుగుతున్నారు.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి :— కమిటీ గురించి అడగడం తేకు. డిస్ట్రిబ్యూషను ఆఫ్ రిసోర్సెస్ గురించి అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఎస్. టి. రామారావు :— ఓంకారుగారు ఈ సందర్భములో — నేను ఏమరుపాటుగా వుండలేను. ఎందుకంటే, ఆయన చాలా ప్రివంగా ప్రతిపాది చెబుతున్న విషయం నేను అబ్జర్వ్ చేస్తూనే వున్నాను. వా సూచనలు బాగానే వున్నాయి. కాని, ఇది జాతీయపరమైన మానసిక ప్రస్థతి మారితేనే తప్ప — ఇది ఈనాడు మన రాష్ట్రములో ఈ ప్రభుత్వము చేస్తుందని నేను గట్టిగా చెప్పలేకున్నాను. మన రాష్ట్రములో సేవనలో పాలన వుంది. డిస్ పాటిస్ ఇన్ వెల్లు పొజిషన్ అనేది మేము ముందు పెట్టుకొనే ఆశయం, అదర్థం — సర్వ సమతాభావ మానవత్వం కావలెనని కోరే వాండలో నేనొడిచి. నేను దాన్ని అప్రిసియేట్ చేస్తున్నాను. వారు చెప్పే విషయంలో పూర్తిగా సానుభూతి వుంది. కానీ అవకాశం వచ్చినప్పుడు, అనుకొన్నది అచరించబడుతుందని వారికి నవనయంగా మనవి చేస్తున్నాను.

అదే సమరసింహారెడ్డిగారు చెప్పినప్పుడు, వారు జిల్లాల విషయాలు జిల్లాలో వెనుకబడిన సంగతి గాని లేకపోతే జిల్లా ప్లానింగ్ గానీ ఎవ్వరికీ వుండే తెలుసుదేం ప్రభుత్వము వచ్చిన తరువాత, జిల్లా రివ్యూ బోర్డును వేయడం జరిగింది. ప్రభుత్వ నిధులు పరిధంగా డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయబడుతున్నాయో, సక్రమంగా వెనుకబడిన తనాన్ని గుర్తించి అందజేయబడుతున్నాయో లేదా అనే విషయం మేము ఇదివరకే చేసుకొన్న విధానము. అది వారికి తెలుసు. పూర్తిగా వారి జిల్లాలో కూడా రెవ్యూ బోర్డు వున్నాయి. వారు అందులో సభ్యులు కూడా. జిల్లా ప్లానింగ్ బోర్డులో కూడా సభ్యులుగా వున్నారు. అధికారులతో వారు చర్చించడం అరుగుతున్నది. వైగా తెలాయుంపుతో కూడా — అధికారులు

వుంది. అక్కడ ఎస్.టి.లు ఎక్కువగా వున్నారు. అలాగే యింకో జిల్లాలో ఎస్.సి.లు వున్నారు. యింకో జిల్లాలో ఆర్థికంగా వెనుకబడిన వర్గాల వారున్నారు. ఆర్థికంగా సంక్షోభం చెందే వాతావరణంలో ఈ వ్యత్యాసాలను గురించి, సహాయం చేయడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు వారు ఏదో లి కోట్ల రూపాయలు తేడా వచ్చిందని అన్నారు. Difference is shown under housing as it relates to medical infrastructure. కాబట్టి ఈ లి కోట్ల రూపాయలు అక్కడ వుంది. దాన్ని గమనించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ విషయంలో జిల్లా వెనుకబడిన తనాన్ని పూర్తిగా గుర్తించడం జరుగుచున్నది. అదేవిధంగా అందరికీ కూడా సరియైన సమ భాగము, వారికి స్వాతంత్ర్య ఫలితాలు గంచిపెట్టాలనే భావంతో పని చేస్తున్నామని సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు:—సర్కారియా కమిషన్ యొక్క రెకమెండేషన్స్ వి అమలు చేస్తారా? ఫయనాన్స్ కమిషన్ అపాయింట్ చేస్తారా? లోకల్ బాడీస్ కు ఫండ్లు.....

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:— నేషనల్ లెవెల్ లో ఫయనాన్స్ కమిషన్ అంటూ ఒకటుంది. ఇది రిపోర్ట్స్ ని స్టేట్స్ కు, సెటర్స్ కు డిస్ట్రిబ్యూట్ చేసే విషయంలో ఈ కమిషన్ ఏర్పాటు చేయబడింది. గాడిత్ కమిటీ రిపోర్ట్ కూడా వచ్చింది. తరువాత ఫయనాన్స్ కమిషన్ రిపోర్ట్ అదే లైన్స్ మీద ఇవ్వబడింది. ఈ రోజు వచ్చింది ఏమిట చేస్తానిక సంకలు — ప్రారాబాదు మునిసిపల్ - రిపోజేషన్, జిల్లాలో మునిసిపాలిటీస్ వున్నాయి; నుండల్స్ వున్నాయి. అక్కడ ఒక్క కార్యక్రమం కూడా చేపట్టడం లేదు. డబ్బులు సెట్రల్ గవర్నమెంటు నుండి రావడం లేదని స్టేట్ ఏవిధంగా అంటున్నదో, అదే విధంగా జిల్లాలో స్టేట్ గవర్నమెంటు నుండి ఫండ్లు రావడం లేవని చెబుతున్నారు. దీన్ని అమలు జరిగేట్లు చూడండి. ఫయనాన్స్ కమిషన్ లైన్స్ లోపల ఒక ఏభారిటీని జిల్లాకి, తరువాత లోకల్ బాడీస్ కు ఫండ్లు డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయడానికి ఏర్పాటు చేయండి. సమ్ గెడ్ లైన్స్ పెట్టండి. మీరు ఫండ్లు ఎలాట్ చేస్తామని అనకుండా, టేబుల్ లోపల ఏ గదిలో ఏది ఉన్నదో అటానూటీక్ గా పోయే పరిస్థితిని మీరు కలుగజేస్తారా? ముఖ్యంగా తెలంగాణ ప్రాంతము చాలా సెగ్ లెట్టు చేయడం — తెలంగాణా ఎకౌట్రీ ఏమిటి? తెలంగాణా ఆదాయం ఎంత? ఈ విషయం గురించి ఉదయమే చెప్పాను. ఎంత ఖర్చు పెట్టారు? ఈ వివరాలు చెప్పండి. ఎందుకంటే, ప్యాకెట్టుకు ఇచ్చినప్పుడు, అక్కడేమో యిచ్చినట్లు చూపుతున్నారు. తరువాత ఖర్చు కాలేదని వాసు తీసుకొంటున్నారు. ఉదయం 10 గంటలకు భోజనం చేసే వ్యక్తి రాత్రి 10 గంటలదాకా ఉపవాసం పెట్టి, 10 గంటల తరువాత భోజనం తినమంటే నా ఆకలి చచ్చి పోయిందని నేను తినలేనని అన్నప్పుడు, తినలేదు కాబట్టి గుజుకొని తింటున్నాననే విధంగా తెలంగాణా పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఆసమానశలను తొలగించాలన్నప్పుడు, ఒక ఫయనాన్స్ కమిషన్ లైన్స్ లో ఒక ఏభారిటీని ఏర్పాటు చేయడానికి ఆలోచన

చేస్తారా? ముఖ్యమంత్రిగారు జిల్లా రివ్యూ కమిటీలున్నాయని అన్నారు. అక్కడ ఏమి జరుగుచున్నదో అందరికీ తెలుసు. దానిని గురించి రిపీట్ చేయడం అవసరం. ఇది అంత చనలో వుందా?

శ్రీ N. T. Rama Rao :—This is a matter concerning the Centre and State relations. భిన్న సంస్కారాలు, భిన్న నాగరికతలు, భిన్న జాతులన్న ఈ దేశములో - among all the diversities, unity is our key-note. దాని విషయంలో పూర్తిగా శ్రద్ధ వహించవలసిన పాధ్యత వుందని చెప్పడం అరిగింది. కానీ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో జాతి అంతా ఒకటే, భాష ఒకటే. దీనిలో వ్యత్యాసాలు వుంచుకోవడం మంచిది కాదని, ఇవివరకు వేర్పాటు వాదుల్లో వచ్చిన అనర్థాలు చవిచూచిన వారం కాబట్టి, ఇప్పుడు కేటాయింపులు కూడా నమరు పరిశీలన చేశారు. ఇరిగేషన్ ఫెసిలిటీ అక్కడ ఏ వనరులున్నాయో, వాటికి ఈనాడు రాయలసీమకు గాని, తెలంగాణాకు గాని, ఎప్పుడూ కనిపిని ఎరుగని విధంగా అక్కడ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టు తీసుకొనబడుతున్నాయని అంటే, వాటిని అభివృద్ధి చేయాలనే పాధ, తపన ప్రభుత్వావిధతప్ప, వెనుకబడిన తనాన్ని వుచాటని మూత్రం ఏమీ లేదు. అన్ని ఫీఫరెన్సెస్ ఇవ్వబడతాయి. కానిస్టిట్యూషనల్ స్టాటస్ వుండదు. అందరికీ తెలుసు. దాచుకొనేది లేదు. అందరం బడ్జెటు గురించి చూపు చేశాము. ఎవరెవరికి ఏ ఏ ప్రాంతానికి ఎంతెంత కేటాయించింది కూడా పూర్తిగా గుర్తించాము ఇంకా ఏమయినా వుంటే చేసుకొంటాము ప్రత్యేకంగా. మనలో మనకు విశ్వాసము కేకుండా, ఒక కమిషన్ చెప్పి ఇతే విశ్వాసం వుంటు దనే భావన వుండడం మంచిది కాదు. ఏమయినా లోపాలంటే మీరు చెప్పండి, ప్రభుత్వవేరంగా - డిపార్టుమెంటు వుండి, అధికారులున్నారు. నేను హామీ కూడా ఇస్తున్నాను. ఇట్ ముడ్ బి డన్. ఒక కమిషన్ కావాలని ప్రాంతీయ అనుమానాలు పెట్టుకోవడంకన్నా, సరియైన అవగాహనతో రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధి చేసుకొందామని సవరణంగా మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. రామకృష్ణారావు చౌదరి :— ముఖ్యమంత్రిగారు స్టేట్ లెవెల్ లో ఫయినాన్స్ కమిషన్ లాంటిది సాధ్యము కాదని అన్నారు. I request the Hon. Chief Minister at least to consider to have regional development boards with statutory powers. మూడు రిజియన్లకు మూడు రిజిసర్ డెవలప్ మెంట్ బోర్డులను ఏర్పాటు చేసే ఆలోచన ఉందా?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :— ఆలోచన లేదు. ఎందుకంటే విశ్వాసంతో నమ్మకంతో మనము జాతీని అభివృద్ధి చేసుకోవలెను. ఈనాడు ఏమీ జరగడం లేదని చెప్పినట్లయితే నేను పరిశీలన చేస్తాను. I will give whatever details he wants.

శ్రీ ఎం. రామకృష్ణారావు (భిమ్మం) :— గత బడ్జెటు సమావేశంలో, గ్రామాల్లో విద్యుచ్ఛక్తి వచ్చినవోట, బజార్లో ఎక్స్ మెండ్ చేయాలంటే 2-3 పోల్స్ కావలసి వస్తున్నది. ఒక్కొక్క పోల్ కు 1,500 రూపాయలు కాట్టాలని ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు వాళ్ళు అంటున్నారు. రాజ్ రెడ్డి గారు విద్యుచ్ఛక్తి కాళా

మాతృమూగా పున్నప్పుడు, దీన్ని తొలగిస్తామని వాగ్దానము చేశారు. ఇప్పటికి చెప్పి అరు నెలలయింది. జిల్లాలకు ఆర్డర్లు రాలేదు. దీన్ని ఆలోచన చేస్తారా? పూరితో కరెంటు వుంటే విద్యుచ్ఛక్తి వున్నదానికిగ్గింర తెక్క ఆ వూరు. అయితే బజారుల్లోకి కరెంటు రారు, గత సంవత్సరం యిచ్చిన వాగ్దానమును నిలబెడతారా?

విద్య విషయంలో ఇంత పెద్దగా చెబుతున్నారు. ఇన్ని స్కూళ్ళు తెరచామని అన్ని స్కూళ్ళు తెరచామని చెబుతున్నారు. అటా కాకుండా, 1988లో లిట్రసీ కాలం ఎంత? 1989లో లిట్రసీ కాలం ఎంత? లిట్రసీని ఇంత పెంచమని చెప్పగలుతారా?

ఇండ్ల స్థలాలకు గత సంవత్సరం అరలు బడ్జెటు లేదు. 4-5 సంవత్సరాల నుండి ఇండ్ల స్థలాలకు పెట్టుకొన్న అప్లికేషన్స్ పెండింగులో వున్నాయి. ఇండ్ల స్థలాల కోసము పెట్టిన అప్లికేషన్స్ కన్సిడర్ చేస్తారా? గత సంవత్సరంలో ఇన్ని ఇండ్లు ఇచ్చామని చెప్పారు. గత సంవత్సరం మా జిల్లాకు 4 వేల ఇండ్లు వుంటే ఈ సంవత్సరం 1200 ఇండ్లు వచ్చాయి. అంటే ఈ సంవత్సరం ఇండ్ల సంఖ్య తగ్గించారు. ఈ సంఖ్యను పెంచుతారా?

శ్రీ ఎమ్. రాజయ్య :—అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు మొదట అడిగిన 8-00 గం. ప్రశ్నకు ఉదయం చర్చకు వచ్చినప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు దానిని పరిశీలిస్తామని సాయంత్రం చెప్పడం జరిగింది. ఇప్పుడు నేను ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటు అధికారులతో చర్చలు జరుపుతున్నాను. ప్రతిగ్రామంలో ఎలక్ట్రిసిటీ గొడవలే ఎక్కువగా వినిపిస్తున్నాయి. దానివల్ల రైతులకు చాలా నష్టాలు వస్తున్నట్లు అనేకమంది నాకు చెప్పడం జరుగుతున్నది. ఆ విషయాలు అధికారులతో చర్చించడం జరుగుతున్నది. లిట్రసీ పెరిగిందా లేదా, పెరిగితే అది ఏ కాలంలో పెరిగిందని సభ్యులు అడిగారు. ఆ ఫిగర్స్ ఇప్పుడు నా దగ్గర లేవు. అవి తరువాత నేను వారికి చెబుతాను.

శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి :—అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు ఒక ప్రశ్న అడిగారు, దానికి సమాధానం రాలేదు. హరిజనులకు కాని గిరిజనులకు కాని వెనుకబడిన తరగతుల వాటికి కాని ఇళ్లు శాంక్షను చేస్తున్నారు. మా జిల్లాలో చాలా ప్రదేశాలలో ఇళ్లు శాంక్షను చేస్తున్నారు. వాళ్ల దగ్గర పట్టా సర్టిఫికేట్లు ఉన్నాయి. ప్రయివేటు లాండు ఎంక్వయిర్ చేస్తున్నారు. డి.డి. అవన్నీ డిక్లెయిరునాయి, డబ్బు లేదని అవార్డు ఎవ్వరెట్టారు. చాలా ప్రదేశాలలో వారు రూ. 811 లు చొప్పున కట్టారు. అటువంటి కేసులన్నింటికీ కంపెన్ నేషను ప్రభుత్వం పే చేస్తుందా? ఎందుకంటే ఆ వలెదారు కంపెన్ నేషను పే చేస్తే నేనైన భూమిలో అదుగు పెట్టండని అంటున్నాడు. కలెక్టరు ఇళ్లు శాంక్షను చేశారు. 3 సంవత్సరాల క్రిందట రూ. 811 లు చొప్పున కట్టారు. ఇళ్లు శాంక్షను అయినాయి. అందుచేత ఆ వలెదారులకు కంపెన్ నేషను పే చేయడానికి ఈ బిల్లులో ఏమైనా చేసారా?

శ్రీ ఎస్. జి. రామారావు — అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన శ్రీ బాగారెడ్డి గారు చెప్పారు. మాసింగు విషయంలో కొత్త స్థలాల్లోనే కట్టనక్కర లేదు, 20 ఇళ్లు అనేది నిరారణంగా ఉండనక్కరలేదు, ఈనాడు గ్రామంలో ఒకటి, రెండు కుటుంబాల రజకలు ఉంటున్నారు. వారికి 20 ఇళ్లు ఉంటే కాని మేము కట్టము అని అనడం చొరపాటు అవుతుంది. ఈ నాడు లాండు కాన్స్ట్రీ అయింది. కనుక వారికి ఉన్న ఎంబీ స్థలాల్లో 4 ఉన్నా, 5 ఉన్నా, 10 ఉన్నా, 8 ఉన్నా కట్టండి అని చెప్పడం జరిగింది. లాండు ఎక్స్‌జిజిషన్ విషయంలో వారికి డబ్బు కట్టలేదన్న మాట విజం ఏమారుగా 15 కోట్ల రూపాయల రజక ప్రభుత్వం ఇవ్వవలసి ఉంటుంది. నేను బిల్లుకొంటున్నాను ఇవ్వమనమూ వానవ. వై. తే. స్థలాలు ఎక్స్‌జిజిషన్ ప్రాసీడింగ్స్‌తో మనం స్పాఫీ-వరచుకోదలచు కున్నామో వాటికి ముందుగా డబ్బు ఉవ్వండి, వాటికి వీలైనప్పుడు ఇవ్వండి అని చెప్పడం జరిగింది. కనుక పీటి విషయంలో వారికి వెంటనే ఆ మొత్తాలు చెల్లించడం జరగ తుంది వారికి వివరంగా మనకు చెప్పాను.

శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి — అధ్యక్షా, వాకు సంతృప్తి లేదు. 20 ఇళ్లు ఉంటేనే కాని ఇవ్వరు అని గ్రామాలలో ఉన్న అన్-ఇడ్యుకేటెడ్ వారికి కూడా తెలిసింది 914 సంవత్సరాలు అయింది. రూ. 911 ల చొప్పున కట్టి. వారికి కలెక్టరు ఇళ్లు శాంక్షను చేసారు అవార్డు పాస్ చేయడం లేదు, మిగిలిన ఫ్యాక్టరీలో అన్నీ పూర్తి అయినాయి. ఎందుకు అవార్డు పాస్ చేయడం లేదని అంటే కలెక్టర్ దగ్గర డబ్బు లేదని అంటున్నారు, వారికి డబ్బు ఇస్తే ఈ సమస్య పూర్తి అవుతుంది.

శ్రీ ఎస్. జి. రామారావు — అధ్యక్షా: రెండవ అభిప్రాయం కూడా నేను ఇప్పుడు తెలుసుకున్నాను. ఇంతకముందు చాలామంది రూ. 911 ల చొప్పున కలెక్టరు ద్వారా కట్టారు, కలెక్టరుగారు మంజూరు చేసారు. అది ఇంకా శాశ్వతం కాలేదు. అవి పూర్తి కాలేదని చెప్పారు, ఆ విషయంలో నేను కూడా ఓకేచేసుకున్నాను. ఈనాడు సెకండు ఛెక్ శాంక్షను చేస్తున్నాము సెకండు ఛెక్ నెక్స్ట్ ఇయర్ -1990 మార్చి 31 వరకు కూడా కలిపి 2 లక్షల ఇళ్లు ప్రత్యేకంగా ఏకర్ నెడ్లనుకు అదే పథక క్రింద ఇవ్వడం జరిగింది. కనుక ప్యాప్రమోనతవాకు ఎక్కువగా ఉన్న పరిధిలో వారిని గమనించడం, గుర్తించడం జరుగుతుంది. అంతేకాకుండా ఈనాడు మునిసిపాలిటీలో ఉన్నటువంటి పేద వారికి రీ లక్షల గృహాలు ఇవ్వడం జరిగింది. ఇదివరకు లేని ప్రాముఖ్యత ఈనాడు వక్కా ఇక్కకు వచ్చింది. తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత మూడు రీ లక్షల 50 వేల ఇళ్ళు ఈ రీ సంవత్సరాల కట్టాము. దానికి అత్యంత గమనీయమైన ప్రాధాన్యత వచ్చింది. వెస్ట్ బెంగాల్ నుంచి ఇతర రాష్ట్రాలనుంచి ఈ కార్యక్రమం ఇక్కడ ఎలాగ జరుగుతున్నదో చూసి రమ్మని పంపించడం జరిగింది. ఈ విధంగా ఇంత పాపులర్ అయిన విధానాన్ని పూర్తిగా అమలు చేస్తాము సాధ్యమైనంత త్వరలో అని వారికి తమద్యారా మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. జాగరెడ్డి :—ఇంతవరకు చేసింది పత్ర తిండిలో అది, డి. డి. లాప్స్ అవుతుంది. ఆ టైమ్ ఓవర్ డేట్ నుంచి మళ్ళీ ఇంజనీరింగ్ గవర్నమెంటుకు కట్టవలసి వస్తుంది. డి. డి. క్యాన్సిల్ అయిపోతే మళ్ళీ ఆ భూమిని ఎక్స్‌యూరీ చేసుకొనడం కష్టం. ఎక్కిడైతే గవర్నమెంటు లాండు లేవో అక్కడ ప్రయత్నం చేయాలి.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :—అట్లాగే, దీని విషయంలో వెంటనే అంటే అవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎమ్. రామకృష్ణారావు :—ఈ సంవత్సరం బడ్జెటులో దానిని స్పెషల్ గా ఇవ్వకపోతే ఇదివరకు డబ్బులు కట్టినవి ఈ సంవత్సరం రాకండా పోతాయి. ఈ సంవత్సరం స్పెషల్ గా డ్రాయిన్ తీసుకొని రూ. 31 లు కట్టిన వారికి ఇళ్ళ ప్లాటును ఏవైతే కాండ్లను చేసారో వారికి ఈ బడ్జెటులో ప్రత్యేకంగా డబ్బు పోవేట్ చేస్తారా, లేదా?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :—హౌసింగు డిమాండు వచ్చినప్పుడు ఈ విషయాలన్నీ డిస్కస్ చేస్తాము. అప్పుడు ప్రభుత్వం ఏదైనా చేస్తుందో చెప్పడం జరుగుతుంది.

శ్రీ సి.పావ్. విఠల్ రెడ్డి :—భర్తడా, 1985 సంవత్సరం నుంచి 1988 వ సంవత్సరం వరకు ఎన్ని మెగావాట్ల విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తి చేసారు? మన ఉన్నత న్యాయస్థానం సుప్రీం కోర్టు తీర్పు ప్రకారంగా భూసంస్కరణల చట్టమునకు సవరణలు తీసుకొని రావడానికి ఎప్పుడు పూనుకుంటారు? మనం 200 ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలు ప్రారంభించాము. వాటిలో డాక్టర్లును, సిబ్బందిని ఎప్పుడు భర్తీ చేస్తారు? విద్యా రంగంలో 20 వేల ఉపాధ్యాయ వెకెన్సీస్ ఉన్నాయి మన రాష్ట్రంలో. ఈ విషయంలో గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారు రెండు మాసాల క్రితం ఒక ప్లేట్ మెంటు చేసారు. జాతీయ విధానం ప్రకారంగా 1 : 40 టీచర్లు విద్యార్థుల నిష్పత్తి ప్రకారంగా ఒక నెలలో ఉన్నటువంటి వెకెన్సీలన్నింటినీ ఫిల్ చేస్తామని ప్లేట్ మెంటు ఇచ్చారు. అవి ఎప్పుడు భర్తీ చేస్తారు అనే విషయాలు ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :—1987-88 సంవత్సరంలో 2738 మెగావాట్ల విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తి చేయడం జరిగింది. 1987-88 సంవత్సరానికి వచ్చేసరికి అది 31.4 మె. వా. విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తి జరుగుతుంది. అయినా యీ విద్యుచ్ఛక్తి సరైన నిష్పత్తిలో ఉత్పత్తి కావడంలేదు. ధర్మల్ పవర్ జనరేషన్ 2/3 వంతులు ఉండాలి. అంటే మూడు వంతులలో రెండు వంతులు ధర్మల్ జనరేషన్ ఉండాలి. ఒక వంతు హైడ్రో పవర్ ఉండాలి. అది యిప్పుడు రివర్స్ అయింది. 1/3 వంతు ధర్మల్ ఉంది. 2/3 వంతు హైడ్రో జనరేషన్ ఉంది. ఈ పరిస్థితులలో ప్రకృతి వైపరీత్యాలు వచ్చినపుడు విద్యుచ్ఛక్తి కొరత వస్తున్నది. అందువల్ల ధర్మల్ కెపాసిటీని పెంచడానికి విద్యుచ్ఛక్తి బోర్డు వారు ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. దానికొరకు ముద్దనూరు ధర్మల్ పోల్ షెక్కు, విజయవాడ

8-10 గం.
సాయంత్రం

ఫేజ్ 2 లు, విశాఖపట్నంలో ప్రత్యేకంగా 1000 మె. వా. ధర్మల్ ఉత్పత్తి కేంద్రాన్ని పెట్టాలని ఆలోచన చేయడం జరిగింది. అంతేకాకుండా గాన్ ద్యానా విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తి చేసుకోవాలని చూస్తున్నాము. ఈ విధంగా మనకు ఉన్న విద్యుచ్ఛక్తి కొరత తీర్చుకోవాలి. నదులలో నీరు తక్కువ అయినా విద్యుత్ కొరత లేకుండా కోత విధించకుండా మాడటానికి ఆ విధంగా మన పారిశ్రామిక అభివృద్ధికి, రాష్ట్ర అభివృద్ధికి పాటుపడాలని చూస్తున్నాము.

ఇక విత్ రెడ్డిగారు భూసంస్కరణల విషయం ప్రస్తావించారు. ఇది 85 సంవత్సరాల క్రితం ప్రవేశపెట్టింది అనుకుంటాను. ఇప్పుడు మేము అధికారంలో ఉన్నాము కాబట్టి ఏ రాయి వచ్చినా మా నెత్తిన పడుతున్నది భూసంస్కరణల విషయంలో సరైన క్రద్ధతీసుకొని పరిశీలించడం జరుగుతున్నది. ఏవరో బినామీ దారులు 80 సంవత్సరాల క్రిందట పాపాలు చేసారు. వారిని వెనుకకు తీయాలంటే ఎక్కడో బీదవారు 2, 5 ఏకరాలు ఉన్నవారు ప్రక్కన ఉన్న కామందు పొలం కొనుక్కోవడం జరిగింది. అసలే అతను బీదవాడు. అటువంటిని తిరగదోడలంటే ఆలోచించాలి. అతను మార్టిన్ లిమిట్ లోనే ఉన్నాడు. అయినా దీని విషయంలో ఇదివరకు ప్రతిపక్షాల నాయకులతో మీటింగులు పెట్టాము. దీనివిషయంలో త్వరలోనే నిర్ణయం తీసుకోవడం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

ఇక ఉపాధ్యాయుల నియామకం విషయంలో మనం ఈ సభలో ప్రతిరోజూ చర్చిస్తున్నాము. మనకు ఉన్న వనరులు, రాబడి ఏమిటో మనకు తెలుసు. ఖర్చుల విషయంలో కూడా ప్రభుత్వం ఆలోచించుకోవాలి. ఆర్థికరంగంలో డిస్టిన్ కూడా కావాలి. మనకు బాధలు ఉన్నాయి. ఇప్పటికే విద్యార్థిగానికి ప్రభుత్వం 800 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నది. మరల వేలకు వేల ఉపాధ్యాయులను వనిలోనికి తీసుకుంటే ఏమీ అవుతుందో తమరే తెలియజేయండి. ముందుగా ప్రాథమిక విద్య రాష్ట్రంలో బాగు పడాలి. ప్రైవేటురీ ఎడ్యుకేషన్ ప్రభుత్వ బాధ్యత. ఈ ఇల్లిటరేసీ పోవాలంటే స్కూలు ఎడ్యుకేషన్ యీ ప్రభుత్వ బాధ్యతగా ఉంది. హయల్ ఎడ్యుకేషన్ అగ్గరి. ఏదో కలెక్టరు, డాక్టరు, ఇంజనీరు కావాలనుకునేవారు చేపే ప్రయత్నానికి ప్రభుత్వం వేద ప్రజలను బలి చేయడానికి యిష్టపడడంలేదు. ఇప్పుడు గౌరవనీయులైన ఆర్థికశాఖామూఖ్యులు చెప్పారు. ఫర్నింగ్ వైల్ తెర్నింగు అనే దానిని ప్రతి విద్యార్థికి తెలియచెప్పవలసిన అవసరం ఉంది. వారు చదువుకుంటూనే సంపాదించుకుంటూ దేశాభివృద్ధికి పాటుపడుతున్నారనే సంకల్ప వారికి లుగజేస్తే వారికి దేశాభివృద్ధిలో పాటు పంచుకుంటారనే పరమానందం ఉంటుంది. ఈ విధంగా యిప్పుడు మన విద్యా విధానాలు సరిచేసుకోవాలి.

శ్రీ సి.హెచ్. విత్ రెడ్డి :—ఇప్పుడు రాష్ట్రంలో 200 ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలు ప్రారంభించాము. అందులో డాక్టర్లు లేరు. మందులు లేవు. డాక్టర్లను ఎప్పుడు నియమిస్తారు? మందులు సప్లయి చేస్తారా?

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు :—వన్నులు వేస్తే ప్రజలకు యిబ్బంది. మేము కూడా వన్నులు సప్లయి చేయాలని, ప్రతి మండలానికి ఒక ప్రాథమిక కేంద్రం

వైట్ డానికి మా సిద్ధాంతంలో ఉంది వైద్యరంగం విషయంలో పేదవారికి వైద్యం చేయించడం ప్రభుత్వ బాధ్యత మా బాధ్యతలనుంచి తప్పించుకొనిపోము. వైద్య సదుపాయాలు చేసేది ప్రాథమిక వైద్యకేంద్రాలు కాబట్టి వాటి విషయంలో పూర్తిగా గమనించడం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :—గత ఎసంబ్లీ సమావేశంలోనే యీ వెనుకబడిన ప్రాంతాలగురించి చర్చించడం జరిగింది. మహబూబ్ నగర్ లో నీటిపారుదల విషయంలో చాలా అన్యాయం జరిగింది. భీమా ప్రోజెక్టు సంగతిపై రిజర్వేషన్లు పెని ప్రారంభిస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు వాగ్దానం చేశారు. అక్కడ పునాదిరాయి కూడా వేశారు. దానిని ఎప్పుడు ప్రారంభించి పూర్తి చేస్తారో ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు :—మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో కరువుకాటకాలు ఉన్నాయని పూర్తిగా గుర్తించాము. అందుకే జూరాల ప్రోజెక్టు కొన్ని లక్షలతో నామమాత్రంగా ప్రారంభించిన దానిని యీనాడు దానికి శిథిల పడిన దానికి 25 కోట్ల రూపాయలు మంజూరు చేసాము. ఆ ప్రోజెక్టు ద్వారా వచ్చే సంవత్సరం నీరు యివ్వాలని నిర్ధారణ చేయడం జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇక భీమాలో అంతర్భాగమైన రెండవ దశగురించి సభ్యులు చెప్పారు. ఇప్పుడు యీ జూరాల ప్రోజెక్టు పూర్తిచేసి నీరు అందించిన తరువాత భీమా ప్రోజెక్టు కూడా తీసుకుంటామని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు :—ముఖ్యమంత్రిగారు యీ మధ్యనే కనిగిరి కాల్వకు 5 లక్షల ఎకరాల కొరకు 500 కోట్ల రూపాయలతో స్కీము ప్రారంభించారు. చాలా సంతోషం. కాని రాయలసీమలో వలెనే తెలంగాణాలో ఒక్క నీటి పారుదల ప్రోజెక్టు ప్రారంభించలేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు వరంగల్ జిల్లాలో నల్లంపల్లి కాల్వ పనిని ప్రారంభించినపుడు మేము వారిని కలిసాము. ఆ రోజు ముఖ్యమంత్రిగారు వాగ్దానము కూడా చేశారు. 284 కి.మీ. నుంచి 347 కి.మీ. అంటే 63 కి.మీ. త్రవ్వడానికి పూనుకుంటే 5 లక్షల ఎకరాలు సాగు అవుతుంది. ఇది నిజాం కాలంనాటి పోచంపాడు కాలువ. జనగామ, నల్లగొండ, కరీంనగర్ జిల్లాలో కొంత భాగం సంబంధించిన ఎగువ కాల్వ త్రవ్వడానికి దాదాపు 230 కోట్ల రూపాయలు అవుతుంది. దానిమీద బిడ్డి ముందు ప్రారంభం చేస్తూ ముఖ్యమంత్రిగారు ఆ పనిని ప్రారంభిస్తామని చెప్పారు. ఆ ఎగువ కాల్వకు డబ్బు ఎప్పుడు మంజూరు చేస్తారు? రెండవది రైతుల వద్ద నుంచి రుణాలు వాటి వడ్డీ సొమ్ము బలవంతంగా వసూలు చేస్తున్నారు. ఈ రోజు కరీంనగర్ జిల్లాలోని సత్యనాయకరెడ్డి బ్యాంకులోనే అత్యవశ్యత తీసుకున్న విషయం చర్చించాము. మనం డబ్బు వసూలు చేయవలసిన అవసరం ఉన్నమాట వాస్తవమే. కాని బలవంతంగా పోయి తలుపులు పగలగొట్టి గొడ్డను అమ్మి డబ్బు వసూలు చేసే వద్దతి చేయకుండా ముఖ్యమంత్రిగారు సరైన ఇన్స్పెక్షన్స్ ఆఫీసర్లకు యిచ్చి రైతులను కాపాడాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సి. అనందరావు :—డిమాండ్ను మీరు అన్ని విషయాలు మాట్లాడినా వచ్చును. జనరల్ డిస్ కషన్ ను యిక్కడ ఎలా చేయకూడదు.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు :—మంత్రిగారు నేను చెప్పేది అర్థం చేసుకునే బాగుంటుంది. నేను ముఖ్యమంత్రిగానీ ఈ రుణాలు బలవంతంగా వసూలు చేయకండా జనరల్ ఇన్ స్పెక్షన్ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. రెండవది ఏమిటంటే రైతులు ఈ విద్యుచ్ఛక్తిలో పోటీలో వల్ల చాలా బాధలు పడుతున్నారు. 220 కె. వి. లైన్స్ తెలంగాణలో లేవు. అందువల్ల ప్రతి రైతు మోటారు ఒకసారి వాకాలిపోయాల్సింది. అందువల్ల రైతులకు మోటారు వెండిగు చాపిలు ప్రభుత్వం భరిస్తుందా? తరువాత చేనేత కార్మికులు జీవనోపాధి లేక 26 మంది చనిపోతే దాని మీద రిప్రజెంటేషన్స్ ఇచ్చాము. ప్రభుత్వం దీని మీద 40 లక్షల రూపాయలు పొండ్లూం కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా వారికి వారి శ్రేయస్సు చూడడానికి ఇచ్చారు. దానికి కాదనడంలేదు. కానీ అక్కడ చనిపోయినవారికి ఎక్స్ గ్రేషియా 10,000 రూపాయలు కేటాయిస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు అన్నారు. కానీ అది ఇంతవరకూ కేటాయించలేదు. వెంటనే కేటాయిస్తారా?

6-20 గం.
సాయంత్రం

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :—అధ్యక్షా, కాకతీయ రెండవ దళ కాలన వల్ల 6 లక్షల ఎకరాలకు ప్రయోజనం కలుగుతుందని గౌరవసభ్యులు తెలియ జేశారు. ఈ విషయం ప్రభుత్వం గుర్తించింది కాబట్టి వరల్డ్ బ్యాంక్ ఎయిడ్ రావడంతోనే దానిని ఉద్యతంగా ప్రారంభించడం, పూర్తి చేయడం జరుగుతుంది. వారు చెప్పినట్లు రెండవ దళ తీసుకొంటాము. ఒకసారి ప్రతిదీ తీసుకొని ఇన్వెస్టిగేషన్ పేరుతో కొద్దికొద్దిగా డబ్బు ఖర్చు పెట్టడం ప్రభుత్వానికి ఇష్టంలేదు. సాలిడ్ గా తీసుకొని ఒక నిర్దిష్టమైన కాలంలో పూర్తి చేయాలన్నది ప్రభుత్వ భావన అని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక వారు మోటార్స్ కాలిపోయిన విషయం తెలియజేశారు. డిస్ట్రిబ్యూషన్ సరిగా లేదు. ఇదివరకు ఉన్న అవకతవకలవల్ల, 1982 కె. వి. సబ్ స్టేషన్లుగాని లేక 33/11 కె. వి. సబ్ స్టేషన్లుగాని సరైన విధానంలో నిర్మించకపోవడంవల్ల విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరాలో హెచ్చుతగ్గులవల్ల మోటారు కాలిపోవడం వంటివి జరగడంవల్ల మనం బాధపడుతున్నాం. 1982 కె.వి. సబ్-స్టేషన్లు 1982 పెట్టడం జరిగింది, అదేవిధంగా 33/11 కె. వి. సబ్-స్టేషన్లు 204 పెంపెంట్ ప్లాన్ పీరియడ్ లో నిర్మించడం జరిగింది. ఏటన్నింటి విషయంలో ప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసుకొంటుంది. ఎందుకంటే సామాన్య మానవుడికి విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా లేకపోగా మోటారు కాలిపోవడం దురదృష్టకరమైన విధానం. ఈ లోపాన్ని సరి చేయడం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు :—చేనేత కార్మికులకు ఎక్స్ గ్రేషియా విషయం చెప్పండి.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :—ఒకరి చావులకు ప్రభుత్వం కూడా పట్టించుకోవడమన్నది. దేనికి భాగ్యతి తెచ్చిపెట్టిన చేనేత కార్మికులు బాగుండాల్సిన

ఉద్దేశంతో సహకార పరపతి సంఘాలలో వున్న బోటుపాట్లను సాదిద్ది ఎవరైతే నిజంగా శ్రమ చేస్తున్నారో వారికే మట్టాలన్నది ప్రభుత్వ యోచనగా ఉంది. ఇలాంటి దురదృష్టకరమైన సంఘటనలు జరగడం చాలా బాధాకరమైన విషయం. దాని విషయం పూర్తిగా గమనించడం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

(శ్రీ) మహమ్మద్ అమానుల్లా ఖాన్ :— అధ్యక్షా, ఫైనాన్స్ మినిష్టరుగారు మైనారిటీస్ ప్రాబ్లం గురించి చాలా చక్కగా చెప్పారు. 4 రెసిడెన్షియల్ స్కూల్స్, కులీకుత్బుషా అర్బన్ డెవలప్ మెంట్ థాటిటీ ఫైనాన్స్ గురించి పూర్తిగా నిమనారిటీ ప్రాబ్లం అంతే కాదు. మేము ఈ హాస్ లో ఎన్నో సార్లు చెప్పాము. మైనారిటీ కమిషన్ రిపోర్టు 1983 నుంచి ఇప్పటివరకు పెడింగుతో ఉంది. మైనారిటీ ఫైనాన్స్ కమిషన్ గురించి రికమెండ్ చేశారు. కాని ఇంత వరకూ ప్రభుత్వం ఇంప్లి మెంట్ చేయలేదు. కమిషన్ డెస్క్లోగా వున్న జిసిస్ అన్వేషిగారు ఎన్నో సార్లు రిమెండ్ చేశారు. కమిషన్ రిపోర్టును ఇంపి మెంట్ చేయాలని నా కోరిక. ఇక ఎ. పి. మైనారిటీ ఫైనాన్స్ కార్పొరేషన్ రూ. 10 కోట్లు ఎలాకేట్ చేస్తామని ఈ విషయం ముఖ్యమంత్రిగారు వాగ్దానం చేశారు. కానీ ఈ సంవత్సరం రూ. 50 లక్షలు మాత్రం రిలీజ్ చేశారు. ఇక మేము ఎన్నో సార్లు చెబుతున్నాం, మైనారిటీస్ వెల్ఫేర్ గురించి మీకు శ్రద్ధ వుంటే వక్స్ బోర్డుకు స్టాట్యుటరీ పవర్స్ కనూ రూల్స్ ఫ్రేమ్ చేయండి. హిందూ ఎడోమెంటుకు ఏ విధంగా వుందో ముస్లిం వక్స్ బోర్డుకు కూడా ఆ గతంగా స్టాట్యుటరీ పవర్స్ ఇవ్వండి. ఎందుకంటే కోట్ల రూపాయల విలువచేసే భూములు వున్నాయి. వాటిని ల్యాండ్ గ్రాబింగ్ దోచుకు పోతున్నారు. వక్స్ బోర్డుకు స్టాట్యుటరీ పవర్స్ ఉన్న ముస్లింలకు సంతకమం జరుగుతుంది ఇక ముస్లింలకు ఉమ్మా మీడింగు రూల్స్ వంద చెట్టామని ఈ హాజ్ లో గత నాలుగు సంవత్సరాలనుంచి పంటున్నాము. ఆ రూల్స్ ఎక్కడ ఉన్నాయో తెలియజేలేదు. ఇవన్నీ ఎప్పుడు కేసారీ చెప్పండి.

(శ్రీ) ఎన్. టి. రామారావు:— అల్పసంఖ్యాక వర్గాలవారు సోదర భావంతో వుండాలి. వారికి రక్షణ కల్పించాల్సింది ప్రభుత్వం విధానం. ఈనాడు సమాజంలో శాంతి నెలకొల్పబడింది అంటే ఎలాంటి పక్షపాతంలేకుండా వారిని సక్రియంగా గుర్తించడమేనని మనవిచేస్తున్నాను. కొత్త బడ్జెట్ ఏమాత్రం తీసిపోని రీతిగా పాత బడ్జెట్ ని అదునీకరణం చేయాలని, వారికి సౌకర్యాలు కల్పించాలని కులీకుత్బుషా అథారిటీకి గత 5 సంవత్సరాలలో రూ. 21 కోట్లు మంజూరు చేయడం జరిగింది. అక్కడివారు అనందంగా వుండాలి ఇక్కడి లాల్ బహదూర్ స్టేడియం ఎలా వుందో అక్కడ కులీకుత్బుషా స్టేడియంను నిర్మించడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరంకూడా కులీకుత్బుషా అర్బన్ డెవలప్ మెంట్ అథారిటీకి రూ. 4½ కోట్లు మంజూరు చేయడం జరిగింది. అయితే ఇది కాలుతుందని అనుకోను, వున్నదానిని బట్టి ఎడ్జెస్ట్ చేసుకొంటున్నాము. 100 పెర్సెంట్ స్కూల్స్ ఏర్పాటు గాని, వారికి కావలసిన తదితర సౌకర్యాలను కల్పించడం గురించిగాని ఇంకాక ఆర్థిక మంత్రిగారు చెప్పారు. ఆదేవిధంగా ఈనాడు మైనారిటీస్ ఫైనాన్స్

కార్పొరేషన్ కు ఈ సంవత్సరం 1 కోటి 25 లక్షలు ఇవ్వడం జరిగింది. ఇవరకు కోటి రూపాయలు ఇచ్చాము. వారికి ఆర్థిక సహాయం కల్పించామన్నది ప్రభుత్వ భావన. అదేరకగా 20 వర్సెంట్ కంటే ఎక్కువ ఉర్దూ భాష మాట్లాడేవోట్ల ఆ భాషను రెండవ భాషగా గుర్తించడం జరిగింది. ఇంతటితో సరిపెచ్చుదానుని అనడంలేదు. ఇంకా ఏమైనా ఉంటే చెప్పండి, చేద్దాము. వృష్టి కోసం ఇది చేయడం జరిగింది. వారిని శ్రద్ధగా గమనించడం జరుగుతుంది. సోదర భావంతో ఆదరించడం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

ఇక వక్స్ బోర్డు ప్రావర్టీస్ విషయం చెప్పారు. వక్స్ బోర్డు ప్రావర్టీస్ అన్యాయకాండం కాకుండా స్వాధీనం చేసుకొమ్మని వారికి చెబుతున్నాను. ప్రభుత్వమే 25 లక్షల రూపాయలు కర్పొరేట్టి పాత రికార్డుల కూడా తయారు చేయించడం జరిగింది. అదేవిధంగా పాత మసీదులు, బ్రాహ్మణ్ ల మరమ్మత్తుల కోసం రూ. 25 లక్షలు ఇచ్చాము. వక్స్ ప్రావర్టీలు ఎవరూ ఆక్రమించుకోకుండా అడవాళ్ళకు ఒక కళాశాల, మగవాళ్ళకు ఒక కళాశాల ఏర్పాటుచేయండి. పేదలకు తక్కువ ధరలో క్వార్టర్స్ కట్టించి ఇవ్వండి అని ఎప్పటినుంచో చెబుతున్నాను. గత మూడు సంవత్సరాలమంచే చెబుతున్నాను. వక్స్ ప్రావర్టీస్ మీదాళ్ళే అమ్మకొంటున్నా. బయటివాళ్ళు ఎవరూ అందులో పాలుపెట్టడంలేదు.

శ్రీ మహమ్మద్ అమానుల్లాఖాన్: — వక్స్ బోర్డుకు పవర్స్ లేవు.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు: — ఆ డిడెయిస్ లోకి వేసు వెళ్ళడంలేదు. వున్నటుంటి ప్రభుత్వం మైన విధానాలు చెబుతున్నాను. వక్స్ బోర్డు గురించి ఏమైనా వుంటే చెప్పండి, ఇట్ ఇట్ వెరీ ఇంఫార్మెంట్ ఫర్ మీ ఎవరో పెద్దలు ఆ రోజున ఎంతో ఉదారంగా ఇచ్చిన ఆర్థును అన్యాయంగా ఇంకెవరో ఆక్రమించుకోవడం ప్రభుత్వానికి ఇష్టంలేదు. ఆ ఆస్తులకు పూర్తి రక్షణ కల్పించాలి. అందువల్ల వారితో సంబంధించి వక్స్ బోర్డులో వుంటే వారిని నియమించాలి, అందులో రాజకీయాలకు తావులేదు. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసుకుంటుందని నా నవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ అమానుల్లాఖాన్: — మైనారిటీస్ కమిషన్ రిపోర్టు 1983 నుంచి చివ్ మినిస్టరుగారి దగ్గర పెండింగులో ఉంది. ఆ రిపోర్టును హౌజ్ లో పెట్టండి, వారు ఏమి కమిషన్ చేశారో తెలుస్తుంది.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు: — ఆ రిపోర్టులో ప్రభుత్వం ఎన్ని అమలు చేసిందో మొత్తం రికార్డు మీ తెబుల్ మీద పెడతాను.

శ్రీ టి. సీతారాం: — అధ్యక్షా, శ్రీ కాకుళం జిల్లాకు జీవనాధారమైన వంధార రెండువ దశ క్లియరుచేసుకోవడం కేంద్ర ప్రభుత్వంతో ఉంది. కాని సుమారుగా 80 వేల ఎకరాలకు నీటి పారుదలకుగాను మూడు ఓపెన్ పాడ్ స్కాయిపెన్సు కలుపుకుంటూ ఒక లింక్ కెనాల్ ను ఏర్పాటుచేయాలనే అక్కడి నియోజకవర్గాలకు చెందిన కావన సమూహము ప్రభుత్వానికి ఎఫ్ ఓఆర్ పంపడం

జరిగింది. ఈ బడ్జెట్ లో ఆ లింక్ కెనాల్ ను టేకప్ చేసి పూర్తి చేయడానికి డబ్బు కేటాయింపుపై తనదవ్వరా ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు :—నేను అక్కడికి వెళ్లి చూశాను. లింక్ 8-90 గం. కెనాల్ అది మొదటి స్టేజ్ లోనే మొదలు పెట్టాల్సింది. రెండవ దశకు చేశారు. సా. అక్కడ ముందు మొదలు పెట్టాలి. గొట్ట బ్యారేజీ మొదలు పెట్టి పూర్తిచేశారు. దీన్ని వదిలి పెట్టారు, గొడవగా ఉన్నది. అయ్యాం సారీ, కష్టం కలిగితే తమించాలి. నేను అక్కడ ఒరిస్సా ముఖ్యమంత్రిని కలవడం జరిగింది. 106 ఎకరాలు మాత్రమే ఉంది. కొన్ని లక్షల మందికి ఉపాది, ఉద్యోగాలు కల్పించడం, సుశేత్రంగా రూపొందించడానికి కేవలం 106 ఎకరాలు మాత్రమే పరిష్కారం కావాలి. ఇంకా ముందు ఒప్పుకోవడం జరిగింది. మాట ఎటు అభ్యంతరం లేదని కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడా అనడం జరిగింది. అనాడు ప్రధానమంత్రిగారికి ఒరిస్సా ముఖ్యమంత్రి గారికి తీసుకెళ్ళి, మేము అంగీకరించాము, 106 ఎకరాల గురించి మేము అంగీకరించామని చెప్పడం జరిగింది. ఆ రోజున 'డన్' అని అన్నారు. ఆ డన్ అని ఇప్పటికీ గత సంవత్సరంనైనా కాలం కావస్తున్నది. కాబట్టి, ఎప్పటికీ 'డన్' అవుతుందో ఏమిటో నాకు తెలియదు. కాబట్టి, లింక్ కెనాల్ విషయంలో ఆ రెండు కలిపితే గాని నీరు పూర్తిగా రాదు. దీని విషయంలో ఇదివరకే చెప్పాను. కాబట్టి, నేరేడు బ్యారేజీ వచ్చిన తరువాత మొత్తం అంకా లింకు చేస్తామని, కొత్తగా త్రవ్వకర లేదని తెలియజేస్తున్నారు. దీని విషయం ముఖ్యంగా వెనుకబడిన ప్రాంతంగా ఉన్న శ్రీకాకుళం జిల్లా విషయంలో కూడా పూర్తిగా ప్రభుత్వం గమనిస్తుందని నవనయంగా మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జక్క వెంకయ్య (అల్లూరు) :—ఒక ముఖ్యమైన విషయం—గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. భూసంస్కరణలకు సంబంధించి గతంలోనూ యీ దఫా కూడా వారు సమాధానం చెప్పారు. ఆ సమాధానం సత్యమారమని మేము అభిప్రాయం వదులుకున్నాము. ఎందుకంటే భూసంస్కరణల చట్ట ప్రకారం భూస్వాములు అమ్మేసుకుని ఉన్నారు. పేదవారికి స్వాధీనమైపోయిందని చెప్పుతున్నారు. అది యధార్థము కాదు. నూటికి 90 ఎకరాల భూమి భూస్వాముల అధీనంలో ఉన్నది. ఏమాత్రంలో ఉన్నాయంటే, అనేక మంది పేర్లతో పెట్టుకుని స్పోల్ ఫార్మర్స్ క్రింద, పాస్ పుస్తకాలు రాసుకుని వారి యాజమాన్యంలో ఉన్నాయి. ఇవన్నీ అమ్ముకున్నారనే అభిప్రాయం ముఖ్యమంత్రిగారే చెప్పడం, దాన్ని లిగలేట్ చేసి రూపంలో మార్చడం సరైనది కాదు. భూసంస్కరణల చట్టం ప్రకారం అదనపు భూమి గనక తేలితే, అది అమ్ముకుని ఉంటే కొన్నవారి దగ్గర చట్ట ప్రకారం తీసుకోవాలి. భూస్వామి వద్ద ఉన్న భూమిని తీసుకుని పంచవచ్చు. అందువల్ల యీ రెండు విషయాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని సుప్రీం కోర్టు తీర్పు ప్రకారం సవరించాలి. ఇంకా 7 లక్షల ఎకరాల భూమి పంచకానికి వస్తుంది, దాన్ని పేదలు, వ్యవసాయ కార్మికులకు పంచేటటువంటి ఉద్దేశం ఉందా? మరి ఉన్నదని చెప్పారు. ఈ రోజు ఇబ్బంది చెప్పారు. వెళ్ళా భూసంస్కరణల కోసం నామినల్ గా రు. 6 లక్షల కేటాయింపు జరిగింది.

అది కూడా స్టాన్ మెయిన్ తెనెన్నకు, నష్ట పరిహారానికే సరిపోతుంది. అవసరపు మొత్తాలను కేటాయించాలని కోరుతున్నాను. భూసంస్కరణల చట్టాన్ని చిత్తశుద్ధితో అమలు జరగాలనే మాటలకు పొంతన కదరడం లేదు. చెప్పడానికి విచారిస్తున్నాము. అందుకనే అస్మేనుకున్నారనే మాట ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పడం అది వాస్తవ దూరమని నేను తెలియచేస్తున్నాను. ఇప్పటికైనా వారు వెంటనే సవరణ తెస్తే రీ లక్షల ఎకరాలు-చుట్టుపాలకు దక్కే అవకాశం ఉంది. దీన్ని జార విడువకుండా చేస్తారా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు :— జక్కా వెంకయ్యగారు తమద్వారా చెప్పారు. మాకు చిత్తశుద్ధి ఉన్నది. భూసంస్కరణల విషయంలో జరిగిన అవకాశాలకు కూడా చింతిస్తున్నామని తెలియచేస్తున్నాము. కాబట్టి, ఇప్పుడు అన్యాయాళం అయినది. ఏమాత్రం భేదం లేదు,

శ్రీ జక్కా వెంకయ్య :— అన్యాయాళం అయింది 10 శాతం కూడా లేదు. భూస్వాముల స్వాధీనంలోనే ఉన్నది.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు :— అన్యాయాళం అంటే, వారి పేరుమీద ఉన్న భూమిని తెనామీగా పేర్ల మీద చిన్న కారు, సన్న కారు రైతుల పేర పెట్టి ఫలితం భూస్వాములు అధీనంలోనే ఉన్నది. వారన్నారు, మా దగ్గర 7 లక్షల ఎకరాలకు సంబంధించిన వివరాలు ఉన్నాయని, దయచేసి అటువంటి వివరాలు ఉంటే అందచేస్తే సహాయకారిగా ఉంటుంది. మా చిత్తుకుద్దిని శంకించవలసిన అవసరం లేదు. పూర్తిగా దీని విషయంలో ఆలోచిస్తున్నామని మనవి చేస్తున్నాను. తప్పకుండా చేస్తాము. ఏవిధంగా చేయాలి? అనేటటువంటి విధానాలవిషయంగా ఆలోచిస్తున్నాను. వారి దగ్గర వున్న వివరాలు అందచేస్తే నాకు చాలా సహాయకారిగా ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ మహ్మద్ జానీ :— చిన్న ఆర్థికపరమైన వివరాలు తమద్వారా ఆర్థిక మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. ఇప్పుడు మనకున్న లోటు రు. 230 కోట్లు బడ్జెట్ తో చూడడం జరిగింది. ప్లానింగ్ కమిషన్ యొక్క ఆమోదం ప్రకారం రు. 1300 కోట్లు, మన బడ్జెట్ ఏమో రు. 1400 కోట్లు ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. యీ రు. 230 కోట్ల రూపాయలు యీ 1400 కోట్ల మీదా? లేక ప్లానింగ్ కమిషన్ ఆమోదించిన రు. 1300 కోట్ల మీదా? ఆ లోటును కన్ సైన్ మెంటు టాక్సు ద్వారా భర్తీ చేయడానికి పిలు ఉంటుంది అని మంత్రుగారు జవాబు చెప్పడం జరిగింది. అయితే, దేశంలో ఎక్కడా యీ కన్ సైన్ మెంటు టాక్సు వల్ల సాధ్యం కాదు. సాధ్యం కాదని ఆర్థిక శాస్త్రవేత్తలు తెలియచెప్పడం జరిగింది. ఎలా సాధ్యమవుతుందో, లోటును ఎలా భర్తీ చేస్తారో దయచేసి చెప్పండి?

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు :— గౌరవ సోదరులు తమద్వారా అడిగారు. కన్ సైన్ మెంటు ఒకటాక్సు కావచ్చు. గాని దాని వల్ల రు. 200 కోట్లు వస్తాయనడం పొరపాటు. ప్రతి సంవత్సరం ఎక్సైజ్ డ్యూటీ, కమ్యూర్షియల్ టాక్సులో గాని అభివృద్ధి కనిపిస్తున్నది. మన కళ్ళముందు కనిపిస్తున్నది. ఎప్పుడో 1983లో ఆ అబ్కార్ ఆదాయం రు. 270 కోట్లు ఉంటే ఇప్పుడు అది రు. 800

కోట్లకు సుమారుగా పెరిగింది. కమ్యూర్నియల్ టాక్సు ఇటీవలకు కేవలం 700 కోట్లు ఉండేది, యీనాడు అది 1200 కోట్లవరకు పెరిగింది. ఏమాత్రం కూడా కన్సీడరేషన్ లేకుండా పన్ను ఎగవేస్తే వారి మీద నిఘావేసి పట్టుకుని వారి బకాయాలను పనులు చేయడం జరిగిందని వారికి సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. పన్నుల భారం ప్రజల మీద పడకుండా, ప్రజలు కృంగి కృషించి పోకుండా ఉండాలి. ప్రభుత్వ ఆదర్శంగా వారికి మనవి చేస్తున్నాను. మొన్న కూడా వర్తక ప్రముఖులతో కలిసాను. మీకు రాయితీలను ఇస్తాము, మీ మీద విద్యారము ఉన్నది, మీరు ఇచ్చేది ప్రభుత్వానికి ఇవ్వండి. పేదవారికి కూడా పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తామని చెప్పడం జరిగింది. ఉన్న వాటిని సమర్థవంతంగా నిర్వహించడం, పన్నుల భారం ప్రజాసౌకర్యంపై పడకుండా పైనాన్స్ను సేకరించడానికి ప్రయత్నం జరుగుతుందని సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీమతి పత్రిమణిమ్మ (పెనుగొండ) :— అధ్యక్షా, దేశానికి వెన్నముక అయిన రైతు రెండవ పంట పండించుకుంటున్నారు. ఇప్పటికీ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఎప్పుడో అప్లికేషన్స్ పెట్టినవారిని పట్టించుకోవడం లేదు. అలాంటి రైతులు యీరోజు కరెంటుకోతతో బాధపడుతున్నారు. ఉదయం 2 గంటలు సాయంత్రం 2 గంటలు తీసేస్తున్నారు. వారిని ఆదుకోవలసిన బాధ్యత ఉన్నది. ఎచ్చేనెల 15 వరకు అధారిటీగా కరెంటు పూర్తిగా ఉండేట్లు చూస్తారా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు:— మన సోదరికి మీద్యారా తెలియజేస్తున్నాను. రైతు దేశానికి వెన్నముక్కే గాక వృత్తిగాని, వ్యవహారంగాని, ఉద్యోగంగాని, పరియైన జీవనాధారం కలిగించేట్లువంటి దాత రైతు అనేది గుర్తింపు ఉన్నది. కాబట్టి ఈనాడు పెద్ద పరిశ్రమలు కొద్దిగా కోత విధిస్తున్నాము కాని ముఖ్యంగా వ్యవసాయానికి సంబంధించినంతవరకు వారికి కోత విధించడంలేదు. వ్యవసాయానికి కేవలం 24 గంటలు నీరు పెట్టాలని రైతు బిడ్డగా నాకు తెలుసు. 24 గంటలు కూడా అక్కడ పని చేయడం జరగదు పొలాలలో, ఎక్కడ అయితే ఒత్తిడిగా ఉంటుందో ఉదయం 9 గంటలు, సాయంత్రం 9 గంటలు మాత్రమే వారికి కరెంటు లేకుండా చేయడం జరిగింది పూర్తిగా వారికి 18 గంటలు కరెంటు రోజుకు ఇవ్వడం జరుగుతుందని సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. రైతులు బాధపడడం ఉద్దేశం కాదు. పూర్తిగా వారికి సహకరించడం జరుగుతుంది. వారి కృషిని ఉద్ధరించడం జరుగుతుందని సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను.

డెప్యూటీ స్పీకర్ :— సభను వాయిదా వేస్తున్నాను. సభ తిరిగి మంగళవారం, 7వ తేదీన ఉదయం 8-30 ని. లకు సమావేశమగును.

(సభ తిరిగి మంగళవారము, 7 మార్చి, 1989 నాడు ఉదయము 8-30 గంటలకు సమావేశమగుటకుగాను సా. 8-40 గ. లకు వాయిదా పడినది.)

